10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) A

VVK/ 10:30

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) A-1

VVK/ AKN/ KTG/ 10:30

(सभापतीस्थानी माननीय तालिका सभापती श्री.रामनाथ मोते)

पृ.शी.: बृहन्मुंबई, ठाणे, कल्याण-डोंबिवली, औरंगाबाद या महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये विविध नागरी समस्यांमुळे जनतेचे अतोनात हाल होणे

मु.शी.: बृहन्मुंबई, ठाणे, कल्याण-डोंबिवली, औरंगाबाद या महानगरपालिका क्षेत्रामध्ये विविध नागरी समस्यांमुळे जनतेचे अतोनात हाल होणे, या विषयावर सर्वश्री धनंजय मुंडे, माणिकराव ठाकरे, सुनील तटकरे, हेमंत टकले, जयंत प्र.पाटील, संजय दत्त, अमरसिंह पंडित, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, चंद्रकांत रघुवंशी, जयवंतराव जाधव, राजेंद्र मुळक, अनिल भोसले, हरिसिंग राठोड, शरद रणपिसे, श्रीमती विद्या चव्हाण, ॲड.जयदेव गायकवाड, ॲड.हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री रामराव वडकूते, प्रकाश गजभिये, डॉ.सुधीर तांबे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव

(प्रस्ताव पुन्हा प्रस्तुत करण्यात आला)

तालिका सभापती : सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोऱ्हे यांनी त्यांचे भाषण पुढे सरु करावे.

डॉ.नीलम गोऱ्हे : सभापती महोदय, काल अंतिम आठवडा प्रस्ताव विरोधी पक्षाकडून सभागृहात मांडण्यात आला होता. यामध्ये एकूण नागरीकरणाचे प्रश्न घेण्यापेक्षा केवळ काही महानगरपालिकांवरच लक्ष केंद्रित करण्यात आले आहे. हे एका बाजूने योग्य आहे असे आपण म्हणू शकतो. याबाबत मला असे वाटते की, जेवढी आस्था मुंबई महानगरपालिका परिसरात राहणाऱ्या रहिवाशांच्या हिताची आहे, तेवढीच आस्था कल्याण-डोंबिवली, ठाणे, औरंगाबाद ज्याला आम्ही संभाजीनगर म्हणतो या महानगरपालिके संदर्भात आहे. त्यामुळेच या महानगरपालिकांसबंधी काही मुद्दे अंतिम आठवडा प्रस्तावात घेण्यात आले आहेत. याबाबत मला असे नमूद करावेसे वाटते की, पिंपरी-चिंचवड, पुणे, नाशिक, कोल्हापूर, जळगांव, सोलापूर या महानगरपालिका अतिशय महत्वाच्या आहेत. या महानगरपालिकांमध्ये वेगवेगळ्या पक्षांची सरकारे आहेत. महानगरपालिकेत कोणता पक्ष सत्तेवर आहे तो मुद्दा महत्वाचा नाही. या महानगरपालिकांमध्ये अनेक गंभीर प्रश्न असताना त्याची दखल अंतिम आठवडा प्रस्तावात विरोधी पक्षाला का घ्यावी वाटली नाही, असा मला प्रश्न पडला आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) A-2

VVK/ AKN/ KTG/ 10:30

डॉ.नीलम गोऱ्हे...

सभापती महोदय, मुंबई शहराचा विचार करताना मुंबई शहराला जसा भूगोल आहे तसा इतिहास देखील आहे. राज्यात व देशात मुंबई शहराचे महत्व आहे. मुंबई शहराचा आर्थिकदृष्ट्या विचार केला तर मुंबईतून मोठ्या प्रमाणात राज्य व केंद्र सरकारला कर मिळतो. अशा परिस्थितीत जीएसटी आणण्याचा विचार सरकार करीत आहे. त्यामुळे मुंबई महानगरपालिकेच्या आर्थिक स्त्रोताचे यापुढे काय होणार आहे, असा प्रश्न निर्माण होतो. राज्य सरकार मुद्रांक शुल्कापैकी एक टक्के व शिक्षण उपकरातून 100 टक्के कर वसूल करते. केंद्र सरकारला मुंबईतून विविध करापोटी 35 हजार कोटी रुपये मिळतात. राज्य सरकारला विविध करापोटी 14 हजार कोटी रुपयांचा महसूल मिळतो. राज्य सरकार मुंबईतून 6 ते 12 टक्के रक्कम शिक्षण उपकरातून वसूल करते. शाळांच्या आस्थापनांवर जितकी रक्कम खर्च करते, त्यापैकी 50 टक्के रक्कम महानगरपालिकेला देते. शिक्षण उपकरापोटी वसूल करण्यात येणारी 100 टक्के रक्कम महानगरपालिकेला मिळावी अशी आमची मागणी आहे. त्याचप्रमाणे मुद्रांक शुल्काच्या एक टक्का, शिक्षण उपकरातून 100 टक्के, केंद्र व राज्य सरकारला मुंबईतून विविध करापोटी एकूण जेवढा महसूल मिळतो त्यापैकी 10 टक्के हिस्सा मुंबई महानगरपालिकेला मिळावा, असे मी नमूद करीत आहे. या सर्व करांतून मुंबईकरांना ज्या सेवा पुरविल्या जातात त्यापैकी कोणती सेवा आदर्श आहे असे आपण म्हणू शकत नाही. आज देखील जगात आर्थिकदृष्ट्या मुंबईचे महत्व आहे. त्याचबरोबर पाण्याचा विचार केला तर मुंबईत पाणी आणण्यासाठी प्रति लिटर 13 हजार रुपये खर्च करावा लागतो. या उलट जनतेला मात्र 1.3 पैसे प्रति लिटर प्रमाणे पाणी उपलब्ध करुन दिले जाते. महाराष्ट्रातील अनेक शहरांचा विचार केला तर पाण्यासाठी कमीत कमी आकार मुंबईतील नागरिकांना द्यावा लागतो ही वस्तुस्थिती आहे.

सभापती महोदय, मुंबईतील परिवहन सेवेतील बेस्ट सेवेचा उल्लेख करावा लागेल. यामध्ये अनेक सुधारणा करणे गरजेचे असले तरी मुंबईची बेस्ट सेवा मजबूत करण्यासाठी राज्य सरकारने काही मदत करणे अपेक्षित आहे. याचे कारण असे आहे की, विद्यार्थी, मुले व कामगार यांच्यासाठी

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

बेस्टची सेवा अत्यंत उपयोगी आहे. लोकलचे अनेक प्रश्न असले तरी नागरिकांना बेस्टमुळे मोठ्या सोईसुविधा मिळत आहेत. मुंबईतील महानगरपालिकांच्या शाळेतील सुधारणाबाबत आपण अनेक

डॉ.नीलम गोऱ्हे...

वेळा चर्चा केलेली आहे. या शाळेतील मी स्वत: विद्यार्थिनी आहे. माझे शिक्षण महानगरपालिकेच्या शाळेत झाले आहे. महानगरपालिकेने शाळांसाठी ज्या सोई उपलब्ध करुन दिल्या आहेत, त्यातील शिक्षण उपकर राज्य सरकारने मुंबई महानगरपालिकेला परत केला तर तेथील विकासाच्या योजनांना चालना देता येईल.

सभापती महोदय, मुंबईतील आरोग्य सेवेतील त्रुटींबाबत अनेक वेळा सभागृहात चर्चा झालेली आहे. मुंबई महानगरपालिकेची, शासनाची व खाजगी हॉस्पिटलमध्ये देशातून मोठ्या संख्येने लोक आरोग्य सेवेचा लाभ घेण्यासाठी येत असतात. मुंबई महानगरपालिकेच्या संदर्भात बोलत असताना आम्ही जेव्हा विरोधी पक्षात होतो, तेव्हा सातत्याने अनेक पक्षाचे सभासद विशेषत: त्यावेळच्या सत्ताधारी पक्षातील सदस्य मुंबई महानगरपालिकेतील घोटाळ्यांसदर्भात भूमिका मांडत होते. त्यावेळी राज्य सरकारने स्पष्ट केले होते की, स्वत:कडे सत्ता असताना त्याची चौकशी करणे शक्य होते. परंतु यातून असे चित्र निर्माण झाले की, वेगवेगळे हितसंबध तयार झाल्याचे आपणाला दिसतात. ते मोडण्यासाठी राजकीय इच्छाशक्ती राज्यस्तरावर, मुंबई महानगरपालिका व इतर महानगरपालिकांमध्ये उभी करणे अतिशय गरजेचे आहे. याचा विचार करीत असताना मला असे वाटते की, केंद्रात आणि राज्यात सत्ता परिवर्तन झाले त्यावेळी अनेक चांगल्या घोषणा करण्यात आल्या आहेत. स्मार्ट सिटी व तेथील शहरे अत्याधुनिक करणे. तेथे पायाभूत सोईसुविधा तयार करणे याबाबत निर्णय घेण्यात आला आहे.

सभापती महोदय, मुंबईसाठी एमएमआरडीए तयार करण्यात आले व एमएमआरडीएने जी भूमिका बजावली त्यातून अनेक प्रश्न निर्माण होत आहेत. एमएमआरडीए स्वत:चा निधी निर्माण करते. यासंदर्भातील सोईसुविधा घेताना मुंबई महानगरपालिकेवर अतिक्रमण करण्यात येते. अधिकाराचे उल्लंघन करण्यात येते. यासंदर्भात मोठे प्रश्न तयार झाले आहेत. त्याकडे लक्ष देण्याची गरज आहे. महानगरपालिकांना सक्षम करीत असताना स्थानिक भूमिपुत्रांचे हितसंबध कोण सांभाळणार असा प्रश्न तयार होतो. याबाबत मी असे सांगू इच्छिते की, मुंबई शहरात मास आणि

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

क्लास, बहुजन आणि अभिजन अशा प्रकारे वेगळ्या हितसंबधांचा संघर्ष सातत्याने पूर्वी पासून काही व्यक्तींनी जाणीवपूर्वक जोपासला आहे. यावर एक पुस्तक लिहिले आहे त्याचे नाव Once upon

...4...

a time in Bombay असे आहे. ज्यावेळी मुंबई नव्हते व बॉम्बे होते, त्यावेळी मुंबई कशी होती. यासंदर्भातील गोडवे गाणाऱ्या अनेक प्रवृत्ती आहेत. त्यावरुन आपणाला असे दिसते की, मुंबईतील मराठी माणसाचे अधिकार सातत्याने संकुचित करुन त्यांच्याबाबत हेटाळणीची भूमिका घेताना मुंबईत जे लोंढे आले, त्यांना राजकीय आश्रय देण्याची भूमिका बजावण्यात आली आहे. अशा राजकीय आश्रयामुळे आज अनेक गुन्हेगारांना येथे लपण्यासाठी व कारवाया करण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात संरक्षण मिळते.

सभापती महोदय, नगरपालिका व महानगरपालिकांच्या संदर्भात जो विकास आराखडा आहे त्याबाबत बोलत असताना मी असे सांगू इच्छिते की, मुंबई, पुणे व नाशिक किंवा अशा अनेक शहरांचे विकास आराखडे तयार करण्याचे प्रयत्न चालले आहेत. यातून काही मुद्दे समोर आले आहेत. पहिला मुद्दा असा आहे की, महानगरपालिका जेव्हा विकास आराखडा तयार करते. त्यावेळी नगरविकास विभागाचे मार्गदर्शन व देखरेख ज्या प्रमाणात पाहिजे त्या प्रमाणात असल्याचे दिसत नाही. अनेक शहरात महानगरपालिकांचे प्रशासन व काही हितसंबधी लोकांना ज्या प्रकारचा विकास आराखडा पाहिजे तसा तो तयार करुन तेथील जमिनीची अप्रत्यक्षरित्या विक्री करण्याची व सौदेबाजी करण्याचे प्रकार होतात, असे अनेक शहरांच्या विकास आराखड्यावरुन स्पष्ट झाले आहे. त्यामुळे या सर्व बाबींकडे राज्य सरकारने लक्ष देणे आवश्यक आहे. राज्य सरकारने जाहीर केले आहे की, महानगरपालिकेच्या विकास आराखड्यात आम्ही लक्ष घालू याबाबत मी शासनाचे स्वागत करते. ही बाब अगोदर झाली असती तर त्याचा उपयोग झाला असता.

सभापती महोदय, मुंबईच्या समुद्र किनाऱ्यापैकी मुंबई पोर्ट ट्रस्टच्या अखत्यारीत जो पूर्व किनारा आहे, त्या भागाचा चांगल्या प्रकारे विकास करण्याचा आराखडा पंकज जोशी या कन्सल्टंटच्या माध्यमातून माननीय केंद्रीय मंत्री श्री.नितीन गडकरी, यांच्याकडे शिवसेना पक्षप्रमुख

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.उध्दवजी ठाकरे, यांनी मांडला आहे. या आराखड्यानुसार मुंबईत जलवाहतूक सुरु करणे, सामान्य नागरिकांना सोईसुविधा उपलब्ध करुन देणे,

या नंतर श्री.बोरले...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

डॉ.नीलम गोऱ्हे.....

अशा अनेक महत्वाकांक्षी योजनांचा त्यामध्ये समावेश आहे. त्याच बरोबर, केंद्र सरकारने मुंबई शहरात पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीकोनातून अजून काही आराखडा तयार करणे गरजेचे आहे, याकडे मला शासनाचे लक्ष वेधावेसे वाटते.

सभापती महोदय, मुंबई महानगरपालिकेबरोबरच संभाजीनगर महानगरपालिकेच्या संदर्भातील काही मुद्यांचा अंतिम आठवडा प्रस्तावामध्ये उल्लेख करण्यात आलेला आहे. आपल्याला कल्पना आहे की, संभाजीनगर येथे आचारसंहिता लागू झालेली आहे. प्रत्येकाला टीका करण्याचा अधिकार आहे. परंतु, निवडणुका डोळ्यासमोर ठेवून राजकीय दृष्टीकोनातून बोलणे योग्य नाही. मला असे वाटते की, तेथील इतर काही चौकशा किंवा पाण्याच्या योजनेच्या संदर्भातील चौकशी करण्याची मागणी सभागृहात वारंवार करण्यात आलेली आहे. तत्कालीन मुख्यमंत्री आणि मुख्यमंत्री महोदयांनी आम्ही यामध्ये स्वत: लक्ष घालून संभाजीनगर महानगरपालिकेला सहकार्य करु, अशी आश्वासने दिलेली आहेत.

सभापती महोदय, मराठवाडा मुक्ती संग्रामामध्ये ज्यांचे योगदान होते, त्यांचा गौरव करणे, पर्यटकांसाठी सोईसुविधा उपलब्ध करून देणे किंवा औरंगाबाद महानगरपालिका क्षेत्रातील शिक्षणाच्या संदर्भातील सुविधा असतील या सर्वांचा विचार केला तर महानगरपालिकांकडे स्वत:च्या आर्थिक उत्पन्नाचे स्त्रोत किती आहेत याचा देखील आपण विचार करावयास पाहिजे. केवळ राजकारणाच्या भूमिकेतून विरोध करणे योग्य नाही. आपण म्हणतो की, आम्ही 15 ऑगस्ट पर्यंत एलबीटी रद्द करून नवीन सेवा कर लागू करणार आहोत. मग ज्या छोट्या महानगरपालिका आहेत त्या महानगरपालिका स्वत: कशा प्रकारे विकासाचे धोरण राबविणार आहेत, या संदर्भात मला प्रश्न विचारावासा वाटतो.

सभापती महोदय, नाईट लाईफच्या संदर्भात अंतिम आठवडा प्रस्तावामाध्ये उल्लेख करण्यात आलेला आहे. मी वेळेअभावी सर्व मुद्यांचा उल्लेख करणार नाही. परंतु, नाईट लाईफ संदर्भात मी सांगू इच्छिते की, शिवसेना पक्षाचे युवा नेते श्री.आदित्य ठाकरे यांनी जी कल्पना मांडलेली आहे

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

डॉ.नीलम गोऱ्हे.....

त्याची माहिती अनेक सोशल साईट्सवर उपलब्ध आहे. रात्रीच्या वेळी परमीट रूम जास्त वेळ सुरु ठेवण्याबाबत राज्य शासनाचे जे धोरण आहे त्याला तिलांजली देण्याचा त्यामध्ये कोणताही मुद्दा नाही. उलटपक्षी मुंबई ही श्रमिकांची नगरी आहे. आज पुण्यासारख्या शहरात आयटी क्षेत्रात काम करणाऱ्या लोकांना रात्रीच्या वेळी बाहेर पडणे क्रमप्राप्त होते आणि हे श्रमिक सर्वसामान्य लोक आहेत. पंचतारांकित हॉटेल्समध्ये रात्री कॉफी शॉप्स सुरु असतात. श्रीमंत लोक तेथे जाऊन कॉफीसाठी 150 रुपये खर्च करु शकतात. परंतु, सामान्य माणसाला असे वाटत असेल की, आपल्याला घरी पोहोचण्यासाठी रात्री 12.30 ते 1.00 वाजणार आहे आणि त्याला जर त्यावेळी काही खायचे असेल तर ती व्यवस्था मुंबई शहरात नाही. मुंबई शहर कधी झोपत नाही, असे आपण म्हणतो. आपल्याला रात्री 2.00 ते 2.30 वाजता ट्रेन बंद झाल्यानंतर देखील लोक वेगवेगळ्या मार्गाने प्रवास करताना दिसतात. शिवसेना पक्षाचे युवा नेते श्री.आदित्यजी ठाकरे यांनी जी भूमिका मांडलेली आहे त्या संदर्भात मुंबई महानगरपालिकेत सर्वांनी वारंवार चर्चा केलेली आहे. मी सांगू इच्छिते की, माननीय सर्वोच्च न्यायालय आणि माननीय उच्च न्यायालयाने परमीट रूमच्या संदर्भात जे निर्बंध घातलेले आहेत ते बदलल्याशिवाय मुंबई महानगरपालिका असेल किंवा इतर कोणतीही महानगरपालिका असेल ते कायद्याला फाटा देऊ शकत नाहीत. त्यामध्ये दोन भूमिका आहेत. एक म्हणजे गोरगरीब, श्रमिकांसाठी त्यांना आवडतील अशा सोईसुविधा उपलब्ध करुन देणे आणि त्याच बरोबर मला असे सुचवावेसे वाटते की, पोलीस विभागाचा वेगवेगळ्या दुकानांवर लक्ष ठेवण्यामध्ये वेळ जातो. सामान्य लोक मोठया प्रमाणावर रस्त्यावर असतील तर गुंडांना किंवा समाज कंटकांवर एक प्रकारे वचक बसू शकेल.

सभापती महोदय, सभागृहात सर्व पक्षाचे सन्माननीय सदस्य उपस्थित आहेत. माझी काल शिवसेना पक्षाचे युवा नेते श्री.आदित्यजी ठाकरे यांच्या बरोबर पुन्हा चर्चा झालेली आहे. माझी सर्व सन्माननीय सदस्यांना विनंती राहील की, आपल्या मनात नाईट लाईफ संदर्भात काही गैरसमज असतील किंवा प्रश्न असतील तर आपण श्री.आदित्य ठाकरे यांची जरूर भेट घेऊ शकता. मी स्वत:

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

डॉ.नीलम गोऱ्हे.....

त्यासाठी पुढाकार घेईन. सन्माननीय सदस्य श्री.छगन भुजबळ यांनी देखील नाईट लाईफ संदर्भात गैरसमज पसरवू नका, असे मत व्यक्त केलेले आहे. म्हणून कोणत्याही नवीन योजनेला फक्त राजकारणाचा भाग म्हणून हाणून पाडणे असे न करता खुल्या मनाने याकडे पाहिले पाहिजे, असे मला सांगावेसे वाटते.

सभापती महोदय, अंतिम आठवडा प्रस्तावात ठाणे आणि कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या संदर्भात देखील उल्लेख करण्यात आलेला आहे. मी शेवटचा मुद्दा मांडून माझे भाषण संपविणार आहे. मी सांगू इच्छिते की, उल्हासनगर येथील बांधकामे आम्ही अधिकृत करु असे सरकार मागील 5 वर्षापासून वारंवार सांगत होते. परंतु, अद्याप उल्हासनगर येथील इमारतींना कायद्याचा संरक्षक आधार मिळालेला नाही. इतर सर्व शहरातील लोक म्हणतात की, ही बांधकामे गोरगरिबांची आहेत. पुणे, पिंपरी-चिंचवड सारख्या ठिकाणी लोकांनी स्वतःच्या जमिनीवर अशी बांधकामे केलेली आहेत. पुण्याच्या ग्रामीण भागात देखील अशी बांधकामे आहेत. दोन प्रकारची अनधिकृत बांधकामे आहेत. संघटित गुन्हेगारीतून बांधण्यात आलेली व्यापारी पद्धतीची अनधिकृत बांधकामे नियमित करावीत, असे कोणीही म्हणणार नाही. परंतु, जी सर्वसामान्य लोकांनी, गरीब लोकांनी स्वतःच्या जमिनीवर बांधलेली बांधकामे आहेत ती नियमित करण्याच्या संदर्भात कुंटे समितीने अहवाल दिलेला आहे. तो अहवाल शासनाने स्वीकारलेला आहे. त्यानुसार कायद्यात बदल करणे आवश्यक आहे. आपण बांधकामे नियमित करतो. परंतु, पुन्हा अशी अनियमित बांधकामे होऊ नयेत, याकडे देखील लक्ष देण्याची आवश्यकता आहे. म्हणून आपण यासाठी एक मजबूत यंत्रणा तयार केली पाहिजे. माननीय मुख्यमंत्री श्री.देवेंद्र फडणवीस साहेबांनी आम्ही लवकरच गृहनिर्माण धोरण जाहीर करु, असे सांगितलेले आहे. तसेच, नागरीकरणाच्या संदर्भात मोठ्या महानगरपालिकांना लागून जी छोटी गावे आहेत तेथे देखील बांधकामाच्या संदर्भातील प्रमाणीकरण करणे गरजेचे आहे, याकडे देखील मी लक्ष वेधू इच्छिते.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

डॉ.नीलम गोऱ्हे.....

सभापती महोदय, मुंबई महानगरपालिकेच्या संदर्भात अनेक लोक वेगवेगळ्या पद्धतीने टीका करीत असतात. परंतु, तुम्ही राजकीय भूमिका समोर ठेवून सन 2017 चा विचार करीत असाल तर तेथे देखील तुमचा भ्रमनिराशच झालेला असेल, अशा पद्धतीचा मला आत्मविश्वास वाढतो.

सभापती महोदय, आपण मला बोलण्याची संधी दिली त्याबद्दल आपले आभार मानून मी माझे दोन शब्द संपविते.

धन्यवाद.

..5...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, माझा पॉईंट ऑफ ऑर्डर आहे. अंतिम आठवडा प्रस्ताव मुंबई महानगरपालिकेच्या संदर्भात आहे. माननीय परिवहन मंत्री श्री.दिवाकर रावते आणि माननीय आदिवासी विकास मंत्री श्री.विष्णू सवरा साहेब सभागृहात उपस्थित आहेत. परंतु, अंतिम आठवडा प्रस्ताव त्यांच्या विभागाशी संबंधित नाही. विधानमंडळ कार्यालयाकडून जी चूक झालेली आहे ती मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो. आजच्या कामकाज पत्रिकेवर या प्रस्तावाबाबत "मंत्र्यांचे उत्तर" असे नमूद केलेले आहे. त्याऐवजी "मुख्यमंत्र्यांचे उत्तर" असे नमूद करावयास पाहिजे होते. अंतिम आठवडा प्रस्ताव नगरविकास विभागाशी संबंधित आहे. मी यातील चूक निदर्शनास आणून दिलेली आहे. या प्रस्तावावरील चर्चेला माननीय मुख्यमंत्री उत्तर देणार असतील तर मंत्र्यांचे उत्तर असे नमूद केले जात नाही. मुख्यमंत्र्यांचे उत्तर असे नमूद करावयास पाहिजे.

सभापती महोदय, सभागृहात नगरविकास राज्यमंत्री उपस्थित नाहीत. म्हणजे शासनाकडून अंतिम आठवडा प्रस्ताव गांभीर्याने घेतला जातो काय ? आपण 15 वर्षे विरोधी पक्षात होता. आपल्याला देखील याची माहिती आहे. अंतिम आठवडा प्रस्ताव महत्वाचा असतो. सभागृहात म.वि.प. नियम 260 अन्वये वेगवेगळे प्रस्ताव चर्चेला येतात. परंतु, ज्यावेळी म.वि.प. नियम 259 अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्ताव चर्चेला येतो त्यावेळी अधिवेशनात झालेली चर्चा आणि त्यातून राहिलेले काही मुद्दे आणि त्या माध्यमातून भविष्यात करावयाची कार्यवाही या संदर्भात विरोधी पक्षाचा वैधानिक पद्धतीचा हक्क असताना या पद्धतीने जी अनास्था दाखविली जाते त्याबद्दल मी तीव्र नापसंती व्यक्त करतो. सभागृहात माननीय नगरविकास राज्यमंत्री देखील उपस्थित नाहीत. हे चुकीचे आहेच. परंतु, सभागृहाच्या गॅलरीत अधिकारी देखील उपस्थित नाहीत. त्यामुळे या प्रस्तावावरील चर्चा येथेच थांबवावी. असे असेल तर कशासाठी चर्चा करावयाची ? शासनाला गांभीर्य नाही. त्यामुळे या प्रस्तावावर चर्चा करण्याची आवश्यकता नाही. मुंबई महानगरपालिका, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका, औरंगाबाद महानगरपालिका, नागपूर महानगरपालिका तसेच, नागरीकरणाचे वेगवेगळे प्रश्न या विषयांचा अंतिम आठवडा प्रस्तावात उल्लेख आहे. या संदर्भात शासनाला गांभीर्य नसेल तर या प्रस्तावावरील चर्चा येथेच थांबवावी. शासनाला जेव्हा केव्हा सोईची वेळ असेल त्यावेळी आपण हा प्रस्ताव चर्चेला घेऊ.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

तालिका सभापती : मी सन्माननीय सदस्य श्री.सुनील तटकरे यांना सांगू इच्छितो की, काल अंतिम आठवडा प्रस्तावावरील चर्चेच्या वेळी माननीय मुख्यमंत्री स्वतः सभागृहात उपस्थित होते. या प्रस्तावावरील चर्चेला मुख्यमंत्री महोदय उत्तर देणार आहेत. आपण या प्रस्तावावरील चर्चा पूर्ण करु

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, आजच्या कामकाज पत्रिकेवर या प्रस्तावाबाबत "मंत्र्यांचे उत्तर" असे नमूद केलेले आहे. त्याऐवजी "मुख्यमंत्र्यांचे उत्तर" असे नमूद करावयास पाहिजे होते. अंतिम आठवडा प्रस्तावाच्या बाबतीत तुम्ही काय गांभीर्याने विचार करता ? सभागृहाच्या गॅलरीत अधिकारी देखील उपस्थित नाहीत. मंत्र्यांच्या बाबतीत स्टुपिड असा उल्लेख झालेला आहे. आम्हाला देखील स्टुपिड बनवता काय ? अंतिम आठवडा प्रस्ताव महत्वाचा आहे.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, सभागृहाच्या गॅलरीत अधिकारी देखील उपस्थित नाहीत.

तालिका सभापती : आज सभागृहासमोर बरेच कामकाज आहे. आपण ही चर्चा पुढे सुरु करु

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, सभागृहातील कामकाजाचे गांभीर्य शासनाला देखील असले पाहिजे.

तालिका सभापती : शासनाला कामकाजाचे गांभीर्य आहे.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, अंतिम आठवडा प्रस्ताव हा विरोधी पक्षाचा वैधानिक अधिकार आहे. तो तुम्ही हिरावून घेण्याचा प्रयत्न करीत आहात. आमचा आवाज दाबण्याचा प्रयत्न करता.

तालिका सभापती : असे काहीही नाही. मी आपल्याला सांगू इच्छितो की, आपल्याला कोणत्याही परिस्थितीत मंत्री महोदयांच्या उत्तरासह ही चर्चा दुपारी 12.00 वाजेपर्यंत पूर्ण करावयाची आहे. त्यामुळे या प्रस्तावावर सन्माननीय सदस्यांना सकाळी 11.30 वाजेपर्यंत बोलता येईल. सन्माननीय सदस्यांनी वेळेची मर्यादा पाळावी.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, एवढ्या महत्वाच्या विषयावरील प्रस्तावावर मोजकेच सन्माननीय सदस्य बोलणार असताना अशा प्रकारे सन्माननीय सदस्यांना बोलण्यासाठी वेळेचे बंधन घातले जात असेल तर मग आपण पुढील वेळेपासून अंतिम आठवडा प्रस्ताव कामकाजातून काढून टाकू.

तालिका सभापती : मी आपल्याला सांगू इच्छितो की, या प्रस्तावावरील चर्चेसाठी जेवढा वेळ ठरवून दिला होता त्यापेक्षा जास्त वेळ मिळालेला आहे. आता सन्माननीय सदस्य प्रा.जोगेंद्र कवाडे यांनी आपले भाषण सुरु करावे.

यानंतर श्री.भोगले.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

प्रा.जोगेंद्र कवाडे (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, माननीय सदस्य श्री.सुनील तटकरे यांनी म.वि.प.नियम 259 अन्वये उपस्थित केलेल्या अंतिम आठवडा प्रस्तावावर माझे विचार मांडण्यासाठी उभा आहे.

सभापती महोदय, माननीय सदस्य श्री.सुनील तटकरे यांनी जो आक्षेप घेतला तो अत्यंत वैधानिक आहे. विरोधी पक्षाचे महत्वाचे शस्त्र म्हणून अंतिम आठवडा प्रस्तावाकडे पाहिले जाते. अंतिम आठवडा प्रस्तावावरील चर्चेची दखल घेण्यासाठी विभागाचे सचिव, संबंधित राज्यमंत्री, मंत्री यांनी सभागृहात उपस्थित असणे अत्यंत आवश्यक असते. संपूर्ण सत्र कालावधीत राज्याच्या हिताच्या दृष्टीने, विकासाच्या दृष्टीने ज्या गोष्टी राहून जातात व भविष्यात आपल्याला काय करायचे आहे याची चर्चा आणि त्या संदर्भात शिफारशी अंतिम आठवडा प्रस्तावाच्या माध्यमातून केल्या जातात.

सभापती महोदय, बृहन्मुंबई, ठाणे, कल्याण-डोंबिवली, औरंगाबाद याच महापालिका नव्हे तर नागपूर, नाशिक, उल्हासनगर, पिंपरी-चिंचवड या महापालिका क्षेत्रांची अवस्था अत्यंत चिंताजनक असल्याचे अंतिम आठवडा प्रस्तावात नमूद करण्यात आले आहे. भविष्यात शहरांचे नियोजन करताना पर्यावरण बदलाची नोंद घेणे अत्यंत आवश्यक आहे. दिवसेंदिवस नागरीकरणाचे प्रमाण वाढत चालले आहे. त्यामुळे शहरांमध्ये पायाभूत सुविधांची गरज वाढत आहे. शहरांची लोकसंख्या वाढत असल्यामुळे पायाभूत सुविधांची कमतरता जाणवते. ग्रामीण भागामध्ये रोजीरोटीची व्यवस्था होत नाही. अनुसूचित जाती-जमाती, भटक्या व विमुक्त समाजाच्या लोकांना ग्रामीण भागात विविध प्रकारच्या अत्याचारांना तोंड द्यावे लागते. त्यातून खैरलांजी, सोनई, खर्डासारख्या घटना घडतात. म्हणून ग्रामीण भागातील हजारो गरीब लोक सुरक्षितता मिळावी म्हणून शहरांमध्ये स्थलांतरित होतात. शहरात आल्यानंतर सब भूमि गोपाल की या म्हणीनुसार मिळेल त्या मोकळया जागेवर झोपडी उभारून संसार थाटला जातो. मुंबई, ठाणे, डोंबिवली, कल्याण, औरंगाबाद, नागपूर, नाशिक अशा मोठया महापालिका क्षेत्रांमध्ये मोठया प्रमाणात झोपडपट्टया निर्माण झाल्या आहेत. त्यामुळे ज्यांनी स्वतःच्या मालकीच्या जागेवर घरे बांधली आहेत ती नियमानुकूल करण्यामध्ये अडचण नसावी. एका बाजूला सरकार निवाऱ्याची सोय करीत नाही. दुस-या बाजूला गोरगरिबांनी स्वतःच्या मालकीच्या जागेवर घर बांधले असेल तर त्याला मंजुरी देऊन ते बांधकाम कायम करण्याची भूमिका स्वीकारली तर शासनाच्या डोक्यावरील जबाबदारी कमी होईल.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) C.2

SGB/ KTG/ AKN/ 10:50

प्रा.जोगेंद्र कवाडे...

सभापती महोदय, मुंबईसारख्या शहरामध्ये मोठया प्रमाणात एसआरए योजना राबविल्या जात आहेत. या योजनेमध्ये मोठे घोटाळे सुरु आहेत, हे आपल्याला देखील ठावूक आहे. विकासक, बिल्डर मंडळी झोपडीधारकांची फसवणूक करतात, पिळवणूक करतात, दादागिरी करतात. ही मंडळी सरकारची देखील फसवणूक करतात. महापालिका, शासनाच्या अधिकाऱ्यांशी हातमिळवणी करुन झोपडीमध्ये राहणाऱ्या जनतेला त्रास देण्याचा प्रयत्न केला जातो. झोपडपट्टी पुनर्वसनाबाबत सुटसुटीत धोरण तयार करणे आवश्यक आहे. जेणेकरुन कोणताही झोपडीधारक विस्थापित होणार नाही, त्याला त्याच्या हक्काचे घर मिळेल. आज मुंबई शहरामध्ये पाण्याच्या पाईपलाईनचे प्रश्न आहेत, वीज पुरवठयाचे प्रश्न आहेत. शहरातील मोकळ्या मैदानाचे प्रश्न आहेत.

सभापती महोदय, सहकारी गृहनिर्माण संकुलामध्ये नियमाप्रमाणे सार्वजनिक वापरासाठी मोकळी जागा सोडावी लागते. अनेक गृहनिर्माण संकुलामध्ये असे दिसून येते की, प्लॅन मंजूर होण्यासाठी जागा मोकळी सोडली जाते, परंतु प्लॅन मंजूर झाल्यानंतर सार्वजनिक वापरासाठी राखीव असलेल्या जागेचा देखील व्यापार केला जातो आणि त्यातून मोठया प्रमाणात आर्थिक भ्रष्टाचाराला चालना मिळते. सरकारने या संदर्भात कडक धोरण स्वीकारले पाहिजे. विकासकाने प्रकल्प राबवित असताना शासनाच्या नियमाप्रमाणे सार्वजनिक उपयोगासाठी, पर्यावरण रक्षणासाठी, रस्त्यासाठी, पार्किंगसाठी, शाळा व दवाखाना, जिमखाना, धार्मिक स्थळासाठी जागा सोडलेली आहे की नाही यावर कडक नियंत्रण ठेवले पाहिजे. जर नियमांची पायमल्ली होत असेल तर सरकारने कडक कारवाई केली पाहिजे.

सभापती महोदय, मुंबई शहरामधील वरळी, नायगाव, शिवडी येथील बीडीडी चाळींचा प्रश्न गंभीर बनलेला आहे. या इमारती जीर्ण झालेल्या असून केव्हा कोसळतील याचा नेम नाही. मध्यंतरी उल्हासनगर येथे एक इमारत कोसळून 70 ते 80 लोकांचा मृत्यू झाला. बीडीडी चाळींची तातडीने पुनर्बांधणी करण्याची आवश्यकता आहे. आज महापालिकांचे उत्पन्न तुटपुंजे असल्यामुळे त्या अपु-या उत्पन्नातून विकासाच्या योजना राबविणे, पायाभूत सुविधा पुरविणे शक्य होत नाही.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

लोकल बॉडी टॅक्सच्या माध्यमातून महापालिकांना उत्पन्नाचे साधन उपलब्ध झाले होते. परंतु शासनाने हा कर बंद करण्याचा निर्णय घेतला आहे. त्या ऐवजी वॅट लागू करण्याचा निर्णय झाला

..3...

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) C.3

SGB/ KTG/ AKN/ 10:50

प्रा.जोगेंद्र कवाडे....

आहे. एलबीटी हा कर महापालिका क्षेत्रापुरता मर्यादित होता. वॅट लागू केल्यानंतर ग्रामीण भागातील जनतेला या कराचा भुर्दंड सहन करावा लागणार आहे. त्याऐवजी महापालिकांना आर्थिक सुबत्ता कशी प्राप्त करून देता येईल, आर्थिक सोर्स कसा निर्माण होईल या दृष्टीने प्रयत्न केले पाहिजेत.

सभापती महोदय, मेट्रो रेल्वे, पर्यावरणाचे प्रश्न निर्माण झालेले आहेत. मुंबई महानगरामध्ये तिवरांचा प्रश्न गंभीर बनला आहे. तिवरांची खुलेआम कत्तल करून त्या जागेवर अतिक्रमणे होत आहेत. सीआरझेड कायद्याचा भंग केला जात आहे. त्या बाबीकडे शासनाने गांभीर्याने लक्ष दिले पाहिजे. मुंबई, ठाणे, नागपूर, नाशिक या शहरांमध्ये मोठमोठी रूग्णालये आहेत. या रूग्णालयांमध्ये धनिक लोक उपचारासाठी जाऊ शकतात, गरीब रूग्णांना तेथे पैशाअभावी उपचार मिळणे अवघड आहे. त्यामुळे शासनाने तीन तारांकित, पंच तारांकित, सप्त तारांकित रूग्णालयांमध्ये 20 टक्के खाटा गरीब रूग्णांच्या उपचारासाठी राखून ठेवल्या जातील, यासाठी प्रयत्न करावा.

नंतर डी.1...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

प्रा.जोगेंद्र कवाडे....

सभापती महोदय, मुंबई विकास आराखड्याचा मुद्दा सध्या गाजत आहे. आताच सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोऱ्हे यांनी मुंबईतील नाईट लाईफसंबंधात आपले विचार मांडले आहेत. नाईट लाईफ काय आहे यासंबंधी सरकारने अभ्यास करून तो विषय येथे मांडावा. आज मुंबईसह संपूर्ण राज्यात अन्याय, अत्याचार, बलात्काराचे प्रकार खुलेआम सुरू असताना रात्रीचे जीवन कशाला सुरू करीत आहात? नाईट लाईफ या शब्दाचा अर्थ सर्वसामान्य माणसाला माहीत नाही. नाईट लाईफचा अर्थ आपण वेगळा समजतो. रात्रीच्या वेळी रेव्ह पार्टी होतात. मादकद्रव्याचे सेवन केलेली टोळकी रात्रीच्या वेळी समुद्रकिनारी बसलेली असतात. तेव्हा हा नाईट लाईफचा प्रश्न हा अत्यंत गंभीर आहे. सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोऱ्हे यांना माझे विनम्रपणे सांगणे आहे की, कमीतकमी महिलांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टिकोनातून नाईट लाईफचा प्रश्न हा गंभीरपणे चर्चेला जावा. आपण सरकारमध्ये आहात. त्यामुळे आपण सरकारला कन्व्हीन्स करून नाईट लाईफ कसे योग्य आहे यासंबंधातील माहिती येथे देण्यास सांगावी.

सभापती महोदय, आम्ही महानगरपालिकेच्या शाळेत शिकलो आहोत. आता कॉन्व्हेंट कल्चर निर्माण झाले आहे. पण आज महानगरपालिकांच्या शाळांची अवस्था कशी आहे ? आज महानगरपालिकांच्या शाळांची अवस्था अत्यंत बिकट आहे. महानगरपालिकांच्या शाळांचा दर्जा कसा वाढेल आणि उत्कृष्ट शिक्षणाची व्यवस्था कशी होईल याचा विचार होणे अत्यंत आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, शहरांचे भविष्यातील नियोजन करताना पर्यावरण बदलाची नोंद घेणे अत्यंत आवश्यक आहे. शहरात पायाभूत सुविधा कशा निर्माण करता येतील याचा विचार करणे आवश्यक आहे. आज शासकीय यंत्रणांना मूलभूत नागरी सुविधा निर्माण करण्यामध्ये अपयश आलेले आहे. त्याकडे या अंतिम आठवडा प्रस्तावाच्या माध्यमातून शासनाचे लक्ष वेधण्यात आलेले आहे. आज कोणत्याही प्रकारच्या पायाभूत सुविधा नाहीत. अनेक प्रकारच्या अडचणी आहेत. अनेक प्रकारचा त्रास जनतेला सहन करावा लागत आहे. तोंड दाबून बुक्क्यांचा मार शहरातील लोकांना सहन करावा लागत आहे. त्यामुळे शहरांमध्ये असंतोष निर्माण झाला आहे. तेव्हा यासंबंधी शासनाने गंभीरपणे कारवाई करावी अशी मागणी करून मी येथेच थांबतो. धन्यवाद.

.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, या सभागृहात जवळ जवळ 55 सन्माननीय सदस्य हे विरोधी पक्षाचे आहेत. हा जो ठराव आहे तो विरोधी पक्षाचा आहे. त्यामुळे आपण दोन्ही बाजूकडील सन्माननीय सदस्यांना बोलण्यासाठी वेळेचे नियोजन कसे काय केले आहे ते सांगावे. हे जे काय चालले आहे ते बरोबर नाही. आता अर्ध्या तासात अंतिम आठवडा प्रस्तावावरील चर्चा संपणार आहे. हे बरोबर नाही.

तालिका सभापती : मी आपणाला संधी देणार आहे. आता सन्माननीय सदस्य श्री.महादेव जानकर यांनी भाषणास सुरूवात करावी. आजचा अधिवेशनाचा शेवटचा दिवस असल्यामुळे सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत पाटील यांनी मला सहकार्य करावे.

श्री.महादेव जानकर (विधkनसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, नियम 259 अन्वये बृहन्मुंबई, ठाणे, कल्याण-डोंबिवली, औरंगाबाद महानगरपालिकांच्या क्षेत्रामध्ये विविध नागरी समस्यांमुळे जनतेचे होत असलेले अतोनात हाल या विषयावर मांडण्यात आलेल्या अंतिम प्रस्तावावर बोलण्यासाठी मी उभा आहे.

आज मुंबईतील झोपडपट्टयांचा प्रश्न मोठा असून त्यात मार्ग काढण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे. मुंबईत झोपडपट्टया वाढू नये म्हणून प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करण्यासाठी सन्माननीय सदस्यांनी शासनाला सूचना केल्या पाहिजेत. पायाभूत सुविधांसाठी जे भूखंड राखीव ठेवण्यात आले आहेत त्यावर अनधिकृतपणे झोपडपट्टया उभ्या राहिलेल्या आहेत. मुंबईतील नॅशनल पार्क आणि आरे कॉलनी हे संपूर्ण शहराचे फुफ्फुस आहे. तेथे धनदांडग्या लोकांनी अतिक्रमण केल्यामुळे पर्यावरणाला धोका देखील निर्माण झाला आहे. त्याकडे शासनाने लक्ष देणे गरजेचे आहे.

माझी आपल्या माध्यमातून एक सूचना आहे. आदरणीय श्री.गोपीनाथ मुंडे साहेब हे केवळ मराठवाड्याचे नेते नव्हते. ते चांद्यापासून बांद्यापर्यंतचे नेते होते. नव्हे ते देशाचे नेते होते. त्यांचे स्मारक औरंगाबाद येथे करण्याचा निर्णय सरकारने घेतलेला आहे. त्यांचे स्मारक मुंबईत व्हावे अशी विनंती मी सरकारला करणार आहे. दुसरी गोष्ट अशी आहे की, दिल्ली येथे श्री.गोपीनाथ मुंडे यांचा जेथे अपघात झाला त्या चौकाला व एका लेनला त्यांचे नाव देण्याची सूचना केंद्र शासनाला करावी अशी मी विनंती करतो. धन्यवाद.

....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, अंतिम आठवडा प्रस्तावावर किती सन्माननीय सदस्य बोलले आहेत ?

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, अंतिम आठवडा प्रस्ताव हा विरोधी पक्षाचा असतो. विरोधी पक्षातर्फे आता पर्यंत फक्त दोनच सन्माननीय सदस्य बोलले आहेत आणि सत्ताधारी पक्षाकडून तीन सन्माननीय सदस्य बोलले आहेत.

तालिका सभापती : सत्ताधारी पक्षाकडून तीन सन्माननीय सदस्य किती वेळ बोलले आहेत हे देखील आपण पहावे.

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, येथे किती वेळ बोलले हा विषय नाही. आपण अंतिम आठवडा प्रस्तावाला न्याय दिला पाहिजे.

तालिका सभापती : अंतिम आठवडा प्रस्ताव हा विरोधी पक्षाचा असतो हे मला मान्य आहे. या प्रस्तावावर बोलण्यासाठी मी आपणास पुरेशी संधी दिलेली आहे. काल मी आपणास यावर चर्चा करण्यासाठी एक तास इतका वेळ दिला.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, आपल्या या वक्तव्यावर माझी हरकत आहे. माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांना एक तास बोलण्यासाठी दिला म्हणजे फार मोठा वेळ दिला असे समजू नये.....

श्रीमती दीप्ती चवधरी : .....सभापती महोदय, आमच्यावर मेहरबानी करतात की काय ?...

श्री.सुनील तटकरे : .... सभापती महोदय, अंतिम आठवडा प्रस्ताव हे विरोधकांचे आयुध आहे. मी मघापासून वारंवार आपणास सांगत आहे की,.....

तालिका सभापती : मी सन्माननीय सदस्या श्रीमती दीप्ती चवधरी यांना सांगू इच्छितो की, आपले असे बोलणे योग्य नाही. माननीय सभापतींना असे बोलणे योग्य नाही.

श्रीमती दीप्ती चवधरी : सभापती महोदय, असे असेल तर अंतिम आठवडा प्रस्तावावरील चर्चा आपण बंद करावी. आपण बोलायला देऊ नका.

तालिका सभापती : कृपा करून आपण असे बोलू नये.

श्रीमती दीप्ती चवधरी : मी हे माननीय सभापतींना बोलत नाही.

तालिका सभापती : आपण "मेहरबानी करतात" असे शब्द कृपा करून वापरू नका.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.गिरीश बापट : सभापती महोदय, अंतिम आठवडा प्रस्ताव विरोधी पक्षाने दिलेला असला तरी त्यांच्याकडील अनेक सन्माननीय सदस्य बोलले आहेत. अजूनही काही जण बोलतील. याचा अर्थ विरोधी पक्षातील सन्माननीय सदस्यांनीच बोलायचे असा होत नाही. ज्या पद्धतीने आपल्या संबंधात येथे वक्तव्य करण्यात आलेले आहे ते सभागृहाच्या कामकाजातून काढून टाकावे. सभागृहात ही कोणती पद्धत सुरू आहे. या सभागृहात आपला अवमान आम्ही होऊ देणार नाही. आपण न्याय देण्यासाठी बसलेला आहात. सन्माननीय सदस्या श्रीमती दीप्ती चवधरी यांनी अशा प्रकारे बोलणे योग्य नाही. माननीय सभापती महोदयांनी एक तास झाला एवढेच मेन्शन केले आहे. आपण अजून दोन तास बोलला तरी आमचे काहीही म्हणणे नाही.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, अंतिम आठवडासंबंधी सरकारची असलेली संशयास्पद भूमिका मी सकाळ पासून वारंवार सभागृहात मांडत आहे. या प्रस्तावाबाबत सरकारची पूर्णपणे अनास्था आहे अशा प्रकारचा तीन ते चार वेळा हरकतीचा मुद्दा उपस्थित केला होता. सन्माननीय सदस्या श्रीमती दीप्तीताई चवधरी या पुण्याच्या माजी महापौर आहेत. आम्हाला बोलण्याची संधी मिळणार आहे की नाही हे सांगत असताना त्यांचा उद्रेक झाल्यामुळे त्या बोलल्या आहेत. त्यांच्याकडून अनवधानाने काही शब्द गेले असतील तर ज्येष्ठ सदस्य म्हणून मी दिलगिरी व्यक्त करतो. पण त्यांच्या भावना चुकीच्या नव्हत्या. मुंबई महानगरपालिका, नागपूर महानगरपालिका, औरंगाबाद महानगरपालिका, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेमध्ये जे काही घडत आहे त्यासंबंधातील अंतिम आठवडा प्रस्ताव आहे. सत्ताधारी पक्षातील सन्माननीय सदस्य जेव्हा विरोधी पक्षात होते तेव्हा याच सभागृहात 8 ते 10 तास चर्चा झालेली आहे. पण आता येथे चर्चेसाठी बंधन टाकण्यात येत आहे. आम्ही किती वेळ बोलावे यावर आपण भाष्य करीत आहात. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी काल एक तास भाषण केले हे आपले म्हणणे सयुक्तिक नव्हते. सन्माननीय सदस्या येथे जे काही बोलल्या आहेत त्याबाबत आपला आदर ठेवून मी येथे दिलगिरी व्यक्त करतो.पण त्यांच्या भावना अत्यंत योग्य होत्या. त्यांना आपण बोलण्याची संधी दिली पाहिजे.

यानंतर श्री.जुन्नरे....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

तालिका सभापती : सन्माननीय सदस्यांना बोलण्याचा तसेच आपले मत व्यक्त करण्याचा पूर्ण अधिकार आहे. मी सन्माननीय सदस्यांना जास्तीत जास्त बोलण्याची संधी दिलेली आहे. परंतु असे असतानाही सन्माननीय सदस्या श्रीमती दिप्ती चवधरी यांनी "मेहरबानी करता काय" असा जो उल्लेख चेअरला उद्देशून केलेला आहे तो बरोबर नाही. चर्चा किती वेळ सुरु ठेवावयाची यासंदर्भात माननीय सभापती महोदयांनी जे निर्देश दिलेले आहेत त्यानुसारच मी काम करीत आहे. सभागृहाचा विचार घेऊन आपण या चर्चेची वेळ वाढवू शकतो.

श्री. सुनील तटकरे : सभापती महोदय, सभागृहात मंत्री उपस्थित नसल्यामुळे आपल्याला सभागृहाचे कामकाज बऱ्याच वेळा तहकूब करावे लागले आहे. त्यामुळे या अंतिम आठवडा प्रस्तावाची वेळ वाढवून देण्यात यावी अशी विनंती आहे.

तालिका सभापती : चर्चा किती वेळ सुरु ठेवावयाची यासंदर्भात माननीय सभापती महोदयांनी जे निर्देश दिलेले आहेत त्यानुसारच मी काम करीत आहे. सभागृहाचा विचार घेऊन आपण या चर्चेची वेळ वाढवू या. आता सन्माननीय सदस्य श्री. जयंत पाटील साहेबांनी अंतिम आठवडा प्रस्तावावर आपले विचार व्यक्त करावेत.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. जयंत प्र.पाटील (विधानसभेने निवडलेले): सभापती महोदय, अंतिम आठवडा प्रस्तावावर विचार मांडण्यासाठी मी उभा आहे.

मुंबई, ठाणे व कल्याण महानगरपालिका या शहरांचा विकास नियोजनबध्द पध्दतीने व्हावा म्हणून एमएमआरडीए निर्माण करण्यात आली. सन्माननीय परिवहन मंत्री श्री. दिवाकर रावते हे विरोधी पक्षात होते तेव्हा त्यांनी एमएमआरडीएला कडाडून विरोध केला होता. एमएमआरडीएमुळे महानगरपालिकांना या पुढे कोणतेही अधिकार राहणार नसल्यामुळे ते लोकशाहीला घातक आहेत, धोकादायक आहेत असे ते नेहमी म्हणत असत. आता त्याच एमएमआरडीएच्या माध्यमातून शहरांचा विकास केला जात आहे. परंतु त्या विकासाचे नियोजन कोठेही होताना दिसत नाही. मुंबईचा विकास नियोजनबध्दरितीने आणि चांगल्या दर्जाचा व्हावा म्हणून एमएमआरडीएची स्थापना करण्यात आली होती. परंतु तशा प्रकारचे चित्र कोठेही दिसत नाही. एमएमआरडीएमध्ये लोकप्रतिनिधींना विश्वासात घेतले जात नाही. विधानसभा आणि विधानपरिषद सदस्यांना एमएमआरडीएमध्ये कोणत्याही प्रकारचा अधिकार राहिलेला नाही. एमएमआरडीएमध्ये आज जो विकास सुचवला जात आहे तो केवळ अधिकाऱ्यांच्या पातळीवरुन सुचविला जात आहे. या सरकारमधील मित्रपक्ष सुध्दा मुंबईच्या एमएमआरडीएच्या विरोधात बोलताना दिसतो आहे. (अडथळा) एमएमआरडीएच्या माध्यमातून मुंबईचा जो विकास होतो आहे त्यासंदर्भात एमएमआरडीएचे अधिकारी ज्या पध्दतीने वागतात, ज्या पध्दतीचे त्यांनी स्वत:कडे अधिकार घेऊन ठेवले आहेत, ज्या अधिकारात योजना राबवल्या जात आहेत ते काही योग्य नाही. एमएमआरडीएचे अधिकारी लोकप्रतिनिधींना तुच्छ लेखण्याचे काम करीत आहेत. असे जर असेल तर मुंबईचा विकास कशा पध्दतीने होईल ? एमएमआरडीएच्या माध्यमातून मुंबईमहानगरपालिकेत एफएसआय वाढवून राज्याचा विकास करण्याचे धोरण सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांनी या ठिकाणी जाहीर केलेले आहे. मुंबई महानगरपालिकेमध्ये जे नवीन बांधकाम सुरु आहे त्या ठिकाणी पाणी कोठून दिले जाणार आहे, ड्रेनेजची सोय कशा प्रकारे केली जाणार आहे, पर्यावरणाच्या संदर्भात कशा प्रकारे नियोजन केले जाणार आहे ? परंतु यासंदर्भातील कोणतेही नियोजन होताना दिसून येत नाही. एन्व्हायर्मेन्टकडून एनओसी मिळवण्यासाठी किती वेळ लागतो याची आपल्या सर्वांना कल्पना आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. जयंत प्र.पाटील.....

सभापती महोदय, आम्ही या ठिकाणी अंतिम आठवडा प्रस्तावाच्या निमित्ताने काही प्रश्न उपस्थित केले आहेत. त्या प्रश्नांना शासनाच्या वतीने उत्तर दिले जाईल असे आम्ही अपेक्षित धरले आहे. सगळया योजनांच्या बाबतीत नियोजनबध्द कार्यक्रम राबविला जाईल असे आश्वासन शासनाच्या वतीने या ठिकाणी दिले गेले पाहिजे. परवा मी लक्षवेधी सूचनेच्या निमित्ताने "पाण्याचा प्रश्न" उपस्थित केला होता. एमएमआरडीएच्या एरियामध्ये तीन मोठे प्रकल्प होत आहेत. नवी मुंबईत आंतरराष्ट्रीय विमानतळ निर्माण होत आहे. जेएनपीटीचे चौथे टर्मिनल होत आहे तसेच नयना प्रकल्प होतो आहे. नयना प्रकल्प म्हणजे तिसरी मुंबई आहे. यासंदर्भात तुम्ही शेतकऱ्याला 22.5 एकर जमीन दिली असून त्यासाठी 2 एफएसआय दिलेला आहे. परंतु यामध्ये पाण्याचे नियोजन कोठेच दिसून येत नाही. केवळ चौकशा करुन किंवा अधिकाऱ्यांवर कारवाई करुन उपयोग होणार नाही तर त्या ठिकाणी नवीन अधिकारी कसे आणणार आहात याचेही उत्तर या ठिकाणी सरकारला द्यावे लागणार आहे. मुंबईसाठी आज जे पाणी उपलब्ध आहे ते पाणी आज अपुरे पडत आहे. आज मुंबईमध्ये जवळपास 14 ते 15 टक्के पाणी कपात होत आहे. असे असताना तुम्ही नवीन बांधकामासाठी पाणी कोठून आणणार आहात ? आज लाखो करोडो रुपयांची गुंतवणूक बांधकाम क्षेत्रामध्ये होत आहे. मुंबईमध्ये मेट्रो प्रकल्प होत असून त्या प्रकल्पासाठी तुम्ही पाणी कोठून आणणार आहात ? याचेही उत्तर या ठरावाच्या निमित्ताने राज्य शासनाने देणे आवश्यक आहे. जे प्रकल्प अपूर्ण आहेत ते तातडीने सुरु केले जातील यासंदर्भात आम्हाला शासनाकडून उत्तर हवे आहे. मला वेळेच्या मर्यादेची जाणीव आहे.

सभापती महोदय, या ठिकाणी परिवहन मंत्री उपस्थित आहेत. मुंबईतील वाहतूक यंत्रणेचे नियोजन कोठेही होताना दिसत नाही. टोलनाक्यावर एक-एक, अर्धा-अर्धा तास गाडयांना थांबावे लागते. फ्री वे वरुन कालपासून हेवी वाहतूक सुरु करण्यात आलेली असून आता फ्री वेवर एक एक तास थांबावे लागत आहे. काल मी सुध्दा या ठिकाणच्या ट्रॅफिकमध्ये अडकून पडलो होतो. यासंदर्भात मी माननीय परिवहन मंत्र्यांशी बोललो परंतु त्यांनी सांगितले की, हा विषय पोलिसांकडे आहे, माझ्याकडे नाही. वाहतुकीच्या संदर्भात पोलीस विभाग कोणाच्या अधिकारात निर्णय घेत

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. जयंत प्र.पाटील.....

आहे ? खरे म्हणजे परिवहन विभागाला विचारल्याशिवाय त्यांना निर्णय घेण्याचा कोणताही अधिकार नाही. वाहतुकीच्या मार्गामध्ये बदल करावयाचे असतील तर परिवहन विभागाला विचारण्याची गरज आहे.

सभापती महोदय, मुंबई शहरामध्ये येणाऱ्या खाजगी बसेस सेंट्रल लायब्ररीपासून ते पी-डिमेलो रोडपर्यंत दुतर्फा उभ्या असतात. या रस्त्यावरील झोपडपट्टी हटवण्यात आली, अतिक्रमणे काढून त्या ठिकाणचा रस्ता रुंद करण्यात आला. हा जो रस्ता आहे तो वाहतुकीसाठी रुंद करण्यात आला आहे की, खाजगी बसेसला थांबण्यासाठी रुंद करण्यात आला आहे ? मुंबईमध्ये खाजगी बसेस न आणण्याचे आश्वासन राज्य सरकारने दिले होते. चेंबूर व वडाळयाच्या पुढे खाजगी बसेसला कायद्याने बंदी केली पाहिजे. मुंबईमध्ये एसटी महामंडळाच्या बसच्या संदर्भात आम्हाला काही म्हणावयाचे नाही. परंतु खाजगी बसेस गल्लोगल्ली तसेच फोर्ट एरियामध्ये सुध्दा उभ्या असतात. परिवहन अधिकारी हप्ते घेऊन हे काम करीत आहेत. त्यामुळे यासंदर्भात तुम्ही कशा प्रकारे पायबंद घालणार आहात याचीही माहिती या ठिकाणी सभागृहाला मिळण्याची आवश्यकता आहे. मुंबईमध्ये खाजगी बस पार्किंगला बंदी केली पाहिजे. या विषयाच्या संदर्भात आम्ही अनेक वेळा विषय उपस्थित केलेला असताना सुध्दा त्यासंदर्भात दखल घेतली जात नाही. त्यामुळे हे राज्य आपण चालविता की, अधिकारी चालवितात ? जनतेच्या समस्या आम्ही या सभागृहात मांडण्याचे काम करीत असतो परंतु असे असून सुध्दा त्यामध्ये काही सुध्दा बदल होत नाही. केवळ महानगरपालिका क्षेत्रातील परिवहन नाही तर एमएमआरडीएच्या क्षेत्रातील परिवहनाचाही तुम्हाला नियोजनबध्दरीतीने विकास करावा लागणार असून त्यासंदर्भात मा.परिवहन मंत्र्यांनी या ठिकाणी माहिती देण्याची आवश्यकता आहे.

यानंतर श्री. अजित.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.जयंत प्र.पाटील.....

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.प्रकाश बिनसाळे यांनी काल या ठिकाणी सांगितले की, कोणा एका पोलीस अधिकाऱ्याला बोटीमध्ये टॉयलेटला जाण्यासाठी परवानगी दिली नाही म्हणून त्याने सायंकाळी 6.00 नंतर जलवाहतूक बंद केली. मी दादागिरी करुन माझी जलवाहतूक सुरु ठेवतो. कोणी विचारले तर सांगतो त्या अधिकाऱ्याला माझ्याकडे घेऊन ये. त्या ठिकाणी कसला धोका आहे ? जेएनपीटीची हजारो जहाजे रात्री ये-जा करीत आहेत. जेएनपीटीतून स्पीड बोटने प्रवासी वाहतूक सुरु आहे. आपण एकीकडे पर्यटन वाढले पाहिजे असे सांगतो आणि दुसरीकडे अशाप्रकारचे बंधन घालत आहोत. आपण जलवाहतूक सायंकाळी 6.00 नंतर बंद करीत असाल तर आपले पर्यटन कसे वाढेल ? 26/11 ला झालेल्या हल्ल्यामुळे हा निर्णय घेतलेला आहे असे सांगण्यात येते. 26/11 चा हल्ला होऊन किती वर्षे झाली ? हे राज्य कोणाचे आहे ? माननीय श्री.दिवाकर रावते यांच्याकडे परिवहन विभाग असताना अशा गोष्टी घडत आहेत याचे मला दु:ख होत आहे. एकीकडे मुंबई रात्रभर सुरु राहिली पाहिजे असे सांगत आहात तर दुसरीकडे आम्हाला रात्री जलवाहतुकीने घरी जाण्यावर बंदी आणत आहात. माझी या चर्चेच्या माध्यमातून मागणी आहे की, जलवाहतूक 24 तास सुरु ठेवली पाहिजे. परदेशात रात्रीच्या वेळी जलवाहतुकीद्वारे करमणुकीच्या गोष्टी होत आहेत. यामुळे उद्योग वाढू शकतो.

सभापती महोदय, परिवहन म्हणजे राज्यातील सर्व वाहतूक व्यवस्था मग जलवाहतूक असो, विमान वाहतूक असो किंवा मोटार वाहतूक असो ही सर्व वाहतूक परिवहन विभागाच्या अखत्यारीत आहे. आपल्या अधिकाराबद्दल आम्हाला सांगावे लागते हे दुर्दैव आहे. जलवाहतूक कशी करावी याची परवानगी बंदरे विभागाकडे आहे.परंतु बंदर विभागाचा कार्यभार माझ्याकडे नाही, पर्यावरण विभागाचा कार्यभार माझ्याकडे नाही, अशी टोलवाटोलवीची उत्तरे देऊ नयेत. माननीय मंत्री येथे् सामुदायिक जबाबदारी म्हणून उत्तरे देतात. अधिकारी राज्य चालवित नाहीत. आपण राज्य चालवितो. हे सभागृह राज्य चालविते. अधिकाऱ्यांना असे वाटू लागले आहे की, सदस्य चर्चा करतील आणि निघून जातील, आपल्याला काय फरक पडतो, पुन्हा दोन-तीन महिन्यांनी येतील पंधरा दिवस बोलतील आणि निघून जातील, ही प्रवृत्ती नष्ट झाली पाहिजे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.जयंत प्र.पाटील.....

सभापती महोदय, परिवहन विभाग फक्त एस.टी.पुरता मर्यादित आहे का ? त्या विभागाला अन्य कोणतेही अधिकार नाहीत का ? याचा देखील खुलासा झाला पाहिजे. परिवहन म्हणजे राज्यातील सर्व वाहतूक. दोन दिवसापूर्वी माननीय परिवहन मंत्र्यांनी बीड येथील रेल्वेच्या संदर्भात उत्तर दिले. ते रेल्वे संदर्भात उत्तर देऊ शकतात तर मग विमान वाहतुकी संबंधी का उत्तर देऊ शकत नाही ? आपण केंद्र सरकारला कळवू शकता. आपला तो अधिकार आहे. आपण मला परिवहन मंत्री पदावर बसवा. मी आपणास कोणते अधिकार आहेत ते सांगतो. अशाप्रकारामुळे नोकरशाही वाढली आहे. आपण हतबल आहोत असे अधिकारी दाखवतात. माननीय परिवहन मंत्र्यांनी बीड रेल्वेच्या संदर्भात उत्तर देताना सांगितले की, मी माननीय रेल्वे मंत्र्यांना भेटलो त्यांच्याशी तीन-चार वेळा चर्चा केली आणि हा प्रश्न मार्गी लावण्याचा प्रयत्न केला. त्यावेळी आम्ही त्यांचे अभिनंदन केले होते. आपण परिवहन मंत्री म्हणून माननीय रेल्वे मंत्र्यांना भेटला होता तसे आपण विमान वाहतूक मंत्र्यांना भेटावे. आपणास तो अधिकार आहे. आपण तो अधिकार आमच्या सर्वांच्या वतीने राबवीत आहात. आपण त्या पद्धतीने केले पाहिजे अशी आमची अपेक्षा आहे. माननीय मंत्री गिरीष बापट उत्तर देतील, माननीय राज्यमंत्री डॉ.रणजित पाटील उत्तर देतील परंतु माननीय मंत्री श्री.रावते साहेब आपल्याकडून आम्हाला वेगळ्या अपेक्षा आहेत. ते आमच्या अलिबागचे आहेत.

सभापती महोदय, एमएमआरडीएकडे संपूर्ण बेस्टचा कारभार द्यावा असे मला वाटते. लंडन आणि मुंबईतील परिवहन व्यवस्था पाहिली तर ती जवळपास सारखीच आहे. लंडनमध्ये जशा बसेस आहेत तसेच आपल्याकडे बसेस आहेत. बेस्टला तोच रंग त्याच पद्धतीचे नंबर आहेत. लंडनमध्ये बसेसमधून फिरताना आपण मुंबई शहरात फिरतो असेच वाटते. आपण एमएमआरडीएकडे परिवहन विभाग द्यावा अशी माझी मागणी आहे.

(सभापतीस्थानी माननीय उपसभापती)

सभापती महोदय, मुंबईचा विकास करण्याची आणि नियंत्रण ठेवण्याची जबाबदारी मुंबई महानगरपालिकेवर आहे. आज मुंबई शहरामध्ये अनेक बेकायदेशीर बांधकामे झालेली आहेत. पदपथावर बेकायदेशीरपणे दुकाने उभी आहेत. बेकायदेशीर झोपडपट्टया आहेत. अशा सर्व

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.जयंत प्र.पाटील...

गोष्टींवर नियंत्रण ठेवण्याची जबाबदारी मुंबई महानगरपालिकेची आहे. आपल्या विभागात बेकायदेशीर बांधकामे, दुकाने उभी राहू न देण्याची जबाबदारी वॉर्ड ऑफिसरची आहे. मुंबईमध्ये किती वॉर्डस आहेत ? एका वॉर्ड ऑफिसरचा एरिया किती आहे ? वॉर्ड ऑफिसरने आपल्या वॉर्डमध्ये रोज राऊंड मारला पाहिजे. कुठे बेकायदेशीर बांधकामे होत आहेत किंवा कसे हे पाहिले पाहिजे. माननीय श्री.गिरीष बापट नगरसेवक असताना त्यांना आपल्या मतदारसंघामध्ये रोज सकाळी राऊंड मारताना आम्ही पाहिलेले आहे. तेव्हा त्यांची आणि माझी ओळख नव्हती. शहरामध्ये जे बेकायदेशीर बांधकामे होतात त्यास महानगरपालिकेतील अधिकाऱ्यांना जबाबदार धरले पाहिजे आणि त्यासाठी वॉर्ड ऑफिसरवर गुन्हा दाखल करण्याचा कायदा केला पाहिजे. आपण असे केले तरच उद्याची मुंबई सुंदर, सुरक्षित आाणि रात्रभर सुरु राहील. मुंबई रात्रभर कशासाठी सुरु ठेवायची हे मला माहीत नाही कारण मी रात्री लवकर झोपतो. आपणास मुंबई रात्रभरु सुरु ठेवायची असेल, तिला जिवंत ठेवायची असेल तर मी यापूर्वी सांगितल्याप्रमाणे विचार झाला पाहिजे. हा विषय तसा खूप मोठा आहे. यावर मी अजून दोन तास बोलू शकतो, परंतु वेळेची मर्यादा लक्षात घेऊन मी माझे भाषण पूर्ण करतो.

यानंतर श्री.बोर्डे...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

उप सभापती : आता सन्माननीय सदस्य श्री.किरण पावसकर यांनी 10 मिनिटांमध्ये आपले भाषण संपवावे.

श्री.किरण पावसकर (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मुंबईच्या महत्त्वाच्या प्रस्तावावर केवळ 10 मिनिटांत विचार मांडणे शक्य नाही. 10 मिनिटांत बोलण्यापेक्षा न बोललेलेच बरे असे मला वाटते. माझी विनंती आहे की, मला थोडा जास्त वेळ द्यावा.

सभापती महोदय, मुंबई, पुणे, नागपूर, औरंगाबाद येथील परिस्थिती अतिशय भयावह आहे. मुंबई ही देशाची आर्थिक राजधानी आहे. मुंबईवर वाईट परिस्थिती आली तर, महाराष्ट्राला सुध्दा वाईट दिवस येतील अशा प्रकारचा कारभार आज मुंबई महापालिकेकडून सुरु आहे. महोदय, वेळेची मर्यादा लक्षात घेता मी अगोदरच्या वक्त्यांनी मांडलेल्या मुद्यांची पुनरावृत्ती करणार नाही.

सभापती महोदय, सन्माननीय मंत्री श्री.दिवाकर रावते यांनी मुंबईचे महापौर म्हणून काम केलेले आहे. मुंबईच्या विविध प्रश्नांबाबत सभागृहात अनेकदा चर्चा झाली. मिठी नदीतील गाळ काढण्यासाठीचे 800 कोटी रुपये कुठे गेले, पावसाळ्यात खड्डे पडल्यानंतर ते बुजविण्यासाठीचे 750-800 कोटी रुपये कुठे गेले, असे प्रश्न उपस्थित करुन हा पैसा नेमका कुठे गेला हे सुध्दा आम्ही याच सभागृहात सांगितले. महोदय, एसीबी चे प्रमुख असे सांगत आहेत की, मुंबई महानगरपालिकेमध्ये भ्रष्टाचार बोकाळला आहे. महापालिकेत सुरक्षा अधिकारी म्हणून काम करणाऱ्याकडे 12-14 फ्लॅट आढळून आले आहेत. अशा प्रकारच्या अनेक घटना उघडकीस आलेल्या आहेत. या सर्व बाबींची चौकशी होऊनही त्यांच्यावर कारवाई करण्यात शासन ढिम्म बनले आहे, हीच सर्वात लाजिरवाणी गोष्ट आहे. महोदय, आम्ही सभागृहामध्ये अनेक प्रकरणांच्या बाबतीत पुरावे दिले. मुंबई महापालिकेतील भ्रष्टाचार सिध्द करण्यासाठी आम्ही अजून काय द्यावे ?

सभापती महोदय, मी चार-पाच वेळा काळ्या यादीत टाकलेल्या ठेकेदारांची यादी सभागृहात मांडली. महापालिका सांगते की, अमुक ठेकेदाराने खरोखरच चुकीचे काम केले आहे. परंतु नंतर पुन्हा त्याच ठेकेदाराला काम दिले जाते. महोदय, मुंबईमध्ये सन 2012-13 मध्ये ठेकेदाराने डास फवारणीचे बोगस औषध पुरविल्याचे आम्ही निदर्शनास आणून दिले हाते. चौकशी

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

समितीने सुध्दा ते मान्य केले. त्यांनी सांगितले की, पुन्हा त्या ठेकेदाराला ठेका देण्यात येणार नाही. परंतु 2013-14 मध्ये पुन्हा त्याच ठेकेदाराला दुसऱ्या नावाने ठेका दिला गेला. यावर शिक्कामोर्तब म्हणून की काय, ज्या पक्षाची सत्ता महापालिकेमध्ये आहे त्या पक्षाच्या महापौरांनी टक्केवारीसंदर्भातील केलेले संभाषण सर्वत्र फिरत आहे. ते संभाषण मी आताही वाजवून दाखवू शकतो. महापौरांनी टक्केवारी संदर्भात केलेल्या संभाषणाचे सर्वत्र सर्क्युलेशन झाले असेल तर, त्यांच्यावर कारवाई करण्यासाठी सरकारचे हात कोणत्या कारणांमुळे बांधले गेले आहेत ?

सभापती महोदय, मुंबईतील रहिवाशी जास्तीत जास्त निरनिराळे कर महापालिकेला देतात. त्यानंतर घोषित केले जाते की, महाराष्ट्र हा कर संकलनात क्रमांक-1 वर आहे. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, सर्वात जास्त कर देणाऱ्या मुंबईकरांना महापालिका कोणत्या सोयीसुविधा पुरविते हे खऱ्या अर्थाने समजून घेण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, मुंबईमध्ये सर्वात मोठी समस्या वाहतुकीची आहे. वाहतुकीच्या समस्येतून मार्ग काढण्यासाठी कॅनडाच्या ली इंटरनॅशनल कंपनीने मुंबईतील वाहतुकीचा सर्व्हे केला होता. त्या कंपनीने सांगितले की, मुंबईमध्ये 2006 मध्ये हजार व्यक्तींमागे 95 वाहने होती. ती आता 110 आहेत. 2016 मध्ये मात्र हजार व्यक्तींमागे 132 वाहने होतील. एवढेच नव्हे तर 2031 मध्ये मात्र हजार व्यक्तींमागे 197 वाहने होतील. महोदय, वाहनांची संख्या दिवसेंदिवस वाढत असली तरी मुंबईतील रस्ते मात्र वाढणार नाहीत. मुंबईतील रस्ते वाढणार आहेत असे जर कोणी सांगत असतील तर ते दिशाभूल करीत आहेत. महोदय, मुंबईतील वाहतुकीच्या समस्येतून मार्ग काढण्यासाठी ली इंटरनॅशनल कंपनीने ज्या उपाययोजना सुचविल्या आहेत त्या आपण गांभीर्याने घेणार आहात की नाही ?

महोदय, आपण वारंवार मुंबईतील पार्किंगबाबत बोलतो. पूर्वी जुन्या इमारतीच्या तळ मजल्यावर सुध्दा प्लॅट असायचा. त्यामुळे रहिवाशी आपली स्कूटर किंवा मोटारसायकल इमारतीच्या बाजूला उभी करीत होते. आता इमारतीत तळ मजल्यावर पार्किंगची व्यवस्था काही प्रमाणात केली जाते. परंतु एका एका कुटुंबाकडे दोन-तीन वाहने आहेत. त्यामुळे अधिकची वाहने रस्त्यावर उभी केली जातात. ली इंटरनॅशनल कंपनीने पार्कींगच्या समस्येतून मार्ग काढण्यासाठी ज्या उपाययोजना सुचविल्या आहेत त्यावर आपण गांभीर्याने विचार करणार आहात

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

की नाही ? नसेल तर, या मुंबईला पार्कींगच्या समस्येतून कोणीही वाचवू शकणार नाही. कारण आज चौपाटीवरून जावयास लागलो तर गाड्या एकमेकांना खेटून धावत असतात. त्या गाड्या इतक्या जवळजवळ असतात की गाडीतील व्यक्ती दरवाजा उघडून बाहेर सुध्दा पडू शकत नाही. अशी परिस्थिती राहिली तर पुढील चार-पाच वर्षानंतर मुंबईत वाहतुकीची काय परिस्थिती निर्माण होईल याचा विचार करता येत नाही.

सभापती महोदय, मुंबईच्या समस्या सोडविण्यासाठी तज्ज्ञ अधिकाऱ्यांची आवश्यकता आहे. टी.चंद्रशेखर हे ठाणे महापालिकेचे आयुक्त असताना त्यांनी ठाण्यातील संपूर्ण फूटपाथ मोकळी केली. एखाद्या अधिकाऱ्याने ठरविले तर अशा प्रकारचे काम करता येईल. विविध सुधारणा करण्याची किंवा समस्यांवर मात करण्यासाठी उचित ती कार्यवाही करण्याची अधिकाऱ्यांची मानसिकता असेल तर, आपल्याला शासन म्हणून त्या अधिकाऱ्यांच्या पाठीमागे उभे राहावे लागेल.

सभापती महोदय, मुंबई महापालिकेचा अर्थसंकल्प हा फक्त सूज आलेला अर्थसंकल्प आहे. मुंबई महापालिकेने 31 हजार कोटी रुपयांचा अर्थसंकल्प मांडल्याचे सांगितले जाते. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, त्या अर्थसंकल्पामध्ये जी तरतूद केलेली आहे तिचा वापर केला आहे काय ? रस्ते आणि वाहतुकीसाठी 2309 कोटी रुपयांची तरतूद केली होती, परंतु प्रत्यक्षात खर्च मात्र 838 कोटी रुपये झाला. पावसाळ्यातील खड्डे बुजविण्यासाठी उर्वरित रक्कम ठेवली काय, त्यातून काही टक्केवारी मिळेल म्हणून ते खर्च केले नाहीत काय ? पुलाच्या बाबतीत सुध्दा हीच परिस्थिती आहे. आरोग्य विभागासाठी 232 कोटी रुपयांची तरतूद केली, प्रत्यक्षात मात्र 11.50 कोटी रुपये वापरले आहेत. महोदय, मुंबईतील रुग्णालयांची आज काय स्थिती आहे ? जागतिक रेश्योनुसार 400 व्यक्तींमागे 1 खाट असावयास पाहिजे. प्रत्यक्षात मुंबईमध्ये 12 हजार व्यक्तींमागे 1 खाट सुध्दा उपलब्ध नाही. या शहराची तुलना लंडनबरोबर केली जाते, पोलिसांची तुलना स्कॉटलँड पोलिसांबरोबर केली जाते. तिजोरीत महसूल आला पाहिजे हे खरे आहे किंवा महाराष्ट्र हे विकासाच्या बाबतीत नंबर-1 चे राज्य राहिले पाहिजे हे सुध्दा खरे आहे. परंतु आज मुंबई महापालिकेमध्ये जो काही व्यवहार सुरु आहे ते कर्म दुसऱ्या कोणाचे नाही, ज्यांची मुंबई महापालिकेमध्ये सत्ता आहे त्यांचेच ते कर्म आहे. देशाची आर्थिक राजधानी ढासळत चालली आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.किरण पावसकर....

हे कवळ मुंबईपुरते मर्यादित नाही. या पापाला सत्ताधारी पक्षाची 18 वर्षाची सत्ता कारणीभूत आहे. मुंबई महानगरपालिकेचा अर्थसंकल्प 29 हजार कोटी रुपयांचा, 31 हजार कोटी रुपयांचा आहे, एवढेच मोठ्या अभिमानाने सांगितले जाते. परंतु प्रत्यक्षात वस्तुस्थिती मात्र निराळी आहे.

सभापती महोदय, घनकचऱ्यासाठी 421 कोटी रुपयांची तरतूद केली होती, प्रत्यक्षात 55 कोटी रुपये वापरले. मुंबईतील 9500 मेट्रिक टन कचऱ्यापैकी 7500 मेट्रिक टन कचऱ्याची विल्हेवाट लावली जाते मुंबईतील कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्यासाठी देवनार, कांजूरमार्ग आणि मुलुंड येथे डंपिंग ग्राऊंड आहे. मुलुंडच्या डंपिंग ग्राऊंडची क्षमता संपली आहे. देवनारच्या डंपिंग ग्राऊंडची क्षमता सुध्दा संपत आली आहे. कांजूरमार्ग डंपिंग ग्राऊंडचा तिढा न्यायालयात प्रलंबित आहे. आजही मुंबईतील 2 हजार मेट्रिक टन कचऱ्याची विल्हेवाट डंपिंग ग्राऊंडअभावी लावली जात नाही.

सभापती महोदय, या सरकारने निवडणुकीत सांगितले होते की, मुंबई शहरातील कचरा 24 तासात उचलला जाईल. परंतु हा कचरा उचलल्यानंतर तो कोठे टाकला जाणार आहे, या बाबत काहीच सांगितले नाही. हा सर्व प्रश्न दिवसाच्या कचऱ्याचा होता. परंतु आता तर युवराजांना एक हरी-हरी सुचली. त्यांनी मुंबईत नाईट लाईफ सुरु करण्याचे सांगितले आहे. मी विचारु इच्छितो की, या नाईट लाईफच्या माध्यमातून निर्माण होणारा कचरा कोठे ठेवणार आहात ? कारण नाईट लाईफच्या माध्यमातून निर्माण होणारा कचरा जास्त निर्माण होणार आहे. माननीय मंत्री श्री.गिरीष बापट साहेब मी सांगू इच्छितो की, 'नाईट लाईफ' हे 'वाईट लाईफ' आहे. त्यामुळे आपण ही पध्दत स्वीकारु नये.

सभापती महोदय, राज्य सरकारने पिवळ्या रंगाऐवजी पांढऱ्या रंगाचे स्ट्रीट लाईट स्वच्छ दिसण्यासाठी लावले. परंतु ते सुध्दा महापालिकेला मान्य नाही. महोदय, मी विचारु इच्छितो की, नाईट लाईफची संकल्पना सुरु केल्यानंतर सुरक्षिततेच्या दृष्टीने कॅमेरे लावण्याची काय व्यवस्था केली आहे, सुरक्षेच्या दृष्टीने कोणती मॅनपॉवर दिली आहे ? 2 हजार मेट्रिक टन कचऱ्याची विल्हेवाट लावता येत नसताना, नाईट लाईफ संकल्पना सुरु झाल्यानंतर त्यातून निर्माण होणाऱ्या

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.किरण पावसकर....

किमान 2 हजार मेट्रिक टन कचऱ्याची विल्हेवाट कशी लावण्यात येणार आहे ? या सर्व प्रश्नांची उत्तरे दिली पाहिजेत. जर या कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्यासाठी आपल्याकडे कोणतीच व्यवस्था नसेल तर मुंबईकरांकडून टॅक्स वसूल करण्याचा आपल्याला काहीएक अधिकार नाही. आज महापालिकेच्या माध्यमातून मुंबईकरांकडून पाणी, लाईट इत्यादीवर कर आकारला जातो. शिवाय आयकर सुध्दा घेतला जातो. आज मी ज्या इमारतीमध्ये राहतो त्या ठिकाणी हॉटेलचा जेवढा खर्च येईल त्यापेक्षा जास्त रक्कम केवळ टॅक्सपोटी द्यावी लागते. गगनचुंबी असलेल्या इमारतीतील रहिवाशांना 1-2 लाख रुपयांचा कर द्यावा लागतो. फ्लॅटच्या करापोटी जेवढी रक्कम द्यावी लागते तेवढ्या रकमेत ताज किंवा ओबेरॉय या हॉटेलमध्ये सुविधा मिळतील, इतक्या मोठ्या प्रमाणावर कर वसूल केला जात आहे.

नंतर श्री.कांबळे...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. किरण पावसकर ....

तेथे सर्व सोयीसुविधा मिळतील. आपण कर स्वाने खूप पैसे घेत आहात.

उप सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी भाषण पूर्ण करावे. मी आपल्याला भाषणासाठी 10 मिनिटे दिली होती.

श्री. किरण पावसकर : सभापती महोदय, 10 मिनिटांत मुंबईवर काय बोलणार ?

श्री. सुनील तटकरे : सभापती महोदय, मी सभागृह सुरू झाल्यानंतर चर्चेला सुरुवात झाली त्यावेळी हरकतीचा मुद्दा उपस्थित केला होता. आता नियम 259 अन्वये महत्त्वाच्या विषयावर अंतिम आठवडा प्रस्तावाच्या माध्यमातून चर्चा सुरू आहे. नियम 259 अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्ताव हे विरोधी पक्षाचे महत्त्वाचे आयुध आहे. त्यामुळे या आयुधाने उपस्थित केलेल्या विषयावरील चर्चा मर्यादित होणे योग्य नाही. माझी विनंती आहे की, आपण या संदर्भात वेळ वाढवून द्यावा. वेळ वाढविण्याचा अधिकार सभागृहाला आहे.

उप सभापती : मला आपणच सांगावे की, वेळ वाढवायचा म्हणजे नेमके काय करायचे ? आज अधिवेशनाचा शेवटचा दिवस आहे. आपल्याला या प्रस्तावावरील चर्चेचे उत्तर पुढील अधिवेशनात दिले तर चालेल का ?

श्री. सुनील तटकरे : सभापती महोदय, आम्हाला या विषयावर याच अधिवेशनात उत्तर हवे आहे. आपण आज सभागृहाचे कामकाज संध्याकाळी उशिरापर्यंत चालवावे.

उप सभापती : उशिरा म्हणजे किती वाजेपर्यंत सभागृहाचे कामकाज चालवायचे ?

श्री. सुनील तटकरे : सभापती महोदय, आपण किती वाजेपर्यंत देखील बसू.

उप सभापती : आपल्याला सभागृहाचे कामकाज संध्याकाळी 5 वाजता संपवायचे आहे.

श्री. सुनील तटकरे : सभापती महोदय, होय. सभागृहाचे कामकाज 5 वाजता संपवायचे आहे. मग आपण कामकाजपत्रिकेवर 4 विधेयके कशी दाखविली आहेत ? आज अधिवेशनाचा शेवटचा दिवस आहे. आज अशासकीय कामकाज असले पाहिजे. आपण 4 शासकीय विधेयके दाखविली आहेत, ती कोणत्या अधिकाराखाली दाखविली आहेत ? अंतिम आठवडा असेल,

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

अशासकीय कामकाज असेल तरी, अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवशी सुध्दा शासकीय विधेयके दाखवायची असे बैठकीत ठरले आहे का ? ..2

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) H.2

MSK/ MMP/ AKN/ पूर्वी श्री. बोर्डे 11:40

उप सभापती : अंतिम आठवडा प्रस्तावावरील चर्चेत सन्माननीय सदस्यांनी मर्यादेत बोलले पाहिजे.

श्री. सुनील तटकरे : सभापती महोदय, मान्य आहे.

उप सभापती : मी सन्माननीय सदस्यांना भाषणासाठी अजून 10 मिनिटे देतो, त्यापेक्षा जास्त वेळ देता येणार नाही. सन्माननीय सदस्यांनी दबाव आणू नये.

श्री. किरण पावसकर : सभापती महोदय, नाईट लाईफ विषयी मीडियाने चर्चा केली. मी आता फक्त कचऱ्याचा भाग सांगितला. सुरक्षितता व विजेचा भाग हा वेगळा आहे. ग्रामीण भागातील लोक आम्हाला वीज मिळत नाही असे म्हणतात. आपण नाईट लाईफसाठी झगमगाट करणार असाल तर त्या संदर्भातील समतोल कसा राखणार आहात हे सुध्दा सभागृहाला समजण्याची गरज आहे. डान्सबार बंदी करणाऱ्या आबांचे आभार मानावे लागतील. डान्सबार बंदी करताना त्यांना सर्व स्तरातून विरोध झाला. अधिकारी, डान्सबार असोसिएश यांनी त्यास विरोध केला. परंतु तरीही आबा तुटून पडले आणि डान्सबार बंदी केली.

श्री. गिरीष बापट : सभापती महोदय, सदनात मुंबईच्या विषयावरील चर्चेला अधिक वेळ पाहिजे हे आम्हाला मान्य आहे. चर्चा झालीच पाहिजे. माननीय मुख्यमंत्री या प्रस्तावाला सकाळी 11.30, 11.45 वाजता उत्तर देणार होते. मी विधानसभेत या संदर्भात निरोप पाठविला आहे. आपल्याला प्रस्तावावरील चर्चा दुपारी 12 वाजेपर्यंत करायची होती आणि त्यानंतर दुपारी 12 ते 12.30 वाजेपर्यंत केळकर समितीच्या अहवालावरील उत्तर होणार होते. माझी विनंती आहे की, आपण आता सुरू असलेली चर्चा दुपारी 12.30 पर्यंत किंवा 12.45 पर्यंत ठेवा म्हणजे अजून एक तास मिळेल. दुपारी 01.00 वाजता नियमित सभागृह सुरू होईल. केळकर समितीच्या अहवालावरील उत्तर पुढील कार्यक्रमामध्ये होईल, त्यावरील उत्तर हे काही प्रदीर्घ उत्तर नाही, आपणाला उत्तर देता येईल. आपण या प्रस्तावावरील चर्चेच्या संदर्भातील वेळ वाढवावी, जेणेकरून सन्माननीय सदस्यांना बोलण्यास वेळ मिळेल अशी मी सूचना करतो. सभापती महोदय, आपल्याला

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

व सभागृहाला मान्य असेल तर ठीक आहे. दुपारी 03.00 वाजता कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवण्याचे कामकाज झाल्यानंतर माननीय मुख्यमंत्री मुंबईच्या प्रस्तावावरील चर्चेला उत्तर देतील.

..3

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) H.3

MSK/ MMP/ AKN/ पूर्वी श्री. बोर्डे 11:40

श्री. किरण पावसकर : सभापती महोदय, आबांनी डान्सबार बंदी केल्यानंतर राज्याने त्यांना आशीर्वाद दिले. मुंबई ही राज्याची राजधानी आहे, तेथून पैसा येतो. डान्सबार बंदी केली आणि तिचा फायदा गावांगावांत पोहचलो. आपल्या पक्षाचे भ्रमंतीकार प्रमोद नवलकर यांनी नाईट लाईफ विषयी अगोदरच सांगितले आहे, प्रत्येक ठिकाणी जाऊन त्यांनी सर्व काही दाखविले आहे. मला वाटत नाही की, आता दुसऱ्या युवराजांनी नाईट लाईफ दाखविण्याची गरज आहे. माननीय मंत्री श्री. दिवाकर रावते साहेब, आपण हे मानता का ? प्रमोद नवलकर यांचा अभ्यास आणि युवराज यांचा अभ्यास यामध्ये नक्की तफावत असेल. (अडथळा) युवराज कोण याचा शोध आपल्या सरकारने घेण्याची गरज आहे. त्या त्यांनी केलेल्या मागण्या आहेत. काल वृत्तपत्रात वाचले की, दर दिवशी मुंबईत 50 बालकांचा बळी जात आहे. मुंबई मनपामध्ये अन्न सुरक्षेची तपासणी करण्यासाठी 200 अधिकाऱ्यांची आवश्यकता असताना फक्त 19 अधिकारी आहेत. मग ते तुमचा भाजीपाला हॉटेलमध्ये जाऊन तपासणार करणार का ? आपण 50 बालकांचा बळी देण्यास तयार आहात. परंतु अधिकारी वाढविण्यास तयार नाही. जनतेने तुम्हाला सतत 18 वर्षे तेथे नेऊन का बसविले आहे तेच मला कळत नाही. मुलांचा मृत्यू होणार असेल आणि त्यावर गंभीरपणे चर्चा घेणार नसाल तर ते योग्य नाही. दुधाची भेसळ पकडण्यासाठी कधीतरी धाड टाकली जाते. एखाद्या ठिकाणी धाड टाकून ती सहा महिन्यांनी, एक वर्षाने दाखविली जाते. मुंबई मनपामध्ये 200 अधिकाऱ्यांची गरज असताना फक्त 19 अधिकारी आहेत. प्रत्येक अधिकाऱ्यांनी महिन्याला अन्नाचे 5 नमूने तपासणे आवश्यक असते, 10 ठिकाणी सर्वेक्षण करणे बंधनकारक असते. मात्र आपण 6 महिन्यांनी देखील सर्वेक्षण करू शकत नाही, एवढे अधिकारी कमी आहेत. आपण म्हणता की, आम्ही दर्जा देणार आहोत, शहरांना क्वॉलिटी लाईफ देणार आहोत. परंतु हे कसे शक्य आहे ?

सभापती महोदय, मुंबईचा महापौर हा प्रथम नागरिक असतो. मुंबई प्रथम नागरिकाच्या हातात असते. ते पद प्रेस्टिजिअस असते. माननीय श्री. दिवाकर रावते, माननीय श्री. मनोहर जोशी या व्यक्ती महापौर झाल्या आहेत. विद्यमान महापौरांना फेटा बांधला गेला. 2 दिवसांनंतर त्या नाचत असताना टीव्हीवर दिसल्या. महापौर ठुमके देत होत्या. मला हे काही समजलेच नाही.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

शहराच्या प्रथम नागरिकाची गरिमा किती खाली उतरत आहे हे यावरून दिसते. त्या मुंबईच्या प्रथम नागरिक आहेत, देशाच्या आर्थिक राजधानीच्या प्रथम नागरिक आहेत. ..4

श्री. किरण पावसकर ....

सभापती महोदय, शहराच्या प्रथम नागरिकांनी दुसरा शोध डेंग्यू रोगासंबंधी लावला आणि सांगितले की, हा हृदयरोग आहे. तिसरा शोध स्वाईन फ्लूसंबंधी लावला. त्यांना या संदर्भात विचारले असता त्यांनी सांगितले की, आमच्या पक्षप्रमुखांनी सांगितले आहे की, झाडे लावा, ग्रिनरी झाल्यावर स्वाईन फ्लू ताबडतोब कमी होईल. त्या कोठून पीएचडी करून आल्या आहेत हे काही मला कळत नाही. आपण असे उमेदवार आणून बसविले आहेत. महिलांना प्राधान्य द्यावे हे बरोबर आहे. आपण पदाची गरिमा राखली पाहिजे. मुंबईच्या महापौरांनी एक नाही तर अनेक शोध लावले आहेत. आता त्या टक्केवारीबाबत सांगत आहेत. त्या म्हणत आहेत की, मला समजून घ्या, 6 टक्के मागू नका, 5 टक्के घ्या, 4 टक्के घ्या, 3 टक्के घ्या. महापौरांनी नवीन शोध लावला आहे. मी सदनाला विनंती करतो की, सर्वपक्षीय ठराव संमत करून शिवसेनेच्या महापौरांना यावर्षी पद्मभूषण ॲवॉर्ड द्यावे. अमिताभ बच्चन यांना पद्मभूषण ॲवॉर्ड मिळाले आहे. आता यांना सुध्दा द्यावे. महौपांराचा सत्कार केल्यानंतर त्यांनी जे काही नवीन शोध लावले आहेत त्यांचा आपल्याल फायदा होईल. मुंबईच्या जनतेकडून टॅक्सच्या रूपाने पैसा घेऊन त्याचा वापर वापर असा होणार असेल तर मुंबईच्या महापौरांचा सत्कार झालाच पाहिजे. जेणेकरून पुढील महापौर त्यांचा वारसा चालू ठेवू शकतील.

सभापती महोदय, मी परिवहन, रूग्णालय यांच्या संदर्भात सांगितले आहे. मनपात झालेला औषधांचा प्रस्ताव या संदर्भात देखील सांगण्यात आले आहे. माननीय मंत्री या संदर्भात काही उत्तर देतील असे मला वाटत नाही. आपण मुंबईतील फूटपाथच्या संदर्भात, वाहतुकीच्या संदर्भात, इमारतींच्या संदर्भात काय करणार आहात ? सदर बाबतीत काहीही ठोस दिसत नही.

सभापती महोदय, 30 वर्षांपूर्वीच्या जुन्या इमारती 32429 आहेत. आतपर्यंत 13779 इमारतींचे स्ट्रक्चरल ऑडिट करण्यात आले अहे. अत्यंत धोकादायक 593 इमारती असून त्यापैकी

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

169 इमारती रिकाम्या केल्या आहेत. येणाऱ्या पावसाळ्यात या संदर्भात भयानक परिस्थिती असेल. इमारतींतील रहिवाशांना दुसरीकडे हलविण्यासाठी संक्रमण शिबिरे नाहीत. लोक अनेक वर्षे येथे

..5

श्री. किरण पावसकर ....

खितपत पडलेले आहेत. इमारतींचे स्ट्रक्चरल ऑडिट झाले नाही तर काही लोकांचे मृत्यू होतील. माहिममधील इमारत पडली आहे, सांताक्रूझ वाकोलामधील इमारत पडली आहे, शंकर इमारतीची दुर्दशा झाली आहे, माहिममधील अल्ताफ मंजील इमारत पडली आहे, डॉकयार्डमध्ील मनपाच्या इमारतीची दुर्घटना झाली आहे. धोकादायक इमारतींचा आकडा जास्त आहे. आपल्याल तो आकडा कमी करायचा असेल तर इतर इमारतींचेही स्ट्रक्चरल ऑडिट केले पाहिजे. आपण किती कालावधीमध्ये स्ट्रक्चरल ऑडिट करणार आहात हे आम्हाला समजले पाहिजे पावसाळ्याच्या अगोदर नागरिकांचे जीव कसे वाचविणार आहात हाही महत्त्वाचा प्रश्न आहे.

सभापती महोदय, पोलीस वसाहतीतील 30-35 इमारती आहेत, बीडीडी चाळी आहेत, इतर ठिक्राणच्या चाळी आहेत, आपण त्यांच्या संदर्भात काय करणार आहात ? सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी धारावीतील झोपडपट्ट्यांच्या संदर्भात, बीडीडी चाळींच्या संदर्भात माहिती दिली.

(नंतर श्री. रोझेकर ....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.किरण पावसकर.....

वरळी, डिलाईल रोड, शिवडी, नायगाव येथील चाळींचे आपण काय करणार आहोत, याचे उत्तर मिळाले पाहिजे. महानगरपालिकेने या लोकांना डम्पिंगमध्ये टाकल्यासारखे केले आहे. त्यांना वाचविले पाहिजे, अशा प्रकारची मागणी करतो आणि थांबतो.

...2....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

उप सभापती : आता सन्माननीय सदस्य श्री.प्रकाश बिनसाळे हे बोलतील. माझ्याकडे काही सन्माननीय सदस्यांची नांवे आली आहेत. वेळ कमी आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.प्रकाश बिनसाळे यांच्यानंतर सन्माननीय सदस्या श्रीमती विद्याताई चव्हाण, त्यानंतर सन्माननीय सदस्य ॲड.निरंजन डावखरे आणि सन्माननीय सदस्य श्री.माणिकराव ठाकरे हे बोलतील. वेळेची मर्यादा लक्षात घेता शक्यतो मुंबईच्या सन्माननीय सदस्यांनीच या चर्चेत भाग घ्यावा, असे मला वाटते. वेळ उरला तर मी अन्य सन्माननीय सदस्यांना बोलण्याची संधी देईन.

श्री.प्रकाश बिनसाळे (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, अंतिम आठवडा प्रस्तावावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, मुंबई शहरात पूर्वी वाहने कमी होती. सन्माननीय सदस्य श्री.किरण पावसकर यांनीही याचा उल्लेख केला आहे. आता मात्र वाहनांची संख्या प्रचंड प्रमाणावर वाढली आहे. मुंबई शहराच्या अनेक समस्या आहेत. त्याचप्रमाणे कल्याण, डोंबिवली ही शहरे देखील वाढत चालली आहेत. ज्या पध्दतीने या सर्व शहरांचे नियोजन करुन विकास करण्याची आवश्यकता होती, तसे ते झालेले दिसत नाही. उदाहरणच सांगावयाचे झाले तर महापालिकेमार्फत एखादा रस्ता तयार केला जातो आणि तो पूर्ण होतो ना होतो तोच दुसऱ्या दिवशी दुसरी एजन्सी येते आणि खड्डे खणायला सुरुवात करते. दोन वर्षापूर्वी मरीन ड्राईव्ह येथे एमएमआरडीएने नव्याने दुभाजक तयार केला. दोन वर्षानंतर कोणा अधिकाऱ्याच्या डोक्यातून एक सुपीक कल्पना निघाली, तो दुभाजक तोडण्यात आला, त्या ठिकाणी कॉंक्रिटीकरण करण्यात आले आणि पुन्हा दुभाजक तयार करण्याचा प्रयत्न झाला. मी या शहरात जन्माला आलो. मला कळायला लागल्यापासून मी पहात होतो की, मरीन ड्राईव्ह येथे मेंदीच्या झाडांचा दुभाजक होता. नियमित वेळेनंतर मेंदीची पाने कटिंग केली जायची आणि एक सुंदरता त्या रस्त्यावर या दुभाजकामुळे निर्माण झाली होती. 20-25 वर्षे अशा प्रकारचा दुभाजक त्या ठिकाणी होता. आज त्या ठिकाणी काय परिस्थिती आहे ? तेथे फुले लावण्याचा प्रयत्न करण्यात आला. पिटोनियाची नवीन झाडे लावण्यात आली आहेत. परंतु, ज्यांच्या डोक्यातून ही कल्पना बाहेर आली त्यांनी पिटोनियाची फुले फक्त तीन महिन्यांसाठीच असतात, त्यानंतर त्या झाडांचा काहीही उपयोग होणार नाही, सुंदरता टिकवून ठेवू

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.प्रकाश बिनसाळे.....

शकणार नाही, याचा विचार करावयास हवा होता. परंतु, तो झाला नाही. एखादी गोष्ट केल्यानंतर ती आपण किमान दोन-पाच वर्षे तरी अबाधित ठेवू शकतो का, याचा विचार न करता कोणाच्या तरी डोक्यातून कल्पना निघते आणि अशा प्रकारचा निर्णय घेतला जातो.

सभापती महोदय, परवाच वृत्तपत्रात अशी बातमी वाचली की, मुंबईचे रस्ते गुळगुळीत झाले आहेत. त्यानंतर शासनाच्या एका विभागाला असे वाटले की, रस्त्यांखालून जाणाऱ्या पाईपलाईन जुन्या झाल्या आहेत, गंजलेल्या आहेत, फुटलेल्या आहेत, कंटेमिनेशन ऑफ वॉटर होत आहे. मग रस्ते तोडण्याचा निर्णय झाला. मला असे विचारावयाचे आहे की, शासनाच्या आणि महानगरपालिकांच्या विविध यंत्रणांमध्ये समन्वय का नाही ? एखादा रस्ता तयार करायचा असेल तर तो केला पाहिजे. त्या रस्त्यावर आपण कोट्यवधी रुपये खर्च करीत असतो. आता आपण 35 कोटी रुपये खर्चाचा मरीन ड्राईव्हच्या नूतनीकरणाचा नवीन प्रस्ताव तयार केला आहे. अशा प्रकारचे प्रकल्प राबविण्यालाही कोणाचा विरोध असण्याचे कारण नाही. परंतु, अस्तित्वात असलेल्या कोणत्याही यंत्रणांमध्ये समन्वय नाही. वेगवेगळ्या यंत्रणांमध्ये समन्वय राखून कामाचे योग्य नियोजन करण्यासाठी आपल्याकडे कोणतीही संनियंत्रण यंत्रणा नाही. आता पुन्हा 4G साठी खड्डे खणण्याचे काम सुरु झाले आहे. अशा प्रकारे रोज काही-ना-काही नवीन होत आहे आणि रस्त्यांवर केलेला सर्व खर्च पाण्यात जात आहे. एवढेच नाही तर त्यामुळे लोकांना कायम अडचणींचा सामना करावा लागत आहे.

सभापती महोदय, मी राजकीय भाषण करणार नाही. मुंबई शहरच नाही तर पुणे, कल्याण, डोंबिवली, नाशिक, नागपूर या आणि या सारख्या वेगाने वाढ होत असलेल्या शहरांसाठी विविध यंत्रणांमध्ये समन्वय साधणारी एक नवीन संनियंत्रण यंत्रणा निर्माण करण्याची गरज आहे. जी यंत्रणा सर्व विभागांच्या यंत्रणांमध्ये समन्वय साधेल, त्या संदर्भातील आराखडा व नियोजन करील आणि मगच रस्त्यांच्या कामाला सुरुवात होईल.

सभापती महोदय, या ठिकाणी जुन्या इमारतींचा उल्लेख झाला. आपण शहराचा विकास आराखडा तयार करीत असतो. या ठिकाणी सन्माननीय परिवहन मंत्री श्री.दिवाकर रावते उपस्थित

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.प्रकाश बिनसाळे.....

आहेत. त्यांना आठवत असेल की, पूर्वी मुंबईच्या गिरगाव भागात हाऊस गल्ल्या होत्या. त्यांची स्वच्छता करण्यासाठी मुंबई महानगरपालिकेला खूप कष्ट घ्यावे लागेल. शेकडो ट्रक कचरा काढावा लागला. आता आपण जुन्या इमारतींच्या पुनर्बांधणीसाठी विकास नियंत्रण नियमावलीच्या कलम 37 (7), 37 (9) अन्वये नवीन प्रस्ताव तयार करीत आहोत आणि त्या माध्यमातून ओपन स्पेस कन्सेशन देत आहोत. प्रार्थना समाज येथे दोन टोलेजंग टॉवर उभे राहिले आहेत आणि त्यामधील अंतर 5 ते 7 फुटापेक्षा जास्त नाही. अशा प्रकारे जर इमारती उभ्या राहिल्या तर या शहराचे स्वास्थ्य चांगले राहणार आहे का ? त्यासाठी आपल्याला या मुंबई शहराचा इंटिग्रेटेड प्लॅन तयार करण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, मुंबई हे नियोजनबध्द शहर म्हणून वसलेले नाही. टप्प्याटप्प्याने या मुंबई शहराचा विकास होत गेला. पण आता आपण ज्या काही सवलती देत आहोत, त्या माध्यमातून पुन्हा हाऊस गल्ल्या तयार करण्याचे काम आपण करीत आहोत का, याचा विचार करण्याची गरज आहे. मग आपण विकास आराखडा कशासाठी तयार करीत असतो ? आता मुंबई शहराचा जो प्रस्तावित विकास आराखडा तयार करण्यात आला आहे, त्यावर रोज विविध पध्दतीने टीका होत आहे.

सभापती महोदय, मी लहानाचा मोठा महानगरपालिकेच्या वसाहतीमध्ये झालो. अजूनही माझे तेथे घर आहे. वास्तविक पाहता ही वसाहत महानगरपालिकेच्या कर्मचाऱ्यांची नाही. त्यावेळी सन 1960 मध्ये केंद्र सरकार, राज्य सरकार आणि मुंबई महानगरपालिका यांनी मिळून ही वसाहत तयार केली. त्या ठिकाणी पत्र्याच्या चाळी होत्या. त्यांचा विकास करुन त्याच लोकांना ही घरे दिलेली आहेत. पण प्रस्तावित विकास आराखड्यामध्ये ही वसाहत मुंबई महानगरपालिकेच्या कर्मचाऱ्यांची वसाहत आहे, असे नमूद केले आहे. हा अभ्यास कोणी केला आहे, कसा केला आहे, कोणत्या माहितीवर आधारुन केला आहे, असे प्रश्न साहजिकच आमच्या मनात निर्माण होत आहेत. माझी अशी मागणी आहे की, शासनाने तातडीने मुंबईचा प्रस्तावित विकास आराखडा रद्द करावा.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

सभापती महोदय, आपल्या माध्यमातून माझी माननीय परिवहन मंत्री श्री.दिवाकरजी रावते यांना विनंती आहे की, आता मी जी सूचना करणार आहे ती त्यांनी लक्षपूर्वक ऐकावी. शासन

...5....

श्री.प्रकाश बिनसाळे.....

म्हणून आपण विविध समस्यांना कशा प्रकारे तोंड देत असतो ? आपण वरिष्ठ आय.ए.एस.अधिकारी, तज्ज्ञ, स्ट्रक्चरल इंजिनिअर्स, सिव्हिल इंजिनिअर्स, आर्किटेक्ट यांची समिती गठीत करतो. मला ठामपणे येथे असे सांगावयाचे आहे की, जे राजकीय लोक आहेत, जे समाजामध्ये काम करीत असतात, वेगवेगळ्या समस्या समजून घेण्याचे आणि त्या सोडविण्याचे काम करीत असतात, आपले संपूर्ण राजकीय जीवन ज्यांनी अशा समस्या ऐकणे आणि त्या सोडविणे, यासाठी खर्च केलेले आहे, आमचे सर्व जीवन लोकांच्या समस्या ऐकणे आणि त्या त्या कार्यालयात जाऊन त्या सोडविणे, यामध्ये गेले आहे, अशा राजकीय लोकांचे विचार आपण ऐकून घेणार आहात की नाही ? विकास आराखडा तयार करीत असताना राजकीय लोकांच्या अनुभवाचा उपयोग आपण करून घेतला पाहिजे. माझी पहिली सूचना ही राहील की, प्रथम हा प्रस्तावित विकास आराखडा शासनाने रद्द करावा आणि दुसरी सूचना अशी आहे की, विविध क्षेत्रातील, ज्यांना याकामी आपला सहभाग देण्याची इच्छा आहे, अशा राजकीय लोकांच्या प्रत्येक विषयावर परिषदा घेऊन त्यांचे म्हणणे ऐकून घ्यावे, त्यांच्या सूचना ऐकून घ्याव्यात, त्यांचा अंतर्भाव करावा आणि त्यानंतर मग आर्किटेक्ट, प्लॅनर, सिव्हिल इंजिनिअर, स्ट्रक्चरल इंजिनिअर, शहर नियोजनकार, वाहतूक तज्ज्ञ यांचा सल्ला घेऊन या मुंबई शहराचा एक इंटिग्रेटेड विकास आराखडा तयार करावा.

सभापती महोदय, मुंबई शहरात आणि अन्य शहरातही वाहतुकीची मोठी समस्या निर्माण झाली आहे. रस्त्यांवर असलेल्या सिग्नलच्या संदर्भात मला शासनाचे लक्ष वेधावयाचे आहे. एका सिग्नलवर वाहन थांबल्यानंतर पुढे जाण्याचा सिग्नल मिळाल्यानंतर वाहन सुरु होते आणि थोड्याच वेळात त्या वाहनाला पुन्हा पुढील सिग्नलवर थांबावे लागते.

यानंतर श्री.वि.खर्चे.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.प्रकाश बिनसाळे...

वेगवेगळ्या सिग्नल मध्ये ट्राफिकची गती असते, त्या गतीचा अभ्यास करुन वेगवेगळ्या सिग्नलचे सिंक्रोनायजेशन ऑफ सिग्नल केल्यावर ट्राफिकची गती प्रति तास 10 किलोमीटर असली तरी ती मुव्हमेंट स्मूथ राहील व ब्लॉकेज ऑफ ट्राफिक होणार नाही. याचा अभ्यास माझ्या माहितीप्रमाणे फॉरेन कंपनीने केलेला आहे. त्या कंपनीचे नाव मी माननीय मंत्री श्री.दिवाकर रावते यांना देईन. आता एका सिग्नलवरुन सुटलो की, दुसरा सिग्नल लागतो. जो फ्लो ऑफ ट्राफिक असतो तो तेथेच थांबतो. यामध्ये समन्वय साधणे अत्यंत आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, शेवटचा मुद्दा मी स्वच्छतेचा मांडत आहे. मुंबई शहरात काही ठिकाणी सुलभ शौचालये बांधली आहेत, अनेक वेळा रस्त्याच्या कडेला कोणी तरी उभा राहतो व तेथे लघवी करतो. त्या व्यक्तीला दोष देण्याचे कारण नाही. एखादा डायबेटीज पेशंट असेल तर त्याला थांबणे शक्य होणार नाही. मुंबईत वेगवेगळ्या प्रकारची सुलभ शौचालये अतिशय स्वच्छ बांधली गेली पाहिजेत. विधानसभेतील सन्माननीय सदस्य श्री.राम कदम यांनी हायवेने जाताना...(अडथळा)... मी गाडीतून जात असताना सुलभ शौचालयाच्या बाजूने गेलो तर तेथे पाच मिनिटे गाडी थांबविण्यासाठी जागा असली पाहिजे. एकाच ठिकाणी अशी जागा असून चालणार नाही. चौपाटीवर सुलभ शौचालये बांधली आहेत, तेथे गाडी थांबविता येत नाही. माणसाला किंवा महिलेला सुलभ शौचालयात जावयाचे असेल तर गाडी थांबविण्यासाठी तेथे जागा असली पाहिजे. महिला रस्त्यावर जाऊ शकत नाही. या सर्व गोष्टीचे नियोजन करुन सरकारने काम करावे. असे केले तर मुंबईला अत्यंत चांगला दर्जा देता येईल. मी जास्त वेळ घेणार नाही, वेळेचे भान ठेवले पाहिजे. आपण मला बोलण्याची संधी दिली, त्याबाबत आपले आभार मानतो व माझे भाषण संपवितो. धन्यवाद.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्रीमती विद्या चव्हाण (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, नियम 259 अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्ताव सभागृहात मांडण्यात आला आहे, त्यावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभी आहे.

सभापती महोदय, मला संधी दिल्याबद्दल मी आपले आभार मानते. हा प्रस्ताव अत्यंत महत्वाचा आहे. मी सभागृहाचा जास्त वेळ घेणार नाही. मी मुंबईत राहिल्यामुळे जे मला अनुभव आले आहेत त्याबाबत मी काही सूचना करणार आहे, त्याचे उत्तर मुख्यमंत्री महोदयांनी द्यावे अशी माझी अपेक्षा आहे.

सभापती महोदय, मुंबईतील उपनगरांना झोपडपट्टीचा विळखा पडला आहे. अनेक ठिकाणी अतिक्रमणे झाली आहेत. अतिक्रमण होताना तेथील वॉर्ड अधिकारी किंवा ज्युनिअर इंजिनिअर यांना माहिती असते. झोपडीवर मजले बांधले जातात तेव्हा ज्युनिअर इंजिनिअरला 10 ते 15 हजाराचा हप्ता दिला जातो. एमपीडीए ॲक्टनुसार अशा किती अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्यात आली आहे, अशी कारवाई केली नसेल तर ती यापुढे करण्यात येईल काय ? असे केले तर अनधिकृत झोपडपट्ट्यांचा प्रश्न सुटू शकेल. जेथे शौचालये नाहीत त्यासाठी काय उपाययोजना करण्यात येणार आहेत ? अनेक ठिकाणी पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न निर्माण झाला आहे. पाच रुपये हंड्याप्रमाणे पाणी विकत घ्यावे लागते. अनधिकृत बांधकामांचा प्रश्न आहे, आदिवासींच्या जमिनी मोठ्या प्रमाणात बळकाविण्यात आल्या आहेत. आदिवासी लोकांच्या जमिनी त्यांना परत मिळणार आहेत काय ? मुंबई उपनगरात प्रचंड वस्ती वाढलेली आहे. त्या वस्तीत पुरेसे रस्ते नाहीत, मार्केट नाही, लोक रस्त्यांवर भाजी विकतात. मुंबईत फेरीवाल्यांचा प्रश्न अत्यंत महत्वाचा आहे. मुंबई महानगरपालिकेने दरम्यानच्या काळात फेरीवाल्यांचा सर्व्हे करून त्यांना अधिकृत करण्यात येईल असे सांगितले होते. याबाबत पुढे काय कार्यवाही करण्यात आली, त्याची माहिती मिळालेली नाही.

सभापती महोदय, मुंबईच्या रस्त्यावर पार्किंग केले जात आहे. त्यामुळे वाहतुकीची समस्या निर्माण होते. जे लोक रात्री किंवा सकाळी रस्त्यावर गाड्या पार्क करतात, त्यांच्यासाठी पार्किंग चार्ज महानगरपालिका घेणार होती, त्याचे काय झाले तसा चार्ज घेणे फार आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, मुंबईतील विकास नियंत्रण नियमावली 33(5) किंवा 33(7) नुसार जे रि-डेव्हलमेंट करण्यात येते, त्यानुसार पीएपीची 15 टक्के घरे महानगरपालिकेला देणे बंधनकारक

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

आहे. कोणताही विकासक अशा प्रकारची घरे देत नाही. अधिकाऱ्यांशी हातमिळवणी करून अधिकाऱ्यांना फ्लॅट दिले जातात व महानगरपलिकाच्या नियमानुसार पीएपीची घरे महानगरपालिकेला मिळत नाही. एसआरएमध्ये देखील असाच प्रकार होत आहे. म्हाडांच्या घराबाबत पुढे काय निर्णय होतो तो कळत नाही. संक्रमण शिबिरात मोठ्या प्रमाणात घुसखोरी झाली आहे. काही लोक दादागिरी करून तेथे अनधिकृत बांधकाम करतात, घुसखोरी करतात, त्यांना सर्व सुविधा दिल्या जातात. मध्यमवर्गीय कर भरणाऱ्या लोकांना कमी किंमतीची घरे दिली जात नाहीत, यासाठी शासन काय उपाययोजना करणार आहे.

सभापती महोदय, मानखुर्द, गोवंडी येथे संक्रमण शिबिरे बांधण्यात आली आहेत. त्या जमिनीवर डॉर्मिटरी तयार केली व लोकांना भाडेतत्वावर घरे उपलब्ध करून दिली तर मुंबईतील घरांचा व झोपडपट्टयांचा प्रश्न काही प्रमाणात सुटू शकेल. याबाबत काय उपाययोजना करण्यात येणार आहे ? आज महापौरांच्या टक्केवारीविषयी बोलले जाते. ही टक्केवारी मुंबईत नवीन नाही. मुंबईत ज्या कंत्राटदारांची नोंदणी केलेली असते त्याला कंत्राट मिळते, तो नंतर सब कंत्राटदाराला कंत्राट देतो, तो पुढील सब कंत्राटदारास ते काम देतो. ही सब कंत्राटदाराची पध्दत मुंबई महानगरपालिकेत चालू आहे.

उप सभापती : मघाशी सन्माननीय सदस्य श्री.किरण पावसकर व आता आपण देखील महापौरांच्या संदर्भात उल्लेख केला आहे. महापौर शहराचा प्रथम नागरिक असतो. त्यांच्याबाबत वर्तमानपत्रात काय बातमी आली, याची शहानिशा करण्याऐवजी त्याच्या स्वातंत्र्यावर टीका करणे हे महापौरांच्या प्रतिष्ठेला धक्का पोहचविणारे आहे. मी देखील महापौर होतो, मला देखील या पदाची कल्पना आहे. पदाची गरिमा प्रत्येकाने ठेवली पाहिजे. विरोधक टीके करिता टीका करतात. परंतु अशा पदाची कोणतीही अप्रतिष्ठा होऊ नये, अशा प्रकारचे कोणतेही वक्तव्ये आपल्या भाषणात येऊ देऊ नका. आतापर्यंत आलेल्या या पदाच्या संदर्भातील जे आक्षेप आहेत, ते काढून टाकण्यात येतील.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, आपण जे म्हणता ते बरोबर आहे, पण अशा पदावर बसलेल्या लोकांनी त्याबाबत खबरदारी घेतली पाहिजे, म्हणजे त्याबाबत अप्रतिष्ठा होणार नाही. ...4...

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) J-4

VVK/ AKN/ MMP/ प्रथम श्री.रोझेकर... 12:00

श्री.माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय मला याबाबत दोन शब्द बोलण्याची परवानगी द्यावी.

उप सभापती : यावर आता चर्चा होणार नाही, वेळ कमी आहे, सन्माननीय सदस्यांना आपले भाषण पूर्ण करायचे आहे.

श्री.माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, आपण जे म्हणता ते बरोबर आहे, परंतु महापौरासंदर्भात जे वक्तव्य आले आहे, ते सर्व काढून टाकणे योग्य नाही.

उप सभापती : मी फक्त त्या पदाच्या गरिमेबाबत बोललो आहे, बाकी काही बोललो नाही.

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, स्थायी समितीचे अध्यक्ष श्री.यशोधर फणसे यांनी अंधेरी येथील गणपतीसाठी 50 लाख रुपये दिले आहेत. मागील वर्षी त्यांनी 12 लाख रुपये दिले होते. महानगरपालिकेच्या पैशांची अशा प्रकारे खुलेआम उधळपट्टी होत आहे. हा पैसा कोणत्या नियमाने दिला जात आहे ?

सभापती महोदय, आज महाराष्ट्र टाईम्सला बातमी आली आहे की, महानगरपालिका किंवा इतर अधिकाऱ्यांकडून जो भ्रष्टाचार होतो त्याबाबत ॲन्टीकरप्शन ब्युराला अ वर्ग अधिकाऱ्यांच्या चौकशीसाठी सक्षम प्राधिकाऱ्याची परवानगी घ्यावी लागते. आता ब,क व ड श्रेणीतील कर्मचाऱ्यांची देखील चौकशी करावयाची असेल तर त्यासाठी सक्षम प्राधिकाऱ्याची परवानगी 90 दिवसापर्यंत घ्यावी, असे प्रतिज्ञापत्र 3 मार्च रोजी न्यायालयात सरकारने सादर केले आहे. ही बाब अत्यंत भयंकर आहे. असे असेल तर ॲन्टीकरप्शन ब्युरो सरकारला कशासाठी पाहिजे ? असे असेल तर मग अधिकाऱ्यांवर कोणतीच कारवाई होणार नाही.

सभापती महोदेय, मुंबईत पार्किंग व कचऱ्याची समस्या आहे, याबाबत शून्य कचरा मोहिम राबविली तर त्याचा फायदा होईल. आरोग्याबाबत मी शेवटची महत्वाची सूचना मांडते. टाटाच्या तोडीचे कॅन्सर हॉस्पिटल सरकारी किंवा महानगरपालिकेचे असावे. सेंट जॉर्ज हॉस्पिटलमध्ये इतर हॉस्पिटलसारखी वर्दळ नसते. ती इमारत ऐतिहासिक वास्तू म्हणून अत्यंत चांगली आहे. येथे

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

कॅन्सर हॉस्पीटल व रिसर्च सेंटर सुरु केले तर ते चांगले होईल. त्याचप्रमाणे प्रत्येक वॉर्डात एक आरोग्य केंद्र सुरु करावे, अशी मागणी मी करते व माझे भाषण संपविते.

या नंतर श्री.बोरले...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.शरद रणपिसे (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.धनंजय मुंडे व इतर सन्माननीय सदस्यांनी म.वि.प. नियम 259 अन्वये जो अंतिम आठवडा प्रस्ताव मांडलेला आहे त्यावर बोलण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, एखाद्या वरिष्ठ पदाची गरिमा राहिली पाहिजे या संदर्भात आपण जो निर्णय दिला त्याच्याशी आम्ही सहमत आहोत.

उप सभापती : आपण अंतिम आठवडा प्रस्तावावर बोलावे. मी काय बोललो या संदर्भात आपण बोलू नका.

श्री.शरद रणपिसे : सभापती महोदय, मी अंतिम आठवडा प्रस्तावावरच बोलतो. लोकप्रतिनिधींना जो निधी मिळतो तो विकास निधी असतो. परंतु, लोकप्रतिनिधी चर्चा करताना अशी काही चर्चा करतात की, तो लोकप्रतिनिधींचा वैयक्तिक विकास निधी आहे....

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय,.....

श्री.शरद रणपिसे : सभापती महोदय, लोकप्रतिनिधींना जो विकास निधी मिळतो त्याला आमदार विकास निधी असे म्हणतात.

उप सभापती : मी सन्माननीय सदस्य श्री.शरद रणपिसे यांना सांगू इच्छितो की, आपल्याला वेळ कमी आहे. आपण प्रस्तावावर बोलावे.

श्री.शरद रणपिसे : सभापती महोदय, मी प्रस्तावावरच बोलतो. माझे असे स्पष्ट मत आहे की, हे राज्य कायद्यानुसार चालले पाहिजे.

सभापती महोदय, मुंबई महानगरपालिकेच्या ॲक्टमधील कलम 520 (डी) मध्ये असे नमूद केलेले आहे की, "(a) The Corporation is not competent to perform the duties assigned to it by or under this Act or any other law for the time being in force; or....(c) The Corporation exceeds or abuses its powers; or" यामध्ये ॲब्युजेस असा शब्द वापरलेला आहे. यामध्ये पुढे असे म्हटले आहे की, "(d) a situation has arisen in which the administration of the Corporation cannot be carried out in accordance with the provisions of this Act; or" यामध्ये राज्यशासनाने काय करावे याबाबतीत शेवटचा क्लॉज असा आहे की, "..... The State Government may, alter

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.शरद रणपिसे.....

giving the corporation a reasonable opportunity of being heard, by an order published in the official gazette, stating the reasons therefore, dissolve the corporation." तुम्ही कायद्यानुसार राज्यकारभार करणार आहात की नाही, हा माझा प्रश्न आहे ? म्हणून मुंबई शहरातील प्रश्नांच्या निमित्ताने मुख्यमंत्री महोदय उत्तर देताना मुंबई महानगरपालिकेचा जो सन 1988 चा कायदा आहे या कायद्याप्रमाणे ही महानगरपालिका बरखास्त करणार आहेत की नाही ? मी कोणाचेही नाव घेत नाही. हा माझा महत्वाचा मुद्दा आहे.

सभापती महोदय, मुंबई हे जागतिक दर्जाचे शहर आहे. ज्यावेळी केंद्रात काँग्रेस पक्षाचे सरकार सत्तेवर होते त्यावेळी असा विचार पुढे आला होता की, ज्या प्रमाणे न्युयॉर्क, लंडन, टोकियो या जागतिक दर्जाच्या शहरात आर्थिक व्यवहाराचे केंद्र तयार केले जाते, चलनवलन, देणे-घेणे, जगातील सर्व व्यवहार तेथे होतात, त्या प्रमाणे माजी केंद्रीय अर्थमंत्री श्री.चिदम्बरम यांनी मुंबई शहर जागतिक दर्जाचे शहर असावे, अशा प्रकारचा अहवाल रिझर्व्ह बँकेला, केंद्र शासनाला दिला होता. मला मुख्यमंत्री महोदयांकडून उत्तर अपेक्षित आहे. आता हे केंद्र मुंबई ऐवजी अहमदाबाद येथे न्यावे, असा केंद्र शासनाचा हेतू असेल तर या हेतूबद्दल राज्य शासनाने खुलासा करावा.

सभापती महोदय, मी अनधिकृत झोपडपट्टयांच्या संदर्भात मुद्दा मांडून माझे भाषण संपविणार आहे. अनधिकृत झोपडपट्टया कशा वाढल्या, अर्बन लॅण्ड सिलिंग ॲक्टचे काय झाले, एसआरए योजनेचे काय सुरु आहे ? आपण सर्वसामान्य गरीब लोकांना घरे देणार आहोत की नाही आणि आपली ती जबाबदारी आहे. सर्वसामान्य गरीब लोकांना अन्न, वस्त्र, निवारा उपलब्ध करुन देणे आवश्यक आहे. परंतु, त्याबाबत आपण काहीच करीत नाही. आता एफएसआय विकणे आणि त्यातून बिल्डरला बरोबर घेणे, त्यातील काही चांगले गुण असू शकतात, हे मी नाकारत नाही. माझा मुद्दा असा आहे की, युतीचे शासन होते का आघाडीचे शासन होते हा प्रश्न नाही. अर्बन लॅण्ड सिलिंग ॲक्टचे देशात वाटोळे झालेले आहे. स्व.इंदिरा गांधी यांनी अर्बन लॅण्ड सिलिंग ॲक्ट आणला. अर्बन ॲग्लोमेरॅशनच्या हद्दीत जास्त जागा असेल तर त्यावेळच्या मार्केट रेटने राज्य

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.शरद रणपिसे.....

शासनाने ती जागा ताब्यात घ्यावी. अर्बन लॅण्ड सिलिंग ॲक्ट लागू होऊन आता किती वर्षे झाली ? परंतु, आपण आज पर्यंत त्या जागा ताब्यात घेतल्या नाहीत. आता जमिनीच्या किंमती वाढत आहेत.

सभापती महोदय, माझा मुद्दा असा आहे की, एफएसआय विकून किंवा एसआरएच्या योजना आणून आपण तेथे बिल्डरला आणतो. त्यापेक्षा आपण ज्या मोकळ्या जागा आहेत त्या वेगळ्या ॲक्टनुसार ताब्यात घेऊन, त्या विकसित करुन सर्वसामान्य जनतेला, मध्यमवर्गीयांना हे प्लॉट्स का देत नाही ? आपण बिल्डरला यामध्ये कशासाठी आणतो, हा माझा महत्वाचा मुद्दा आहे. तसेच, ही महापालिका कोणत्या ॲक्ट आणि कलमान्वये बरखास्त होऊ शकते याचा अभ्यास करावा आणि याबाबत मुख्यमंत्री महोदयांनी उत्तर द्यावे, अशी विनंती करुन मी माझे दोन शब्द संपवितो.

..4...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ॲड.निरंजन डावखरे (कोकण विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.धनंजय मुंडे व इतर सन्माननीय सदस्यांनी म.वि.प. नियम 259 अन्वये जो अंतिम आठवडा प्रस्ताव मांडलेला आहे त्यावर बोलण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, आपण मला अंतिम आठवडा प्रस्तावावर बोलण्याची संधी दिली त्याबद्दल मी सर्वप्रथम आपले आभार मानतो.

सभापती महोदय, मुंबई लगत असलेल्या ठाणे शहरातील रहिवाशांना सकाळी 9.00 वाजता मुंबई शहरात नोकरीसाठी यावयाचे असेल तर त्यांना सकाळी 7.00 वाजता घर सोडावे लागते. फक्त ठाणे शहरातील रहिवाशीच नाहीत तर कल्याण, उल्हासनगर या सर्व महानगरपालिका क्षेत्रात राहणाऱ्या रहिवाशांची हीच परिस्थिती आहे. त्यामुळे बेस्ट आणि एमएमआरडीए झोनमधील 7 महानगरपालिकांची परिवहन व्यवस्था एकत्र यावी. एक मास रॅपिड ट्रान्सपोर्ट सिस्टिम होण्याची आवश्यकता आहे. त्यामुळे एमएमआरडीए झोनमधील ज्या 7 महानगरपालिका आहेत त्यांची एक परिवहन व्यवस्था असावी, अशी माझी विनंती आहे.

सभापती महोदय, भूखंडावरील आरक्षणाच्या संदर्भातील अनेक विषय सभागृहात चर्चेला आलेले आहेत. ठाणे येथील एस.टी. डेपोच्या आरक्षित भूखंडाचा विषय सभागृहात चर्चेला आला होता. मंत्री महोदयांनी हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी सभागृहात निवेदन करण्यात येईल, असे सांगितले होते. मंत्री महोदय आज त्याबाबचे निवेदन करतील असा मी विश्वास व्यक्त करतो. सन्माननीय सदस्या श्रीमती विद्याताई चव्हाण यांनी सांगितल्याप्रमाणे मुंबई, ठाणे आणि मुंबई उपनगरातील महानगरपालिकांमध्ये पार्किंगचा प्रश्न निर्माण झालेला आहे. कारण, तेथील लोकसंख्या झपाट्याने वाढत आहे. अशा आरक्षित जागा त्यासाठी वापरता आल्या तर शासनाला त्यातून महसूल मिळू शकतो.

सभापती महोदय, महानगरपालिका क्षेत्रातील अनधिकृत मोबाईल टॉवर्स संदर्भातील विषय सभागृहात चर्चेला आला होता. ठाणे महानगरपालिकेकडून एका महिन्यात अहवाल मागवून त्या संदर्भात कारवाई करण्यात येईल, असे मंत्री महोदयांनी आश्वासन दिले होते. त्या आश्वासनाची पूर्तता होईल, अशी मला अपेक्षा आहे. मी या संदर्भात माहिती घेतलेली आहे. ठाणे महानगरपालिका क्षेत्रात जळपास 745 मोबाईल टॉवर्स आहेत आणि 632 पेक्षा जास्त मोबाईल

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ॲड.निरंजन डावखरे.....

टॉवर्स अनधिकृत आहेत. त्यांनी डीओटीकडून परवानगी घेतलेली नाही. खाजगी इमारती किंवा इतर ठिकाणी हे मोबाईल टॉवर्स उभारण्यात आलेले आहेत, ते अनधिकृत आहेत.

सभापती महोदय, अनधिकृत बांधकामाच्या संदर्भात सभागृहात अनेक वेळा चर्चा झालेली आहे. मी सांगू इच्छितो की, दोन वर्षापूर्वी सभागृहात लकी कम्पाऊंड संदर्भातील विषय चर्चेला आला होता. त्यावेळी अनेक सन्माननीय सदस्यांनी आपले म्हणणे मांडले होते. आता त्या घटनेला दोन वर्षे झालेली आहेत. स्वाधिन क्षत्रिय समितीने शासनाला अहवाल सादर करुन 1 वर्षे झालेले आहे. परंतु, तो अहवाल सभागृहासमोर आलेला नाही. तो अहवाल लवकरात लवकर सभागृहात किंवा लोकांसमोर यावा, अशी माझी विनंती आहे.

सभापती महोदय, ठाणे मेट्रोसाठी आमदारांनी अनेक वेळा आंदोलने केली. परंतु, अर्थसंकल्पात त्यासाठी तरतूद करण्यात आलेली नाही. आपल्या पक्षाचे सरकार सत्तेवर आल्यानंतर आपल्याला त्याचा विसर पडलेला आहे की काय, असे आम्हाला वाटत आहे. ठाणे शहरात तिसऱ्या टप्प्यात मेट्रो येणार होती. परंतु, अर्थसंकल्पात त्याबाबत उल्लेख करण्यात आलेला नाही.

सभापती महोदय, डम्पिंग ग्राऊंडचा विषय आहे. सर्व महानगरपालिका क्षेत्रात लोकवस्ती वाढत आहे आणि ती लोकसंख्या सातत्याने वाढणार आहे.

यानंतर श्री.भोगले.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ॲड.निरंजन डावखरे.....

ही गर्दी सातत्याने वाढत राहणार आहे. त्याचबरोबर कचऱ्याचे प्रमाण वाढत जाणार आहे. या कचऱ्याची विल्हेवाट कशी लावली जाणार आहे या संदर्भात स्पष्टीकरण होण्याची आवश्यकता आहे. तळोजा येथे क्षेपणभूमी प्रकल्प उभा राहणार होता. परंतु त्याकरिता दर अधिक असल्यामुळे महापालिका तेथे कचरा नेण्यास तयार नाहीत. रायगड येथे एक प्रकल्प उभारला जाणार होता, तो प्रयत्न अपयशी ठरला आहे. ठाणे महानगरपालिकेने कचऱ्याची विल्हेवाट कशी लावावी या संदर्भात 22 लाख रुपये खर्चून कन्सल्टन्ट नेमले होते. या संदर्भात माननीय मुख्यमंत्र्यांनी खुलासा करावा अशी मी विनंती करतो.

सभापती महोदय, ठाणे शहर व एमएमआर क्षेत्रात सोनसाखळी चोरीचे व गुन्हेगारीचे प्रमाण सातत्याने वाढत असल्यामुळे सीसीटीव्ही बसविण्याची मागणी केली जात आहे. ठाणे जिल्हयाच्या डीपीसी बैठकीमध्ये उल्हासनगर मध्यवर्ती रुग्णालयातील एक्स-रे मशिनचे लाईफ संपले असून स्कॅनिंग क्षमतेपेक्षा अधिक झाल्याने ते मशीन शहापूर येथील रुग्णालयात पाठविण्यासंबंधीचा एक मुद्दा उपस्थित झाला होता. हे मशीन शहापूर येथे पाठविण्यात आले तर उल्हासनगर मध्यवर्ती रुग्णालयामध्ये एक्स-रेची सुविधा उपलब्ध होणार नाही. हीच स्थिती बहुतेक रुग्णालयात दिसून येत आहे. शहापूर हे ठिकाण नाशिक-मुंबई हायवेवर असून तेथे सातत्याने अपघात होत असल्यामुळे एक्स-रे मशीनची आवश्यकता आहे. त्याचबरोबर अद्ययावत साधनसामुग्री उपलब्ध करुन देणे आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, मुंबईच्या नवीन विकास आराखड्यात 8 एफएसआय देण्याची तरतूद करण्यात येत आहे. एफएसआय किती वाढवून द्यावा हा विषय शासनाच्या अखत्यारीत येतो. परंतु एफएसआय वाढवून दिला जाणार असेल तर पाणी पुरवठा, पायाभूत सुविधांबाबत नियोजन कसे केले जाणार आहे याचा खुलासा होण्याची गरज आहे. ठाणे शहरातील शहापूर येथील भातसा आणि वैतरणा धरणातून मुंबई शहराला पाणी पुरवठा केला जातो. तेथील प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाचे काय, त्यांच्या पिण्याच्या पाण्याची काय व्यवस्था हे प्रश्न मार्गी लागले पाहिजेत. त्या संदर्भात माननीय मुख्यमंत्र्यांनी खुलासा करावा अशी मी विनंती करतो.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ॲड.निरंजन डावखरे....

सभापती महोदय, ठाणे रेल्वे स्थानकाचा विषय केंद्र शासनाशी निगडित असला तरी आज ठाणे, कल्याण-डोंबिवली महापालिका क्षेत्रामध्ये लोकवस्ती वाढत असल्यामुळे ठाणे रेल्वे स्टेशनचा विस्तार व्हावा या दृष्टीने जो प्रस्ताव पाठविण्यात आला आहे त्याबाबत राज्य शासनाने पुढाकार घेऊन पाठपुरावा करावा अशी मी विनंती करतो आणि माझे भाषण पूर्ण करतो.

...3..

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.अमरसिंह पंडित (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, म.वि.प.नियम 250 अन्वये मांडण्यात आलेल्या अंतिम आठवडा प्रस्तावावर मला बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल प्रथमतः मी आपले आभार मानतो.

सभापती महोदय, मुंबई, ठाणे, कल्याण, डोंबिवली शहरामधील नागरी सुविधा व तेथील दुरवस्था या संदर्भात प्रस्ताव दिलेला आहे. सर्वच महानगरांमध्ये नागरी सुविधांच्या समस्या भेडसावत आहेत. महानगरातील पदाधिकारी आणि अधिकारी यांनी संगनमताने या शहरांची वाट लावली आहे. हा कळीचा मुद्दा बनलेला आहे. औरंगाबाद महापालिका क्षेत्रात समांतर नळ पाणी पुरवठा योजना तयार करण्याकरिता 300 कोटी रुपयांचे एस्टीमेट असताना ते अचानकपणे 1200 कोटी रुपयांवर गेले व 700 कोटी रुपयांचे टेंडर काढण्यात आले. उर्वरित 500 कोटी रुपयांची तूट कशी भरुन काढली जाणार आहे याचा कुठेही उल्लेख केलेला नाही. या नळ पाणी पुरवठा योजनेकरिता केंद्र सरकारकडून 160 कोटी रुपये व राज्य शासनाकडून 100 कोटी रुपये महापालिकेला प्राप्त झाले आहेत. मागील 4 ते 5 वर्षे या 260 कोटी रुपयांवरील व्याज महापालिकेच्या तिजोरीत जमा होत आहे. या व्याजाच्या रक्कमेचे काय केले जाते याचा कुठेही उल्लेख होत नाही. या रक्कमेचे रिॲप्रोप्रिएशन करता येत नाही. अन्य ठिकाणी बजेट वळविता येत नाही. त्याच योजनेसाठी रक्कम वापरावी लागते. 300 कोटी रुपये एस्टीमेट असताना तो अंदाज 1200 कोटी रुपयांवर जातो आणि 700 कोटी रुपयांचे टेंडर काढले जाते. परंतु उर्वरित 500 कोटी रुपये कुठून दिले जाणार आहेत याबाबत राज्य सरकारची परवानगी आहे की नाही, राज्य सरकारला याची माहिती आहे की नाही याचा कुठेही उल्लेख नाही.

सभापती महोदय, योग कसा आहे तो पहा. विद्यमान पालकमंत्री यांनी मागील काळात महापालिकेच्या या समांतर पाणी पुरवठा योजनेला तीव्र विरोध केला होता. आज अचानक जिल्हयाचे पालकत्व स्वीकारल्यानंतर ते काहीही बोलायला तयार नाहीत. काय गौडबंगाल आहे? कालपर्यंत यांना वाटत होते की, या योजनेमध्ये भ्रष्टाचार होत आहे. अचानक जिल्हयाचे पालकत्व स्वीकारल्यानंतर गप्प बसण्याचे कारण काय? माननीय मुख्यमंत्री पारदर्शकतेचा वसा घेऊन पुढे चालले आहेत, त्यांनी या समांतर पाणी पुरवठा योजनेच्या संदर्भात उत्तरामध्ये खुलासा करावा अशी

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.अमरसिंह पंडित.....

अपेक्षा केली तर ती अनाठायी ठरु नये. अजून ही नळ पाणी पुरवठा योजना कार्यान्वित व्हावयाची आहे. परंतु महापालिकेने पाणीपट्टीचा दर 1800 रुपयांवरुन 3500 रुपये इतका केला आहे. याच दराने यदाकदाचित काम सुरु राहिले तर 2020 मध्ये औरंगाबाद महापालिकेची पाणीपट्टी 40000 रुपये होईल. आम्ही महानगरामध्ये राहतो हे पाप आहे का, औरंगाबाद शहराला वेगळा दर्जा दिला आहे का? पाणीपट्टीबाबत कोणते सूत्र लागू केले आहे. हम करे सो कायदा या तत्वाने कारभार चालला आहे. तुम्हाला विचारणारे कोणी नाही. राज्यात सरकार तुमचे आहे, केंद्रात सरकार तुमचे आहे.

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती श्री.प्रकाश बिनसाळे)

सभापती महोदय, जनतेच्या पैशाचा दुरुपयोग करायचा प्रयत्न सुरु आहे. 300 कोटी रुपयांची योजना 1200 कोटीपर्यंत वाढते आणि 700 कोटी रुपयांचे टेंडर काढले जाते. परंतु उर्वरित 500 कोटी रुपयांची तूट भरुन काढण्याबाबत उल्लेख केला जात नाही. महानगरपालिका म्हणजे भ्रष्टाचाराचे कुरण झालेले आहे. आज औरंगाबाद महानगरामध्ये तीन दिवसातून एकदा 20 मिनिटे पिण्याचे पाणी उपलब्ध करुन दिले जाते, यापेक्षा मोठे दुर्दैव कोणते आहे? जिल्हा परिषद तुमच्या ताब्यात आहे, महानगरपालिका तुमच्या ताब्यात आहे, लोकप्रतिनिधी तुमचे आहेत, राज्य सरकार तुमचे आहे, पालकत्व तुमच्याकडे आहे, केंद्र सरकार तुमचे आहे. तरी तुम्ही कुठे कमी पडत आहात? शासनाला यात बदल करायची इच्छा नाही. भ्रष्टाचाराचे कुरण तसेच ठेवायचे आहे. रोजची दुभती म्हैस, पिते जाओ, करते जाओ.

सभापती महोदय, कचरा उचलण्याच्या संदर्भात रामकी कंपनीला टेंडर देण्यात आले. या कंपनीकडून सिक्युरिटी डिपॉझिट म्हणून काहीही घेतलेले नाही. 2 वर्षे या कंपनीने सातत्याने महापालिकेकडून पैसे घेतले. अचानक एक दिवस रामकी कंपनीने स्पष्टपणे सांगितले की, तुमचे आमचे काही देणे घेणे नाही. त्या कंपनीचा बोर्ड देखील सापडला नाही.

नंतर एम.1...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.अमरसिंह पंडित...

त्यांच्याकडे सिक्युरिटी डिपॉझिट देखील नव्हते. त्यांनी महापालिकेला स्पष्टपणे सांगितले की, तुमची आणि आमची ओळख नाही. यात सामान्य जनताच मेली. कारण त्यांच्या खिशातूनच आपण टॅक्स वसूल केलेला आहे. आज त्या जनतेला अधांतरी सोडून या रामकी कंपनीला कोणी आश्रय दिला होता, कोणामुळे ही कंपनी उद्धटपणे वागली हे कळले पाहिजे. ही कंपनी अचानकपणे सांगते की, आम्हाला तुमचे काही देणे घेणे नाही. आपण त्या कंपनीकडून सिक्युरिटटी डिपॉझिट का घेतले नव्हते ? ही रामकी कंपनी कोणाशी संबंधित आहे ?

सभापती महोदय, सीटी बसचे टेंडर अकोल्याच्या एका कंपनीला देण्यात आले होते. सर्वांना अटी आणि शर्ती एकच आहेत. तुमच्याकडून सिक्युरिटी डिपॉझिट घेतले जाणार नाही. कोई भी आओ, चलते चलो, बनाते रहो, नहीं तो चलते चलो, चले जाओ. यात देखील त्यांनी सिक्युरिटी डिपॉझिट घेतलेले नाही. या अकोल्याच्या सद्गृहस्थाने त्या बसेस देखील भंगारामध्ये विकून टाकल्या आणि निघून गेला. याची साधी चौकशी देखील होत नाही. परत आपण उजळ माथ्याने सांगतात..... मघाशी सन्माननीय मंत्री श्री.दिवाकरजी रावते म्हणाले की, औरंगाबादला आचार संहिता लागू आहे. तेव्हा या प्रश्नांची उत्तरे उद्या होऊ घातलेल्या महानगरपालिकेच्या निवडणुकीच्या निमित्ताने द्यावी लागतील. हा अकोल्यातील सद्गृहस्थ कोण आहे ? त्याच्याकडून देखील आपण सिक्युरिटी डिपॉझिट घेतलेले नाही. त्यांनी सिक्युरिटी डिपॉझिट न देता बसेस देखील भंगारामध्ये विकलेल्या आहेत. तो असे करत असताना आपण शांतपणे का बसून राहिला आहात, त्यात आपला सहभाग किती होता, त्याला अभय का देण्यात आले, त्याचे उत्तर आपल्या उत्तरातून येणे अपेक्षित आहे.

औरंगाबाद महानगरपलिकेने सर्व जागा बीओटीवर दिलेल्या आहेत. आज एकही मोकळी जागा औरंगाबाद शहरामध्ये शिल्लक राहिलेली नाही. सदर जागा बीओटीवर दिल्यामुळे कोणीही कोणाचे मालक राहिलेले नाहीत. शासकीय जागांवर अधिकारी, पदाधिकाऱ्यांनी स्वतःचे फलक लावले आहेत. त्या त्या डिपार्टमेंटला मॅनेज करून कोर्टाकडून स्टेटस-को देखील घेतला. काल परवा पर्यंत असणारी शासनाची जागा.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

तालिका सभापती : सभागृहाची विशेष बैठकीची वेळ दुपारी 12.50 वाजेपर्यंत वाढविण्यात येत आहे.

श्री.अमरसिंह पंडित : सभापती महोदय, काल-परवा पर्यंत शासनाच्या एखाद्या विभागाच्या असलेल्या जागेवर हैद्राबाद येथे जाऊन दस्तऐवज बनवून आणल्यानंतर फलक लावून त्यावर देखील स्टेटस-को घेण्याचे प्रकार सुरू झालेले आहेत. त्या स्टेटस-को चा उपयोग करत करत 15-20 वर्षे आपल्या जागेवरचा हक्क कायम ठेवण्याचे काम करण्यात येत आहे. औरंगाबाद महानगरपालिकेतील सत्ता कोणाची आहे हे सर्वांना माहीत आहे. तेव्हा सर्व सत्तेचा उपयोग करून अधिकृतपणे एक टोलेजंग इमारत उभी करून त्या जागेवर आपले नाव लिहिण्याचे धोरण औरंगाबाद शहरातील अधिकारी आणि पदाधिकाऱ्यांचे आहे. याच एका कारणांसाठी महागनरपालिका आपल्याला पाहिजे आहे काय ?

वास्तविक पाहता तेथे सामान्य माणसाला पिण्याच्या पाण्याच्या, रस्त्याच्या इत्यादी नागरी सुविधा पुरविल्या पाहिजेत. आज औरंगाबाद शहरातील रस्त्याची दुरवस्था झाली आहे. डिलिव्हरीसाठी एखादा रुग्ण ॲम्ब्युलन्समधून जात असेल तर त्याला हॉस्पिटलमध्ये जाण्याची गरज भासत नाही. त्यांच्या कृपेमुळेच रस्त्यावरच अवकृपा घडून जाते. त्यामुळे आपल्या रस्त्यांचे कौतुक करावे तेवढे कमीच आहे. तेव्हा या भ्रष्टाचाराच्या कुरणांसंदर्भात आपण काही तरी केले पाहिजे. आज राज्यात आणि केंद्रात आपले सरकार आहे. तसेच औरंगाबाद महानगरपालिकेची सत्ता देखील आपल्याच हातात आहे. त्यामुळे आज मुंबई महानगरपालिका, ठाणे महानगरपालिका, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका व औरंगाबाद महानगरपालिकांमधील जनता आपल्याकडे आशेने पाहात आहे. काल जेव्हा आपण सत्तेमध्ये नव्हता तेव्हा शंका व्यक्त करीत होता. आपण आज अचानक सत्तेमध्ये आल्यानंतर, खुर्ची मिळाल्यानंतर, लाल दिवा मिळाल्यानंतर आपणा सर्वांचे चेहरे बदलले आहे. आज आपली भाषाच बदलली आहे. आपण 300 कोटी रुपयांवरून 1200 कोटी रुपयांवर गेला आहात. काल-परवा पर्यंत या बाजूने भ्रष्टाचारावर लांबलचक भाषण करणारे आपणच होता. तेव्हा आपणाला औरंगाबाद मधील जनतेच्या दरबारात याचे उत्तर द्यावेच लागणार आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.अमरसिंह पंडित ...

सभापती महोदय, औरंगाबाद महानगरपालिकेने ज्या जागा बीओटीवर दिल्या आहेत त्या वर फार मोठे कर्ज घेतले आहे. जी जागा बोओटीवर दिली आहे तीच जागा कर्जापोटी गहाण देखील ठेवण्यात आली आहे. हा फार मोठा फसवणुकीचा गुन्हा आहे. औरंगाबाद महानगरपालिकेने सर्वसामान्य लोकांच्या डोळ्यात धूळफेक केली आहे. ही परिस्थिती केवळ त्या त्या भागातील लोकप्रतिनिधी आणि पदाधिकारी यांच्या संगनमताने झालेली आहे.

राष्ट्रीय स्तरावरचे पर्यटन स्थळ म्हणून औरंगाबादकडे पाहिले जाते. मी काल डॉ.केळकर समितीच्या अहवालावर माझे मत मांडत असताना सांगितले की, औरंगाबाद येथील अजंठा, वेरूळ लेण्यांना अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. या लेण्यांना युनोस्कोने देखील हेरिटेजचा दर्जा दिला आहे. पण दुर्दैवाने यात काहीच केले जात नाही. फक्त अर्जबाजी केली जाते. मंत्री आला की फक्त फोटो काढला जातो. ग्रामीण भागात एखाद्याचा वाढदिवस असला की, त्याला 50 रूपयांची फळे देतानाचा पाचशे रूपयाचा मोठा फोटो काढला जातो व तो लावला जातो. तशी अर्जबाजी केली जाते. औरंगाबाद शहरातील पर्यटनाला चालना देण्यासाठी वेरूळ आणि अजंठा लेण्यासाठी स्वतंत्र निधी मंजूर करावा अशा आशयाचे निवेदन देत असतानाचे हसऱ्या चेहऱ्यांचे फोटो काढून त्याचे फलक सर्वत्र लावले जातात. उद्या होणाऱ्या महानगरपालिकेच्या निवडणुकीला सामोरे जात असताना जनतेला सांगावे लागणार आहे की, औरंगाबाद शहराच्या सौंदर्यामध्ये भर टाकणाऱ्या अजंठा, वेरूळ लेण्या, बिबिका मकबरा यासाठी आम्ही स्वतंत्र निधी देणार आहोत. .....(अडथळा).....अजंठा, वेरूळ लेण्या, बीबीका मकबरा यांना ऐतिहासिक महत्त्व आहे. औरंगाबाद महानगरपालिका ही स्थापनेपासूनच आपल्या ताब्यात आहे. या महानगरपालिकेने औरंगाबाद शहराच्या सौंदर्यामध्ये भर घालण्याच्या हेतूने काय पावली उचलली आहेत हे येथे सांगितले पाहिजे. टीकाटिप्पणी करणे सोपे असते. हजार कोटीचा अर्थसंकल्प असणाऱ्या या महानगरपालिकेमध्ये आपला काय हातभार लागणार आहे हे प्रथम सांगावे....(अडथळा)..... सभापती महोदय, मला आपण संरक्षण द्यावे. गेल्या पंधरा वर्षापासून महानगरपालिकेमध्ये यांची सत्ता आहे. आता सत्ताधारी पक्षाकडून सातत्याने बोलले

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.अमरसिंह पंडित...

जात आहे की, गेली पंधरा वर्षे राज्यात तुमची सत्ता होती. ..... (अडथळा)..... सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोऱ्हे या खाली बसून बोलत असल्यामुळे त्यांच्या बोलण्याची नोंद प्रोसिडिंगला होत नाही. त्यामुळे नीलमताई बोलल्या असा निरोप मातोश्रीला देखील जाणार नाही. त्यामुळे पुढे होऊ घातलेल्या फेरबदलामध्ये काहीच होणार नाही. त्यांना बोलायचे असेल तर त्यांनी उठून बोलावे. त्यांनी मुंबई, औरंगाबाद महानगरपालिकांसंबंधात बोलावे.

डॉ.नीलम गोऱ्हे : सभापती महोदय, मी आज सकाळी सकाळी 10.30 वाजता जवळ जवळ 17 मिनिटे या अंतिम प्रस्तावावर बोलली आहे. त्यावेळी सन्माननीय सदस्य सभागृहात नव्हते. ते सभागृहात उशिरा आले होते ते त्यांनी लक्षात घ्यावे.

यानंतर श्री.जुन्नरे...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. अमरसिंह पंडित :(अडथळा) औरंगाबाद महानगरपालिका स्थापन झाल्यापासून यांची त्या महानगरपालिकेत सत्ता आहे. परंतु सत्ताधारी पक्षाकडून सातत्याने बोलले जाते की, 15 वर्षे तुमची सत्ता होती, त्या काळात तुम्ही काय केले ? आज या औरंगाबाद महानगरपालिकेत राहणाऱ्या सर्वसामान्य माणसांचा प्रश्न आहे की, (अडथळा) ज्यांच्या ताब्यात गेल्या 15 वर्षापासून औरंगाबाद महानगरपालिका आहे त्यांनी या ठिकाणी रस्त्याच्या संदर्भात, सुविधांच्या संदर्भात आतापर्यंत कोणती पावले उचलली आहेत याची माहिती माननीय मुख्यमंत्र्यांनी आपल्या उत्तरात देणे आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, औरंगाबादच्या भ्रष्टाचाराच्या प्रश्नांच्या संदर्भात, समांतर पाणी पुरवठा योजनेच्या संदर्भात, कचरा डेपोच्या संदर्भात, येथील मोकळया जागा बीओटी मध्ये काढण्यात आल्याच्या संदर्भातील चौकशी एसीबी किंवा एसआयटी नेमून करण्याचे जाहीर करुन दाखवा. आपण पारदर्शकतेचा वसा घेऊन निघाला आहात, ई-टेंडरींगचा वसा घेऊन निघाला आहात. या अंतिम आठवडा प्रस्तावावर पारदर्शकतेचा वसा घेऊन निघालेल्या मुख्यमंत्र्यांनी औरंगाबादसह कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेतील भ्रष्टाचाराची चौकशी एसीबी कडून किंवा एसआयटी नेमून केली जाईल अशा प्रकारे उत्तर दिले तर खऱ्या अर्थाने या नियम 259 च्या प्रस्तावाला न्याय दिल्यासारखे होईल. मला बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल मी आपले आभार मानून माझे दोन शब्द पूर्ण करतो.

..2...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ॲड. राहुल नार्वेकर (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, अंतिम आठवडा प्रस्तावावर बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल मी आपले आभार मानतो. महाराष्ट्रात शहरीकरण झपाटयाने वाढत आहे. ज्या प्रकारे शहरीकरण वाढत आहे त्याच्या तुलनेत आपण शहरांना योग्य त्या सुविधा पुरवित नाही. इकॉनॉमीक सर्व्हे ऑफ महाराष्ट्र 2014-2015 च्या रिपोर्ट प्रमाणे महाराष्ट्राची एकूण लोकसंख्या 11.24 कोटी आहे. या रिपोर्टमध्ये शहरात राहणारी लोकसंख्या 45.2 टक्के आहे. महाराष्ट्रामध्ये 26 नगरपरिषदा असून 13 नगरपंचायत व 7 कॅन्टॉनमेंट बोर्ड आहे. 1961 ते 2011 पर्यंतची तुलना केली तर 1961 मध्ये 2.84 कोटी लोक ग्रामीण भागात राहात होते व 1.12 कोटी लोक शहरांमध्ये राहात होते. 1971 मध्ये 3.47 कोटी लोक ग्रामीण भागात राहात होते व 1.57 कोटी लोक शहरी भागात राहात होते. सन 2011 मध्ये 6.16 कोटी लोक ग्रामीण भागात राहात होते व 5.8 कोटी लोक शहरी भागात राहात होते. आज ग्रामीण आणि शहरी लोकसंख्या जवळ जवळ समान झाली आहे. आज या राज्यात ज्या झपाटयाने शहरीकरण होत आहे त्या तुलनेत अजूनही पाहिजे तेवढया सुविधा आपण शहरामध्ये देऊ शकलो नाही ही वस्तुस्थिती आहे.

सभापती महोदय, या ठिकाणी मी शासनाला केवळ विशेष बाबतीत सूचना करणार आहे. मुंबईसारख्या शहरात हौसिंगचा खूप मोठा प्रश्न निर्माण झाला आहे. या पूर्वीच्या सरकारने गोरगरीब जनतेसाठी हौसिंग स्टॉक निर्माण केला होता परंतु तो हौसिंग स्टॉक रद्द करुन प्रिमियमची पध्दत या सरकारने आणली आहे व ती हौसिंगच्या दृष्टीने अतिशय घातक आहे असे मला वाटते. आपण महाराष्ट्रामध्ये एसआरए योजना राबवित आहोत. परंतु गेल्या 20 वर्षापासून एसआरएची योजना महाराष्ट्रात राबवत असताना आपण केवळ 5 टक्के झोपडपट्टीवासीयांचे पुनर्वसन करु शकलो आहोत.

सभापती महोदय, परडवणाऱ्या घरांचा प्रश्न शहरामध्ये मोठया प्रमाणात आहे. शहरातील लोकांना परडवणारी घरे आपण उपलब्ध करुन दिली नाही तर त्याचा परिणाम शहरातील विकासावर होणार आहे. म्हणून घराच्या प्रश्नासंदर्भात शासनाने लक्ष देण्याची नितांत आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, मुंबईसारख्या शहरात एमएसआरडीसी, एमएमआरडीए, महानगरपालिका

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ॲड.राहुल नार्वेकर .....

अशा अनेक संस्था रस्त्यांची कामे करतात. एमटीएनएल, बीएसएनएल, बीईएसटी या अंडरटेकींग कंपन्या रस्त्यांचे खोदकाम करीत असतात. नियमित खोदकाम करण्यासाठी, रस्त्यांचा वापर नियमित करण्यासाठी एक सेंट्रलाईज एजन्सी, एक युनिफॉर्म लेजिस्लेशन करण्याची गरज आहे असे मला वाटते. मुंबई महानगरपालिका मोठी रक्कम रस्त्यांच्या दुरुस्तीसाठी वापरीत असते. परंतु ज्या प्रकारे हा फंड ॲलोकेट केला गेला आहे त्याच्या तुलनेत रस्त्यांची परिस्थिती अजूनही समाधानकारक नाही, असे दिसून येते.

सभापती महोदय, मुंबईच्या ट्रॅफिकची परिस्थिती अत्यंत चिंताजनक आहे. कफपरेडपासून विधान भवन हे अंतर केवळ एक कि.मी. चे असेल परंतु हे एक कि.मी. च्या अंतरासाठी आज मला 45 मिनिटांचा वेळ लागला. त्यामुळे ट्रॅफिकची परिस्थिती काय आहे याचा आपल्याला अंदाज येऊ शकेल. ट्रॅफिकची परिस्थिती जर आपल्याला सुधारावयाची असेल तर पब्लिक ट्रान्सपोर्टवर आपल्याला भर देण्याची आवश्यकता आहे. पब्लिक ट्रान्सपोर्ट कशा प्रकारे वाढविता येईल यावर शासनाने भर देण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, मुंबई शहरामध्ये पार्किंगचा खूप मोठा प्रश्न निर्माण झाला आहे. मल्टी मेटल पार्किंग करण्याची गरज आहे. ज्या प्लॉटवर पार्किंगचे रिझर्व्हेशन आहे त्या जागेचा वापर पार्किंगसाठी होतो आहे की, नाही हे बघण्याची गरज आहे. आज अशा रिझर्व्ह प्लॉटवर अतिक्रमण होऊन त्या ठिकाणी झोपडपट्टया झाल्या आहेत. या झोपडपट्टयांचे रिहॅबिलेटेशन एसआरए खाली करुन त्या रिझर्व्ह पार्किंग प्लॉटवर पार्किंगची सुविधा उपलब्ध करुन दिली तर निश्चितपणे पार्किंगचा प्रश्न काही प्रमाणात सुटू शकेल.

सभापती महोदय, आपण अल्टरनेट रोड डेव्हलप केले तर त्याचा चांगला उपयोग होऊ शकेल. आपल्या प्लॅनिंगमध्ये कोस्टल रोड तसेच ट्रान्स हार्बर लिंक रोडची योजना आहे त्यामध्ये कोस्टल रोड आणि ट्रान्स हार्बर लिंक रोडचे लवकरात लवकर इम्प्लीमेंटेशन केले तर मुंबई सारख्या शहरात आज ट्रॅफिकची कोंडी सोडवण्याचे समाधानकारक उत्तर मिळेल असे मला वाटते.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ॲड.राहुल नार्वेकर .....

सभापती महोदय, मुंबईमध्ये मोडकळीस आलेल्या इमारतींची संख्या मोठया प्रमाणात आहे. मोडकळीस आलेल्या इमारती कोसळून कशा प्रकारे अपघात झाले आहेत याची माहिती माझ्या अगोदरच्या वक्त्यांनी या ठिकाणी दिलेली आहे. जर आपल्याला अशा प्रकारचे अपघात थांबवायचे असतील तर या बाबीकडे विशेष लक्ष देणे आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, मी या सभागृहाला अशी माहिती देऊ इच्छितो की, 1989 साली तत्कालीन पंतप्रधान श्री. राजीव गांधी यांनी मुंबईच्या मोडकळीस आलेल्या इमारतींसाठी निधी दिला होता. मुंबई ही देशाची आर्थिक राजधानी आहे. मुंबई ही आर्थिक राजधानी असताना मुंबईमध्ये मोडकळीस असलेल्या इमारती असणे हे देशासाठी दुर्दैवाची गोष्ट आहे. या निमित्ताने माझी या शासनाला विनंती आहे की, केंद्र शासनाकडून खास निधीची मुंबईच्या मोडकळीस आलेल्या इमारतींसाठी मागणी करण्यात यावी.

सभापती महोदय, मुंबईमध्ये पाणी पुरवठयाचा प्रश्न गंभीर झाला आहे. आपण मध्य वैतरणामधून पाण्याची योजना करीत आहोत. परंतु या प्रोजेक्टची अंमलबजावणी करण्यामध्ये आठ वर्षाची दिरंगाई झाली असून आपल्याला एन्व्हायर्मेंटल क्लिअरंन्स दिल्लीवरुन मिळत नव्हते त्यामुळे हा विलंब झालेला आहे. त्यामुळे हे क्लिअरन्सेस मिळवण्याची विशेष गरज आहे. आपल्याकडे सीआरझेडची मोठी समस्या आहे. परंतु वेळेअभावी मला हा विषय पूर्ण करता येत नाही. आपण मला बोलण्याची संधी दिल्याबद्दल आपले आभार मानून मी माझे दोन शब्द पूर्ण करतो.

यानंतर श्री. अजित...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

तालिका सभापती (श्री.प्रकाश बिनसाळे): सभागृहाची विशेष बैठक आता स्थगित होत आहे. सभागृहाची नियमित बैठक दुपारी 1.00 वाजता पुन्हा सुरु होईल.

(सभागृहाची बैठक दुपारी 12.50 ते 1.00 वाजेपर्यंत स्थगित झाली)

यानंतर श्री.बोर्डे...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

(स्थगितीनंतर)

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती)

महाराष्ट्र-गुजरात पाणी वाटपाचे सादरीकरण व चर्चा घेण्याबाबत तसेच शेतकऱ्यांच्या कर्जाचे पुनर्गठन न केल्याने त्यांचे उमेदवारी अर्ज बाद होत असल्याबाबत

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, आज अधिवेशनाचा शेवटचा दिवस आहे. आपल्या राज्याचे पाणी गुजरातला पळविण्याचे काम सुरु आहे. या संदर्भातील विषय जेव्हा सभागृहापुढे चर्चेला आला तेव्हा आश्वासन दिले होते की, या संदर्भात अगोदर सादरीकरण होईल आणि त्यानंतर या विषयावर चर्चा घेण्यात येईल. परंतु आजच्या कामकाजपत्रिकेमध्ये या संदर्भातील उल्लेख कोठेही दिसत नाही. महोदय, या विषयावरील चर्चा जेव्हा सभागृहात झाली तेव्हा माननीय जलसंपदा मंत्र्यांनी सांगितले होते की, या विषयी सादरीकरण करण्यात येईल आणि त्यानंतर सभागृहात दोन-तीन तास चर्चा करण्यात येईल. परंतु यानुसार कार्यवाही झाली नाही. ही बाब अतिशय गंभीर आहे.

तसेच दुसरी बाब अशी की, सध्या राज्यात सहकारी संस्थांच्या आणि जिल्हा बँकांच्या निवडणुका सुरु आहेत. माननीय सहकार मंत्र्यांनी जाहीर केले होते की, शेतकऱ्यांच्या कर्जाचे पुनर्गठन करण्यात आले असून, कोणताही शेतकरी थकबाकीदार नसेल. सध्या राज्यात निवडणूक अर्जांची स्क्रुटीनी सुरु आहे. निवडणूक अधिकारी या विषयी निरनिराळे निर्णय देत आहेत. राज्य सरकारने कोणत्याही शेतकऱ्यांचे कर्ज थकीत नाही असे जे जाहीर केलेले आहे ते संबंधित निवडणूक अधिकाऱ्यांना कळवावे, अशी मी विनंती करतो.

सभापती : मी सन्माननीय सदस्यांच्या निदर्शनास आणून देतो की, महाराष्ट्र आणि गुजरात राज्याच्या पाणी वाटपासंदर्भातील सादरीकरण माझ्यासमोर झालेले आहे. त्यावेळी माननीय विरोधी पक्ष नेते आणि सन्माननीय सदस्य श्री.जयवंतराव जाधव हे सुध्दा उपस्थित होते. तसेच दुसरी बाब अशी की, आपण सांगितले की, या विषयावर चर्चा घेण्याचे मान्य करण्यात आले होते. मी कार्यवृत्त तपासून बघतो. जर या विषयी चर्चा घेण्याचे मान्य केले असेल तर निश्चितपणे पुढील अधिवेशनात चर्चा घडवून आणण्यात येईल. तसेच आपल्या दुसऱ्या मुद्याचे उत्तर माननीय सहकार मंत्री देतील.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, ज्यांनी निवडणूक लढविण्यासाठी उमेदवारी अर्ज भरले आहेत त्याचा थकबाकीदार असल्याच्या कारणावरुन उमेदवारी अर्ज बाद करता येणार नाही. राज्य निवडणूक आयोग हे स्वायत्त आहे. या बाबत निवडणूक आयुक्तांना विनंती केली आहे. तसेच सर्व निवडणूक निर्णय अधिकाऱ्यांना सुध्दा कळविलेले आहे. तरी सुध्दा कोणाचा अर्ज बाद केला असेल तर त्यांना अपिलामध्ये न्याय देण्यात येईल.

..3..

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी./मु.शी.:तोंडी उत्तरे

सभापती : आता शुक्रवार, दिनांक 27 मार्च, 2015 रोजी उत्तरीत झालेल्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादीतील राखून ठेवण्यात आलेला श्री. सतीश चव्हाण व इतर वि.प.स. यांचा **"शेंद्रा व वाळूज (औरंगाबाद) एम.आय.डी.सी. प्रशासनाने लघुउद्योजकांना जागा देण्यासाठी दोन वर्षापूर्वी लघु उद्योजकांकडून अर्ज मागविल्याबाबत"** या विषयावरील तारांकित प्रश्न क्रमांक-3934 प्रथम चर्चेला घेण्यात येईल.

शेंद्रा व वाळूज (औरंगाबाद) एम.आय.डी.सी. प्रशासनाने लघुउद्योजकांना जागा देण्यासाठी दोन वर्षापूर्वी मागविलेल्या अर्जाबाबत

* **3934 श्री.सतीश चव्हाण, श्री.संदीप बाजोरिया, श्री.हेमंत टकले, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.दीपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अनिल भोसले, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्राणी :** सन्माननीय **उद्योग मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(1) शेंद्रा व वाळूज (औरंगाबाद) मध्ये लघुउद्योजकांना जागा देण्यासाठी एम.आय.डी.सी. प्रशासनाने दोन वर्षापूर्वी लघुउद्योजकांकडून अर्ज मागविले हे खरे आहे काय,
(2) असल्यास, सदर अर्जानुसार लघुउद्योजकांना लहान औद्योगिक प्लॉट देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यांत येत आहे,
(3) अद्याप कोणतीच कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (1) शेंद्रा पंचतारांकित औद्योगिक क्षेत्रात ऑक्टोबर 2010 पासून ऑनलाईन अर्ज सेवा सुरु असल्यामुळे एकूण 11466 अर्जदारांनी ऑन लाईनद्वारे भूखंडाची मागणी केली होती. परंतु, सदर क्षेत्रात भूखंड वाटपास उपलब्ध नसल्यामुळे सदर अर्जदारांना अतिरिक्त शेंद्रा औद्योगिक क्षेत्रातील भूखंड घेण्यास संमती आहे काय, अशी विचारणा करण्यात आली होती.

वाळूंज औद्योगिक क्षेत्राची स्थापना सन 1984 मध्ये करण्यात आली असून, त्यासाठी 1513.28 हे. आर. इतके क्षेत्र संपादित करण्यात आले आहे. त्यावर औद्योगिक वापरासाठी 1762 भूखंड, वाणिज्य वापरासाठी 599 व रहिवासी 795 असे एकूण 3156 इतके भूखंड आरेखित करण्यात आलेले आहे. त्यापैकी औद्योगिक वापरासाठी 1758, वाणिज्य वापरासाठी 593 व रहिवासी 791 असे एकूण 3142 इतक्या भूखंडाचे वाटप करण्यात आलेले आहे.

वाळूंज औद्योगिक क्षेत्रात सन 2006 पासून निविदाद्वारे तसेच औद्योगिक विस्तारांतर्गत भूखंड वाटपाचे धोरण असल्यामुळे मागील 8 वर्षामध्ये एकाही भूखंडासाठी सरळ पद्धतीने अथवा ऑनलाईनद्वारे अर्ज मागविण्यात आलेले नाहीत.
(2) अतिरिक्त शेंद्रा औद्योगिक क्षेत्राकरिता संपादित केलेल्या जमिनीवर केंद्र व राज्य शासनामार्फत संयुक्तिक दिल्ली-मुंबई इंडस्ट्रियल कॉरिडॉर हा प्रकल्प राबविण्यात येणार असल्यामुळे सदर क्षेत्रामधून जागा वाटप करण्यासाठी प्राप्त झालेल्या अर्जाचा विचार करणे शक्य झाले नाही. त्यामुळे प्राप्त झालेले सर्व अर्ज निकाली काढण्यात आले आहेत. ..4..

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3934....

श्री.सुभाष देसाई....

(3) प्रश्न उद्‌भवत नाही.

श्री.अमरसिंह पंडित : सभापती महोदय, माझा स्पेसिफिक प्रश्न आहे की, औरंगाबाद एमआयडीसीमध्ये सरळ पध्दतीने वाटप करण्यासाठी भूखंड शिल्लक आहेत काय, वाळूंज एमआयडीसीमध्ये सरळ पध्दतीने भूखंड वाटप करण्याचे धोरण आहे काय, नसल्यास, दिनांक 02/03/2015 च्या बैठकीमध्ये सेक्शन 124 (ई) नुसार तुळजा एंटरप्रायजेसला सरळ पध्दतीने भूखंड वितरित करण्यात आला हे खरे आहे काय ? तसेच वितरित केलेला भूखंड नियमबाह्य पध्दतीने वितरित केला असेल तर तो परत घेण्यात येईल काय आणि सरळ पध्दतीने भूखंड देण्याचे धोरण नसेल तर सदरहू तुळजा एंटरप्रायजेसला कशाच्या आधारावर सरळ पध्दतीने भूखंड वाटप करण्यात आला ?

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, वाळूंज औद्योगिक क्षेत्रात 2006 पासून निविदेद्वारे भूखंड वितरित करण्याचे धोरण आहे. सरळ पध्दतीने भूखंड वितरित केला जात नाही. सन्माननीय सदस्यांनी ज्या प्रकरणाचा उल्लेख केला आहे त्या प्रकरणी माहिती मागविण्यात येईल. या प्रकरणी चौकशी करुन चुकीच्या पध्दतीने वाटप झाले असेल तर, निश्चितपणे ते वाटप रद्द करण्यात येईल.

श्री.अमरसिंह पंडित : सभापती महोदय, श्रीहरी असोसिएटस् या विकासकाला सुध्दा एमआयडीसीमध्ये प्लॉट विकसित करण्यासाठी दिलेला आहे. परंतु विहित कालावधी उलटून सुध्दा त्यांनी तो प्लॉट विकसित केलेला नाही किंवा त्यावर कोणतेच काम सुरु केले नाही. वास्तविक पाहता विकासकाला औद्योगिक क्षेत्रात एखादा भूखंड विकसित करण्यासाठी दिल्यानंतर त्यांनी तो विहित मुदतीत विकसित केला नसेल तर त्यांच्याकडून नियमानुसार तो भूखंड परत घेण्याची कार्यवाही करण्यात येईल काय ?

श्री.सुभाष देसाई : महोदय, जर कारण वाजवी असेल तर संबंधित भूखंडधारकाला युनिट उभे करण्यासाठी एकदा मुदतवाढ दिली जाते. दुसऱ्यांदा मुदतवाढ हवी असेल तर ते प्रकरण

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3934....

श्री.सुभाष देसाई....

बोर्डासमोर आणले जाते. हे खरे आहे की, वाटप केलेला भूखंड दीर्घकाळ विनावापर राहता कामा नये. गेल्या काही महिन्यांपासून आम्ही विनावापर पडून असलेल्या भूखंडांची व्यवस्थितरित्या माहिती घेतली. त्यात दिसून आले की, वितरित करण्यात आलेल्या भूखंडांपैकी अनेक भूखंड विनावापर पडून आहेत. उद्योजकांनी भूखंड मागितल्यास त्यांना भूखंड शिल्लक नसल्याचे सांगितले जात होते. त्यामुळे अशा प्रकरणी सखोल चौकशी केली. ज्यांनी अनेक वर्षे भूखंड विनावापर तसाच ठेवला आहे त्यांना नोटीस देऊन ते भूखंड ताब्यात घेण्याची कार्यवाही सुरु केली आहे. गेल्या तीन महिन्यात राज्यातील एमआयडीसी हद्दीतील विनावापर पडून असलेले 1075 भूखंड ताब्यात घेतले आहेत आणि ही प्रक्रिया गतीने सुरु आहे. त्यामुळे विनावापर असलेले भूखंड शिल्लक ठेवायचे नाहीत असे आम्ही ठरविले आहे. सन्माननीय सदस्यांनी जे प्रकरण सांगितलेले आहे, त्या प्रकरणात संबंधित व्यक्तीने विहित मुदतीत भूखंडाचा वापर केला नसेल तर त्या बाबतीत सुध्दा अशाच प्रकारची कार्यवाही केली जाईल.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, सर्वप्रथम मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो की, एमआयडीसी कडून कोणताही भूखंड विकसित करण्यासाठी दिला जात नाही, तर उद्योग उभा करण्यासाठी देण्यात येतो. त्या ठिकाणी रिअल इस्टेट विकसित करण्यासाठी तो भूखंड दिला जात नाही. त्यामुळे एमआयडीसीकडून वितरित करण्यात आलेला भूखंड उद्योग उभा करण्यासाठी दिला जातो अशा प्रकारची नोंद रेकॉर्डवर झाली पाहिजे.

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, एमआयडीसी जमीन विकसित करुन तो भूखंड उद्योग उभा करण्यासाठी देते. त्या भूखंडावर उद्योग उभा करणे हे संबंधितांचे काम आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

जव्हार तालुक्यात (जि.पालघर) ठक्कर बाप्पा योजनेअंतर्गत आदिवासी विकास विभागाने केलेल्या भ्रष्टाचाराबाबत

(१) * ४०९३ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय आदिवासी विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जव्हार तालुक्यात (जि.पालघर) ठक्कर बाप्पा योजनेअंतर्गत २०१४ या वर्षासाठी विकास कामांना ३४ कोटीची तरतुद असताना ९० कोटीच्या कामांना आदिवासी विकास विभागाने मंजूरी दिल्याची धक्कादायक बाब माहे नोव्हेंबर, २०१४ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, शासनाने याची चौकशी केली आहे काय,
(३) असल्यास, चौकशीचे निष्कर्ष काय आहेत व त्याअनुषंगाने संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांच्यावर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे,
(४) अद्यापी, कारवाई केली नसल्यास, होत असलेल्या दिरंगाईची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णू सवरा :
(१)१हे खरे नाही.
(२) प्रश्न उद्‌भवत नाही.
(३) प्रश्न उद्‌भवत नाही.
(४) प्रश्न उद्‌भवत नाही.

श्री.आनंद ठाकूर : सभापती महोदय, माझी लेखी उत्तराला अतिशय तीव्र हरकत आहे. या प्रश्नाला एक-एका वाक्यात लेखी उत्तर देऊन एवढ्या महत्त्वाच्या प्रश्नाची बोळवण केली आहे. पहिल्या प्रश्नाला "हे खरे नाही" असे लेखी उत्तर देऊन संबंधित अधिकाऱ्यांनी माननीय मंत्र्यांची आणि सभागृहाची दिशाभूल केली आहे. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, ठक्कर बाप्पा योजनेंतर्गत जव्हार प्रकल्पासाठी किती कोटी रकमेची कामे मंजूर होती आणि किती कोटी रुपयांचा प्रस्ताव पाठविण्यात आला होता ? या भ्रष्टाचाराच्या विरोधात लोकांनी मोठ्या प्रमाणावर तक्रारी केल्या होत्या. आदिवासी लोकांनी या विरोधात मोर्चा काढला होता. तद्‌नंतर संबंधित अधिकाऱ्यांकडून या संदर्भातील चार्ज काढून घेण्यात आला. सर्व प्रस्ताव तयार करीत असताना

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.4093...

श्री.आनंद ठाकूर...

टक्केवारी घेऊन, 34 कोटी रुपयांची तरतूद असताना 90 कोटी रुपयांचे प्रस्ताव पाठविण्यात आले. एकंदरीत या प्रकरणी बोगस प्रस्ताव तयार केले गेले. त्यामुळे अशा बोगस गोष्टी करणाऱ्या अधिकाऱ्यांना पाठीशी घालण्यासाठी त्यांच्यावर थातूरमातूर कारवाई केली गेली. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, त्या काळात ठक्कर बाप्पा योजनेंतर्गत त्या प्रकल्प कार्यालयासाठी किती निधी मंजूर केला होता, किती रकमेचे प्रस्ताव जव्हार प्रकल्प अधिकाऱ्यांनी मंजूर करुन पाठविले, या संदर्भात पुनश्च चौकशी करुन त्यांच्यावर कारवाई केली जाईल काय ?

नंतर श्री.कांबळे....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.4093....

श्री. विष्णू सवरा : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य सांगत आहेत त्याप्रमाणे स्थिती नाही. कामांसाठी 34.1 कोटी रुपये मंजूर झाले आणि तेवढीच तरतूद केली आहे. त्यामुळे जास्त पैसे पाठविण्याचा संबंध येत नाही.

श्री. धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, जव्हार तालुक्यात ठक्करबाप्पा योजनेंतर्गत सन 2014 या वर्षासाठी विकास कामांना 34 कोटी रुपयांची तरतूद असताना 90 कोटी रुपयांच्या कामांना आदिवासी विकास विभागाने मंजुरी दिली आहे असे प्रश्नात म्हटले आहे. उत्तरात सांगितले आहे की, हे खरे नाही. नेमके काय खरे नाही, 34 कोटी रुपये खरे नाही की 90 कोटी रुपये खरे नाही ? लेखी उत्तर योग्य नसल्यामुळे आमची उत्तराला हरकत आहे.

श्री. विष्णू सवरा : सभापती महोदय, मी तेच सांगत होतो. सन 2014-15 या वर्षाकरिता 34.1 कोटी रुपयांची तरतूद होती आणि तेवढ्याच कामांना प्रशासकीय मान्यता दिली आहे. प्रशासकीय मान्यता प्रकल्प अधिकारी देत नाहीत. जव्हार तालुक्यात हा प्रकल्प आहे आणि त्याच्या कामांची मंजुरी अपर आयुक्त, ठाणे यांच्याकडून दिली जाते. त्याप्रमाणे 34.1 कोटी रुपयांना मंजुरी दिली आहे.

सभापती : मी माननीय मंत्र्यांना सांगू इच्छितो की, सन्माननीय सदस्यांनी विचारलेले प्रश्न आहेत, त्यांच्या काही मागण्या आहेत. सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी काही आक्षेप नोंदविले आहेत. आपण आपल्या स्तरावर त्या संदर्भात चौकशी करावी आणि चौकशी अहवाल पटलावर ठेवावा.

श्री. विष्णू सवरा : सभापती महोदय, होय.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

वरळी येथील (मुंबई) बीडीडी चाळीच्या दुरुस्तीची

बोगस कामे दाखवून केलेला गैरव्यवहार

(2) * ३७९० श्री.विजय गिरकर : सन्माननीय **सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(1) मुंबईतील वरळी येथील ब्रिटिशकालीन बीडीडी चाळीची अवस्था अत्यंत दयनीय असून त्याचा गैरफायदा घेत त्या ठिकाणी गेल्या पाच ते सात वर्षात मोठया संख्येने दुरुस्तीची कामे साधारण १०० कोटींचा खर्च सार्वजनिक बांधकाम विभागाने केल्याचे दाखविण्यात आलेले आहे, हे खरे आहे काय,
(2) मात्र बहुतांश कामे रहिवाशांनी स्वखर्चाने केली असल्याचे आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
(3) असल्यास, सदर बीडीडी चाळीचे गेल्या पाच ते सात वर्षातील दुरुस्तींच्या कामांची सखोल चौकशी करावी अशी मागणी रहिवाशांनी केली असल्याचे दिनांक १५ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
(4) असल्यास, सदर मागणीनुसार चौकशी करण्यात आली आहे काय,
(5) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले,
(6) त्यानुसार गैरफायदा घेणाऱ्यांवर कोणती कारवाई करण्यात आली वा येत आहे?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) मुंबईतील वरळी येथील बीडीडी चाळींवर मागील ७ वर्षात देखभाल व दुरुस्ती, सर्व कर व सुरक्षा वेतन, साफसफाई करिता रु. १४०.५४ कोटी खर्च आवश्यकतेनुसार करण्यात आलेला आहे.
(2) अंशतः खरे आहे.
(3) अशा आशयाचे वृत्त दि.१६.१.२०१५ रोजी दैनिक सकाळ या वृत्तपत्रामध्ये प्रकाशित झाले आहे.
(4) होय.
(5) प्रकाशित झालेले वृत्त वस्तुस्थितीवर आधारित नसल्याचे दिसून आले आहे.
(6) प्रश्न उद्‌भवत नाही.

श्री. भाई गिरकर : सभापती महोदय, शहरात असलेल्या सर्व बीडीडी चाळींमध्ये पोलिसांसाठी 3 हजार खोल्या आहेत. वरळी बीडीडी चाळीमध्ये खोलीची रचना 120 चौ.फू.ची आहे. या ब्रिटिशकालीन बॅरॅक्स आहेत, त्या पोलिसांना दिल्या आहेत. पोलिसांकडून घरभाडे म्हणून दर महिन्याला चार ते साडे चार हजार रुपये कापून घेतले जातात. पोलिसांचा मुलगा किंवा मुलगी देखील शासकीय नोकरीत असेल तर त्यांचेही घरभाडे कापून घेतले जाते. काही कुटुंबांचे त्यामुळे बारा ते साडे बारा हजार रुपये घरभाडे म्हणून कापून घेतले जाते. परंतु तरीही खोल्यांची दुरुस्ती संबंधितांकडून न होता खोलीत राहणाऱ्यांनाच करावी लागते. घर दुरुस्तीचा खर्च

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3790....

श्री. भाई गिरकर ....

100 कोटी रूपयांच्यावर दाखविला आहे. परंतु तो खर्च केला गेलेला नाही. अधिकाऱ्यांनी दुरूस्तीच्या रकमेत भ्रष्टाचार केला असेल तर त्यांच्यावर कारवाई करणार का ? अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने अनधिकृत बांधकाम सुरू होतात. तेथे असलेल्या बुध्दविहाराच्या बाजूला दिनांक 02.04.2015 व दिनांक 05.04.2015 ला एक मोठे बांधकाम सुरू झाले आहे. माझे प्रश्न असे आहेत की, दुरूस्तीसाठी असलेल्या रकमेच्या गैरव्यवहाराची चौकशी करणार का आणि आता सुरू असलेल्या अनधिकृत बांधकामांच्या संदर्भात कारवाई करणार का ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, वरळी, ना.म.जोशी मार्ग, नायगाव व शिवडी येथे मिळून 92.68 एकर जमिनीवर 207 बीडीडी चाळी आहेत, 16553 गाळे आहेत आणि 80 हजार लोक राहतात. शासन पुरेसा पैसा दुरूस्तीसाठी उपलब्ध करू शकत नाही ही वस्तुस्थिती आहे. त्यामुळे वर्षनिहाय उपलब्ध झालेला पैसा बाबतची माहिती मी पटलावर ठेवेन. सन 2007-08 ते सन 2013-14 मध्ये एकूण 140 कोटी 53 लाख रूपये खर्च झाला. निधी जास्त आवश्यक असतो. परंतु उपलब्ध निधी कमी असल्यामुळे प्रत्येक खोलीची दुरूस्ती करणे शक्य होत नाही. कॉमन पॅसेज, छत, ड्रेनेज पाईप लाईन इत्यादींची दुरूस्ती केली जाते. दुरूस्तीच्या कामांमध्ये भ्रष्टाचार झालेला नाही. खर्च केलेला निधी दुरूस्तीच्या कामांसाठीच मार्गी लागला आहे. सन्माननीय सदस्यांनी असे सांगितले की, काही जणांनी दुरूस्तीसाठी स्वत: खर्च केला आहे. मी सांगू इच्छितो की, त्यांच्या खोल्यांना अनधिकृतपणे गॅलरी एक्स्टेंशन केले असून त्यांनी त्यासाठी खर्च केला आहे, दुरूस्तीसाठी खर्च केलेला नाही. अनधिकृत बाधकामांना नोटीसा दिलेल्या आहेत.

श्री. प्रकाश बिनसाळे : सभापती महोदय, खर्च झालेले 140 कोटी रूपये टॅक्सेशन मिळून आहेत. दुरूस्तीसाठी नेमका किती खर्च झाला आहे, दुरूस्तीचे स्वरूप काय होते. दुरूस्त्या दोन प्रकारच्या असतात. इमारत सुस्थितीत ठेवण्यासाठी स्टक्चरल दुरूस्ती करण्यात येते. इतर दुरूस्त्यामध्ये नॉर्मल असतात. ड्रेनेज दुरूस्ती वगैरे दुरूस्त्या फारशा महत्त्वाच्या नाहीत.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3790....

श्री. प्रकाश बिनसाळे ....

शासनाने स्ट्रक्चरल दुरुस्ती केली होती का, केली असेल तर, या इमारती सुस्थितीत आहेत का, नसतील तर, पुनर्बांधणीचा कोणता कार्यक्रम शासन घेणार आहे आणि किती लवकर घेणार आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, स्ट्रक्चरल रिपेअरिंग दुरुस्तीसाठी मिळणाऱ्या निधीमध्ये शक्य नाही. एकूण 16800 खोल्या आहेत. त्याच्या कॉमन पॅसेजची दुरुस्ती करण्यात येते. स्ट्रक्चरल रिपेअरिंग म्हणजे त्या खोल्याच्या भिंती, छत दुरुस्त करणे. 90 वर्षांपेक्षा अधिक कालावधी या इमारतींना झाला आहे. त्यामुळे त्यांचा पुनर्विकासच करणे आवश्यक आहे आणि म्हाडाच्या वतीने पुनर्विकास करण्याच्या संदर्भातील सर्व ॲसेसमेंट, बैठका सुरू आहेत. दुरूस्तीवर केला जाणारा खर्च दरवर्षी 15 कोटी रुपये असतो. मला मान्य आहे की, त्या जागेच्या संदर्भातील मनपाचा टॅक्स, कॉमन वीज देयक हे सर्व भरावे लागते, ते सर्व वजा करून दरवर्षी 15 कोटी रुपयांचा खर्च केला जातो. सभापती महोदय, इमारती खूप जीर्ण झाल्या असल्यामुळे त्यांचा पुनर्विकास करणे आवश्यक आहे. म्हाडा त्या संदर्भात खूप गतीने आढावा घेत आहे.

श्री. रामनाथ मोते : सभापती महोदय, वरळी बीडीडी चाळीतील खोल्या छोट्या आहेत. त्या साधारणत: 10 बाय 12 च्या खोल्या आहेत आणि त्याही 100 वर्षांपूर्वीच्या आहेत. मला वाटत नाही की, माननीय मंत्र्यांनी बीडीडी चाळीतील खोल्या पाहिल्या असाव्यात. बीडीडी चाळीतील रहिवासी कोणत्या स्थितीत राहतात याची त्यांनी पाहणी केली नसेल.

सभापती महोदय, माझा प्रश्न इतकाच आहे की, वरळी बीडीडी चाळीतील रहिवाशांच्या सुविधांचे निरीक्षण करण्यासाठी प्रश्नकर्ते सन्माननीय सदस्य व अन्य सन्माननीय सदस्यांना बरोबर घेऊन माननीय मंत्री वरळी बीडीडी चाळींना भेट देणार का ?

सभापती महोदय, माननीय मंत्र्यांनी सांगितले आहे की, आता पुनर्विकासाशिवाय दुसरा पर्याय नाही, स्ट्रक्चरल दुरुस्ती किंवा अन्य किरकोळ दुरुस्तीपेक्षा यांची पुनर्बांधणी करण्याचा विचार करावा लागेल. पुनर्बांधणी हाच त्यावरील योग्य पर्याय ठरू शकेल हे माननीय मंत्र्यांनी मान्य केले

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3790....

श्री. रामनाथ मोते ....

आहे. माझा प्रश्न असा आहे की, आपण किती दिवसांत पुनर्बांधणी पूर्ण करणार आहात, आपण त्याचा प्लॅन तयार केला आहे का ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, मी मुंबईत जन्मलो आहे, वाढलो आहे. विद्यार्थी परिषदेत काम करताना मध्य मुंबईत जावे लागायचे. मध्य मुंबईतच सर्व बीडीडी चाळी येतात. अनेक कार्यकर्ते तेथे राहणारे असल्यामुळे मी त्या चाळी पाहिल्या आहेत. मी आताच्या स्थितीचे फोटो आणले आहेत. अत्यंत भयाण स्थिती आहे. मला सन्माननीय सदस्य श्री. भाई गिरकर यांच्याबरोबर नक्की तेथे जायला आवडेल. (अडथळा) आपण सर्वजण 3-4 बसेस करून तेथे जाऊ. चाळी जीर्ण झालेल्या आहेत, त्यांना 93 वर्षे पूर्ण झाले आहेत, त्यांचा पुनर्विकासाशिवाय पर्याय नाही. म्हाडा हे किती दिवसांत करेल हे आता सांगता येणार नाही, त्यासाठी आवश्यक असणारा विकासक या गोष्टी ठरविण्यापासूनच्या सर्व प्रक्रिया खूप गतीने सुरूआहेत.

श्री. सुनील तटकरे : सभापती महोदय, मुंबईतील अत्यंत महत्त्वाचा, जिव्हाळ्याचा, गंभीर असा हा प्रश्न आहे. शासनाकडून, मुंबई मनपाकडून 8 एफएसआय देण्यासंबंधीचे धोरण जाहीर करण्यात आले.

(नंतर श्री. रोझेकर ....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3790.....

श्री.सुनील तटकरे.....

मुंबईच्या नवीन प्रस्तावित विकास आराखड्याबाबत वेगवेगळे वाद आणि प्रवाद निर्माण झाले आहेत. तो विषय आपण बाजूला ठेवू. परंतु, या प्रकरणासंदर्भात माझी अशी विनंती आहे की, या चाळींच्या पुनर्विकासासाठी शासनाने 8 एफ.एस.आय.द्यावा, 4 एफ.एस.आय. द्यावा किंवा अन्य काही सवलती द्यायच्या असतील तर त्याही द्याव्यात परंतु हा विकास कालबध्द पध्दतीने करावा. कारण, म्हाडाचा प्रस्ताव प्राप्त झाला आहे, असे मंत्री महोदयांनी सांगितले. म्हाडाचा प्रस्ताव आज आलेला नाही, अनेक वर्षांपासून येत आहे. त्यामुळे सार्वजनिक बांधकाम मंत्री महोदयांनी मुख्यमंत्री महोदयांशी या संदर्भात चर्चा करावी आणि कालबध्दरित्या, विशिष्ट कालमर्यादेत पूर्ण होईल, अशा पध्दतीने या पुनर्विकासासंदर्भातील धोरण निश्चित करण्याबाबत पावले उचलावीत. येत्या पावसाळ्यानंतर या चाळींच्या पुनर्विकासाच्या दृष्टीने पावले उचलली जातील आणि विशिष्ट कालमर्यादेत तो पूर्ण होईल, या संदर्भात सर्व संबंधितांशी चर्चा करुन अंतिम निर्णय लवकरात लवकर घोषित केला जाईल का आणि येत्या पावसाळ्यानंतर म्हाडा किंवा अन्य यंत्रणेमार्फत काम सुरु करण्याबाबत शासन ठोस भूमिका घेणार आहे का ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, या प्रश्नाची तीव्रता लक्षात घेता अधिवेशन संपल्यानंतर मी मुख्यमंत्री महोदयांना विनंती करीन, त्यांच्या उपस्थितीत या चारही चाळीतील रहिवाशांमधील प्रमुख लोक, म्हाडाचे अधिकारी यांची बैठक आयोजित करण्यात येईल. बी.डी.डी.चाळीच्या पुनर्विकासासंदर्भात काल दुपारी 3.00 वाजता मुख्यमंत्री महोदयांनी बैठक आयोजित केली होती आणि या वर्षी ते काम करण्याचे नियोजन करण्यात आले आहे. तथापि, या संदर्भात आणखी नेमकेपणा यावा, यासाठी मी आताच सांगितल्याप्रमाणे सर्व संबंधितांची बैठक घेण्याबाबत मी मुख्यमंत्री महोदयांना विनंती करीन.

सभापती : या प्रश्नाच्या चर्चेत ज्या सन्माननीय सदस्यांनी भाग घेतला आहे, त्या सदस्यांनाही बैठकीला मंत्री महोदयांनी आमंत्रित करावे.

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, होय.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3790.....

श्री.किरण पावसकर : सभापती महोदय, या इमारती 93 वर्षांपूर्वीच्या आहेत. आपण अन्य धोकादायक इमारतीतील 300 रहिवाशांचे स्थलांतर करणार आहोत. या 93 वर्षांपूर्वीच्या इमारतीतील काही इमारती धोकादायक झाल्या आहेत. ज्याप्रमाणे अन्य धोकादायक इमारतीमधील रहिवाशांना पावसाळ्यापूर्वी नोटीसा देऊन त्यांचे स्थलांतर आपण करीत असतो, त्याप्रमाणे याही धोकादायक इमारतीमध्ये जीवितहानी होऊ नये म्हणून तेथील रहिवाशांचे स्थलांतर शासन पावसाळ्यापूर्वी अन्यत्र करणार आहे का ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, यामधील काही इमारती धोकादायक झाल्या आहेत. त्यामधील रहिवाशांना ट्रॅन्झिट कॅम्पमध्ये हलविण्यासंदर्भातील आढावा आम्ही घेऊ. येत्या वर्षभरात या सर्वच इमारतींच्या पुनर्विकासाची योजना आहे. या सर्व चाळीतील एकूण रहिवाशांची संख्या 80 हजार आहे. या सर्वांची अन्यत्र व्यवस्था करुन पुनर्विकासाचे काम आपल्याला करावे लागणार आहे. या संदर्भातील नियोजन लवकरात लवकर करु

श्री.अनंत गाडगीळ : सभापती महोदय, स्ट्रक्चरल ऑडिटमध्ये कॉलम, बिम या सर्वांची पहाणी केली जाते. स्ट्रक्चरल ऑडिटमध्ये दोन भाग असतात. ती इमारत रिपेअर होऊ शकेल किंवा कसे किंवा ती बियॉण्ड रिपेअरेबल आहे किंवा कसे, हे पाहिले जाते. माझा प्रश्न असा आहे की, या चाळींमधील ज्या इमारती बियॉण्ड रिपेअरेबल या सिव्हिअर कॅटेगरीमधील असतील त्या डिमॉलिश करुन नव्याने बांधण्यात येतील का ?

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, या 207 इमारतींना 93 वर्षे झाली आहेत आणि त्या सर्व बियॉण्ड रिपेअरेबलच आहेत. त्यामुळे या सर्वच इमारतींच्या पुनर्विकासाची योजना आहे.

श्री.प्रकाश बिनसाळे : सभापती महोदय, मंत्री महोदयांच्या एका वक्तव्याला माझा आक्षेप आहे. चुकीचे रेकॉर्डवर राहू नये म्हणून मला त्यामध्ये दुरुस्ती करावयाची आहे.

सभापती महोदय, इमारतीचे वयोमान 93 वर्षे झाले आहे म्हणून त्या बियॉण्ड रिपेअरेबल आहेत किंवा खराब झाल्या आहेत, असे आपल्याला म्हणता येणार नाही. कारण, मुंबईत आजही

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3790.....

श्री.प्रकाश बिनसाळे.....

अनेक इमारतींचे वयोमान 120 वर्षे किंवा त्यापेक्षा जास्त आहे. या इमारतींमध्ये छोटी छोटी घरे आहेत, ही घरे भाडेतत्त्वावर दिलेली आहेत, त्यांची देखभाल व दुरुस्ती योग्य वेळी व योग्य पध्दतीने झालेली नाही म्हणून त्या खराब झाल्या आहेत. वयोमानाचा खराब अवस्थेशी काही संबंध नाही.

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, 90 वर्षे पूर्ण झाल्यानंतर कोणत्याही इमारतीचा पुनर्विकास करावाच लागतो. सन्माननीय सदस्यांचे म्हणणेही योग्य आहे. परंतु, या पुनर्विकास करण्याच्या परिस्थितीतील इमारती आहेत.

श्री.अनंत गाडगीळ : सभापती महोदय, मी या क्षेत्रातील तांत्रिक ज्ञान असलेला व्यक्ती असल्यामुळे मंत्री महोदयांच्या वक्तव्याला माझा आक्षेप आहे. आर.सी.सी.पध्दतीने केलेल्या इमारतीला 75 वर्षे आणि दगडी बांधकाम असलेल्या इमारतींना 93 च नाही तर 125 वर्षे देखील काही होत नाही. फोर्टमधील अनेक इमारतींचे आयुर्मान 125 किंवा त्यापलीकडे आहे. त्यामुळे या इमारती 93 वर्षांच्या आहेत म्हणून खराब झाल्या आहेत, असे आपल्याला म्हणता येणार नाही.

सभापती : या ठिकाणी सन्माननीय श्री.प्रकाश बिनसाळे व श्री.अनंत गाडगीळ हे दोन सदस्य तांत्रिक असल्याचे आपल्याला दिसून येत आहे. त्यामुळे मंत्री महोदय आपण मांत्रिक व्हावे आणि या दोघांना बोलावून मुख्यमंत्री महोदयांसमवेत आपण या चाळींना भेट द्यावी.

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, होय.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

येवला (जि.नाशिक) येथील नवीन औद्योगिक वसाहतीत पायाभूत सोईसुविधांसह भूखंड विकसित करण्याबाबत

(3) *३४८० **श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.ख्वाजा बेग :** सन्माननीय **उद्योग मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(1) येवला (जि.नाशिक) येथील नवीन औद्योगिक वसाहतीच्या भूसंपादनाची प्रक्रिया पूर्ण झाल्यामुळे या ठिकाणी उद्योगधंद्याकरिता पाणी, रस्ते आणि विद्युत पुरवठा इत्यादी पायाभूत सोईसुविधांसह भुखंड विकसित करण्याकरिता माहे नोव्हेंबर, २०१४ मध्ये वा त्या दरम्यान महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या प्रादेशिक कार्यालयाने शासनाकडे प्रस्ताव सादर केलेला आहे, हे खरे आहे काय,
(2) तसेच विंचुर (ता.निफाड, जि.नाशिक) येथील एमआयडीसी ही वाईन उद्योगासाठी राखीव असल्याने येथे वाईन उद्योगांबरोबरच इतर कृषी पूरक व अन्य प्रक्रिया उद्योगधंद्यांना परवानगी मिळणेसाठी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये वा त्या दरम्यान शासनाकडे मागणी केलेली आहे, हे ही खरे आहे काय,
(3) असल्यास, प्रश्न भाग-१ व २ बाबत शासनामार्फत कोणती कार्यवाही करण्यात आली वा करण्यात येत आहे,
(4) अद्याप, कोणतीही कार्यवाही केलेली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुभाष देसाई : (१) हे, खरे नाही.
तथापि, संपादित क्षेत्राचे सर्व्हे व डिमार्केशनचे काम पूर्ण झालेले आहे. संपादीत औद्योगिक क्षेत्राच्या आराखडयास मंजुरी देणे, पायाभूत सोयी सुविधा यांना प्रशासकीय मान्यता देणे याबाबतचा प्रस्ताव महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या विचाराधीन आहे.
(2) होय, हे खरे आहे.
(3) येवला, जि.नाशिक येथील संपादित क्षेत्राच्या आराखडयास मंजुरी व पायाभूत सोयी सुविधा यांस प्रशासकीय मान्यता दिल्यानंतर पायाभूत सोयी सुविधांची कामे महामंडळामार्फत हाती घेण्यात येतील. तसेच विंचूर येथील टप्पा क्र. ३ मध्ये ४० हेक्टर क्षेत्र कृषि पूरक व अन्न प्रक्रिया उद्योगांना देण्याबाबत महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ कार्यवाही करीत आहे.
(4) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री.किरण पावसकर : सभापती महोदय, "येवला, नाशिक येथील नवीन औद्योगिक वसाहतीच्या भूसंपादनाची प्रक्रिया पूर्ण झाल्यामुळे या ठिकाणी उद्योगधंद्याकरिता पाणी, रस्ते आणि विद्युत पुरवठा इत्यादी पायाभूत सोईसुविधांसह भूखंड विकसित करण्याकरिता प्रादेशिक कार्यालयाने शासनाला प्रस्ताव सादर केला आहे का", असा प्रश्न विचारण्यात आला होता. त्यास, शासनाने "खरे नाही", असे उत्तर दिले आहे. परंतु, प्रश्न भाग 3 ला दिलेल्या उत्तरात असे नमूद

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3480.....

श्री.किरण पावसकर.....

करण्यात आले आहे की, "येवला, जिल्हा नाशिक येथील संपादित क्षेत्राच्या आराखड्यास मंजुरी व पायाभूत सोयी सुविधा यास प्रशासकीय मान्यता दिल्यानंतर पायाभूत सोयी सुविधांची कामे महामंडळामार्फत हाती घेण्यात येतील."

सभापती महोदय, भूसंपादनाची प्रक्रिया पूर्ण झाली असेल तर किती हेक्टर जागेचे भूसंपादन करण्यात आले आहे आणि त्यासाठी पाणी, रस्ते, विद्युत पुरवठा या पायाभूत सुविधा पुरविण्यासाठी आणखी किती कालावधी लागणार आहे ?

सभापती महोदय, विंचूर येथील एमआयडीसीमध्ये 4 वायनरी सुरु असून 60 एकर जागा विनावापर पडून आहे. या विनावापर जागेमध्ये कृषी उत्पादनावर आधारित उद्योग व अन्न प्रक्रिया उद्योगांना परवानगी मिळण्यास होणाऱ्या विलंबाबाबत शासनाची काय भूमिका आहे ?

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, या प्रश्नाचे दोन भाग आहेत. येवला येथील औद्योगिक वसाहतीसाठी 107 हेक्टर जागा सन 2014 मध्ये संपादित करण्यात आली आहे व ती कार्यवाही पूर्ण झाली आहे. जानेवारी, 2015 मध्ये याचे सर्वेक्षण झाले आहे. आता रस्ते, पाणीपुरवठा, दिवाबत्ती या पायाभूत सुविधांचे प्रस्ताव वेगाने अंमलात आणण्यासाठी हे सर्व काम पुढील चार महिन्यात सुरु होईल, अशा प्रकारचे नियोजन केले आहे. त्याप्रमाणे येवला औद्योगिक वसाहत चांगल्या प्रकारे विकसित होईल.

सभापती महोदय, विंचूर येथे वायनरी पार्कसाठी 133.99 हेक्टर जमीन संपादित केली असून भूखंड विकसित करुन त्यांचे वाटपही झालेले आहे. त्या ठिकाणी काही वायनरीज सुरु झाल्या. त्यामधील काही यशस्वी ठरल्या तर काही सुरु होऊ शकल्या नाहीत. अनेक उद्योजकांनी अशी मागणी केली होती की, वायनरी ऐवजी काही भूखंडांवर अन्न प्रक्रिया उद्योग उभारण्यास परवानगी द्यावी. याबाबतीतील धोरणात्मक निर्णय घेण्यात आला आहे. विंचूर टप्पा क्रमांक 3 मध्ये 40 हेक्टर क्षेत्र कृषीपूरक उद्योग आणि अन्न प्रक्रिया उद्योगांसाठी देण्याबाबतची कार्यवाही आम्ही सुरु केलेली आहे. त्यामुळे दोन्ही औद्योगिक वसाहतींमध्ये लवकरात लवकर चांगल्या प्रकारे औद्योगिकीकरण होईल, अशी अपेक्षा आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3480.....

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, येवलाच नाही तर नाशिक जिल्ह्यात पाणी टंचाई आहे. पाणी नियोजनाचा आराखडा लक्षात घेऊन नाशिक मधील औद्योगिक क्षेत्रासाठी लागणाऱ्या पाण्याबाबत जलसंपदा विभागाबरोबर उद्योग विभागाने चर्चा केली आहे का ?

सभापती महोदय, आपल्या राज्यात पाण्याची टंचाई निर्माण झाली आहे. असे असताना आपण महाराष्ट्राचे पाणी गुजरातला देत आहोत. मी सकाळीच या संदर्भातील हरकत उपस्थित केली होती. पाण्याचे नियोजन करीत असताना उद्योग विभागाने याबाबतचा अभ्यास केला आहे का ?

सभापती महोदय, गेल्या आठवड्यात सभागृहात चर्चा झाली त्यावेळी जलसंपदा मंत्री महोदयांनी असे सांगितले आहे की, यापुढे उद्योगांसाठी पाण्याचा एक थेंबही देणार नाही. हे रेकॉर्डवर आहे. त्यामुळे येवला किंवा विंचूर येथील औद्योगिक क्षेत्राचा विकास किंवा नवीन औद्योगिक क्षेत्र जलसंपदा विभागाच्या परवानगीशिवाय करीत आहोत का किंवा जलसंपदा विभागाने या संदर्भातील परवानगी उद्योग विभागाला दिलेली आहे का ?

यानंतर श्री.वि.खर्चे.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3480...

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, पाण्याबाबत मी खुलासा करीत आहे, ज्या ठिकाणी औद्योगिक विकास करायचा आहे त्या ठिकाणी पाणी राखून ठेवावे, अशी जलसंपदा विभागाबाबत चर्चा झालेली आहे. जलसंपदा विभाग वेगवेगळ्या धरणांमधील पाणी औद्योगिकीकरणासाठी मंजूर करते. पाण्याचा काही एमएलडी साठा राखीव केला जातो.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, आम्ही याबाबत सभागृहात हरकत घेतली होती, रेकॉर्डवर चुकीचे राहू नये म्हणून मी सांगत आहे. मंत्री महोदय नवीन आहेत, याबाबत सभागृहात शासनाने प्रस्ताव आणला होता, तेव्हा त्या प्रस्तावाला आम्ही विरोध केला होता. पाण्याचे पहिले प्राधान्य पिण्यासाठी, दुसरे प्राधान्य शेतीसाठी व तिसरे प्राधान्य उद्योगांसाठी देण्यात यावे या संदर्भातील ठराव सभागृहात करण्यात आला आहे. याबाबत बदल करण्याचा अधिकार मंत्री महोदयांना नाही. त्यासाठी हा विषय सभागृहात पुन्हा आणावा लागेल. मंत्री महोदयांनी उत्तर देताना त्यांच्या कार्यालयाने या अगोदर शासनाने सभागृहात काय आश्वासन दिले, कोणता ठराव पास केला आहे, शासनाचे धोरण काय आहे, याचा अभ्यास करून उत्तर येणे अपेक्षित आहे. रेकॉर्डवर चुकीचे राहू नये म्हणून मी हे सांगितले आहे.

सभापती : मी स्वत: जलसंपदा खात्याचा मंत्री म्हणून काम केले आहे. मंत्री महोदय सांगत आहेत, ती वस्तुस्थिती आहे. जुन्या प्रकल्पातील पाणी पिण्यासाठी, शेतीसाठी व उद्योगासांठी अशा तीन वापरासाठी राखून ठेवले असेल व त्या कोट्यातून एमआयडीसीला पाणी दिले असेल तर यामध्ये कोणतीही अडचण येईल असे मला वाटत नाही. मंत्री महोदयांनी याबाबत खुलासा करावा.

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, येवला आणि विंचूर या दोन्ही एमआयडीसी क्षेत्रासाठी पाणी पुरवठा यापूर्वीच आरक्षित करण्यात आलेला आहे. त्याबाबत आता कोणतीही अडचण नाही. या ठिकाणी 1.2 दशलक्ष घनमीटर इतके पाणी नांदूर मधमेश्वर धरणातून पाटबंधारे खात्याकडून मंजूर झाले आहे. त्यामुळे या दोन एमआयडीसीच्या विकासाबाबत कोणतीही अडचण नाही. सन्माननीय सदस्यांनी सांगितल्याप्रमाणे यासंदर्भात सभागृहात चर्चा झाली आहे. ती दुसऱ्या एमआयडीसीअंतर्गत असलेल्या वेगळ्या क्षेत्रासाठी पाणी पुरवठा उपलब्ध झालेला नाही. तो प्रश्न अद्यापही प्रलंबित आहे. परंतु येवला आणि विंचूर या दोन ठिकाणी आता कोणतीही अडचण नाही.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3480...

श्री.चंद्रकांत रघुवंशी : सभापती महोदय, महाराष्ट्रातील अविकसित जिल्हा म्हणून नंदूरबारला ओळखले जाते. नंदूरबार जिल्हयात भालेर येथे शासनाने एमआयडीसी जाहीर केली आहे. तेथील पायाभूत सोईसुविधांचा प्रस्ताव शासन स्तरावर आला आहे. याबाबत मंत्री महोदयांनी बैठक घेतली होती व त्यात आपली भूमिका सकारात्मक होती. या एमआयडीसीच्या पायाभूत प्रस्तावाला ताबडतोब मान्यता देण्यात येईल काय ?

श्री.सुभाष देसाई: सभापती महोदय, होय.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, प्रशासकीय मान्यतेसाठी आलेले प्रस्ताव किती रकमेचे आहेत, ती मान्यता केव्हा देण्यात येईल ? येवला येथील संपादित क्षेत्राच्या आराखड्यास मंजुरी व पायाभूत सोईसुविधा यांस प्रशासकीय मान्यता देण्याची कामे महामंडळामार्फत हाती घेण्याचा प्रस्ताव विचाराधीन आहे असे सांगितले आहे, हा प्रस्ताव किती रकमेचा आहे ? त्याचप्रमाणे विंचूर येथे वाईन उद्योग सुरु करण्यात येणार होता. तेथे कृषी पूरक व अन्न प्रक्रिया उद्योग सुरु करण्यासाठी परवानगी देण्यात आली आहे, अशा किती उद्योगांना परवानगी देण्यात आली आहे, या उद्योग उभारण्याची सुरुवात केव्हा होणार आहे ?

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, विंचूर येथे वाईन पार्क उभारण्यासाठी आरक्षण होते. त्यानंतर लोकप्रतिनिधी व उद्योगपतींची मागणी आली व तेथे काही भूखंड शिल्लक असल्यामुळे तेथे अन्न प्रक्रिया उद्योग सुरु करण्याचा धोरणात्मक निर्णय झालेला आहे. त्यांचे अर्ज स्वीकारणे ते मंजूर करणे ही प्रक्रिया सुरु आहे, त्यामुळे कोणत्या उद्योगांना परवानगी दिली हे मी आता सांगू शकत नाही. ही प्रक्रिया लवकरात लवकर पूर्ण करण्यात येईल. पायाभूत सोईसुविधा, आरक्षण, सर्वेक्षण करण्याचे काम सुरु झाले आहे. त्यांचे प्लॅन, एस्टिमेट व निविदा ही पुढील प्रक्रिया सुरु आहे. ही प्रक्रिया पूर्ण झाल्यावर व माहिती आल्यावर पटलावर ठेवण्यात येईल.

....3...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

समाजकार्य महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना ६ व्या आयोगानुसार नियमित वेतन देण्याबाबत

(४) * **३९२५ *श्री.सतिश* चव्हाण, श्री.हेमंत टकले, श्री.संदिप बाजोरिया, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.दिपकराव साळुंखे-पाटील, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.विक्रम काळे, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्राणी*: दिनांक ७ फेब्रुवारी, २०१४ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या यादी क्रमांक ६ मधील प्रश्न क्रमांक ४८८४ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात:** सन्माननीय **सामाजिक न्याय मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) समाजकार्य महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना ६ व्या वेतन आयोगानुसार नियमित वेतन देण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, त्यानुसार कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
(३) अद्याप कोणती कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ***?***

श्री.दिलीप कांबळे, श्री. राजकुमार बडोले, यांच्याकरिता **:** (१) व (२) होय, सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात प्राप्त झालेली एकूण रुपये ७३४०.१४ लक्ष इतकी पूर्ण तरतूद समाजकार्य महाविद्यालयातील कर्मचा-यांच्या वेतनासाठी वितरित करण्यात आली असून ६ व्या वेतन आयोगाच्या फरकाच्या रक्कमेसाठी सुधारित अंदाजपत्रक २०१४-१५ मध्ये रुपये ८३.१६ कोटी इतक्या निधीची तरतूद करण्यात आलेली आहे.
(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री.अमरसिंह पंडित : सभापती महोदय, समाजकार्य महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या पगाराच्या संदर्भातील हा प्रश्न आहे. या लोकांचे पगार नियमित करावे अशी मागणी करण्यात आली आहे. एखाद्या कंत्राटदाराची एनओसी दिल्याप्रमाणे हा विभाग या कर्मचाऱ्यांना पगार करते. या कर्मचाऱ्यांचे पगार नियमित करण्यासाठी ऑनलाईन पध्दतीने करण्यात येतील काय ? या कर्मचाऱ्यांचे पगार वेळेवर न केल्यामुळे पीएफ भरण्यात आलेला नाही. त्यामुळे पीएफ विभागाने दोन लाख रुपयांचा दंड केला आहे. ज्या कर्मचाऱ्यांच्या व विभागाच्या सचिव महोदयांच्या हलगर्जीपणामुळे पीएफ कार्यालयात पीएफची रक्कम वेळेवर भरण्यात आली नाही त्यामुळे दोन लाख रुपयांचा दंड शासनाला भरावा लागत आहे. अशा दोषी अधिकाऱ्यांवर शासन तातडीने कारवाई करणार काय ?

श्री.दिलीप कांबळे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी असा प्रश्न उपस्थित केला की, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचा पगार वेळेवर करणार काय, या प्रश्नाच्या अगोदर त्यांनी जे शब्द वापरले त्याबाबत माझा आक्षेप आहे. सन्माननीय सदस्य असे म्हणाले की, एखाद्या

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) S-4

VVK/ AKN/ MMP/ AKN/ KTG/ प्रथम श्री.रोझेकर.. 13:30

ता.प्र.क्र.3925..

श्री.दिलीप कांबळे..

कंत्राटदाराने परवानगी द्यावी किंवा एनओसी द्यावी त्याप्रमाणे हा विभाग एनओसी देतो व पगार करतो. सभापती महोदय, असा कोणताही प्रकार नाही. समाजकार्य महाविद्यालयातील शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचा पगार वेळेवर केला जात आहे. एनओसी दिल्यासारखे किंवा मेहरबानी केल्यासारखे नसून कर्मचाऱ्यांना सन्मानाने पगार दिला जातो. या शिक्षकांचा पगार एक तारखेला ऑनलाईन जमा करण्यात येईल याची काळजी सरकार घेणार आहे. दुसरी गोष्ट अशी आहे की, दोन लाख रुपये दंड झाला आहे, ज्यांच्या हलगर्जीपणामुळे हे झाले त्याबाबत चौकशी करून चौकशीचा अहवाल पटलावर ठेवण्यात येईल.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

राज्यातील आदिवासी शाळेत शिकणाऱ्या मुलींना सोयीसुविधा पुरविण्याबाबत

(५) * **३९८७ *श्रीमती* विद्या चव्हाण, श्री.रामराव वडकुते, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.मुझफ्फर हुसैन सय्यद, श्री.संजय दत्त, श्री.माणिकराव ठाकरे, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.विक्रम काळे, श्री.हेमंत टकले, श्री.ख्वाजा बेग:** सन्माननीय **आदिवासी विकास मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील आदिवासी शाळेत शिकणाऱ्या आदिवासी मुलींना अन्न, वस्त्र, पुस्तके, वैद्यकीय सुविधा तसेच सुरक्षा व्यवस्था पुरविण्याचे आदेश मा.उच्च न्यायालयाने शासनास माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच राज्यातील वस्तीशाळांमधील आदिवासी मुलींना अन्न, वस्त्र, पुस्तके आणि वैद्यकीय सुविधा पुरविण्यात याव्यात अशी मागणी सामाजिक कार्यकर्ते विष्णू गवळी यांनी शासनाकडे केली असल्याचे माहे जानेवारी, २०१५ मध्ये निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी आदिवासी मुलींना अत्यावश्यक सोयीसुविधा पुरविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत ?

श्री. विष्णू सवरा : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

श्री.विष्णू गवळी यांची वस्तीशाळांमधील आदिवासी मुलींना सोयीसुविधा देण्याबाबतची कोणतीही विनंती शासनास प्राप्त झालेली नाही.

तथापि, अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे यांचे अधिनस्त शासकीय वस*ति*गृहांमधील विद्यार्थ्यांनी आंदोलन व उपोषणादरम्यान केलेल्या मागणीनुसार त्यांना आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय दि. ११/११/२०११, दि.१०/०४/२०१३ व दि. २९/०६/२०१३ वस*ति*गृहात देय असणाऱ्या सोयी सुविधा देण्याच्या अनुषंगाने कार्यवाही करण्याची विनंती श्री.विष्णू गवळी यांनी दि. ०१/०१/२०१५ रोजीच्या अर्जान्वये केलेली आहे.

(३) व (४) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे यांच्या अधिनस्त ७ प्रकल्प कार्यालयांतर्गत असलेल्या वस*ति*गृहातील विद्यार्थी/विद्या*र्थि*नींना आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय दि. ११ नोव्हेंबर, २०११, शासन शुध्दीपत्रक दि. १०.४.२०१३ व शासन शुध्दीपत्रक दि. २९.०६.२०१३ नुसार सोयी-सुविधा पुरविण्याची कार्यवाही प्रकल्प स्तरावर केली जाते.

भाडयाच्या इमारतीमध्ये सुरु असलेल्या वस*ति*गृहांमध्ये शासनाच्या निकषाप्रमाणे सर्व सोयी-सुविधा उपलब्ध करुन देण्यासाठी जागेअभावी मर्यादा येतात. सदर बाब वगळता इतर आवश्यक सर्व मूलभूत सोयी-सुविधा शासन निकषाप्रमाणे पुरविण्यात येत आहेत. त्याक*रि*ता आवश्यक निधी वेळोवेळी उपलब्ध करुन देण्यात येत आहे.

शासकीय वस*ति*गृहे व शासकीय आश्रमशाळांकरिता शासकीय अथवा खाजगी जमीन संपादित करुन त्यावर इमारत बांधण्याचा कार्यक्रम सुरु आहे, जेणेकरुन निवासी विद्यार्थ्यांना वस*तिगृ*हात व आश्रमशाळेत जागेअभावी येणाऱ्या अडचणी दूर होऊन सर्व सोयी-सुविधा उपलब्ध होऊ शकतील. आश्रमशाळेतील मुलांना आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय दि. २१ डिसेंबर, २००९ नुसार जेवण तसेच भौतिक व शैक्षणिक सोयी-सुविधा उपलब्ध करुन दिल्या जात आहेत. आदिवासी उपाययोजना क्षेत्रातील आश्रमशाळांमधील विद्यार्थ्यांच्या आरोग्य तपासणीसाठी ३७ वैद्यकीय पक्षकांची स्थापना केलेली आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) S-6

VVK/ AKN/ MMP/ AKN/ KTG/ प्रथम श्री.रोझेकर.. 13:30

ता.प्र.क्र.3987...

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, हा प्रश्न सरकारने गांभीर्याने घेतलेला नाही. उत्तरात अत्यंत विरोधाभास दिसून येतो. पहिल्या उत्तरात सांगितले 'हे खरे नाही,' नंतर श्री. विष्णू गवळी यांच्या वस्तीशाळेकडून मुलींना सुविधा प्राप्त झालेल्या नाहीत. त्यानंतर श्री.विष्णू गवळी यांनी दिनांक 1/1/2015 रोजीच्या अर्जान्वये विनंती केली आहे. पुढील पानावर असे उत्तर देण्यात आले आहे की, निकषाप्रमाणे सर्व सुविधा उपलब्ध करुन देण्यासाठी जागेअभावी मर्यादा येतात. नंतरच्या परिच्छेदात असे नमूद केले आहे की, इमारत बांधण्याचा कार्यक्रम सुरु आहे. हा काय प्रकार चालला आहे ? आदिवासी विभागाला शासनाकडून भरपूर निधी दिला जातो. ठाणे, नेरळ कल्याण, जव्हार, वाडा, भिवंडी व विक्रमगड येथील मुलांना न्यायालयात जावे लागते. त्यासाठी धरणे धरावे लागत असून उपोषणाला बसावे लागते. येथे मोठी लूटमार सुरु आहे. हा निधी कोठे जातो, असा माझा पहिला प्रश्न आहे ?

सभापती महोदय, दुसरा प्रश्न असा आहे की, परवाच्या दिवशी मेळघाट येथे 18 दिवसांच्या बाळाला पोट दुखते म्हणून चटके देण्यात आले. शासनाने आता जादूटोणा विधेयक मंजूर केले तरी देखील असे प्रकार सुरु आहेत. आश्रमशाळेतील मुलांना कोणत्याही सुविधा नाहीत, अभ्यासासाठी त्यांना पुस्तके नाहीत.

या नंतर श्री.बोरले....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3987.....

श्रीमती विद्या चव्हाण.....

मुलींनी सांगितले की, आमचे वसतिगृह दुसरीकडे सुरु करण्यात यावे आणि तुम्ही प्रशासनाची बाजू घेता ? तारांकित प्रश्नाला जे उत्तर दिलेले आहे ते चुकीचे आहे. वसतिगृहातील मुलींना सुविधा उपलब्ध करुन देण्यात येणार आहेत की नाही ? हे वसतिगृह आहे की इमारतींचा कार्यक्रम आहे ? हा काय प्रकार आहे, हा सर्व निधी कोठे जातो ?

श्री.विष्णू सवरा : सभापती महोदय, अपर आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, ठाणे या संदर्भातील हा प्रश्न आहे. (...अडथळा...) ठीक आहे, मी संपूर्ण राज्यातील वसतिगृहांच्या संदर्भात उत्तर देतो. शासनाने वसतिगृहांच्या संदर्भात निकष ठरविलेले आहे. आपण वसतिगृहातील सर्व मुला-मुलींना सोईसुविधा उपलब्ध करुन देण्याचा प्रयत्न करतो. ज्या शासनाच्या इमारती आहेत त्या ठिकाणी सोईसुविधा उपलब्ध करुन देण्यासाठी कोणतीही अडचण येत नाही. परंतु, ज्या इमारती भाड्याने घेतलेल्या आहेत. (...अडथळा...) मागील शासनाने त्या इमारती भाड्याने घेतलेल्या आहेत. ज्या ठिकाणी इमारती भाड्याने घेतलेल्या आहेत त्या ठिकाणी थोडी अव्यवस्था होते, ही गोष्ट खरी आहे. सन 2011 च्या शासन निर्णयानुसार ज्या सोईसुविधा उपलब्ध करुन देणे आवश्यक आहेत त्या देण्याचा आपण प्रयत्न करतो. मग ते मुलांचे वसतिगृह असेल किंवा मुलींचे वसतिगृह असेल. शासनाच्या मालकीच्या इमारती असाव्यात यासाठी हे शासन प्रयत्न करीत आहे. ज्या ठिकाणी जागा उपलब्ध झालेली आहे त्या ठिकाणी वसतिगृहाचे बांधकाम देखील सुरु आहे. हे सर्व आदिवासी विद्यार्थी, विद्यार्थिनी आहेत. शासनाच्या निकषाप्रमाणे ज्या गोष्टी देय आहेत त्या देण्याचा शासन प्रयत्न करीत आहे.

श्रीमती शोभा फडणवीस : सभापती महोदय, लेखी उत्तरात असे नमूद केलेले आहे की, "वसतिगृहांमधील विद्यार्थ्यांनी आंदोलन व उपोषणादरम्यान केलेल्या मागणीनुसार त्यांना आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय, दिनांक 11.11.2011, 10.04.2013 व 29.06.2013 अनुसार वसतिगृहात देय असणाऱ्या सोईसुविधा देण्याच्या अनुषंगाने कार्यवाही करण्याची विनंती श्री.विष्णू

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3987.....

श्रीमती शोभा फडणवीस.....

गवळी यांनी दिनांक 01.01.2015 रोजीच्या अर्जान्वये केलेली आहे." पुढे असे नमूद केलेले आहे की, "शासन निर्णय दिनांक 11 नोव्हेंबर 2011, शासन शुद्धीपत्रक दिनांक 10.04.2013 व शासन शुद्धीपत्रक दिनांक 29.06.2013 नुसार सोईसुविधा पुरविण्याची कार्यवाही प्रकल्प स्तरावर केली जाते." श्री.विष्णू गवळी यांनी सोईसुविधा उपलब्ध करुन देण्यात आलेल्या नाहीत, असे अर्जात म्हटले आहे. मुलांनी उपोषण, आंदोलन केलेले आहे. म्हणजे मुलांना सोईसुविधा मिळत नाहीत, असा याचा अर्थ होतो. मी या उत्तराबद्दल आक्षेप घेत नसले तरी माझा प्रश्न असा आहे की, त्यांनी केलेली तक्रार गृहीत धरुन शासन पुन्हा या संदर्भात चौकशी करणार आहे काय ?

श्री.विष्णू सवरा : सभापती महोदय, विद्यार्थ्यांनी आंदोलन केले होते, ही गोष्ट खरी आहे. या संदर्भात अपर आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, ठाणे यांच्याकडे बैठक झाली. ज्या त्रुटी आहेत त्या दूर करण्याचा निर्णय झाला आणि त्या त्रुटी दूर करण्यात आलेल्या आहेत. परंतु, मी सांगू इच्छितो की, वसतिगृहामध्ये कॉट ठेवावयाच्या आहेत. परंतु, ज्या इमारती भाड्याने घेतलेल्या आहेत त्या ठिकाणी जागे अभावी किंवा अन्य काही कारणांमुळे कॉट ठेवण्यासाठी पुरेशी जागा नाही. सर्व वसतिगृहांच्या इमारती भाड्याने घेतलेल्या नाहीत. ज्या ठिकाणी शासनाच्या स्वतःच्या इमारती आहेत तेथे आपण सर्व सोईसुविधा उपलब्ध करुन देतो. परंतु भाड्याने घेतलेल्या इमारतीमध्ये सोईसुविधा पुरविण्यासाठी थोड्या अडचणी येतात, ही गोष्ट खरी आहे. नजीकच्या काळात त्या अडचणी दूर केल्या जातील.

श्रीमती शोभा फडणवीस : सभापती महोदय, माझा आक्षेप आहे. ज्या ठिकाणी शासनाच्या स्वतःच्या मालकीच्या इमारती आहेत त्या ठिकाणी मुलींचे शौचालय वसतिगृहाच्या बाहेर आणि मुलांचे शौचालय वसतिगृहाच्या परिसरात असते. मी आपल्याला अशी किती तरी वसतिगृहे दाखवू शकते. आम्ही अनेक वसतिगृहांना भेटी दिलेल्या आहेत. आपण आदिवासी मुलींच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीकोनातून, शिक्षणाच्या दृष्टीकोनातून या सर्व गोष्टींची चौकशी करुन अशा गोष्टी असतील तर त्या संदर्भात कारवाई करणार आहात काय ?

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3987.....

श्री.विष्णू सवरा : सभापती महोदय, अशा प्रकारच्या गोष्टी असतील तर त्याची चौकशी केली जाईल आणि त्या प्रमाणे दुरुस्ती केली जाईल.

श्री.अनिल तटकरे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभाताई फडणवीस यांनी शासनाला घरचा आहेर दिलेला आहे, त्याबद्दल मी त्यांना धन्यवाद देतो. लेखी उत्तरात असे नमूद केलेले आहे की, "शासकीय वसतिगृहे व शासकीय आश्रमशाळांकरिता शासकीय अथवा खाजगी जमीन संपादित करुन त्यावर इमारत बांधण्याचा कार्यक्रम सुरु आहे." त्यानुसार आता पर्यंत किती शासकीय आश्रमशाळांकरिता शासकीय अथवा खाजगी जमीन संपादित करण्यात आलेली आहे ? तसेच, वसतिगृहाच्या इमारत बांधकामासाठी विशेष तरतूद करण्यात आलेली आहे काय आणि असल्यास किती तरतूद करण्यात आलेली आहे ? मघाशी मंत्री महोदयांनी सांगितले की, आम्ही नवीन इमारतीच्या बांधकामासाठी मंजुरी देत आहोत. परंतु, अनेक वसतिगृहांच्या इमारतींचे बांधकाम निधी अभावी बंद पडलेले आहे. सानेगाव, ता.रोहा येथील आश्रमशाळेच्या इमारत बांधकामावर 2 कोटी रुपये खर्च करुन ते बांधकाम अपूर्ण अवस्थेत आहे. तसेच, रिलायन्स कंपनीच्या कार्यालयासमोर नेल्सन मंडेला यांच्या नावाने जी आश्रमशाळा सुरु आहे त्या आश्रमशाळेची दुरवस्था झालेली आहे. त्या आश्रमशाळेची दुरवस्था केव्हा दूर करण्यात येणार आहे ? तसेच, कोकण विभागीय आदिवासी विकास प्रकल्प संचालकांचे कार्यालय पेण येथे आहे. रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग येथून ते कार्यालय लांब आहे. आम्ही या संदर्भात आढावा बैठक घेतली होती. परंतु, प्रकल्प अधिकारी रत्नागिरी, सिंधुदुर्ग येथील आश्रमशाळांची माहिती देऊ शकत नाहीत. म्हणून माझी अशी मागणी आहे की, या कार्यालयाचे विभाजन करुन रत्नागिरी आणि सिंधुदुर्ग येथे कार्यालय सुरु करण्यात येणार आहे काय ?

श्री.विष्णू सवरा : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.अनिल तटकरे यांनी असे सांगितले की, वसतिगृहाच्या इमारतीचे बांधकाम निधी अभावी बंद पडलेले आहे. मी सांगू इच्छितो की, राज्यात ज्या वसतिगृहांच्या इमारतींचे बांधकाम अपूर्ण आहे किंवा निधी अभावी बांधकाम बंद

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3987.....

श्री.विष्णू सवरा.....

पडलेले असेल तर त्याबाबतची माहिती घेतली जाईल आणि त्यासाठी निधीची तरतूद करुन ते बांधकाम लवकर सुरु करण्याचा प्रयत्न केला जाईल. हा प्रश्न अपर आयुक्त, आदिवासी विकास विभाग, ठाणे यांच्या कार्यालयापुरता मर्यादित आहे.....

श्री.अनिल तटकरे : सभापती महोदय, हा संपूर्ण राज्यातील प्रश्न आहे.

सभापती : मंत्री महोदय आपण माहिती घेऊन ती सभागृहाच्या पटलावर ठेवावी.

श्री.विष्णू सवरा : सभापती महोदय, याबाबत माहिती घेऊन ती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येईल.

श्री.चंद्रकांत रघुवंशी : सभापती महोदय, नंदूरबार हा आदिवासी जिल्हा आहे. माझा स्पेसिफिक प्रश्न असा आहे की, शासकीय आश्रमशाळांमध्ये शौचालय, स्नानगृह, पिण्याचे पाणी या मूलभूत सुविधा किती वसतिगृहांमध्ये आहेत ? (...अडथळा...) मंत्री महोदयांकडे माहिती नसेल तर त्यांनी माहिती घेऊन ती सभागृहाच्या पटलावर ठेवावी. वसतिगृहासाठी इमारत भाड्याने घेताना त्या इमारतीमध्ये शौचालय, स्नानगृहाची व्यवस्था असेल तरच शासनाने ती इमारत भाड्याने घेतली पाहिजे. मुलींना सोईसुविधा उपलब्ध नसतील तर ती इमारत काय कामाची आहे ? माझा प्रश्न असा आहे की, भाड्याने घेतलेल्या इमारतींमध्ये शौचालय, स्नानगृह, पिण्याचे पाणी अशा मूलभूत सुविधा नाहीत अशा किती इमारती आहेत ?

श्री.विष्णू सवरा : सभापती महोदय, राज्यात 552 आश्रमशाळा आहेत. मुलांची आणि मुलींची 490 वसतिगृहे आहेत. कोणत्या वसतिगृहाच्या इमारतींमध्ये या सुविधा आहेत आणि कोणत्या वसतिगृहाच्या इमारतींमध्ये सुविधा नाही, याबाबतची माहिती आता माझ्याकडे नाही. ती माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येईल.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, माननीय पर्यावरण मंत्री जागेवर बसून वारंवार हस्तक्षेप करीत आहेत. त्यामुळे आपण त्यांना समज द्यावी. माननीय आदिवासी विकास मंत्र्यांनी जे सांगितले ती बाब चुकीची आहे.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3987.....

श्री.रामदास कदम : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.सुनील तटकरे साहेब जागेवर बसून अनेक वेळा बोलतात, त्याची नोंद घ्यावी.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य गांभीर्याने प्रश्न विचारतात. "राज्यातील आदिवासी शाळेत" असे लेखी प्रश्नात विचारण्यात आलेले आहे. संपूर्ण राज्याच्या संदर्भात प्रश्न विचारण्यात आलेला आहे. ज्या व्यक्तीने तक्रार केलेली आहे ती ठाणे जिल्ह्यापुरती मर्यादित आहे. परंतु, संपूर्ण राज्याच्या संदर्भात प्रश्न विचारण्यात आलेला आहे.

यानंतर श्री.भोगले.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3987....

श्री.सुनील तटकरे.....

मंत्री महोदयांकडे उत्तर नसेल तर प्रश्न राखून ठेवावा. सभागृहातील बहुतेक सन्माननीय सदस्यांच्या भावना अतिशय तीव्र आहेत. आदिवासी विद्यार्थी आणि विद्यार्थिनींच्या दृष्टीने हा महत्वाचा प्रश्न आहे. मंत्री महोदयांकडे माहिती नसेल तर प्रश्न राखून ठेवावा, पुढील अधिवेशनात तो चर्चेला येईल.

सभापती : प्रश्न राखून ठेवण्यात येत आहे.

...2..

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

राज्यातील अपंग शाळांना अनुदान देण्यासाठी शाळांची तपासणी करण्याच्या प्रस्तावाबाबत

(६) * **३७५५ *श्री.विक्रम* काळे, श्री.हेमंत टकले, ॲड.जयदेव गायकवाड, श्री.अनिल भोसले, श्री.सतिश चव्हाण, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्राणी :** सन्माननीय **सामाजिक न्याय मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील अपंग शाळांना तसेच केंद्रीय आश्रम शाळांना अनुदान देण्यासाठी शाळांची तपासणी करून प्रस्ताव संचालकांकडून शासनस्तरावर सादर केला आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
(३) उक्त प्रकरणी अद्याप कार्यवाही केली नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ***?***

श्री. राजकुमार बडोले : (१) होय.
(२) व (३) राज्यातील विनाअनुदान तत्वावरील ***अ*** श्रेणीतील १२३ अपंगांच्या शाळा/कर्मशाळांना अनुदान मंजूर करण्याचा निर्णय दि. १२.३.२०१५ रोजी मंत्रिमंडळाने घेतलेला असून केंद्रीय आश्रम शाळांना अनुदान देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

श्री.दिलीप कांबळे : सभापती महोदय, उत्तरामध्ये दुरुस्ती करावयाची आहे. उत्तर क्रमांक 2 व 3 मधील शेवटची ओळ "केंद्रीय आश्रम शाळांना अनुदान देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे" या ऐवजी "शासनाने दोन दिवसापूर्वी निर्णय घेतला आहे." असे वाचावे.

डॉ.सुधीर तांबे : सभापती महोदय, मंत्री महोदयांनी जे उत्तर दिले त्याबद्दल मी त्यांचे आभार मानतो. राज्यातील अपंगांना शिक्षण देणाऱ्या 123 व 32 व्यतिरिक्त ज्या शाळा आहेत, ज्यांना अनुदान मिळत नाही. अशा शाळांची संख्या किती आणि त्यांना केव्हापासून अनुदान दिले जाणार आहे?

श्री.दिलीप कांबळे : या सर्व शाळांची माहिती पटलावर ठेवण्यात येईल. ज्या संस्था अपंगांच्या शाळा चांगल्याप्रकारे चालवितात, दुर्दैवाने त्यांना 10-12 वर्षे अनुदान मिळाले नसले तरी महिन्याभरात त्यांना अनुदान देण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, ब गटातील ज्या अपंगांच्या शाळा आहेत, त्या आजही विनाअनुदान तत्वावर चालणा-या संस्थांच्या शाळांना 100 टक्के अनुदान ताबडतोब सुरु करण्याची आवश्यकता आहे. आरटीई कायद्यानुसार अपंग विद्यार्थ्यांना शिक्षण देण्याची जबाबदारी शासनाची आहे. ती पूर्ण करण्यासाठी सर्व अपंगांच्या शाळांना तातडीने अनुदान देणार आहात काय?

श्री.दिलीप कांबळे : सभापती महोदय, या शाळांची तपासणी केल्यानंतर काही ठिकाणी त्रुटी आढळल्या आहेत.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) U.3

SGB/ AKN/ MMP/ 13:50

ता.प्र.क्र.3755....

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, आरटीई कायद्यानुसार अपंग विद्यार्थ्यांना शिक्षण देण्याची जबाबदारी संस्थांची नसून शासनाची आहे. त्यामुळे त्रुटीचा मुद्दा लागू होत नाही.

श्री.दिलीप कांबळे : सभापती महोदय, शासनाची जरी जबाबदारी असली तरी एखादी शाळा सुरु केल्यानंतर ज्या विद्यार्थ्यांसाठी शाळा आहे त्यांना सोयी सुविधा मिळत असतील तर शासन जबाबदारी घेईल. संस्था चालक केवळ अनुदान लुटणार असतील तर शासन जबाबदारी का घेईल? म्हणून तपासणी केली जाते. त्यामध्ये योग्य आढळून आलेल्या 123 शाळांना अनुदान दिले आहे. मी सुरुवातीलाच म्हटले आहे की, ज्या संस्था चांगले काम करीत आहेत, चांगल्याप्रकारे शाळा चालवित असताना दुर्दैवाने त्यांना अनुदान मिळत नसेल तर शासन महिन्याभरात निर्णय करेल.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

राज्यातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची थकीत शिष्यवृत्ती प्रदान करणेबाबत

(७) * **२८३८ *डॉ.अपूर्व* हिरे :** सन्माननीय **सामाजिक न्याय मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील मान्यता प्राप्त अनुदानित तसेच विना अनुदानित व्यावसायिक महाविद्यालयातून शिक्षण घेणाऱ्या विविध मागासवर्गीय संवर्गातील विद्यार्थ्यांच्या थकीत शिष्यवृत्तीचे प्रदान सत्वर होणेबाबतची मागणी लोकप्रतिनिधीनी (नाशिक)कदिनांक १२ जानेवारी, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये मा.सामाजिक न्याय मंत्री तथा आदिवासी विकास मंत्री, मा.वित्त मंत्री यांचेकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, संबंधित महाविद्यालयातील वेतन-वेतनेतर बाबींवरील पूर्तता करताना उद्भवणाऱ्या अडी-अडचणी विचारात घेता सदरचे प्रदान सत्वर करण्याकामी निर्णय घेण्यात आला आहे काय,
(३) असल्यास, निर्णयाचे सर्वसाधारण स्वरुप काय आहे व सदरील प्रदान केव्हापर्यंत करण्यात येईल, नसल्यास, थकीत शिष्यवृत्ती प्रदान न होण्याची कारणे काय आहेत?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) होय, हे खरे आहे.
(२) व (३) संबंधित महाविद्यालयातील सन २०१४-१५ या कालावधीतील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्तीची प्रकरणे उपलब्ध निधीनुसार मार्च, २०१५ अखेर निकाली काढण्यात आली असून उर्वरित प्रकरणे सन २०१५-१६ मध्ये प्राधान्याने निकाली काढण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

श्री.रामनाथ मोते : सभापती महोदय, मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांच्या शिष्यवृत्तीचा हा प्रश्न असून उत्तरात नमूद केले आहे की, संबंधित महाविद्यालयातील सन 2014-15 या कालावधीतील मागसवर्गीय विद्यार्थ्यांची शिष्यवृत्तीची प्रकरणे उपलब्ध निधीनुसार मार्च, 2015 अखेर निकाली काढण्यात आली. एकूण किती प्रकरणे प्रलंबित होती आणि किती प्रकरणे निकाली काढली?

सभापती महोदय, उर्वरित प्रकरणे 2015-16 मध्ये निकाली काढण्याची कार्यवाही करण्यात येईल असे म्हटले आहे. 2014-15 वर्षातील प्रकरणे पुढील वर्षी निकाली काढण्यात येणार असून त्या प्रकरणांची संख्या किती आहे? त्या त्या वर्षातील शिष्यवृत्ती त्याच वर्षी मिळण्याच्या संदर्भात शासन निर्णय घेणार आहे काय, त्या संदर्भात कोणती उपाययोजना केली जाईल?

श्री.दिलीप कांबळे : सभापती महोदय, शेवटच्या प्रश्नाला "होय" असे उत्तर आहे. जानेवारी महिन्यात 2014-15 च्या कालखंडातील काही प्रकरणे 5.57 लाख देणे बाकी होते. त्यामध्ये रु1,48,84,000 मार्च, 2015 अखेर वाटप करण्यात आले. या राज्यातील कोणत्याही मागासवर्गीय विद्यार्थ्याची शिष्यवृत्ती थकीत राहणार नाही, याची कार्यवाही पुढील शैक्षणिक वर्षापासून करणार आहोत.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

डॉ.सुधीर तांबे : ज्या विनाअनुदानित व्यावसायिक शिक्षण देणाऱ्या संस्था आहेत, त्यामध्ये 70 टक्के मुलांना वेगवेगळया प्रकारची शिष्यवृत्ती मिळत असते. अनुभव असा आहे की, 2-2 वर्षे या मुलांना शिष्यवृत्ती मिळत नाही. त्यामुळे शैक्षणिक संस्थांची कोंडी होते. प्रत्येक वर्षाच्या सुरुवातीला साधारणपणे डिसेंबरपूर्वी शिष्यवृत्ती मिळण्याची व्यवस्था केली जाईल काय?

श्री.दिलीप कांबळे : आता सर्व शिष्यवृत्ती अर्ज ऑनलाईन भरण्याची प्रक्रिया सुरु केली आहे. मध्यंतरीच्या काळात जीआरचा आधार घेऊन वेगवेगळया कोर्ससाठी शिष्यवृत्ती मिळेल अशी प्रक्रिया करण्यात आली, असे प्रकार झाले.

..6....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

महाराष्ट्र औद्योगिक विकास मंडळाच्या अधिकारी आणि दलालांकडून नियमबाह्य भूखंडाची विक्री केली जात असल्याबाबत

(८) * **३११७ *ॲड.* हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.शरद रणपिसे :** सन्माननीय **उद्योग मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या वतीने जमिनीच्या बदल्यात १५ टक्के विकसित भूखंड दिला जात असून सदर भूखंड ५ वर्षे विकण्यास मनाई असल्याची अट घालण्यात येऊनही मंडळाचे अधिकारी आणि दलालांकडून आधीच या भूखंडाची विक्री केली जात असल्याचे माहे ३ जानेवारी, २०१५ रोजी वा त्यासुमारास आढळून आले, हे खरे आहे काय,
(२) असल्यास, त्यानंतर ५ वर्षाची अट शिथील करून २ वर्षे करण्यात आली तरीही याचा गैरफायदा दलाल घेत असल्याचे उघड होत आहे, याची शासनाने चौकशी केली आहे काय,
(३) असल्यास, चौकशीअंती दोषी आढळून येणाऱ्या संबंधितावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, तसेच भूसंपादन कायद्यात बदल करण्याबाबत शासन काय कार्यवाही वा उपाययोजना करणार आहे,
(४) अद्याप, याबाबतत कार्यवाही केली नसल्यास त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत?

श्री. सुभाष देसाई : (१), *(२)* व (३) हे खरे नाही.

भूखंड हस्तांतरण करण्याची कार्यवाही ही पूर्णपणे पारदर्शक असून, यामध्ये कोणीही दलाल अंतर्भूत असल्याचे निदर्शनास आले नाही व त्यासंबंधीच्या तक्रारी देखील प्राप्त झाल्या नाहीत.

केंद्र शासनाचा नवीन भूसंपादन कायदा, २०१३ मधून महाराष्ट्र औद्योगिक विकास अधिनियम, १९६१ च्या अधिनियमास सूट देण्यासंदर्भात केंद्र शासनाकडे पाठपुरवठा करण्यात येत आहे.
(४) प्रश्न उद्‌भवत नाही.

ॲड.हुस्नबानू खलिफे : सभापती महोदय, केंद्र सरकारच्या नवीन भूसंपादन कायदा, 2013 मधून महाराष्ट्र औद्योगिक विकास अधिनियम, 1961 च्या अधिनियमास सूट देण्याबाबतची मागणी करण्यात आली आहे. केंद्र सरकारच्या 2013 च्या कायद्यानुसार जमिनीची किंमत बाजारभावापेक्षा दुप्पट किंवा चारपट ठरली आहे. या कायद्यातून महाराष्ट्र औद्योगिक विकास अधिनियम, 1961 च्या अधिनियमास सूट द्यायची असेल तर शेतकऱ्यांचे जे आर्थिक नुकसान होणार आहे त्याची भरपाई शासन कोणत्या मार्गाने करणार आहे?

श्री.सुभाष देसाई : सभापती महोदय, केंद्र सरकारने जो भूमी अधिग्रहण कायदा केलेला आहे तो लोकसभेत मंजूर झालेला असला तरी राज्यसभेत अजून मंजूर होणे बाकी आहे. महाराष्ट्रात राज्याचा औद्योगिक विकास अधिनियम, 1961 अस्तित्वात आहे. या कायद्याप्रमाणे सर्व कार्यवाही व्यवस्थित होत आहे. आपल्याकडे कोणत्याही प्रकारचा भूसंपादनाबाबत विवाद झालेला नाही. एमआयडीसी वाटाघाटीतून शेतकऱ्यांना जो दर मान्य होतो त्याप्रमाणे भूसंपादन केले जाते. औद्योगिक विकास महामंडळाकडून सक्तीने भूसंपादन केले जात नाही. त्यामुळे मोबदल्याचा प्रश्न उद्‌भवत नाही. जिल्हाधिकाऱ्यांकडे जेव्हा बैठक होते त्या बैठकीमध्ये शेतकरी किंवा जमीन मालक

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.3117...

श्री.सुभाष देसाई.....

यांच्याबरोबर चर्चा होऊन दर ठरविला जातो आणि संमतीने भूसंपादन केले जाते. त्यामुळे शेतकऱ्यांचे कुठेही नुकसान होत नाही आणि होऊ नये अशीच भूमिका आहे. किंमत हा प्रश्न नसून कायद्याची अडचण येऊ नये म्हणून केंद्राच्या कायद्यातून राज्याच्या महाराष्ट्र औद्योगिक विकास कायद्याला सूट मिळावी अशी मागणी केली आहे. त्यावर केंद्र सरकारकडून एक उत्तर आले असून त्यांनी काही अडचण सांगितली आहे. त्यातून मार्ग काढून राज्याच्या भूसंपादन कायद्याला सूट मिळावी अशा प्रकारचे प्रयत्न सुरु आहेत.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

रायगड जिल्ह्यातील राज्यमार्ग, इतर जिल्हा मार्ग व ग्रामीण रस्त्यांसाठी निधी उपलब्ध करणेबाबत

(९) * **४५३४ *श्री.जयंत प्र.* पाटील :** सन्माननीय **सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री** पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्ह्यात झालेल्या अतिवृष्टीमुळे व वाढत्या औद्योगिकीकरणामुळे अवजड वाहनांची वाहतुक यामुळे जिल्ह्यातील राज्यमार्ग, प्रमुख जिल्हा मार्ग व ग्रामीण रस्ते दळणवळणाच्या दृष्टीने नादुरुस्त झाले आहेत हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आजतागायत शासनाकडून आवश्यक दुरुस्ती व नुतनीकरण न झाल्याने अपघाताच्या प्रमाणात वाढ झाली आहे हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासन रायगड जिल्ह्यातील रस्त्यांच्या दुरुस्तीसाठी विशेष निधी उपलब्ध करणार आहे काय ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) अंशतः खरे आहे.

तथापि, उपलब्ध होणा-या निधीशी सिमीत राहून प्राथम्यक्रमानुसार जिल्ह्यातील रस्ते दुरुस्तीची कामे हाती घेवून पूर्ण करण्यात आली आहेत. सद्यस्थितीत रस्त्यांवरुन वाहतूक सुरळीत सुरू आहे.

(२) अशी बाब आढळून आलेली नाही.

(३) प्रश्न उद्‌भवत नाही.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, रायगड जिल्हयात सर्वात जास्त औद्योगिक गुंतवणूक झालेली आहे. त्या दृष्टीने आवश्यक दर्जाचे रस्ते तयार होत नाहीत. रायगड जिल्हयात पावसाचे प्रमाण खूप आहे. मी अनेकदा हा विषय सभागृहात उपस्थित केला आहे. रायगड जिल्हयातील औद्योगिकरण व पावसाचे प्रमाण लक्षात घेऊन राज्यातील इतर भागांना जे नॉर्म्स आहेत त्यात सूट देऊन खास बाब म्हणून रायगड जिल्हयाला अधिक निधी देण्याचे राज्य शासनाचे धोरण राहील काय?

नंतर व्ही.1...

UNCORRECTED COPY / / NOT FOR PUBLICATION

ता.प्र.क्र.4534...

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, रायगड जिल्ह्यातील रस्ते का खराब होतात हे सन्माननीय सदस्यांनी प्रश्न विचारतानाच सांगितलेले आहे. अन्य जिल्ह्यांच्या तुलनेत रायगड जिल्ह्यात खूप पाऊस होतो. तसेच रायगड जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणावर कारखाने आहेत. या बरोबरच येथे बंदरे देखील विकसित झालेली आहेत. त्यामुळेच अन्य जिल्ह्यांच्या तुलनेत येथील रस्ते जास्त प्रमाणात खराब होत आहेत. त्यामुळे इतर जिल्ह्यांपेक्षा अधिक निधी देण्याची आवश्यकता आहे अशी सन्माननीय सदस्यांची मागणी आहे. या वर्षीच्या बजेटमध्ये थोडा प्रयत्न केलेला आहे. आता आपण ॲन्युईटीचे धोरण् आखत आहोत. महाराष्ट्रातील रस्त्यांसाठी आपण 3500 कोटी रूपयांची योजना आखत आहोत. त्याचे पेमेंट नंतरच्या 7 वर्षात आपण देणार आहोत. त्यात रायगड जिल्ह्याचा जास्त विचार करण्यात येईल.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, सन 2013-14 व 2014-15 या आर्थिक वर्षामध्ये या योजने अंतर्गत किती विशेष निधी मागण्यात आला होता, त्यापैकी शासनाने किती निधी उपलब्ध करून दिला आहे ? अवजड वाहनांच्या वाहतुकीमुळे रायगड जिल्ह्यातील रस्ते नादुरूस्त झाले आहेत काय असल्यास, रस्त्यांच्या दुरूस्तीसाठी किती विशेष निधी देणार आहेत असा प्रश्न सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील यांनी विचारलेला आहे. त्यासंबंधी देखील आपण उत्तर द्यावे.

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, पुरवणी दुरस्ती आणि विशेष दुरूस्तीसाठी निधी खर्च झाला आहे. पुरवणी दुरूस्तीसाठी 12 कोटी रूपये निधी खर्च झाला असून विशेष दुरूस्तीसाठी रूपये 33 कोटी 27 लाख खर्च झाला आहे.

ॲड.निरंजन डावखरे : सभापती महोदय, रायगड जिल्ह्यामध्ये कारखाने, बंदरे, मोठ्या प्रमाणावर आहे. मुंबई-गोवा हायवे देखील याच जिल्ह्यातून जातो. येथे मोठ्या प्रमाणावर अपघात होऊन लोक मृत्युमुखी देखील पडतात. आज वडखळ नाक्याची परिस्थिती अतिशय बिकट आहे. हा अत्यंत महत्त्वाचा विषय आहे. या जिल्ह्यामध्ये उद्योग मोठ्या प्रमाणावर येत आहेत. तेव्हा या जिल्ह्यासाठी जास्तीत जास्त निधी उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे काय ?

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.चंद्रकांत पाटील : सभापती महोदय, पनवेल ते इंदापूर पर्यंतचा रस्ता चौपदरी करण्यासंबंधी अनेक वेळा चर्चा झालेली आहे. भूमीसंपादनामुळे हे काम रखडलेले आहे. अर्नाळ्या जवळ पर्यावरणाचा प्रश्न निर्माण झालेला आहे. या रस्त्याचे काम करणारा कंत्राटदार ठीक नाही. त्यामुळे तो कंत्राटदार बदलण्याची आवश्यकता आहे. त्याला आपण 31 मे पर्यंतची मुदत दिलेली आहे. त्यामुळे त्यांनी काही कामे सुरू केलेली आहेत. बहुधा हा कंत्राटदार बदलावाच लागेल असे माझे मत आहे. पनवेल इंदापूर हा रस्ता कंत्राटदार बदलून चांगला करण्याचा प्रयत्न करण्यात येईल. झाराप येथील रस्ता तीन जिल्ह्यांमधून जात आहे. त्यामुळे येथील भूमीसंपादन होईपर्यंत काम सुरू न करण्याचा निर्णय केंद्र सरकारने घेतलेला आहे.

सभापती : प्रश्नोत्तराचा तास संपला आहे.

.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी.: राज्यातील पथकर स्थानकाबाबत

मु.शी.: राज्यातील पथकर स्थानकाबाबत माननीय मुख्यमंत्र्यांचे निवेदन

श्री.देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय,मी आपल्या अनुमतीने नियम 46 अन्वये पुढील निवेदन करतो :-

सद्य:स्थितीत महाराष्ट्रात सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडील 38 पथकर स्थानकांपैकी 11 पथकर स्थानके व महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ यांच्याकडील 53 पथकर स्थानकांपैकी 1 पथकर स्थानक अशी एकूण 12 पथकर स्थानके दिनांक 31 मे 2015 रोजी मध्यरात्री 12.00 वाजता बंद करण्यात येत आहे.

सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडील उर्वरित 27 पथकर स्थानके व महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाकडील 26 पथकर स्थानके अशा एकूण 53 पथकर स्थानकांवर कार, जीप म्हणजे एलएमव्ही व महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन बसेसना दिनांक 31 मे 2015 रोजी मध्यरात्री 12.00 नंतर पथकरातून सूट देण्यात येत आहेत.

सभापती महोदय, कोल्हापूर येथील पथकर स्थानकासंबंधी माननीय सार्वजनिक बांधकाम मंत्री सार्वजनिक उपक्रम यांच्या अध्यक्षतेखाली आपण समिती स्थापन केली होती. दिनांक 31 मे पर्यंत या संदर्भात सकारात्मक निर्णय ही समिती घेईल असाही निर्णय घेण्यात आलेला आहे. त्यामुळे आता फक्त दोन पथकर स्थानके उरतात. मुंबई प्रवेशद्वार आणि मुंबई पुणे द्रुतगती महामार्ग ही दोनच पथकर स्थानके उरतात. मुंबई प्रवेशद्वार आणि मुंबई पुणे द्रुतगती मार्ग यांच्या संदर्भात अपर मुख्य सचिव (बांधकाम) यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठित करण्यात आली असून जुलै अखेर पर्यंत वित्तीय आणि कायदेशीर व्हायबिलीटी बघून अहवाल देण्यासंबंधातील सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, माननीय मुख्यमंत्र्यांनी महाराष्ट्रातील टोल संदर्भातील निवेदन केले आहे. त्यामुळे मी सार्वजनिक बांधकाम मंत्री श्री.चंद्रकांत पाटील व सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रमासह) मंत्री श्री.एकनाथ शिंदे यांचे आभार मानतो. त्यांनी हलक्या वाहनांना सूट दिली असली तरी गेल्या अनेक वर्षांपासून एस.टी.महामंडळांच्या बसेसना टोलमधून वगळण्यात यावे अशा प्रकारची होत असलेली मागणी मान्य केल्यामुळे मी त्यांचे अभिनंदन करतो.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, माननीय मुख्यमंत्र्यांनी टोल संबंधातील निवेदन केले आहे. त्याचे सत्ताधारी पक्षातील सन्माननीय सदस्यांनी स्वागत केले आहे. चार चाकी हलक्या वाहनांना टोल मधून सूट देण्यात आलेली आहे. त्यामुळे जड वाहनांवरील अधिभार अधिक वाढविला आहे काय, तसेच यासंबंधातील तरतूद बजेटमध्ये आपण का केली नाही, याचे उत्तर द्यावे. सर्व वाहनांना 100 टक्के टोलमुक्त करण्यात येईल अशी घोषणा बीजेपीने केली होती. पण यात 100 टक्के टोलमुक्ती कुठेच दिसत नाही. तेव्हा यासंबंधातील स्पष्टीकरण येणे गरजेचे आहे.

श्री.देवेंद्र फडणवीस : सभापती महोदय, मी सन्माननीय सदस्यांना सांगू इच्छितो की, ये तो झाँकी हैं, अभी बहुत कुछ बाकी है.

.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी.: स्थानिक संस्था करासाठी अभय योजना लागू करणे

मु.शी.: स्थानिक संस्था करासाठी अभय योजना लागू करणे

यासंबंधी माननीय मुख्यमंत्र्यांचे निवेदन

श्री.देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने नियम 46 अन्वये पुढील निवेदन करतो.

(प्रेस : येथे सोबत जोडलेले निवेदन छापावे.)

.....

यानंतर श्री.जुन्नरे...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी.: बृहन्मुंबई प्रारुप सुधारित विकास आराखडयाबाबत

मु.शी.: बृहन्मुंबई प्रारुप सुधारित विकास आराखडयासंबंधी माननीय मुख्यमंत्र्यांचे निवेदन

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने नियम 46 अन्वये पुढील निवेदन करतो :-

(प्रेस : येथे सोबत जोडलेले निवेदन छापावे.)

...2...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

मुंबई महानगरपालिकेच्या संदर्भात निवेदन करणे

श्री. धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, मुंबई महानगरपालिकेच्या महापौरांच्या संदर्भात आम्ही नियम 289 अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिली होती. परंतु आपण त्यावेळेस ती सूचना नाकारली होती. हा प्रस्ताव नाकारताना दोन दिवसाच्या आत शासनाने निवेदन करावे असे निदेश दिले होते. आज अधिवेशनाचा शेवटचा दिवस असतानाही सभागृहात शासनाच्या वतीने यासंदर्भात निवेदन केलेले नाही. आपण दिलेले निदेश हे शासन पाळणार नसेल तर त्यासंदर्भात आम्हाला वेगळा विचार करावा लागेल.

श्री. गिरीष बापट (संसदीय कार्य मंत्री) : सभापती महोदय, या अधिवेशनात शासनाच्या वतीने जी काही निवेदने या सभागृहात केले जातील, असे आश्वासन देण्यात आले होते ती सर्व निवेदने आजच्या दिवसाचे कामकाज संपण्यापूर्वी सभागृहात केले जातील एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, माझा हरकतीचा मुद्दा आहे. नियम 289 अन्वये प्रस्तावाच्या संदर्भात या ठिकाणी सन्माननीय सदस्यांनी काही प्रश्न उपस्थित केले आहेत. या आसनावरुन आपण महापौर या पदाची गरिमा राखण्याच्या संदर्भात निदेश दिलेले आहेत. त्यामुळे या पदाची गरिमा राखणे आवश्यक आहे. या पदावर मग सभापती, उप सभापती, मंत्री किंवा महापौर असतील त्यांच्या पदाची गरिमा राखून त्यासंदर्भातील चर्चा या सदनात होता कामा नये. तरी सुध्दा यासंदर्भात चर्चा झाली असेल तर ती कामकाजातून काढून टाकण्यात यावी अशा प्रकारचे निदेश असल्याकारणाने आपल्याच निदेशाची पुन्हा पायमल्ली होता कामा नये, यासाठी अशा प्रकारचे कोणतेही निवेदन सादर करण्यात येऊ नये, असा माझा हरकतीचा मुद्दा आहे.

सभापती : या विषयाच्या संदर्भात कोणते निर्देश दिले गेले होते, याची माहिती घेतो व तशा प्रकारचे निर्देश दिले गेले असतील तर निवेदन करावे लागेल.

श्री. सुनील तटकरे : सभापती महोदय, असे जर असेल तर मग कोणत्याही विषयावर या सभागृहात चर्चा होऊच शकणार नाही.

सभापती : यासंदर्भात मी स्पष्टपणे निर्देश दिले आहेत. त्यावेळच्या परिस्थितीमध्ये या विषयाच्या संदर्भात मी जे काही निर्देश दिले होते ते तपासून घेतो. त्या निर्देशामध्ये निवेदन करावयास पाहिजे असे निर्देश दिले असतील तर त्यासंदर्भात निवेदन करावे लागेल. ...3....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. रामदास कदम : सभापती महोदय, माझा हरकतीचा मुद्दा आहे. ज्यावेळेला विरोधी पक्ष नेते बोलण्यासाठी उभे राहतात त्यावेळेला त्यांचा माईक सुरु होत नाही. परंतु ज्यावेळेला सन्माननीय सदस्य श्री. सुनील तटकरे बोलण्यासाठी उठतात तेव्हा त्यांचा माईक लगेच सुरु होतो. तसेच सन्माननीय सदस्य श्री.सुनील तटकरे आपली परवानगी न घेता कधीही बोलण्यासाठी उठतात व ते उठल्यानंतर त्यांचा माईक ताबडतोब सुरु होतो. त्यामुळे जोपर्यंत आपण सन्माननीय सदस्य श्री. सुनील तटकरे यांना बोलण्याची परवानगी देत नाही तोपर्यंत त्यांचा माईक सुरु होता कामा नये, यासंदर्भात आपण सूचना दिल्या पाहिजेत.

सभापती : यासंदर्भात मी बारकाईने लक्ष ठेवतो. आता लेईंग घेण्यात येईल.

श्री. गिरीष बापट : सभापती महोदय, माझी सभागृहाला विनंती आहे की, आज आपण मुंबईवरील चर्चा पूर्ण केली आहे. या चर्चेनंतर प्रश्नोत्तरे घेण्यात आली. माननीय मुख्यमंत्री येथे उपस्थित असून अधिवेशनाचा आजचा शेवटचा दिवस आहे. आज मुंबईवर नुकतीच चर्चा झाली असून या चर्चेला सन्माननीय मुख्यमंत्री उत्तर देऊ इच्छितात त्यामुळे लेईंग झाल्यानंतर माननीय मुख्यमंत्र्यांचे उत्तर झाले तर पुढील कामकाज करणे आपल्याला सुकर होईल.

सभापती : ठीक आहे. लेईंग झाल्यानंतर मुख्यमंत्री महोदयांचे उत्तर घेण्यात येईल.

...4...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी.:लेखी उत्तरे

मु.शी.:अतारांकित प्रश्नोत्तराची तिसरी यादी सभागृहासमोर ठेवणे.

सचिव : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने अतांराकित प्रश्नोत्तराची तिसरी यादी सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : अतांराकित प्रश्नोत्तराची तिसरी यादी सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

(प्रेस : येथे सोबत जोडलेली यादी छापावी.)

...5...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी./मु.शी.:कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे

डॉ. रणजित पाटील (नगरविकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या लेख्यांवरील लेखापरीक्षण पुनर्विलोकन अहवाल (प्रथम) सन 2011-2012 सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

डॉ. रणजित पाटील : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाचा सन 2009-2010 या वर्षाचा वार्षिक अहवाल व सदर अहवालातील आयोगाचा सल्ला डावलल्याप्रकरणी संबंधित प्रशासकीय विभागांची आयोगाचा सल्ला न स्वीकारण्याबाबतची कारणमिमांसा दर्शविणारी स्पष्टीकरणात्मक निवेदने तसेच सन 2010-2011 या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : निवेदन व वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

डॉ. रणजित पाटील : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने महाराष्ट्र राज्य वक्फ मंडळ, औरंगाबाद येथील कथित गैरव्यवहाराची चौकशी करण्यासाठी नियुक्त करण्यात आलेल्या न्या.ए.टी.ए.के. शेख चौकशी आयोगाचा अहवाल व आयोगाच्या अहवालातील शिफारशींच्या अनुषंगाने करण्यात आलेल्या कार्यवाहीचा कृती अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : कृती अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

श्री. दीपक केसरकर (वित्त राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने मा.राज्यपाल महोदयांनी दिनांक 12 नोव्हेंबर, 2014 रोजी राज्य विधिमंडळाच्या अधिवेशनातील अभिभाषणात राज्याच्या आर्थिक स्थिती विषयक श्वेतपत्रिका शासनाकडून काढण्यात येईल असे स्पष्ट केले होते. त्यानुसार महाराष्ट्र राज्याच्या आर्थिक सद्य:स्थिती विषयक श्वेतपत्रिका सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : श्वेतपत्रिका सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. दीपक केसरकर : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे सन 2013-2014 या आर्थिक वर्षाचे (1) विनियोजन लेखा अहवाल (2) वित्तीय लेखा खंड एक व खंड दोन अहवाल (3) महसुली क्षेत्र अहवाल (4) राज्य वित्त व्यवस्थेवरील अहवाल (5) आर्थिक क्षेत्र अहवाल (6) सामान्य व सामाजिक क्षेत्र अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहेत.

श्री. दीपक केसरकर : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचा दिनांक 31 मार्च, 2014 रोजी संपलेल्या वर्षाचा सार्वजनिक उपक्रम अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

यानंतर श्री. अजित.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

डॉ.रणजित पाटील (संसदीय कार्य राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकास मंडळे आदेश, 2011 मधील खंड 8 अन्वये वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाचा सन 2013-2014 या वित्तीय वर्षातील योजनेतर व योजनांतर्गत योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय (अविभाज्य भागासह) प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

श्री.प्रकाश महेता (गृहनिर्माण मंत्री): सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यांसाठी विकास मंडळे आदेश, 2011 मधील खंड 8 अन्वये गृहनिर्माण विभागाचा सन 2013-2014 या वित्तीय वर्षातील योजनेतर व योजनांतर्गत योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय (अविभाज्य भागासह) प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

श्री.विष्णू सवरा (आदिवासी विकास मंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकास मंडळे आदेश, 2011 मधील खंड 8 अन्वये आदिवासी विकास विभागाचा सन 2013-2014 या वित्तीय वर्षातील योजनेतर व योजनांतर्गत योजनांवरील वैधानिक विकास मंडळनिहाय (अविभाज्य भागासह) प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवतो.

सभापती : खर्चाचा तपशील सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी./मु.शी.: विधेयकांना संमती व अधिसंमती

सभापती : विधानपरिषदेने संमत केलेल्या विधेयकाला विधानसभेची संमती व दोन्ही सभागृहांनी संमत केलेल्या विधेयकाला राष्ट्रपतींची / राज्यपालांची अधिसंमती मिळाल्यासंबंधीची यादी सचिव वाचून दाखवतील.

सचिव : (अ) खालील विधेयक विधानसभेने कोणत्याही सुधारणेशिवाय संमत केले.
सन 2015 चे वि.प.वि.क्रमांक 4 - महाराष्ट्र महानगरपालिका आणि महाराष्ट्र नगरपरिषदा,नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी (दुसरी सुधारणा) विधेयक, 2015.

(ब) खालील विधेयकाला राष्ट्रपतींची अधिसंमती मिळाली.
सन 2012 चे वि.स.वि.क्रमांक 25 - महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (दुसरी सुधारणा) विधेयक, 2012.

(क) खालील विधेयकाला राज्यपालांची अधिसंमती मिळाली.
सन 2015 चे वि.स.वि.क्रमांक 9 - महाराष्ट्र (पुरवणी) विनियोजन विधेयक 2015.

..3.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

चंद्रपूर जिल्ह्यातील बराज कोळसा खाणीच्या संदर्भात नियम 289 अन्वये प्रस्तावाच्या सूचनेबाबत

सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.माणिकराव ठाकरे यांनी बराज कोळसा खाणीबाबत नियम 289 अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिलेली आहे. त्याबाबत त्यांनी आपले म्हणणे थोडक्यात मांडावे.

श्री.माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, मी नियम 289 अन्वये एका गंभीर विषयाकडे शासनाचे लक्ष वेधलेले आहे. राज्यातील चंद्रपूर जिल्ह्यातील बराज कोळसा खाणीच्या संदर्भातील हा विषय आहे. राज्यामध्ये विजेचा प्रश्न मोठ्या प्रमाणावर आहे. अनेकदा ग्रामीण भागात मोठ्या प्रमाणावर भारनियमन करावे लागते. बराच वेळ वीज खंडीत होते. आपल्याकडे विजेची अशी परिस्थिती असताना राज्यातील कोळसा खाण कर्नाटक राज्याला देण्याचा निर्णय केंद्र सरकारने घेतलेला आहे. मी हे मान्य करतो हा पूर्वीचा निर्णय आहे, परंतु ही कोळसा खाण आपल्या हातून जाऊ नये आपण प्रयत्न केला पाहिजे. ही कोळसा खाण आपल्याला मिळावी म्हणून कर्नाटक राज्याचे मुख्यमंत्री, ऊर्जामंत्री हे केंद्रीय ऊर्जा मंत्र्यांना भेटले आहेत. परंतु आपल्याकडून तशाप्रकारचा पाठपुरावा झालेला नाही. आपल्या वीज निर्मिती क्षेत्रापासून ही खाण अत्यंत जवळ आहे. या खाणीच्या संदर्भात राज्य शासनाने गांभीर्य दाखविले असते तर ती खाण राज्याला मिळाली असती. आजही शासनाकडून प्रयत्न झाला तर ती खाण आपल्यास मिळण्यास काही प्रमाणात यश मिळू शकेल. तेव्हा या संदर्भात राज्य शासनाने धोरण ठरविण्याची आवश्यकता आहे. आपल्या वीज प्रकल्पाजवळ ही खाण असल्यामुळे ती आम्हाला द्यावी अशी विनंती केंद्र सरकारला करावी. त्यासाठी ठराव करण्याची आवश्यकता असेल तर दोन्ही सभागृहाने तसा ठराव करावा. आपल्याकडे विजेचा तुटवडा असताना राज्य सरकार विजेच्या प्रश्नाबाबत गंभीर नाही असे मला वाटते. या संदर्भात राज्य सरकारने निवेदन केल्यास राज्यातील जनतेला देखील त्याची माहिती मिळेल. मागील सरकारने हा निर्णय घेतला होता असे काही न सांगता, हे सरकार आता कोणता निर्णय घेणार आहे हे सांगावे. आज महाराष्ट्राला कोळशाची जास्त गरज आहे. अलीकडच्या काळात कोळसा नसल्यामुळे वीज प्रकल्प बंद पडलेली आहेत. तेव्हा या संदर्भात शासन खुलासा करणार काय ?

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस : सभापती महोदय, मी सन्माननीय सदस्यांना सांगू इच्छितो की, या प्रश्ना संदर्भात राज्य सरकार अतिशय गंभीर आहे. तत्कालीन सरकारने कर्नाटक राज्याला ही खाण दिली आणि त्यांनी ती खाण सुरु केली. त्यावेळी देखील ही खाण आपल्याला मिळावी अशी भूमिका घेतली होती. परंतु कर्नाटक राज्याने त्या ठिकाणी उत्खनन सुरु केले आणि तेथून कोळशाची वाहतूक सुरु केली. ही कोळसा खाण फार मोठी नाही तरी देखील आम्ही केंद्रीय मंत्री महोदयांना भेटून ही खाण आमच्या वीज प्रकल्पाच्या जवळ असल्यामुळे त्याचा आम्हाला फायदा होईल अशी विनंती केली. मी या ठिकाणी सांगू इच्छितो की, या संदर्भात केंद्रात विधेयक आले होते त्यावेळी आपल्याच पक्षाच्या नेते मंडळीनी लोकसभेत मागणी केली की, ब्लॉक मंजूर झाल्यानंतर राज्याने तेथून कोळशाची वाहतूक सुरु केली आहे त्या राज्यांची खाण प्रोटेक्ट करावी. त्याप्रमाणे नवीन कायदा होताना ज्या ज्या राज्यांतून कोळसा वाहतूक सुरु झालेली आहे ती सर्व राज्ये कायद्याने प्रोटेक्ट झालेली आहेत. आता त्या कायद्यानुसार आपली मागणी मान्य होऊ शकत नाही. परंतु त्या बदल्यात केंद्र सरकारने आपल्याला गरई पालमा ही मोठी खाण मंजूर केलेली आहे. या खाणीतून पुढील 40 वर्षे पुरेल इतका कोळसा मिळणार आहे. यातील अर्धा ब्लॉक महाराष्ट्र राज्य आणि अर्धा ब्लॉक गुजरात राज्याला मंजूर झाला होता. परंतु आपण अशी भूमिका घेतली की, अजून खाणकाम सुरु झालेले नाही तेव्हा ती संपूर्ण खाण महाराष्ट्राला देण्यात यावी आणि गुजरात राज्याला ओरिसा राज्यातील खाण देण्यात यावी. आपली ही मागणी केंद्र सरकारने मान्य केली. गरई पालमा व्यतिरिक्त केंद्र सरकारने महाराष्ट्रातील अजून एक ब्लॉक आपल्याला मंजूर केलेला आहे. तेव्हा राज्यातील भविष्यातील विजेची मागणी लक्षात घेता आपल्याला जेवढ्या कोळशाची आवश्यकता आहे तेवढा ब्लॉक आपल्याला मिळालेला आहे.

सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.माणिकराव ठाकरे यांनी नियम 289 अन्वये जी सूचना दिलेली आहे त्यातील विषय केंद्र सरकारच्या अखत्यारितील असल्यामुळे मी या सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे.

यानंतर श्री.बोर्डे...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

म.वि.प. नियम 93 च्या सूचनांवरील निवेदनांबाबत तसेच

आर्थिक सद्य:स्थितीची श्वेतपत्रिका पटलावर ठेवल्याबाबत

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो की, आज म.वि.प. नियम 93 च्या सूचनांवरील 46 निवेदनांची यादी आम्हाला मिळालेली आहे. शेवटच्या दिवशी एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर निवेदने ठेवण्यात आली तर सन्माननीय सदस्यांना त्यांवर उपप्रश्न कसे विचारता येतील ? या निवेदनांवर आम्हाला माननीय मंत्र्यांकडून उत्तरे घेता येणार नाहीत. अशाप्रकारे एकदम निवेदने आली तर नियम 93 च्या सूचनांना अर्थ उरणार नाही.

सभापती महोदय, दुसरी बाब अशी की, माननीय वित्तमंत्र्यांनी आज अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवशी राज्याच्या आर्थिक स्थितीविषयक श्वेतपत्रिका सभागृहाच्या पटलावर ठेवली आहे. त्या निमित्ताने काही गोष्टी मला सभागृहात मांडणे आवश्यक आहे. सन 2013-14 मध्ये महाराष्ट्र राज्याचे एकूण सकल उत्पन्न चालू किंमतीनुसार 15 लाख.....(अडथळा)

सभापती महोदय, मला एकच विषय मांडावयाचा आहे. सत्तेवर आलेल्या पक्षाने निवडणुकीच्या वेळी "कुठे नेऊन ठेवलाय महाराष्ट्र माझा" अशा वाक्यरचनेची अधिकृत जाहिरात केली होती. परंतु आज मांडण्यात आलेल्या श्वेतपत्रिकेवरून स्पष्ट झाले आहे की, मागच्या काळात महाराष्ट्राची प्रगती झालेली आहे. राज्य सरकारने श्वेतपत्रिका मांडून महाराष्ट्राची खरी परिस्थिती समोर आणल्याबद्दल मी राज्य सरकारचे आभार मानतो.

सभापती : माननीय मुख्यमंत्री या ठिकाणी उपस्थित आहेत. मी त्यांच्या निदर्शनास आणून देतो की, म.वि.प. नियम 93 च्या सूचनांचे आयुध अत्यंत महत्त्वाचे आहे. माझ्याकडे असलेल्या रेकॉर्डनुसार नियम 93 च्या एकूण 294 सूचना प्राप्त झाल्या होत्या. त्यापैकी 138 सूचनांना मी अनुमती नाकारलेली आहे. शासनाने 156 सूचनांच्या बाबतीत निवेदन करण्याचे निदेश देण्यात आले होते. आतापर्यंत निवेदने झालेली संख्या ही केवळ 33 आहे आणि आज 46 निवेदने पटलावर ठेवण्यात येणार आहेत. मागील दोन निवेदने पटलावर ठेवण्यात आलेली आहेत. एकूण प्राप्त निवेदने 94 असून प्रलंबित निवेदन 62 आहेत. प्रोसिजरनुसार आज प्राप्त झालेली निवेदने सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येतील. परंतु नियम 93 च्या आयुधाच्या बाबतीत आणि

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

सभापती....

शासनाकडून या बाबतीत जे काही घडत आहे त्यावर चर्चा करुन कुठे तरी हे थांबवावे लागणार आहे.

श्री.देवेंद्र फडणवीस : सभापती महोदय, म.वि.प. नियम 93 अन्वये कोणत्या विषयाच्या बाबतीत सूचना द्याव्यात याचे निकष नियम पुस्तिकेमध्ये नमूद केलेले आहेत. आपल्याला कामकाज करावयाचे असल्यामुळे ते मर्यादित स्वरुपाचे असले पाहिजे. मला वाटते नियमातील ज्या बाबी आहेत त्या स्पष्टपणे चर्चेला आल्या पाहिजेत. मी आपल्या अधिकारांवर कोणताही आक्षेप घेत नाही. माझी विनंती आहे की, एका दिवशी नियम 93 च्या किती सूचना द्याव्यात हे सुध्दा ठरविले पाहिजे. सन्माननीय सदस्य प्रत्येक गोष्टीवर नियम 93 अन्वये सूचना देत असतील तर ते योग्य नाही. यापूर्वीच्या पीठासीन अधिकाऱ्यांनी दिलेले निदेश बघितले तर वस्तुस्थिती आपल्या निदर्शनास येईल. नियम 93 अन्वये 100-100 सूचना देण्यात येत असतील तर योग्य नाही. सभापती महोदय, आपण अनेक वर्षांपासून सभागृहात आहात. पूर्वी अशी पध्दत नव्हती. गेल्या काही वर्षात आम्ही सुध्दा ही पध्दत सुरु केली असेल. अगोदरच्या सरकारमध्ये सुध्दा अशाच प्रकारे शेवटच्या दिवशी नियम 93 च्या सूचनांची निवेदने ठेवली जात होती. त्यामुळे हे काही नवीन नाही. परंतु या विषयी गांभीर्याने विचार केला तर कलेक्टीव्ह स्टेप्स येतील. ज्या नियम 93 च्या सूचनांवर निवेदन करावयाचे सांगितलेले असते त्या सूचना विभागाकडे पाठविल्या जातात. तद्नंतर विभागाकडून त्या विषयीची माहिती गोळा केली जाते आणि त्यानंतर ती निवेदने सचिवालयाकडे पाठविली जातात. अशा प्रकारे 93 ची निवेदने सभागृहासमोर ठेवण्याची पध्दत आहे. परंतु 93 च्या सूचनांचे प्रमाण खूप असते. मला वाटते सन्माननीय सदस्यांची दोन-चार दिवसांत 93 च्या सूचनांवर निवेदन व्हावे अशी अपेक्षा असेल तर त्यांनी या आयुधाच्या निकषांचे पालन करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे या आयुधाच्या बाबतीत सभागृहाने गांभीर्याने विचार करावा, असे मला वाटते.

सभापती : माननीय संसदीय कार्यमंत्री श्री.गिरीश बापट साहेब, मला वाटते या संदर्भातील निर्णय घेण्यासाठी आपण गटनेत्यांसोबत एकत्रितपणे बसू या. लक्षेवधी सूचनांचे सुध्दा निकष पाळले जातात की नाही, याबद्दल कधी कधी माझ्या मनात शंका येतात. माझ्या दृष्टीने हे सभागृह

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

सभापती....

वरिष्ठ आहे. हे सभागृह अधिकाधिक कार्यक्षम करुन राज्यातील जनतेला जास्तीत जास्त कसा न्याय देता येईल या बाबत मला आपल्या सर्वांसोबत चर्चा करावयाची आहे. त्यामुळे आपण माननीय मुख्यमंत्र्यांची वेळ घेऊन बैठक केव्हा आयोजित करावी हे मला सांगावे.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, नियम 93 ची निवेदने सभागृहासमोर ठेवली जात नाहीत या बद्दल मी वारंवार सभागृहात बोलत असतो. यापूर्वी सुध्दा अशाच प्रकारची 93 च्या सूचनांवरील निवेदने शेवटच्या दिवशी आलेली आहेत. माझा आक्षेप आहे की, ठराविक विषयांवरील निवेदनेच या ठिकाणी केली जातात. यामध्ये कुठेतरी गौडबंगाल आहे. यापुढे मी काही बोलत नाही. परंतु सभापती महोदय, आपल्या आसनाचा आदर ठेवून आणि जबाबदारीने सांगतो की, सभागृहामध्ये काही निवेदने येऊच नयेत यासाठी वेगळी यंत्रणा आपल्या संपूर्ण कार्यालयात आणि सभागृहाच्या परिसरात राबविली जात आहे. सभापती महोदय, सभापती म्हणून आपले हे पहिलेच अधिवेशन आहे. परंतु मी हा गंभीर आरोप पुराव्यानिशी करीत आहे. मी नाशिकच्या धान्य घोटाळ्याचा विषय तीन वेळा उपस्थित केला होता. पण ते निवेदन पटलावर ठेवण्यात आले. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सांगितल्यानुसार या संदर्भातील चर्चा होणे आवश्यक आहे. महोदय, नियम 93 च्या सूचना आणि लक्षवेधी सूचनांच्या बाबतीत या परिसरात वेगवेगळी यंत्रणा राबविली जाते. त्यामुळे हा प्रकार कोठेतरी थांबविला पाहिजे, असे माझे मत आहे. माननीय मुख्यमंत्री या ठिकाणी उपस्थित आहेत. महोदय, या संपूर्ण प्रकारामुळे एक प्रकारचे वेगळे वातावरण निर्माण होत आहे. सभापती महोदय, आपले आसन आणि या सभागृहाचा वापर कोणीही करु शकतो, असे जे वातावरण निर्माण झाले आहे ते थांबविण्याची आवश्यकता आहे.

श्री.माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, माननीय मुख्यमंत्र्यांनी 93 च्या सूचनांवर मर्यादा असावी असे सांगितले. त्यामुळे या विषयी एकत्र बसून चर्चा करु शकतो आणि महत्त्वाच्या विषयांवरील निवेदने कशी मिळावीत या बाबत निश्चितपणे दिशा देऊ शकतो. विधानपरिषदेच्या कामकाजाच्या संदर्भात शासनाकडून आणि सभागृहाच्या माध्यमातून सुध्दा काही सुधारणा होणे गरजेचे आहे. सध्या विधानसभेची बैठक सकाळी 11.00 वाजता आणि विधानपरिषदेची बैठक दुपारी 12.00 वाजता सुरु होते. पूर्वी दोन्ही सभागृहाची बैठक एकाच वेळी सुरु होत होती. परंतु

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.माणिकराव ठाकरे...

नवीन शासनाने त्यांच्या सोयीनुसार हा बदल केला आहे. आताच्या परिस्थतीत दुपारी 12.00 वाजता सभागृह सुरु झाल्यानंतर प्रश्नोत्तरे, लेईंग, लक्षवेधी सूचना, विशेष उल्लेख या कामकाजामध्येच सभागृहाचा वेळ जातो. विशिष्ट वेळेत ज्यावेळी एखाद्या विषयावर चर्चा होणे गरजेचे असते त्यावेळी चर्चा होत नाही. त्यामुळे किती आणि कोणत्या लक्षवेधी सूचना स्वीकाराव्यात हे सुध्दा ठरले पाहिजे. पूर्वी कामकाजपत्रिकेवर केवळ तीन ते पाच लक्षवेधी सूचना दाखविल्या जात होत्या. परंतु आता दिवसाला 8-10 लक्षवेधी सूचना दाखविल्या जातात. त्यामुळे या संदर्भात काही तरी पध्दत ठरविली पाहिजे. सभापती महोदय, आपण या पदाचा कार्यभार स्वीकारल्यानंतर सांगितले होते की, प्रश्नोत्तराच्या तासामध्ये जास्तीत जास्त प्रश्नांवर चर्चा झाली पाहिजे. त्यामुळे आता प्रश्नोत्तराच्या तासामध्ये 10-12 प्रश्नांवर चर्चा होते. सभागृहामध्ये चर्चेला वेळ मिळावा म्हणून सभागृहाची बैठक लवकर सुरु केली तरी चालेल.

श्री.गिरीष बापट : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी जो मुद्दा मांडला त्यावर कामकाज सल्लागार समितीमध्ये सुध्दा चर्चा झाली होती. दोन्ही सभागृहाचे कामकाज सुरळीत चालण्याच्या दृष्टीने दोन्ही सभागृहाच्या बैठकीच्या सुरुवातीच्या वेळेत बदल केला आहे. अनेकदा प्रश्नोत्तराच्या तासामध्ये सन्माननीय सदस्य कॅबिनेट मंत्री किंवा मुख्यमंत्र्यांनी उत्तर द्यावे अशा प्रकारचा आग्रह धरतात. न्याय मिळण्याच्या दृष्टीने सन्माननीय सदस्यांचा आग्रह ठीक आहे. चर्चेला सकारात्मक उत्तर मिळण्याच्या दृष्टीने आणि माननीय मंत्र्यांना दोन्ही सभागृहात उपस्थित राहता यावे, यासाठीच हा निर्णय कामकाज सल्लागार समितीच्या बैठकीत घेण्यात आला आहे. तसेच मी सन्माननीय सदस्यांना सांगतो की, सभागृहाचे कामकाज जास्त चालविण्यावर बंधन नाही. प्राईम टाईम मध्येच सभागृहाचे कामकाज झाले पाहिजे असे नाही.

नंतर श्री.कांबळे....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. गिरीष बापट ....

कायद्याने नियम 93 अन्वये सूचना, लक्षवेधी सूचना अशी आयुधे दिलेली आहे. सदर आयुधांचा जरूर विचार करण्यात येईल. काल पुणे् मनपाच्या संदर्भातील लक्षवेधी सूचना चर्चेला आली होती. परंतु सदर लक्षवेधी सूचनेतील विषय 10 वर्षांपूर्वीचा होता. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी तत्संदर्भात उत्तर दिले. मला म्हणायचे आहे की, त्याची काय तातडी होती ? मी कोणाला दोष देत नाही. सन्माननीय सदस्य सोयीने लक्षवेधी सूचना लावून घेत असतील तर तेही बरोबर नाही. सभापती महोदय, ही आपली जबाबदारी आहे. आपण अधिवेशन संपल्यानंतर या संदर्भात एक व्यापक बैठक घ्यावी. सभागृहातील कामकाज व्यवस्थित चालावे. सरकार कोणालाही उत्तर देण्यास ना म्हणत नाही. मात्र वेळेचा प्रश्न आहे. सदर बैठकीत या संदर्भात साधकबाधक चर्चा व्हावी. पुढील अधिवेशनाला सामोरे जाताना, या संदर्भात साकल्याने विचार करण्यात यावा. अधिक सन्माननीय सदस्यांनाही विषयांवरील चर्चेत मत मांडता यावे आणि माननीय मंत्र्यांना देखील योग्य उत्तर देता यावे. माननीय मंत्र्यांना उत्तर देण्यासाठी काही कालावधी मिळाला पाहिजे. सभागृहात किती लक्षवेधी सूचना याव्यात याचाही विचार करण्यात यावा अशी माझी विनंती आहे.

सभापती : मी या संदर्भात अगोदरच सांगितले आहे. आपण हा विषय आता थांबविला तर बरे होईल. सदर बाबतीत साकल्याने विचार होण्यासाठी माननीय मुख्यमंत्र्यांची वेळ मिळाल्यानंतर माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या उपस्थितीत बैठक घेण्यात येईल. सन्माननीय सदस्यांनाही या संदर्भात पूर्व कल्पना देण्यात येईल. आता मी नियम 93 अन्वये सूचनांची निवेदने पटलावर ठेवीत आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : बुलढाणा जिल्ह्यात दारूविक्रीचे वाढलेले प्रमाण

मु.शी. : बुलढाणा जिल्ह्यात दारूविक्रीचे वाढलेले प्रमाण याबाबत श्री. धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. एकनाथराव खडसे (राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांनी "बुलढाणा जिल्ह्यात दारूविक्रीचे वाढलेले प्रमाण" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

..3

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : सुशिक्षित बेरोजगारांच्या संस्थांना मिळणारे अनुदान बंद केलेले असणे

मु.शी. : सुशिक्षित बेरोजगारांच्या संस्थांना मिळणारे अनुदान बंद केलेले असणे याबाबत श्री. सतिश चव्हाण, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. सतिश चव्हाण, वि.प.स. यांनी "सुशिक्षित बेरोजगारांच्या संस्थांना मिळणारे अनुदान बंद केलेले असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : ठाणे अपर आदिवासी उपायुक्तांच्या विभागातील मुलामुलींच्या वसतिगृहांना मूलभूत सुविधा न मिळणे.

मु.शी. : ठाणे अपर आदिवासी उपायुक्तांच्या विभागातील मुलामुलींच्या वसतिगृहांना मूलभूत सुविधा न मिळणे याबाबत सर्वश्री जयंत प्र. पाटील, विजय सावंत, कपिल पाटील, श्रीकांत देशपांडे, दत्तात्रय सावंत, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. विष्णू सवरा (आदिवासी विकास मंत्री) : सभापती महोदय, सर्वश्री जयंत प्र. पाटील, विजय सावंत, कपिल पाटील, श्रीकांत देशपांडे, दत्तात्रय सावंत, वि.प.स. यांनी "ठाणे अपर आदिवासी उपायुक्तांच्या विभागातील मुलामुलींच्या वसतिगृहांना मूलभूत सुविधा न मिळणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : जव्हार, मोखाडा व विक्रमगड तालुक्यांमध्ये राष्ट्रीय पेयजल अभियान कार्यक्रमांतर्गत शिवकालीन पाणी साठविण्याची योजना राबविणे

मु.शी. : जव्हार, मोखाडा व विक्रमगड तालुक्यांमध्ये राष्ट्रीय पेयजल अभियान कार्यक्रमांतर्गत शिवकालीन पाणी साठविण्याची योजना राबविणे याबाबत श्री. आनंद ठाकूर, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. बबनराव लोणीकर (पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. आनंद ठाकूर, वि.प.स. यांनी "जव्हार, मोखाडा व विक्रमगड तालुक्यांमध्ये राष्ट्रीय पेयजल अभियान कार्यक्रमांतर्गत शिवकालीन पाणी साठविण्याची योजना राबविणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : सोलापूर जिल्ह्यात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांसह तंत्रज्ञ, औषधनिर्माता आणि इतर कर्मचाऱ्यांची शेकडो पदे रिक्त असणे

मु.शी. : सोलापूर जिल्ह्यात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांसह तंत्रज्ञ, औषधनिर्माता आणि इतर कर्मचाऱ्यांची शेकडो पदे रिक्त असणे याबाबत श्री. दीपकराव साळुंखे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

डॉ. दीपक सावंत (सार्वजनिक आरोग्य मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. दीपकराव साळुंखे, वि.प.स. यांनी "सोलापूर जिल्ह्यात वैद्यकीय अधिकाऱ्यांसह तंत्रज्ञ, औषधनिर्माता आणि इतर कर्मचाऱ्यांची शेकडो पदे रिक्त असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर व मुरबाड या ग्रामपंचायतींचे नगरपंचायतींमध्ये रूपांतर करण्याचा सरकारने घेतलेला निर्णय

मु.शी. : ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर व मुरबाड या ग्रामपंचायतींचे नगरपंचायतींमध्ये रूपांतर करण्याचा सरकारने घेतलेला निर्णय याबाबत श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्रीमती पंकजा मुंडे (ग्रामविकास मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी "ठाणे जिल्ह्यातील शहापूर व मुरबाड या ग्रामपंचायतींचे नगरपंचायतींमध्ये रूपांतर करण्याचा सरकारने घेतलेला निर्णय" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवते.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : जळगाव जिल्ह्यातील भुसावळ तालुक्यातील तहसीलदार व जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांचा सर्रास चालू असलेला गैरव्यवहार व भ्रष्टाचार

मु.शी. : जळगाव जिल्ह्यातील भुसावळ तालुक्यातील तहसीलदार व जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांचा सर्रास चालू असलेला गैरव्यवहार व भ्रष्टाचार याबाबत श्री. धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. गिरीष बापट (अन्न, नागरी पुरवठा मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांनी "जळगाव जिल्ह्यातील भुसावळ तालुक्यातील तहसीलदार व जिल्हा पुरवठा अधिकारी यांचा सर्रास चालू असलेला गैरव्यवहार व भ्रष्टाचार" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : कोल्हापूर जिल्ह्यातील भुदरगड तालुक्यातील पश्चिम घाट माथ्यावरील भुदरगड किल्ल्यावरील वनक्षेत्रात साताऱ्याच्या मारूती विंड कंपनीकडून पवन ऊर्जा प्रकल्प उभारला जात असणे

मु.शी. : कोल्हापूर जिल्ह्यातील भुदरगड तालुक्यातील पश्चिम घाट माथ्यावरील भुदरगड किल्ल्यावरील वनक्षेत्रात साताऱ्याच्या मारूती विंड कंपनीकडून पवन ऊर्जा प्रकल्प उभारला जात असणे याबाबत श्री. धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (वने मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. धनंजय मुंडे, वि.प.स. यांनी "कोल्हापूर जिल्ह्यातील भुदरगड तालुक्यातील पश्चिम घाट माथ्यावरील भुदरगड किल्ल्यावरील वनक्षेत्रात साताऱ्याच्या मारूती विंड कंपनीकडून पवन ऊर्जा प्रकल्प उभारला जात असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : शासकीय कर्मचाऱ्यांप्रमाणे पेन्शनधारकांना सुध्दा 7 टक्के वाढीव महागाई भत्ता देणे

मु.शी. : शासकीय कर्मचाऱ्यांप्रमाणे पेन्शनधारकांना सुध्दा 7 टक्के वाढीव महागाई भत्ता देणे याबाबत श्री. विक्रम काळे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (वित्त व नियोजन मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. विक्रम काळे, वि.प.स. यांनी "शासकीय कर्मचाऱ्यांप्रमाणे पेन्शनधारकांना सुध्दा 7 टक्के वाढीव महागाई भत्ता देणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : पंढरपूर येथे दिवाणी व फौजदारी न्यायालय वेगवेगळ्या इमारतीत भरत असणे.

मु.शी. : पंढरपूर येथे दिवाणी व फौजदारी न्यायालय वेगवेगळ्या इमारतीत भरत असणे याबाबत श्री. दीपकराव साळुंखे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

डॉ. रणजित पाटील (विधी व न्याय राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. दीपकराव साळुंखे यांनी "पंढरपूर येथे दिवाणी व फौजदारी न्यायालय वेगवेगळ्या इमारतीत भरत असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : सोलापूर येथील यशोधरा सुपर स्पेशालिटी हॉस्पिटलबाबत जिल्हाधिकाऱ्यांकडे तक्रारी प्राप्त असणे

मु.शी. : सोलापूर येथील यशोधरा सुपर स्पेशालिटी हॉस्पिटलबाबत जिल्हाधिकाऱ्यांकडे तक्रारी प्राप्त असणे याबाबत श्री. दीपकराव साळुंखे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. दीपकराव साळुंखे यांनी "सोलापूर येथील यशोधरा सुपर स्पेशालिटी हॉस्पिटलबाबत जिल्हाधिकाऱ्यांकडे तक्रारी प्राप्त असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : महाराष्ट्र नेमबाज राज्य संघटनेने नेमबाज खेळाडू तेजस्विनी मुळे यांना डावलल्यामुळे त्यांच्यावर झालेला अन्याय

मु.शी. : महाराष्ट्र नेमबाज राज्य संघटनेने नेमबाज खेळाडू तेजस्विनी मुळे यांना डावलल्यामुळे त्यांच्यावर झालेला अन्याय याबाबत श्री. सतिश चव्हाण, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. विनोद तावडे (शालेय शिक्षण व क्रीडा मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. सतिश चव्हाण वि.प.स. यांनी "महाराष्ट्र नेमबाज राज्य संघटनेने नेमबाज खेळाडू तेजस्विनी मुळे यांना डावलल्यामुळे त्यांच्यावर झालेला अन्याय" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : 48 टक्के खुल्या प्रवर्गातही गुणवत्तेच्या आधारावर मागासवर्गीयांची निवड करण्याची संधी दिली जात असतानाही तसे घडत नसल्याचे अप्रत्यक्षपणे सुचविणारा व सामाजिक न्याय तत्वाचे उल्लंघन करणारा शासनाने घेतलेला निर्णय

मु.शी. : 48 टक्के खुल्या प्रवर्गातही गुणवत्तेच्या आधारावर मागासवर्गीयांची निवड करण्याची संधी दिली जात असतानाही तसे घडत नसल्याचे अप्रत्यक्षपणे सुचविणारा व सामाजिक न्याय तत्वाचे उल्लंघन करणारा शासनाने घेतलेला निर्णय याबाबत प्रा. जोगेंद्र कवाडे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, प्रा. जोगेंद्र कवाडे, वि.प.स. यांनी "48 टक्के खुल्या प्रवर्गातही गुणवत्तेच्या आधारावर मागासवर्गीयांची निवड करण्याची संधी दिली जात असतानाही तसे घडत नसल्याचे अप्रत्यक्षपणे सुचविणारा व सामाजिक न्याय तत्वाचे उल्लंघन करणारा शासनाने घेतलेला निर्णय" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : नाशिक मनपा विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये काही गौण फेरबदल करण्याविषयीचा प्रस्ताव अडीच वर्षांपासून शासनाकडे प्रलंबित असणे

मु.शी. : नाशिक मनपा विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये काही गौण फेरबदल करण्याविषयीचा प्रस्ताव अडीच वर्षांपासून शासनाकडे प्रलंबित असणे याबाबत श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

डॉ. रणजित पाटील (नगरविकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी "नाशिक मनपा विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये काही गौण फेरबदल करण्याविषयीचा प्रस्ताव अडीच वर्षांपासून शासनाकडे प्रलंबित असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : बीड शहरातील अत्यंत मोक्याच्या ठिकाणी सर्व्हे नं.84 मधील 40 गुंठे जमीन जिल्हा परिषदेने शाळेतील कृषी विषयक कामासाठी संपादित करणे

मु.शी. : बीड शहरातील अत्यंत मोक्याच्या ठिकाणी सर्व्हे नं.84 मधील 40 गुंठे जमीन जिल्हा परिषदेने शाळेतील कृषी विषयक कामासाठी संपादित करणे याबाबत श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. एकनाथराव खडसे (महसूल मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी "बीड शहरातील अत्यंत मोक्याच्या ठिकाणी सर्व्हे नं.84 मधील 40 गुंठे जमीन जिल्हा परिषदेने शाळेतील कृषी विषयक कामासाठी संपादित करणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : विभागांचे संबंधित अधिकारी सभागृहाच्या दालनात उपस्थित राहत नसल्यामुळे माननीय मंत्र्यांना माहिती मिळण्यास विलंब होत असणे

मु.शी. : विभागांचे संबंधित अधिकारी सभागृहाच्या दालनात उपस्थित राहत नसल्यामुळे माननीय मंत्र्यांना माहिती मिळण्यास विलंब होत असणे याबाबत श्री. सुनील तटकरे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. गिरीष बापट (संसदीय कार्य मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. सुनील तटकरे, वि.प.स. यांनी "विभागांचे संबंधित अधिकारी सभागृहाच्या दालनात उपस्थित राहत नसल्यामुळे माननीय मंत्र्यांना माहिती मिळण्यास विलंब होत असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : राज्यात नाशिकसह फळांच्या उत्पादनात अग्रेसर असणाऱ्या 8 जिल्ह्यांसाठी राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानामधून यावर्षी सामूहिक शेततळ्यांसाठी भौतिक व आर्थिक लक्ष्यांक दिला नसल्याची धक्कादायक बाब निदर्शनास येणे

मु.शी. : राज्यात नाशिकसह फळांच्या उत्पादनात अग्रेसर असणाऱ्या 8 जिल्ह्यांसाठी राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानामधून यावर्षी सामूहिक शेततळ्यांसाठी भौतिक व आर्थिक लक्ष्यांक दिला नसल्याची धक्कादायक बाब निदर्शनास येणे याबाबत श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. एकनाथराव खडसे (कृषी मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी "राज्यात नाशिकसह फळांच्या उत्पादनात अग्रेसर असणाऱ्या 8 जिल्ह्यांसाठी राष्ट्रीय फलोत्पादन अभियानामधून यावर्षी सामूहिक शेततळ्यांसाठी भौतिक व आर्थिक लक्ष्यांक दिला नसल्याची धक्कादायक बाब निदर्शनास येणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : नागपूर येथील अंबाझरी लेआऊटमध्ये आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या स्विमिंग पूलसाठी पहिल्या टप्प्यात 24 कोटी रुपये खर्च करूनही सदर स्विमिंग पूलचे काम थांबलेले असणे

मु.शी. : नागपूर येथील अंबाझरी लेआऊटमध्ये आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या स्विमिंग पूलसाठी पहिल्या टप्प्यात 24 कोटी रुपये खर्च करूनही सदर स्विमिंग पूलचे काम थांबलेले असणे याबाबत श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांनी "नागपूर येथील अंबाझरी लेआऊटमध्ये आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या स्विमिंग पूलसाठी पहिल्या टप्प्यात 24 कोटी रुपये खर्च करूनही सदर स्विमिंग पूलचे काम थांबलेले असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : पुणे शहरातील दहावी व बारावी परीक्षेतील सर्वसाधारण आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मिळणारी शिष्यवृत्ती विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात थेट जमा करण्यास महानगरपालिकेला आलेले अपयश

मु.शी. : पुणे शहरातील दहावी व बारावी परीक्षेतील सर्वसाधारण आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मिळणारी शिष्यवृत्ती विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात थेट जमा करण्यास महानगरपालिकेला आलेले अपयश याबाबत श्री. अनिल भोसले, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. अनिल भोसले, वि.प.स. यांनी "पुणे शहरातील दहावी व बारावी परीक्षेतील सर्वसाधारण आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना मिळणारी शिष्यवृत्ती विद्यार्थ्यांच्या बँक खात्यात थेट जमा करण्यास महानगरपालिकेला आलेले अपयश" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : कल्याण-डोंबिवली मनपाची पाणीपुरवठा करणारी नळपाणीपुरवठा योजना बंद पडल्याने टिटवाळा परिसरातील नागरिकांवर दूषित पाणी पिण्याची वेळ येणे

मु.शी. : कल्याण-डोंबिवली मनपाची पाणीपुरवठा करणारी नळपाणीपुरवठा योजना बंद पडल्याने टिटवाळा परिसरातील नागरिकांवर दूषित पाणी पिण्याची वेळ येणे याबाबत श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री.जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी "कल्याण-डोंबिवली मनपाची पाणीपुरवठा करणारी नळपाणीपुरवठा योजना बंद पडल्याने टिटवाळा परिसरातील नागरिकांवर दूषित पाणी पिण्याची वेळ येणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : चेंबूर येथील पालिका शाळेत विद्यार्थ्यांना शालेय पोषण आहारांतर्गत पुरविल्या जाणाऱ्या खिचडीत उंदराची पिल्ले आढळल्याचे उघडकीस येणे

मु.शी. : चेंबूर येथील पालिका शाळेत विद्यार्थ्यांना शालेय पोषण आहारांतर्गत पुरविल्या जाणाऱ्या खिचडीत उंदराची पिल्ले आढळल्याचे उघडकीस येणे याबाबत श्री. किरण पावसकर, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. किरण पावसकर, वि.प.स. यांनी "चेंबूर येथील पालिका शाळेत विद्यार्थ्यांना शालेय पोषण आहारांतर्गत पुरविल्या जाणाऱ्या खिचडीत उंदराची पिल्ले आढळल्याचे उघडकीस येणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : शालेय पोषण आहारांतर्गत विद्यार्थ्यांना पुरविण्यात येणारी खिचडी खाऊन विद्यार्थ्यांना विषबाधा होणे

मु.शी. : शालेय पोषण आहारांतर्गत विद्यार्थ्यांना पुरविण्यात येणारी खिचडी खाऊन विद्यार्थ्यांना विषबाधा होणे याबाबत श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी "शालेय पोषण आहारांतर्गत विद्यार्थ्यांना पुरविण्यात येणारी खिचडी खाऊन विद्यार्थ्यांना विषबाधा होणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : औरंगाबाद शहरालगतच्या 28 गावांसाठी सन 2006 मध्ये झालर क्षेत्र विकास योजनेबाबत केलेली घोषणा

मु.शी. : औरंगाबाद शहरालगतच्या 28 गावांसाठी सन 2006 मध्ये झालर क्षेत्र विकास योजनेबाबत केलेल्या घोषणेबाबत श्री. सतिश चव्हाण, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. सतिश चव्हाण, वि.प.स. यांनी "औरंगाबाद शहरालगतच्या 28 गावांसाठी सन 2006 मध्ये झालर क्षेत्र विकास योजनेबाबत केलेली घोषणा" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : मौ. हेळंब, ता. परळी, जि. बीड ग्रामपंचायतीला प्राप्त झालेल्या 13 व्या वित्त आयोगाच्या निधीत अपहार होणे

मु.शी. : मौ. हेळंब, ता. परळी, जि. बीड ग्रामपंचायतीला प्राप्त झालेल्या 13 व्या वित्त आयोगाच्या निधीत अपहार होणे याबाबत सर्वश्री धनंजय मुंडे, अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्रीमती पंकजा मुंडे (ग्रामविकास मंत्री) : सभापती महोदय, सर्वश्री धनंजय मुंडे, अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी "मौ. हेळंब, ता. परळी, जि. बीड ग्रामपंचायतीला प्राप्त झालेल्या 13 व्या वित्त आयोगाच्या निधीत अपहार होणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवते.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : लासलगाव मुख्य कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये व्यापाऱ्यांनी लिलावात कांद्याचा भाव कमी पुकारणे

मु.शी. : लासलगाव मुख्य कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये व्यापाऱ्यांनी लिलावात कांद्याचा भाव कमी पुकारणे याबाबत सर्वश्री जयंत प्र. पाटील, विजय सावंत, कपिल पाटील, श्रीकांत देशपांडे, दत्तात्रय सावंत, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. चंद्रकांत पाटील (सहकार व पणन मंत्री) : सभापती महोदय, सर्वश्री जयंत प्र. पाटील, विजय सावंत, कपिल पाटील, श्रीकांत देशपांडे, दत्तात्रय सावंत, वि.प.स. यांनी "लासलगाव मुख्य कृषी उत्पन्न बाजार समितीमध्ये व्यापाऱ्यांनी लिलावात कांद्याचा भाव कमी पुकारणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : नवीन पनवेल, कोळवाडी येथील आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या हॉस्टेल मालकाने शासनाकडून भाडे थकीत झाल्यामुळे विद्यार्थ्यांना बाहेर काढणे

मु.शी. : नवीन पनवेल, कोळवाडी येथील आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या हॉस्टेल मालकाने शासनाकडून भाडे थकीत झाल्यामुळे विद्यार्थ्यांना बाहेर काढणे याबाबत श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. विष्णू सवरा (आदिवासी विकास मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. कपिल पाटील, वि.प.स. यांनी "नवीन पनवेल, कोळवाडी येथील आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या हॉस्टेल मालकाने शासनाकडून भाडे थकीत झाल्यामुळे विद्यार्थ्यांना बाहेर काढणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे सला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : मेट्रो-3 प्रकल्पामुळे गिरगाव, चिराबाजार, ग्रॅण्ट रोड येथील 27 इमारती आणि 777 कुटुंबे विस्थापित होणे

मु.शी. : मेट्रो-3 प्रकल्पामुळे गिरगाव, चिराबाजार, ग्रॅण्ट रोड येथील 27 इमारती आणि 777 कुटुंबे विस्थापित होणे याबाबत श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी "मेट्रो-3 प्रकल्पामुळे गिरगाव, चिराबाजार, ग्रॅण्ट रोड येथील 27 इमारती आणि 777 कुटुंबे विस्थापित होणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : राज्य सरकारने महाराष्ट्र प्राणी रक्षण कायद्यात सुधारणा करून गोवंशातील प्राण्यांची कत्तल, त्यांचे मांस बाळगण्यास व खाण्यास बंदी आणणे

मु.शी. : राज्य सरकारने महाराष्ट्र प्राणी रक्षण कायद्यात सुधारणा करून गोवंशातील प्राण्यांची कत्तल, त्यांचे मांस बाळगण्यास व खाण्यास बंदी आणणे याबाबत श्री. माणिकराव ठाकरे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. एकनाथराव खडसे (पशुसंवर्धन मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. माणिकराव ठाकरे, वि.प.स. यांनी "राज्य सरकारने महाराष्ट्र प्राणी रक्षण कायद्यात सुधारणा करून गोवंशातील प्राण्यांची कत्तल, त्यांचे मांस बाळगण्यास व खाण्यास बंदी आणणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : कल्याण-डोंबिवली शहरातील धोकादायक इमारतींचा प्रश्न मार्गी लावण्याची मुख्यमंत्री महोदयांनी घोषणा करूनही शासनाने अद्याप कोणताही निर्णय न घेणे.

मु.शी. : कल्याण-डोंबिवली शहरातील धोकादायक इमारतींचा प्रश्न मार्गी लावण्याची मुख्यमंत्री महोदयांनी घोषणा करूनही शासनाने अद्याप कोणताही निर्णय न घेणे याबाबत श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. जगन्नाथ शिंदे, वि.प.स. यांनी "कल्याण-डोंबिवली शहरातील धोकादायक इमारतींचा प्रश्न मार्गी लावण्याची मुख्यमंत्री महोदयांनी घोषणा करूनही शासनाने अद्याप कोणताही निर्णय न घेणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : मुंबईतील वडाळ्याकडून चेंबूरकडे जाणाऱ्या मोनोरेलचा वीज पुरवठा खंडित होऊन बंद पडणे

मु.शी. : मुंबईतील वडाळ्याकडून चेंबूरकडे जाणाऱ्या मोनोरेलचा वीज पुरवठा खंडित होऊन बंद पडणे याबाबत श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी "मुंबईतील वडाळ्याकडून चेंबूरकडे जाणाऱ्या मोनोरेलचा वीज पुरवठा खंडित होऊन बंद पडणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : मोनोरेलचा विद्युत पुरवठा बंद झाल्याने प्रवाशांमध्ये घबराट निर्माण होणे.

मु.शी. : मोनोरेलचा विद्युत पुरवठा बंद झाल्याने प्रवाशांमध्ये घबराट निर्माण होणे याबाबत श्री. नरेंद्र पाटील, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. नरेंद्र पाटील, वि.प.स. यांनी "मोनोरेलचा विद्युत पुरवठा बंद झाल्याने प्रवाशांमध्ये घबराट निर्माण होणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : पालघर जिल्ह्यातील तलासरी तालुक्यातील वेवजी ग्रामपंचायतीतील दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना इंदिरा आवास योजनेंतर्गत मिळणाऱ्या घरकुलांच्या कामात भ्रष्टाचार होणे

मु.शी. : पालघर जिल्ह्यातील तलासरी तालुक्यातील वेवजी ग्रामपंचायतीतील दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना इंदिरा आवास योजनेंतर्गत मिळणाऱ्या घरकुलांच्या कामात भ्रष्टाचार होणे याबाबत श्री. आनंद ठाकूर, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्रीमती पंकजा मुंडे (ग्रामविकास मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. आनंद ठाकूर, वि.प.स. यांनी "पालघर जिल्ह्यातील तलासरी तालुक्यातील वेवजी ग्रामपंचायतीतील दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना इंदिरा आवास योजनेंतर्गत मिळणाऱ्या घरकुलांच्या कामात भ्रष्टाचार होणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवते.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : गेवराई, जि. बीड येथील कस्तुरबा गांधी बालिका विद्यालयाच्या वसतिगृह इमारतीत क्षमतेपेक्षा अधिक विद्यार्थींनी राहत असणे

मु.शी. : गेवराई, जि. बीड येथील कस्तुरबा गांधी बालिका विद्यालयाच्या वसतिगृह इमारतीत क्षमतेपेक्षा अधिक विद्यार्थींनी राहत असणे याबाबत श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. विनोद तावडे (शालेय शिक्षण मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी "गेवराई, जि. बीड येथील कस्तुरबा गांधी बालिका विद्यालयाच्या वसतिगृह इमारतीत क्षमतेपेक्षा अधिक विद्यार्थींनी राहत असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : मोतीलाल नेहरूनगर "कोले कल्याण" गाव, बांद्रा पूर्व, मुंबई को.ऑप.हाऊसिंग सोसायटीतील कायदेशीर पात्रताधारक सदस्यांना त्यांच्या हक्काची घरे देण्यास विकासकाकडून टाळाटाळ होणे

मु.शी. : मोतीलाल नेहरूनगर "कोले कल्याण" गाव, बांद्रा पूर्व, मुंबई को.ऑप.हाऊसिंग सोसायटीतील कायदेशीर पात्रताधारक सदस्यांना त्यांच्या हक्काची घरे देण्यास विकासकाकडून टाळाटाळ होणे याबाबत श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. प्रकाश महेता (गृहनिर्माण मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. जयंत प्र. पाटील, वि.प.स. यांनी "मोतीलाल नेहरूनगर "कोले कल्याण" गाव, बांद्रा पूर्व, मुंबई को.ऑप.हाऊसिंग सोसायटीतील कायदेशीर पात्रताधारक सदस्यांना त्यांच्या हक्काची घरे देण्यास विकासकाकडून टाळाटाळ होणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : दहिसर परिसरातील सरदार वल्लभभाई पटेल नगरात एसआरए प्रकल्पांतर्गत सुरू असलेल्या इमारतीच्या बाजूला उभारलेली संरक्षक भिंत घरावर कोसळून काही व्यक्तींचा मृत्यू होणे

मु.शी. : दहिसर परिसरातील सरदार वल्लभभाई पटेल नगरात एसआरए प्रकल्पांतर्गत सुरू असलेल्या इमारतीच्या बाजूला उभारलेली संरक्षक भिंत घरावर कोसळून काही व्यक्तींचा मृत्यू होणे याबाबत श्री. भाई जगताप, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. प्रकाश महेता (गृहनिर्माण मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. भाई जगताप, वि.प.स. यांनी "दहिसर परिसरातील सरदार वल्लभभाई पटेल नगरात एसआरए प्रकल्पांतर्गत सुरू असलेल्या इमारतीच्या बाजूला उभारलेली संरक्षक भिंत घरावर कोसळून काही व्यक्तींचा मृत्यू होणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : शासनाने सन 2000 पर्यंतच्या झोपडपट्ट्यांना पात्र करून त्यांना कायम करण्याकरिता फोटोपासेस देऊन एसआरएमार्फत घरे देण्याचा संविधानिक निर्णय घेऊन सुध्दा त्याची अंमलबजावणी न होणे

मु.शी. : शासनाने सन 2000 पर्यंतच्या झोपडपट्ट्यांना पात्र करून त्यांना कायम करण्याकरिता फोटोपासेस देऊन एसआरएमार्फत घरे देण्याचा संविधानिक निर्णय घेऊन सुध्दा त्याची अंमलबजावणी न होणे याबाबत श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. प्रकाश महेता (गृहनिर्माण मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांनी "शासनाने सन 2000 पर्यंतच्या झोपडपट्ट्यांना पात्र करून त्यांना कायम करण्याकरिता फोटोपासेस देऊन एसआरएमार्फत घरे देण्याचा संविधानिक निर्णय घेऊन सुध्दा त्याची अंमलबजावणी न होणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : मुंबई मधील मौजे कांजूर (ता. कुर्ला) येथील न.भू.क्र.15 येथे मॅरेथॉन ग्रुप व भांडुप इस्टेट यांनी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडे पुनर्विकास योजनेबाबत बोगस प्रस्ताव मंजुरीसाठी दाखल केल्याचे निदर्शनास येणे

मु.शी. : मुंबई मधील मौजे कांजूर (ता. कुर्ला) येथील न.भू.क्र.15 येथे मॅरेथॉन ग्रुप व भांडुप इस्टेट यांनी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडे पुनर्विकास योजनेबाबत बोगस प्रस्ताव मंजुरीसाठी दाखल केल्याचे निदर्शनास येणे याबाबत श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. प्रकाश महेता (गृहनिर्माण मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी "मुंबई मधील मौजे कांजूर (ता. कुर्ला) येथील न.भू.क्र.15 येथे मॅरेथॉन ग्रुप व भांडुप इस्टेट यांनी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडे पुनर्विकास योजनेबाबत बोगस प्रस्ताव मंजुरीसाठी दाखल केल्याचे निदर्शनास येणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : रमाई आवास योजनेंतर्गत पात्र लाभार्थ्यांना घरकुल मंजूर करण्यास अक्षम्य दिरंगाई करणे

मु.शी. : रमाई आवास योजनेंतर्गत पात्र लाभार्थ्यांना घरकुल मंजूर करण्यास अक्षम्य दिरंगाई करणे याबाबत श्री. दीपकराव साळुंखे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. राजकुमार बडोले (सामाजिक न्याय मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. दीपकराव साळुंखे, वि.प.स. यांनी "रमाई आवास योजनेंतर्गत पात्र लाभार्थ्यांना घरकुल मंजूर करण्यास अक्षम्य दिरंगाई करणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : श्रीक्षेत्र भगवानगड ता. पाथर्डी येथे सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री. धनंजय मुंडे यांच्या वाहनावर दगडफेक करण्याचा प्रकार घडणे

मु.शी. : श्रीक्षेत्र भगवानगड ता. पाथर्डी येथे सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री. धनंजय मुंडे यांच्या वाहनावर दगडफेक करण्याचा प्रकार घडणे याबाबत श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

प्रा. राम शिंदे (गृह राज्यमंत्री(ग्रामीण)) : सभापती महोदय, श्री. अमरसिंह पंडित, वि.प.स. यांनी "श्रीक्षेत्र भगवानगड ता. पाथर्डी येथे सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री. धनंजय मुंडे यांच्या वाहनावर दगडफेक करण्याचा प्रकार घडणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे सला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : महिला उप विभागीय अधिकारी, उप विभाग येवला, जि. नाशिक यांनी वाळूची अवैध वाहतूक करणाऱ्या गाडीला अटकाव करण्याचा प्रयत्न करीत असताना गाडी मालकाने त्यांच्या वाहनाचा पाठलाग करून त्यांना जीवे मारण्याची धमकी देणे

मु.शी. : महिला उप विभागीय अधिकारी, उप विभाग येवला, जि. नाशिक यांनी वाळूची अवैध वाहतूक करणाऱ्या गाडीला अटकाव करण्याचा प्रयत्न करीत असताना गाडी मालकाने त्यांच्या वाहनाचा पाठलाग करून त्यांना जीवे मारण्याची धमकी देणे याबाबत श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

प्रा. राम शिंदे (गृह राज्यमंत्री(ग्रामीण)) : सभापती महोदय, श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी "महिला उप विभागीय अधिकारी, उप विभाग येवला, जि. नाशिक यांनी वाळूची अवैध वाहतूक करणाऱ्या गाडीला अटकाव करण्याचा प्रयत्न करीत असताना गाडी मालकाने त्यांच्या वाहनाचा पाठलाग करून त्यांना जीवे मारण्याची धमकी देणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : वसई तहसीलदार कचेरीतील तलाठी व मंडल अधिकारी यांचे फिरते पथक गस्त घालताना रेती माफियांनी त्यांच्या अंगावर गाड्या घालणे

मु.शी. : वसई तहसीलदार कचेरीतील तलाठी व मंडल अधिकारी यांचे फिरते पथक गस्त घालताना रेती माफियांनी त्यांच्या अंगावर गाड्या घालणे याबाबत श्री. आनंद ठाकूर, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

प्रा. राम शिंदे (गृह राज्यमंत्री(ग्रामीण)) : सभापती महोदय, श्री. आनंद ठाकूर, वि.प.स. यांनी "वसई तहसीलदार कचेरीतील तलाठी व मंडल अधिकारी यांचे फिरते पथक गस्त घालताना रेती माफियांनी त्यांच्या अंगावर गाड्या घालणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : ठाणे जिल्ह्यात मोकाट कुत्र्यांनी हजारो व्यक्तींचे लचके तोडण्याच्या घटना उघडकीस येणे

मु.शी. : ठाणे जिल्ह्यात मोकाट कुत्र्यांनी हजारो व्यक्तींचे लचके तोडण्याच्या घटना उघडकीस येणे याबाबत श्री. अनिल तटकरे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. अनिल तटकरे, वि.प.स. यांनी "ठाणे जिल्ह्यात मोकाट कुत्र्यांनी हजारो व्यक्तींचे लचके तोडण्याच्या घटना उघडकीस येणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : ठाणे जिल्ह्यात मोकाट कुत्र्यांनी हजारो व्यक्तींचे लचके तोडण्याच्या घटना उघडकीस येणे.

मु.शी. : ठाणे जिल्ह्यात मोकाट कुत्र्यांनी हजारो व्यक्तींचे लचके तोडण्याच्या घटना उघडकीस येणे याबाबत श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्रीमती विद्या चव्हाण, वि.प.स. यांनी "ठाणे जिल्ह्यात मोकाट कुत्र्यांनी हजारो व्यक्तींचे लचके तोडण्याच्या घटना उघडकीस येणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : शासकीय कामकाज मराठीतून चालावे असे शासनाचे स्पष्ट निदेश असतानाही पर्यावरण विभागाने पर्यावरण अहवाल इंग्रजीमध्ये प्रसारित करणे

मु.शी. : शासकीय कामकाज मराठीतून चालावे असे शासनाचे स्पष्ट निदेश असतानाही पर्यावरण विभागाने पर्यावरण अहवाल इंग्रजीमध्ये प्रसारित करणे याबाबत श्री. किरण पावसकर, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. रामदास कदम (पर्यावरण मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. किरण पावसकर, वि.प.स. यांनी "शासकीय कामकाज मराठीतून चालावे असे शासनाचे स्पष्ट निदेश असतानाही पर्यावरण विभागाने पर्यावरण अहवाल इंग्रजीमध्ये प्रसारित करणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : मुंबई शहराला पाणीपुरवठा करणारी ब्रिटिशकालीन पाईपलाईन फुटल्याने ठाण्यातील किसननगर भागात जलप्रलय येणे

मु.शी. : मुंबई शहराला पाणीपुरवठा करणारी ब्रिटिशकालीन पाईपलाईन फुटल्याने ठाण्यातील किसननगर भागात जलप्रलय येणे याबाबत श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. संजय दत्त, वि.प.स. यांनी "मुंबई शहराला पाणीपुरवठा करणारी ब्रिटिशकालीन पाईपलाईन फुटल्याने ठाण्यातील किसननगर भागात जलप्रलय येणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : मुंबई शहराला पाणीपुरवठा करणारी ब्रिटिशकालीन पाईपलाईन फुटल्याने ठाण्यातील किसननगर भागात जलप्रलय येणे

मु.शी. : मुंबई शहराला पाणीपुरवठा करणारी ब्रिटिशकालीन पाईपलाईन फुटल्याने ठाण्यातील किसननगर भागात जलप्रलय येणे याबाबत ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, ॲड. निरंजन डावखरे, वि.प.स. यांनी "मुंबई शहराला पाणीपुरवठा करणारी ब्रिटिशकालीन पाईपलाईन फुटल्याने ठाण्यातील किसननगर भागात जलप्रलय येणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : प्रेत जाळल्यानंतर राहिलेली राख चाळून त्यात सापडलेल्या वस्तुंवर नाशिक महानगरपालिका क्षेत्रातील 250 मागासवर्गीय गरीब महिला कुटुंबांचा उदरनिर्वाह चालवित असल्याचे हृदयद्रावक सत्य निदर्शनास येणे

मु.शी. : प्रेत जाळल्यानंतर राहिलेली राख चाळून त्यात सापडलेल्या वस्तुंवर नाशिक महानगरपालिका क्षेत्रातील 250 मागासवर्गीय गरीब महिला कुटुंबांचा उदरनिर्वाह चालवित असल्याचे हृदयद्रावक सत्य निदर्शनास येणे याबाबत श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. राजकुमार बडोले (सामाजिक न्याय मंत्री) : सभापती महोदय, श्री. जयवंतराव जाधव, वि.प.स. यांनी "प्रेत जाळल्यानंतर राहिलेली राख चाळून त्यात सापडलेल्या वस्तुंवर नाशिक महानगरपालिका क्षेत्रातील 250 मागासवर्गीय गरीब महिला कुटुंबांचा उदरनिर्वाह चालवित असल्याचे हृदयद्रावक सत्य निदर्शनास येणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : सोलापूर मनपातर्फे गरजू रुग्णांसाठी चालविण्यात येणाऱ्या मदर तेरेसा पॉलिक्लिनिक रुग्णालयात 3 वर्षांपासून नेत्र शल्यचिकित्सा विभाग बंद असणे.

मु.शी. : सोलापूर मनपातर्फे गरजू रुग्णांसाठी चालविण्यात येणाऱ्या मदर तेरेसा पॉलिक्लिनिक रुग्णालयात 3 वर्षांपासून नेत्र शल्यचिकित्सा विभाग बंद असणे याबाबत श्री. दीपकराव साळुंखे, वि.प.स. यांनी नियम 93 अन्वये दिलेली सूचना

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री. दीपकराव साळुंखे, वि.प.स. यांनी "सोलापूर मनपातर्फे गरजू रुग्णांसाठी चालविण्यात येणाऱ्या मदर तेरेसा पॉलिक्लिनिक रुग्णालयात 3 वर्षांपासून नेत्रशल्यचिकित्सा विभाग बंद असणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, तिला अनुलक्षून, आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मला निवेदन करावयाचे आहे. निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना अगोदरच वितरित केलेल्या असल्याने मी हे निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(**प्रेस** : येथे सोबतचे निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी.: बृहन्मुंबई, ठाणे, कल्याण-डोंबिवली, औरंगाबाद या महानगरपालिका क्षेत्रांमध्ये विविध नागरी समस्यांमुळे जनतेचे अतोनात हाल होणे

मु.शी.: बृहन्मुंबई, ठाणे, कल्याण-डोंबिवली, औरंगाबाद या महानगरपालिका क्षेत्रांमध्ये विविध नागरी समस्यांमुळे जनतेचे अतोनात हाल होणे या विषयावर सर्वश्री धनंजय मुंडे, माणिकराव ठाकरे, सुनील तटकरे, हेमंत टकले, जयंत प्र.पाटील, संजय दत्त, अमरसिंह पंडित, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, चंद्रकांत रघुवंशी, जयवंतराव जाधव, राजेंद्र मुळक, अनिल भोसले, हरिसिंग राठोड, शरद रणपिसे, श्रीमती विद्या चव्हाण, ॲड.जयदेव गायकवाड, ॲड.हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री रामराव वडकुते, प्रकाश गजभिये, डॉ.सुधीर तांबे, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव

(प्रस्ताव पुन्हा प्रस्तुत झाला.)

श्री. प्रकाश महेता (गृहनिर्माण राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, नियम 259 अन्वये सदनात मांडण्यात आलेल्या अंतिम आठवडा प्रस्तावावरील चर्चेत सन्माननीय विरोधी पक्षनेते, सन्माननीय सदस्य सर्वश्री माणिकराव ठाकरे, सुनील तटकरे, जयंत प्र.पाटील, महादेव जानकर, किरण पावसकर, प्रकाश बिनसाळे, सन्माननीय सदस्या श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री. शरद रणपिसे, ॲड. निरंजन डावखरे, सन्माननीय सदस्य सर्वश्री अमरसिंह पंडित, भाई गिरकर, हरिसिंग राठोड, सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गोऱ्हे, सन्माननीय सदस्य प्रा. जोगेंद्र कवाडे यांनी भाग घेतला आहे.

सभापती महोदय, प्रस्तावावरील चर्चेत मुंबई, ठाणे, कल्याण-डोंबिवली, औरंगाबाद मनपा क्षेत्रांतील विषय होते. झोपडपट्टी, म्हाडा या संदर्भातही प्रश्न मांडण्यात आले. सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी चर्चेत मुद्दे मांडताना सांगितले की, मुंबईमध्ये भाजप व शिवसेना पक्षांचे मिळून 29 आमदार आहेत, शहरात जंगल असणाऱ्यांपैकी मुंबई हे एक शहर आहे. दुर्दैवाने राज्यातील मोठी शहरे नागरीकरणाच्या समस्यांनी ग्रस्त आहेत. चर्चेत पायाभूत सुविधा, शहरांत येत असलेले माणसांचे लोंढे, रस्ते, पाणी, वीज या विषयी मुद्दे मांडण्यात आले. ओपन स्पेसच्या संदर्भातही मुद्दा

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. प्रकाश महेता ....

मांडला. मुंबई शहरातील 60 टक्के लोकसंख्या झोपडपट्टीत राहते असे सांगण्यात आले. तसेच काही विषयांत आरोप करण्याचाही प्रयत्न केला. मुंबईमध्ये प्रिमियम घेऊन एफएसआय देण्याचा निर्णय चुकीचा होता आणि त्यास विरोध करण्याऱ्या अधिकाऱ्यांची बदली करण्यात आली असेही सांगण्यात आले. म्हाडाच्या जागेवरील झोपडपट्टीचा विकास एसआरएमार्फत करण्यात येत आहे आणि हा निर्णय बिल्डर लॉबीकरिता घेतला जात आहे, गृहनिर्माण योजना पूर्ण करण्यास म्हाडा असमर्थ आहे असेही काही मुख्य विषय सभागृहात चर्चेच्या वेळी मांडण्यात आले.

सभापती महोदय, म्हाडा, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांच्याकडे 96 प्रस्ताव आले होते आणि जे म्हाडाच्या भूखंडावरचे होते, त्याचे परिशिष्ट तयार करण्यासंबधीचे प्रस्ताव म्हाडाकडे गेले होते. त्यावेळी म्हाडाने असा निर्णय घेतला की, म्हाडाच्या जमिनीवरील झोपडपट्टींचा विकास म्हाडाकडून करण्यात येईल. एसआरएकडूनच ते प्रस्ताव म्हाडाकडे गेले होते. म्हाडाला वाटले की, म्हाडाकडून विकास होईल. परंतु म्हाडाने ज्या दिवशी असा निर्णय घेतला तेव्हापासून आजतागायत त्यांनी त्यातील एक टक्केही कामाला सुरुवात केलेली नाही.

महोदय, म्हाडाचे मत झाले की, शासनाने 96 झोपडपट्टयांचा विकास करावा. शासनाच्याच गृहनिर्माण विभागाचाच एक भाग म्हणजे झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण आहे. त्यामुळे सदर योजना झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या माध्यमातून झाल्या तर योग्य होईल. आता शासन याबाबतचा विचार करीत आहे. शासनाने यासंबंधीची भूमिका मांडली आहे. विकास नियंत्रण नियमावलीतील कलम 33(5) संबंधी असे बोलले गेले की, शासनाने असा नियम केला आहे की, फक्त प्रिमियम घ्यायचा आणि हाऊसिंग स्टॉक काढून टाकायचा आणि त्यामुळे फार मोठे नुकसान होणार आहे. सामान्य लोकांना परवडणारी घरे मिळणार नाहीत, शासन विकासकांसाठी पोषक धोरण घेत आहे, असे सांगण्यात आले. मी म्हणतो की, आपण याबाबतीत थोडा विचार करावा. सन 2006 मध्ये सभागृहात कलम 33(5) चा निर्णय तत्कालीन माननीय मुख्यमंत्री विलासराव देशमुख यांनी घेतला. त्यावेळी दोन्ही सभागृहांतील सन्माननीय सदस्यांची मागणी होती की, म्हाडामध्ये अल्प गटातील लोकांना किमान 484 चौ.फू.चे घर मिळावे. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सभागृहात घोषित केले की, म्हाडा सर्व लोकांना 484 चौ.फू.चे घर देणार आहे. मात्र त्या दिवसापासून धोरण तयार होईपर्यंत,

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. प्रकाश महेता ....

म्हाडाने त्या योजनेवर अंमल करण्याचे बंद केले. सदर बाबतीतील नियम सन 2008 मध्ये झाले. नियम तयार करण्यास जवळपास 2 वर्षे लागली. तत्कालीन माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सभागृहात घोषित केलेल्या नवीन गृहनिर्माण धोरणाचे नियम तयार करण्यासाठी तब्बल 2 वर्षे लागली. सन 2008 मध्ये नियम तयार केले गेले आणि 2.5 एफएसआय देण्यात येईल असे सांगितले.

सभापती महोदय, सर्वांना 484 चौ.फू.चे घर मिळेल असे नियम केले गेले. त्यानंतर म्हाडाकडे जवळजवळ 900 प्रस्ताव प्राप्त झाले. त्यावेळी असा नियम केला असता की, यामध्ये हाऊसिंग स्टॉक सुध्दा म्हाडा सोसायटीला द्यावा लागेल तर बरे झाले असते. परंतु या संदर्भात 2 वेगवेगळ्या चर्चा होत्या की, म्हाडाच्या लेआऊटमध्ये 56 वसाहतींमधील साधारणत: प्लॉट एरिया 700 ते 1000 मीटरचा आहे. एकूण 104 लेआऊट आहेत. 56 वसाहती सर्वात मोठ्या आहेत आणि बाकीच्या छोट्या वसाहती आहेत. 1000-1100 मीटरपेक्षा मोठ्या लेआऊटसाठी 4-6 हजार मीटरचे प्लॉट असतील तर त्यासंबंधीची भूमिका त्यावेळी नक्की केली असती तर बरे झाले असते.

सभापती महोदय, 484 चौ.फू.ची घोषणा केली गेली. गृहनिर्माण धोरण जाहीर झाल्यानंतर सर्क्युलर काढले गेले आणि सांगितले गेले की, 30 मीटरची जागा अधिकाधिक देण्यात यावी आणि बाकी क्षेत्रफळ किती द्यावे हे विकासकाच्या मनसुब्यावर अवलंबून आहे. विकासकांनी लोकांकडून बिल्डिंग घेतल्या. सभासदांकडून सह्या करून विकासक नेमले गेले. त्यावेळी विकासकांना समजले की, आता प्रो रेटा येत आहे, एफएसआय वाढणार आहे. लेआऊटमध्ये 1 अधिक एफएसआय मिळणार आहे. मग शासनाने लेआऊटमध्ये 1 एफएसआय देणार असे जाहीर केले.

(नंतर श्री. रोझेकर ....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.प्रकाश महेता.....

एकूण 4.2 एफ.एस.आय.मंजूर केला. तेव्हा आपण असे घोषित केले नाही की, शासनाला हाऊसिंग स्टॉक घ्यावा लागेल. सन 2006 पासूनच्या प्रस्तावांमधील इमारती तोडून तेथील लोक ट्रॅन्झिट कॅम्पमध्ये रहावयास गेले, आजही ते तेथे रहात आहेत. पण आजही सन 2006 पासूनच्या या सर्व योजना बंद आहेत. त्यानंतर सन 2013 मध्ये आपण सन 2008 मध्ये काढलेले सर्क्युलर रद्द करून नवीन सर्क्युलर काढले. त्यानुसार असे घोषित केले की, 3.5 एफ.एस.आय.देऊ, त्यावर पुन्हा प्रोरेटा एफ.एस.आय. देऊ आणि असे करीत असताना विकासकांनी शासनाला प्रत्येक इमारतीमध्ये हाऊसिंग स्टॉक द्यावा. पूर्वीचे सर्व प्रस्ताव अगोदरच प्रलंबित होते. नवीन योजना आणल्यानंतर आपल्याला असे वाटले की, एफ.एस.आय. वाढवून दिला असल्यामुळे चांगला प्रतिसाद मिळेल. या वसाहतींच्या पुनर्निमाणामधून हाऊसिंग स्टॉक मिळेल, अशी शासनाला अपेक्षा होती. पण फक्त 75 प्रस्तावच दाखल झाले आणि काही सोसायट्यांनी आम्हाला या योजनेमध्ये उत्सुकता आहे, एवढेच कळविले. त्यामधील 18 प्रस्तावांना शासनाने सन 2013 मध्ये देकार पत्र सुध्दा देऊन टाकले. आज वर्ष 2015 सुरु आहे, एकाही इमारतीचे काम सुरु झालेले नाही आणि बिल्डर काम सुरु करण्यास उत्सुकही नाहीत.

सभापती महोदय, दोन योजना तयार झाल्या आणि या दोन योजनांमध्ये फरक झाला. सन 2006 ते सन 2013 या काळात म्हाडाचे धोरण आपण वारंवार बदलत गेलो. प्रत्येक इमारतीमध्ये राहणा-या लोकांना, सभासदांना आपल्या बाजूने घेण्यासाठी विकासकांनी त्यांना असे सांगितले की, तुम्हाला आम्ही घरे देऊ आणि प्रत्येकाला कॉर्पस फंड देखील देऊ. कॉर्पस फंडाचा कोणताही नियम नाही. पण सभासदांना आपल्या बाजूने करून घेण्यासाठी प्रती सभासद 5 लाख ते 15 लाख पर्यंत कॉर्पस फंड देण्याचे आश्वासन बिल्डरांनी त्यांना दिले. त्यामुळे साहजिकच जो बिल्डर जास्त पैसे देईल, त्याला सोसायट्या होकार देऊ लागल्या. जुन्या योजनेनुसार व त्यामधील अटी व शर्ती लक्षात घेऊन बिल्डरांनी सभासदांना पैसे देण्याचे कबूल करून ठेवले होते, किंबहुना त्यामधील अर्धे पैसे देऊनही ठेवले होते. या वसाहतीमध्ये सर्व मध्यमवर्गीय आणि गरीब लोक आहेत. त्या गरीब माणसांना वैयक्तिकरित्या 5 ते 15 लाख रुपये मिळाले, जे नियमामध्ये नाही. परंतु, लालुच म्हणून

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.प्रकाश महेता.....

सभासदांना पैसे देऊन बिल्डरांनी इमारती घेतल्या. त्यावेळी बिल्डरांना हे माहीत नव्हते की, शासनाला हाऊसिंग स्टॉक द्यावा लागणार आहे. आज आपण त्यांना असे सांगत आहोत की, तुम्हाला हाऊसिंग स्टॉक द्यावा लागेल. पण ते आज त्यांना आर्थिकदृष्ट्या परवडत नाही. कारण, त्यांनी लोकांना कमिटमेंट दिली आहे, किंबहुना त्यामधील अर्धी रक्कमसुध्दा देऊन झाली आहे. एवढेच नाही तर नियमापेक्षा जास्त म्हणजे 450, 500, 550 स्क्वे.फु.बांधकाम देण्याचेही आश्वासन दिलेले आहे. एवढे वाढीव क्षेत्रफळ देण्याचा कोणताही नियम नाही. पण काम मिळावे, यासाठी आणि तेव्हाच्या नियमात ते प्रकल्प आर्थिकदृष्ट्या परवडणारे होते म्हणून त्यांनी आश्वासने दिली. आपण त्यावर कोणतेही बंधन आणले नाही.

सभापती महोदय, हे सरकार आल्यानंतर म्हाडाचा पूर्ण आढावा घेतला गेला. एकूण 4 लेआऊटचा पुनर्विकास पूर्ण झाला तर शासनाला किती हाऊसिंग स्टॉक मिळेल, याची माहिती घेण्यात आली. जास्तीत जास्त 57 हजार ते 58 हजार हाऊसिंग स्टॉक मिळू शकेल, अशी माहिती मिळाली. गेल्या 7 वर्षातील हाऊसिंग स्टॉक मिळण्याचा रेशो काय आहे, याचीही माहिती घेतली गेली. हाऊसिंग स्टॉकचा सध्याचा रेशो वर्षाला 1 हजार घरांचा आहे. जर आपल्याला वर्षाला 1 हजार घरे मिळणार असतील तर हाऊसिंग स्टॉकसाठी आपण 67 वर्षे थांबायचे का, याचाही विचार आपल्याला करावा लागणार आहे.

सभापती महोदय, अशा प्रकारे गेल्या आठ ते दहा वर्षात म्हाडा आणि एकूणच गृहनिर्माण धोरणाचा सत्यानाश झालेला आहे, गोरगरीब लोकांचा सत्यानाश झाला आहे. आज हे गोरगरीब लोक अपेक्षा धरून बसले आहेत. आपण सुभाषनगर, कन्नमवार नगर, टिळक नगर, पंत नगर, टागोर नगर मध्ये जाऊ फिरा. ग्रासरूटला लोकांचे काय म्हणणे आहे, हे एकदा समजून घ्या. या मुंबईत विधानसभा निवडणुकीत आमचे 29 आमदार निवडून आले. कारण, झोपडपट्टीमध्ये राहणाऱ्या लोकांवर, हाऊसिंग बोर्डमध्ये राहणाऱ्या लोकांवर तुम्ही अन्याय केला.

सभापती महोदय, झोपडपट्टी योजनेत घोळ आहे, असे म्हटले गेले. तो घोळ कोणी केला? गेल्या 15 वर्षात हा घोळ झाला आहे, असे तुम्हीच सांगत आहात. या सर्व योजनांमध्ये तुम्ही घोळ

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

करीत आला आहात, हे आम्ही गेल्या 15 वर्षांपासून सांगत होतो. स्क्वेअर फुटप्रमाणे सर्व चालले

श्री.प्रकाश महेता.....

आहे, असेही आम्ही निदर्शनास आणून देत होतो. हा घोळ चार महिन्यात संपेल, असे नाही. पण आपल्याला पुढे जायचे आहे. तुम्हीही सकारात्मक भूमिका घेतली पाहिजे. आपण आता नवीन गृहनिर्माण धोरण स्वीकारणार आहोत. या धोरणाचा कच्चा मसुदा आपल्या सर्वांना आम्ही पाठविणार आहोत आणि आपल्या सर्वांच्या सूचना घेऊन आपण एक परिपूर्ण गृहनिर्माण धोरण तयार करणार आहोत.

सभापती महोदय, अनेक वर्षांपासून आपण सेस इमारतींबद्दल ऐकतो आहोत. गेल्या 50 वर्षात 19 हजार इमारतींपैकी केवळ 3 हजार इमारतींचा पुनर्विकास आपण करु शकलो. आजही 16000 इमारती शिल्लक आहेत. या सर्व इमारतींसाठी 4 ते 5 वर्षाचा टाईमबाऊंड प्रोग्रॅम तयार करुन रिपेअर बोर्डाचा हा प्रश्न एकदाचा मिटवून टाकणे गरजेचे आहे. मुंबईत जेवढ्या सेसच्या इमारती आहेत त्यांचा पुनर्विकास करुन तेथील रहिवाशांना रिपेअर बोर्डाच्या जाळ्यातून आणि सरकारला भराव्या लागणाऱ्या सेसमधून कालबध्द काळात मुक्त करण्याची योजना तयार करण्याची आवश्यकता आहे.

सभापती महोदय, आतापर्यंत असे एकही अधिवेशन गेले नाही की, ज्या अधिवेशनात बी.डी.डी.चाळीचा विषय निघालेला नाही. या चाळींचा प्रश्न सोडविण्याबाबत आपल्याला कुणी अडविले होते ? गेल्या 15 वर्षांपासून दोन्ही बाजूचे सभासद या चाळींचा पुनर्विकास करा, असे सांगत आहेत. अनेक वर्षांपासून हा प्रश्न शासनाकडे प्रलंबित आहे. पुनर्विकास व्हावा, अशी आपली सर्वांची इच्छाही आहे. टिकात्मक किंवा राजकीय वक्तव्य मी करणार नाही. पण बी.डी.डी. चाळीतील लोक गेल्या 15 वर्षांपासून वाट पहात आहेत. प्रत्येक अधिवेशनामध्ये या चाळीच्या पुनर्विकासाचा विषय दोन्ही बाजूचे सन्माननीय सदस्य मांडत आहेत आणि त्या त्या काळातील सरकारने प्रयत्नही केले आहेत. मग आपल्या प्रयत्नात कोणत्या त्रुटी आहेत, त्या शोधून, या संबंधी आपण त्यांना न्याय देणार की नाही ?

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

सभापती महोदय, माननीय स्व.राजीव गांधी पंतप्रधान असताना त्यांनी धारावी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्रकल्पावर लक्ष द्यावे, असे सांगितले होते आणि शासनाने इमानदारीने लक्ष देण्याचा

...4....

श्री.प्रकाश महेता.....

प्रयत्नही केला आहे. पण तेथील प्रश्न अद्याप सुटले नाहीत. कारण, त्या प्रश्नांच्या मुळाशी आपण गेलेलो नाही. ज्यांनी निर्णय करायचा होता त्यांनी तो विषय समजून घेतला की नाही, याबाबतीत माझ्या मनात शंका आहे. या प्रकल्पातील एक सेक्टर आपण म्हाडाला विकसित करण्यासाठी दिला. त्यामधील फक्त एकच बिल्डींग उभी राहिली. एकाच कंपनीला सर्व प्रकल्पाचे काम देण्याचा निर्णय मागील सरकारने घेतला. राज्यभर म्हाडाचे बांधकाम एकाच विशिष्ट कंपनीने करावे, अशा प्रकारचा एक करार 20-25 वर्षापूर्वी झालेला आहे. पण म्हाडाकडे दुसरा पर्याय नाही का ? एल.ॲण्ड टी., गोदरेज, यासारख्या कंपन्यांकडून आपण ही कामे करून घेऊ शकत नाही का ? आता तर अशी नवीन टेक्नॉलॉजी आली आहे की, ज्या माध्यमातून वर्षभराच्या आत 15-20 मजली इमारत उभी राहू शकेल. अशा प्रकारची टेक्नॉलॉजी विदेशात आलेली आहे. त्या टेक्नॉलॉजीचा अभ्यास करून आपल्याला बांधकाम करता येणार नाही का ?

सभापती महोदय, झोपडपट्टी, बी.डी.डी.चाळ, बी.आय.टी.चाळ, धारावी, असे सर्व प्रकल्प रखडलेले आहेत. दोन दिवसांपूर्वी झालेल्या चर्चेत मुख्यमंत्री महोदयांनी या संदर्भात काही विचार मांडले आहेत. गेल्या चार महिन्यात त्यांनी जवळ जवळ 7 ते 8 वेळा अधिकाऱ्यांना बरोबर बैठका घेतल्या आहेत. मुख्यमंत्री महोदयांनी काल सुध्दा घोषित केले की, मे महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यात संपूर्ण राज्याचे नवीन गृहनिर्माण धोरण आपण जाहीर करू. मुंबई, ठाणे, कल्याण, डोंबिवली, अंबरनाथ या शहरांचा त्यात समावेश होणारच आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

यानंतर श्री.वि.खर्चे.....

श्री.प्रकाश महेता.....

राजीव गांधी निवारा प्रकल्प क्रमांक 1, राजीव गांधी निवारा प्रकल्प क्रमांक 2, इंदिरा आवास योजना, शबरी आवास योजना, रमाई आवास योजना, या सर्व योजना एकत्रित करुन महाराष्ट्रातील जिल्हा, तालुका व ग्रामीण स्तरावरील लोकांना पक्की घरे कशी देता येतील याचा विचार करण्यात येत आहे. 11 लाख लोकांना परवडणारी घरे उपलब्ध करुन देण्यासाठी जलद गतीने योजना तयार करावयाची आहे. ही कामे पाच वर्षाच्या आत करण्याची शासनाची इच्छाशक्ती आहे. अनेक सन्माननीय सदस्य सभागृहात वारंवार सांगत असतात की, राजकीय इच्छाशक्ती पाहिजे. याबाबत मी असे सांगू इच्छितो की, हे सरकार प्रबळ इच्छाशक्ती घेऊन काम करीत आहे. अशा प्रकारची इच्छाशक्ती सभागृहातील सर्वच सन्माननीय सदस्यांची असली तर या संदर्भातील अडचणी दूर करुन गृहनिर्माण धोरणात सर्व समावेशक व सकारात्मक बदल करण्यात येतील. सभागृहात पोटतिडीकिने बोलल्यानंतर त्यासंदर्भातील रिझल्ट पाच वर्षाच्या आत लोकांच्या समोर ठेवण्याचा प्रयत्न शासन करणार आहे. याबाबत सन्माननीय सदस्यांनी जे प्रश्न उपस्थित केले, त्या सर्व प्रश्नाचे उत्तरे शासनाकडून लोकांच्या समोर मांडण्यात येतील. एवढे बोलून मी माझे भाषण संपवितो.

....2...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.दिवाकर रावते (परिवहन मंत्री) : सभापती महोदय, अंतिम आठवडा प्रस्तावावर चर्चा करतांना परिवहन विभागाच्या संदर्भात काही मुद्दे उपस्थित करण्यात आले आहेत. त्या मुद्यांचे उत्तर देण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, मला जाहीर करताना आनंद होतो की, भारतातील शहरांची पाहणी करण्यासाठी तज्ज्ञ लोकांची समिती नियुक्त करण्यात आली होती. त्या पाहणी अहवालाच्या संदर्भात दिल्ली येथे कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. तो कार्यक्रम एबीपी चित्रवाहिनीवरून दाखविण्यात आला होता. या पाहणी अहवालातून ज्या शहरांचा क्रमांक लागला त्या शहरांचा सन्मान करण्यात आला होता. महाराष्ट्राचे परिवहन मंत्री म्हणून मला मुंबई शहराच्या बाबतीत निमंत्रण आले होते, मुंबईचे महापौर व मी त्या कार्यक्रमासाठी दिल्ली येथे उपस्थित होतो. मला सांगतांना आनंद होतो की, वाहतुकीच्या बाबतीत देशातील सर्वात उत्तम शहर म्हणून मुंबईला प्रथम क्रमांक मिळाला आहे. त्यानंतर राहण्यायोग्य उत्तम शहर म्हणून संपूर्ण हिंदुस्थानात मुंबई शहराला प्रथक क्रमांक मिळाला आहे. यासाठी माननीय मुख्यमंत्री अभिनंदनास पात्र आहेत. आरोग्य सुविधा, स्वच्छ आणि सुंदर शहर म्हणून मुंबई महानगरपालिकेला प्रथम क्रमांक मिळाला आहे. मी हे एवढ्याकरिता सांगत आहे की, आज या विषयाबाबत सभागृहात चर्चा झाली आहे. अनेक सन्माननीय सदस्यांनी विविध मुद्दे मांडले आहेत.

सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत पाटील व सन्माननीय सदस्य ॲड.निरंजन डावखरे यांनी मला एमएमआरडीएच्या माध्यमातून मुंबई, कल्याण किंवा या संपूर्ण परिसरातील परिवहन सेवा एकत्र करण्याबाबत एक पत्र दिले होते. त्या विषयाबाबत त्यांच्याशी माझी चर्चा झाली व एक बैठक देखील झाली आहे. यासंदर्भातील अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर पुढील कार्यवाही करता येईल. तसेच याबाबत विविध पातळीवर चर्चा सुरु आहे.

सन्माननीय सदस्य श्री.किरण पावसकर यांनी पार्किंगचा मुद्दा मांडला होता, याबाबत एक अहवाल आला आहे असे आपण सांगितले. तो अहवाल मी मिळविण्याचा प्रयत्न करतो. असा अहवाल आला असेल तर मुंबईतील पार्किंगबाबत विचार करताना तो गरजेचा आहे. आठ दिवसापूर्वी यासंदर्भात न्यायालयात याचिका दाखल करण्यात आली होती. त्यामध्ये न्यायालयाने असे सांगितले आहे की, या शहरात वाहनांची भरमसाठ गर्दी झाली आहे. सन्माननीय सदस्यांनी भाषण करतांना सांगितले की, पुढील काळात गाडीचा दरवाजा देखील उघडता येणार नाही. यापुढे

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) BB-3

VVK/ AKN/ KTG/ प्रथम श्री.रोझेकर.. 15:00

श्री.दिवाकर रावते....

परिवहन खात्याने कोणत्याही वाहनाचे रजिस्ट्रेशन करताना वाहन उभे करण्यासाठी स्वतःची जागा आहे किंवा नाही याची खात्री करुन घ्यावी असे मत न्यायालयाने व्यक्त केले आहे. त्याबाबत खात्याच्या अनुषंगाने पाहणी करण्यात येत आहे.

सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोऱ्हे यांनी बीईएसटीच्या संदर्भात मुद्दा मांडला तो अत्यंत महत्वाचा आहे. यासंदर्भात गेल्या आठवड्यात माझ्या दालनात बीईएसटीचे अधिकारी व विभागाचे संबंधित अधिकारी यांची बैठक झाली होती. परिवहनाबाबत गांभीर्याने विचार करावा असे ठरविण्यात आले असून सरकारकडून योग्य मार्गदर्शन करण्यात येत आहे.

सन्माननीय सदस्य श्री.प्रकाश बिनसाळे यांनी जो मुद्दा मांडला तो अत्यंत महत्वाचा आहे. सिग्नलवर ट्राफिक थांबत असते, यासंदर्भात जो अहवाल प्राप्त आहे त्याचा मी शोध घेतो, त्या अहवालाचा अभ्यास करण्यात येईल. त्यातून आपल्याकडे किती सुधारणा होईल याबाबत मी साशंक आहे, आपल्या रस्त्यांवरील सिग्नलवर टॅक्सी थांबल्यानंतर त्या बंद करण्यात येतात, सुरु करताना त्यासाठी तीन ते चार सेकंदाचा वेळ जातो. सेकंदावर हा सर्व प्रकार चालत असतो. त्यामुळे त्या अहवालाचा शासन निश्चितपणे अभ्यास करणार आहे.

सन्माननीय सदस्य ॲड निरंजन डावखरे यांनी रेल्वे स्थानक विस्तारीकरणाचा प्रश्न उपस्थित केला होता, याबाबत केंद्र शासनाने निर्णय घेतला आहे. ठाणे आणि मुलुंड शहराच्या मध्ये कोणतेही रेल्वे स्टेशन बांधण्यात येणार नाही. ठाणे रेल्वे स्थानकाचे विस्तारीकरण करण्याचा निर्णय केंद्र शासनाने घेतला आहे. मी रेल्वेशी संपर्क साधून चर्चा केली आहे, या विषयाची रेल्वेने दखल घेतली आहे.

सभापती महोदय, ब्लमबर्ग फिलॉसॉफी या संस्थेच्या वतीने जगात सखोल अभ्यास करण्यात आला आहे. जगातील दहा शहरांची निवड करण्यात आली आहे, त्यात मुंबई शहराची निवड करण्यात आली आहे. मुंबई शहरातील वाहतूक नियंत्रण करण्यासाठी या संस्थेच्या वतीने 100 कोटी रुपयांचा खर्च पहिल्या पाच वर्षात करण्यात येणार आहे. यासंदर्भात ब्लमबर्ग फिलॉसॉफी व महाराष्ट्र शासनाचा करार झाला आहे. त्यावर मुख्यमंत्री महोदयांनी सही केली आहे. 100 कोटी रुपये पाच वर्षात मुंबई शहरात खर्च करण्यात येणार आहेत. याबाबत मुंबई महानगरपालिकेचे

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) BB-4

VVK/ AKN/ KTG/ प्रथम श्री.रोझेकर.. 15:00

श्री.दिवाकर रावते....

अतिरिक्त आयुक्त श्री.श्रीनिवासन हे प्रमुख म्हणून काम पाहणार आहेत. यासंदर्भात वाहतूक नियंत्रण करणारे प्रमुख पोलीस अधिकारी, परिवहन खात्याचे अतिरिक्त सचिव यांच्यासोबत मी बैठक घेतली आहे. यापुढे देखील अशा बैठका होणार आहेत. सन्माननीय सदस्यांनी मुंबईतील वाहतुकीबाबत ज्या सूचना केल्या आहेत, त्यासाठी या संस्थेच्या माध्यमातून येणारा निधी व इतर निधीतून मुंबईत सोईसुविधा निर्माण करण्याचा प्रयत्न करण्यात येणार आहे.

सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत पाटील यांनी सागरी परिवहनाच्या संदर्भात मुद्दा उपस्थित केला होता. सागरी परिवहन खाते परिवहन खात्यात असायला पाहिजे असे आपण म्हटले आहे. विमान देखील माझ्या खात्यात असायला पाहिजे असे मला वाटते. परंतु तसे होऊ शकणार नाही. बंदरे व सागरी परिवहन हा विषय माननीय मुख्यमंत्री यांच्या अखत्यारीत आहे. या विषयासंदर्भात सन्माननीय सदस्य श्री.प्रकाश बिनसाळे यांनी औचित्याचा मुद्दा मांडला होता. आज देखील हा मुद्दा उपस्थित झाला आहे, यासंदर्भात आपण मुख्यमंत्री महोदयांना पत्र दिले आहे. यासंदर्भात मुख्यमंत्री महोदय भाष्य करतील, एवढे बोलून मी माझे भाषण संपवितो. धन्यवाद, जयहिंद, जय महाराष्ट्र.

....5...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, नियम 259 अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्तावावर माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.धनंजय मुंडे, सर्वश्री. हरिसिंग राठोड, भाई गिरकर, डॉ.नीलम गोऱ्हे, प्रा.जोगेंद्र कवाडे, श्री.महादेव जानकर, श्री.जयंत पाटील, श्री.किरण पावसकर, श्री.प्रकाश बिनसाळे, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.शरद रणपिसे, ॲड.निरंजन डावखरे, श्री.अमरसिंह पंडित, ॲड.राहूल नार्वेकर या सन्माननीय सदस्यांनी सहभाग घेतला आहे. विरोधी पक्ष नेत्यांनी चांगले मुद्दे मांडले आहेत. आपण सर्वांनी मिळून मुंबई शहरांची परिस्थिती बदलली पाहिजे. जगातील शहरांमध्ये काय गुंतवणूक होते, आपल्या देशातील शहरांमध्ये काय गुंतवणूक होते, यासंदर्भात अतिशय महत्वाचा मुद्दा उपस्थित करण्यात आला आहे. आपण अनेक वर्षापासून आपल्या शहरांना दुर्लक्षित ठेवले, ही वस्तुस्थिती आहे.

या नंतर श्री.बोरले...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस.....

शहरीकरणाचा वेग खूप जास्त आहे. राज्यातील नागरी लोकसंख्या सन 2011 मध्ये 5 कोटी 8 लाख इतकी झाली. पूर्वी असे म्हटले जात होते की, भारत देश गावांमध्ये राहतो आणि आपण म्हणायचो की, महाराष्ट्र गावांमध्ये राहतो, हे खरे आहे. परंतु, आज जवळपास 48 टक्के महाराष्ट्र शहरांमध्ये राहतो. त्यामुळे जसे गावांकडे आणि शेवटच्या माणसाकडे लक्ष देण्याची आवश्यकता आहे त्या प्रमाणे शहरांकडे देखील लक्ष देण्याची आवश्यकता आहे. ज्या प्रमाणात नागरीकरण झाले त्या नागरीकरणाच्या वेगाला तर थांबविणे शक्य नव्हते परंतु, मॅनेज करण्याची आवश्यकता होती. मात्र त्याचे व्यवस्थापन आपण त्या प्रमाणात करु शकलो नाही. नागरीकरणाचा वेग आणि पायाभूत सुविधा निर्माण करण्याचा वेग यामध्ये इतका संबंध विच्छेद होता की, त्यामुळे एकीकडे आपल्याकडील गावे ओस पडली. लोक मोठ्या संख्येने शहरात आले आणि शहरे बकाल झाली, अशा प्रकारची अवस्था आपण बघितली आहे. ज्याला आपण आणीबाणीची परिस्थिती म्हणू शकतो ते मागील काही वर्षापासून आपण शहरांच्या बाबतीत बघत आहोत. आज राज्यात 26 महानगरपालिका, 239 नगरपरिषदा, नगरपंचायती व नागरी स्थानिक संस्था आहेत. राज्यात नागरी भागाचा सुयोग्य व सुनियोजित विकास करण्याकरिता आपण 133 तालुक्याच्या मुख्यालयाच्या ठिकाणी नगरपरिषदा, नगरपंचायती स्थापित करण्याचा निर्णय घेतला आणि त्याबाबतची कार्यवाही आपण वेगाने सुरु केलेली आहे. मी स्वतः यासाठी मान्यता दिलेली आहे. आपल्याला नागरी लोकसंख्येमध्ये मोठ्या प्रमाणात वाढ होताना दिसत आहे. ज्याला आपण सस्टेनेबल सिटीज म्हणतो ती राहण्यायोग्य स्वच्छ, सुंदर, निरोगी आणि नियोजनबद्ध अशा प्रकारची शहरे तयार करण्याच्या संदर्भात राज्य शासनाचा मानस आहे आणि त्याच दृष्टीने राज्याच्या नगरविकास विभागाने पावले उचलण्यास सुरुवात केलेली आहे.

सभापती महोदय, विशेषतः खूप मोठ्या प्रमाणात विकास आराखडे प्रलंबित होते. काही विकास आराखडे 5 वर्षे, 8 वर्षे, 10 वर्षापासून प्रलंबित होते. आज मला सांगताना समाधान वाटते की, आज राज्य शासनाकडे एकही विकास आराखडा प्रलंबित नाही. आता काही प्रोसेसमध्ये

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस.....

आहेत. आम्ही त्याला देखील मान्यता देऊ. आपण जर विकास आराखडा वेळेवर मान्य केला नाही तर लोक ओरडतात की मोठ्या प्रमाणावर अवैध बांधकामे झालेली आहेत. अवैध बांधकामांसाठी नफा कमविणारे बिल्डर जसे जबाबदार आहेत तसेच वेळेवर विकास आराखडा तयार न करता आपण त्या ठिकाणी अशा प्रवृत्तींना प्रोत्साहन देखील देत असतो. एखाद्या शहराची लोकसंख्या ज्या वेगाने वाढते त्याच वेगाने आपण त्या विकास आराखड्यातील रहिवास क्षेत्र वाढविले नाही तर जागा मिळेल त्या ठिकाणी घरे तयार होतात आणि आपण नंतर त्याला अतिक्रमण ठरवून त्यावर कारवाई करतो. अनेक वेळा लोकांनी स्वत: प्लॉट विकत घेऊन, कर्ज काढून ही घरे बांधलेली असतात. परंतु आपल्या विकास आराखड्याचे वेळेवर नूतनीकरण न झाल्यामुळे, येलो बेल्टच्या जागा नव्याने तयार न केल्यामुळे आणि 30-40 टक्के लोकसंख्या वाढल्यामुळे शेवटी जनतेला देखील याचा त्रास सहन करावा लागतो. विशेषत: अशा परिस्थितीत ले-आऊट विकणारे निघून जातात, फ्लॅट बांधणारे निघून जातात आणि सामान्य माणसाला मात्र त्याचा सामना करावा लागतो. या दृष्टीने राज्य शासनाने वेगाने पावले उचलण्याचा प्रयत्न सुरु केलेला आहे.

सभापती महोदय, आपल्या जवळ जी संसाधने आहेत त्यांचा महत्तम उपयोग कशा प्रकारे करता येईल, असा प्रयत्न राज्य शासनाचा असेल. म्हणून प्रामुख्याने प्रथम 6 बाबींवर खर्च झाला पाहिजे. शुद्ध पाण्याचा पर्याप्त पुरवठा, रस्ते, परिवहन सेवा या पायाभूत सुविधांचा विकास, कचरा मुक्त शहरे, उत्कृष्ट सांडपाणी व्यवस्थापन, घन कचऱ्याची शास्त्रोक्त पद्धतीने विल्हेवाट अशा पद्धतीने स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान राबविणे, गुणवत्तापूर्ण आरोग्य, प्राथमिक शिक्षणाच्या सुविधा उपलब्ध करुन देणे, खेळाचे मैदान व मनोरंजनाचे मैदान इत्यादी सार्वजनिक उपयोगांच्या आरक्षणाचा पूर्णत: विकास करणे व नागरिकांना स्वच्छ पर्यावरण पूरक अशा प्रकारचे बाजार देखील उपलब्ध करुन देणे, अशा प्रकारच्या 6 मूलभूत गोष्टींवर आपले जे रिसोर्सेस आहेत, जी संसाधने आहेत ती संसाधने जास्तीत जास्त खर्च केली पाहिजेत, असा राज्य शासनाचा मानस आहे. या निमित्ताने प्रदूषण मुक्त हरित व पर्यावरण पूरक शहरांची निर्मिती कशी करता येईल, या

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस.....

संदर्भात आपण प्रयत्न करीत आहोत. विशेषत: जे नागरी प्रशासन आहे या प्रशासनामध्ये कॅपॅसिटी बिल्डींग व्हावी. हे प्रशासन जास्तीत जास्त योग्य प्रकारे चालण्याच्या दृष्टीने तंत्रज्ञानाचा उपयोग व्हावा, अशा प्रकारचा प्रयत्न देखील राज्य शासनाच्या वतीने आपण करीत आहोत. त्याच वेळी नागरी संस्था कशा प्रकारे बळकट होतील याही संदर्भात आपण या निमित्ताने काही निर्णय घेतलेले आहेत. आपण या संदर्भात देखील कार्यवाही करणार आहोत.

सभापती महोदय, अंतिम आठवडा प्रस्तावावरील चर्चेच्या वेळी माननीय विरोधी पक्षनेते व अन्य सन्माननीय सदस्यांनी काही मूलभूत प्रश्न उपस्थित केलेले आहेत. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी एलईडी दिव्यांच्या संदर्भात मुद्दा उपस्थित केला. केंद्र शासनाने परवानगी न घेता हे दिवे कसे लावले, त्याचे टेंडर का काढण्यात आले नाही, त्यांना विना टेंडर दिवे लावण्याची कशी काय परवानगी मिळाली, अशा प्रकारचे अनेक मुद्दे आपण उपस्थत केले. विरोधी पक्षनेते, मला देखील असे वाटते की, असे तर नाही ना की केंद्र शासन आपली शिडी घेऊन आले आणि एका रात्रीत सर्व दिवे बदलले आणि कोणाला याची माहितीच नाही, असे घडलेले नाही. मुंबई शहरात एलईडी दिव्यांच्या संदर्भातील पायलट प्रोजेक्ट करण्याचे ठरले व त्याला महानगरपालिकेची मान्यता घेण्यात आली आणि हे काम केंद्र शासनाच्या ईईएसएल या अधिकृत कंपनीने केलेले आहे. कोणत्या तरी ठेकेदाराला विना टेंडर काम देऊन हे काम करण्यात आले असे नाही. मुंबई शहराचा विचार केला तर मुंबई शहरात एलईडी दिवे लावल्यामुळे 70 कोटी रुपयांची बचत होईल. आज मुंबईचे विजेचे करंट बिल 163 कोटी रुपये आहे आणि एलईडी दिवे लावल्यानंतर ते बिल 93 कोटी रुपयांपर्यंत कमी होणार आहे. म्हणजे यामुळे 70 कोटी रुपयांची बचत होणार आहे. एका वर्षाचे बिल 163 कोटी रुपये आहे ते 93 कोटी रुपयांवर येणार आहे. त्यामुळे या संदर्भात केंद्र शासनाने एनर्जी एफिशिएंट लायटिंग असले पाहिजे या दृष्टीने हा प्रयत्न सुरु केलेला आहे. सर्वच महानगरपालिकांचा हा खर्च वाचला तर तो अन्य कामांसाठी वापरता येईल. (...अडथळा...) त्यांची आणि आमची चर्चा झालेली आहे. आम्ही सर्व कामे ठरवूनच करतो. तुमचे आणि माणिकरावांचे

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस.....

जसे आहे, तसे आमचे नाही. एलईडी दिव्यांच्या संदर्भातील प्रोजेक्ट राज्यातील इतर महानगरपालिकांनीही हाती घ्यावा आणि यातील मॉडेल असे आहे की, महानगरपालिकांवर आर्थिक भार येत नाही. ईईसीएल अशा प्रकारचे मॉडेल्स देखील तयार करीत आहे की, ऊर्जेच्या बचतीतून याचा परतावा व्हावा, जेणे करुन महानगरपालिकेवर आर्थिक भार न पडता महानगरपालिकांना अशा प्रकारचे काम करता यावे, असाही प्रयत्न आपण या निमित्ताने करीत आहोत.

सभापती महोदय, ठाणे येथे कॅन्सर हॉस्पिटल असले पाहिजे असा मुद्दा उपस्थित करण्यात आलेला आहे. ठाणे येथील लोकांची अनेक वर्षापासूनची ही मागणी देखील आहे.

यानंतर श्री.भोगले.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस....

टाटा मेमोरियल कॅन्सर हॉस्पिटलने ठाण्यामध्ये कॅन्सर हॉस्पिटल उभारण्यास आम्ही तयार आहोत, त्यासाठी आम्हाला जागा देण्यात यावी असे सांगितले आहे. युती सरकारकडून तातडीने एका महिन्याच्या आत ठाण्यामध्ये कॅन्सर हॉस्पिटल उभारण्यासाठी टाटा मेमोरियल कॅन्सर हॉस्पिटलला जागा देण्यात येईल, हे या निमित्ताने सांगू इच्छितो.

सभापती महोदय, ठाणे शहरासाठी सीसीटीव्ही नेटवर्क योजनेच्या संदर्भात मुद्दा मांडला गेला. या संदर्भातील प्रस्ताव दिनांक 3 फेब्रुवारी, 2015 रोजी गृह विभागाने त्यांना पाठविला आहे. त्याकरिता महापालिकेने 3 कोटी रुपयांची तरतूद केली आहे. त्यामुळे ठाण्यामध्ये सीसीटीव्ही नेटवर्क उभे करण्याच्या संदर्भात कार्यवाही करण्यात येईल. ठाणे महापालिका क्षेत्रामध्ये कचरा सल्लागार नेमण्यासाठी कोट्यवधी रुपये खर्च करण्यात आले असेही सांगण्यात आले. या प्रकल्पासाठी जो सल्लागार नेमला आहे त्याला करण्यात आलेले पेमेंट 0.1.2 टक्के इतके आहे. साधारणपणे प्रकल्प किंमतीच्या 5 टक्के पर्यंत सल्लागाराची फी असते. या ठिकाणी 0.1.2 टक्के पेमेंट करण्यात आल्यामुळे यात वावगे काही झाले असे दिसून येत नाही.

सभापती महोदय, कळवा खाडी पूल उभारण्याच्या संदर्भातील काम रखडले आहे असे सांगण्यात आले. याच वर्षी या कामाला सुरुवात झाली. या बांधकामाचा कालावधी 3 वर्षांचा आहे. त्यामुळे कामाला सुरुवात झाली असून काम कुठेही थांबलेले नाही. काम पूर्ण होणार असून ते योग्य गतीने चाललेले आहे. यामध्ये कोणती अडचण आहे असे दिसून येत नाही.

सभापती महोदय, कल्याण-डोंबिवली महापालिका क्षेत्रात अस्तित्वात असलेल्या दफनभूमीवर आणि कुळाच्या जमिनीवर बीओटी तत्वावरील आधुनिक कत्तलखाना उभारण्यात आला, त्यामुळे त्यात 350 कोटी रुपयांपेक्षा अधिक भ्रष्टाचार झाला आहे असा मुद्दा मांडला आहे. अद्याप काम सुरु झालेले नाही, त्यामुळे भ्रष्टाचार होण्याचा प्रश्न नाही. जी जागा देण्यात आली त्यामध्ये अस्तित्वात असलेल्या कोणत्याही दफनभूमीच्या जागेचा समावेश नाही. त्यामुळे माननीय विरोधी पक्षनेत्यांकडे योग्य माहिती पोहोचल्याचे दिसून येत नाही. मी विषय क्लिअर केल्यामुळे त्यांचा या संदर्भातील आक्षेप संपला आहे असे मला वाटते.

सभापती महोदय, कल्याण-डोंबिवली महापालिका क्षेत्रामधील जाहिरातीच्या संदर्भात एक आक्षेप घेण्यात आला होता. ई-टेंडरिंगच्या माध्यमातून जाहिरातींचे अधिकार देण्यात आले. आपण

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) DD.2

SGB/ AKN/ MMP/ AKN/ KTG/ 15:20

श्री.देवेंद्र फडणवीस...

याचा एकूण हिशोब पाहिला तर असे दिसून येईल की, मागील वर्षी जे अधिकार दिले त्यापेक्षा या अधिकारामुळे महापालिकेला रु.1.19 कोटी नफा झाला. तरी देखील माझे असे मत आहे की, जाहिरातीच्या संदर्भात ई-टेंडरिंग पध्दतीचा अवलंब केला तरी यामध्ये consistent policy नाही. सातत्याने त्यात जाहिरातदारांचा अधिक फायदा होतो, असे दिसून येते. या संदर्भात नगरविकास विभागाला आम्ही सूचना देऊ की, नगरपालिकांना काही मार्गदर्शक तत्वे घालून दिली जावीत. अलीकडच्या काळात जाहिरातीच्या माध्यमातून खूप मोठा स्त्रोत निर्माण झाला असून त्यातून महापालिकांना चांगले उत्पन्न मिळते. आज अनेक ठिकाणी असे जाहिरातकर्ते पुढे येत आहेत, ते सांगतात की आम्ही संपूर्ण बस तुम्हाला देतो, बसवरील जाहिरातीचे अधिकार तुम्ही आम्हाला द्यावेत. हा महापालिकांचा रेव्हेन्यू सोर्स असला तरी या संदर्भात know-how किंवा योग्य प्रकारची पूर्ण माहिती त्यांना असत नाही. त्यामुळे नगरविकास विभागाच्या माध्यमातून गाईडलाईन्स तयार करण्यात येतील.

सभापती महोदय, कल्याण-डोंबिवली महापालिकेच्या संदर्भात शासनाचे स्पष्ट आदेश असताना अनुकंपा तत्वावरील नोकरी सफाई कामगारांच्या वारसाना मिळाली नाही असे सांगण्यात आले. 2010 ते 2014 या कालावधीत 325 सफाई कामगारांच्या वारसांना त्या ठिकाणी नोकरी देण्यात आली आहे. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी जे वेगवेगळे मुद्दे मांडले त्या मुद्यांची उत्तरे दिलेली आहेत. सर्वसामान्य लोकांना परवडणाऱ्या घरांची उपलब्धता नसणे याबाबत माननीय गृहनिर्माण मंत्र्यांनी उत्तर दिलेले असल्यामुळे मी या संदर्भात काही भाष्य करु इच्छित नाही.

सभापती महोदय, विकास आराखडयाचा प्रश्न या ठिकाणी उपस्थित करण्यात आला. या संदर्भात मी स्वत: निवेदन केले आहे. त्यामुळे त्याची द्विरुक्ती करु इच्छित नाही. कल्याण-डोंबिवली महापालिका कार्यक्षेत्रात मोठया प्रमाणात आरक्षित भूखंड ताब्यात न घेता त्यावर अतिक्रमण असतानाही त्याचा टीडीआर हस्तांतरित करण्यात आला अशा प्रकारचा मुद्दा मांडला आहे. या विषयाबाबत नियम 101 अन्वये सूचना उपस्थित करण्यात आली होती. त्यावर उत्तर देत असताना माननीय नगरविकास राज्यमंत्र्यांनी स्पष्ट केले होते की, या सर्व प्रक्रियेमध्ये नियम पाळले गेले नसतील तर त्याची पुन्हा चौकशी करु. चौकशीअंती दोषी आढळून येतील त्यांच्यावर

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

कारवाई करण्यात येईल. या विषयाबाबत माननीय राज्यमंत्र्यांनी दिनांक 30 एप्रिल, 2015 रोजी बैठक बोलावली आहे. त्याची तपासणी निश्चितपणे होणार आहे. ..3...

10-04-2015 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही) DD.3

SGB/ AKN/ MMP/ AKN/ KTG/ 15:20

श्री.देवेंद्र फडणवीस...

सभापती महोदय, कल्याण-डोंबिवली परिवहन सेवेचे 12 आरक्षित भूखंड समावेशक आरक्षणाच्या नावावर विकासकांना देऊन करोडो रुपयांचा भ्रष्टाचार झाला असा मुद्दा मांडण्यात आला. त्या ठिकाणी 12 आरक्षित भूखंड दिलेले नाहीत. एकूण 3 भूखंड देण्यात आले होते. त्याकरिता परवानगी दिलेली आहे. समावेशक आरक्षणाच्या संदर्भात डी.सी.रुल्सचा पूर्णपणे अवलंब करुन परवानगी देण्यात आली आहे.

सभापती महोदय, आयरे गावात नदी आणि सीआरझेड बाधित भूखंडावर अनाधिकाराने एफएसआय मंजूर करुन भ्रष्टाचार झाल्याचा मुद्दा मांडण्यात आला आहे. त्यामध्ये कलम 51 ची कारवाई करावी अशा प्रकारची सूचना महापालिकेला देण्यात आली आहे. त्यानुसार संपूर्ण चौकशी करुन प्रस्तुत प्रकरणामध्ये अनियमितता झाली असेल तर त्याला कोण अधिकारी व कर्मचारी जबाबदार आहेत त्यांची जबाबदारी निश्चित करुन दोषारोप पत्र सादर करण्याबाबतची कार्यवाही सुरु करण्यात आली आहे. या ठिकाणी अनेक माननीय सदस्यांनी अनेक मुद्दे मांडले आहेत. सर्वच मुद्यांना एकत्रित उत्तर देणे शक्य होणार नाही. परंतु त्यातील काही प्रमुख मुद्यांबाबत मी उत्तर देण्याचा प्रयत्न करीत आहे. इतर मुद्यांबाबत निश्चितपणे आवश्यक असेल त्यांच्या बाबतीत उत्तरे देण्यात येतील.

सभापती महोदय, माननीय सदस्य श्री.हरिसिंग राठोड यांनी सेंट जॉर्जेस व जे.जे. रुग्णालयाच्या आधुनिकीकरणाच्या कामात प्रगती झालेली नाही असा मुद्दा मांडला आहे. याच सभागृहात नवीन कायदा मंजूर करण्यात आला असून आता जे.जे.रुग्णालयाची उंची वाढविण्याचा निर्णय घेतल्यामुळे 1000 नवीन खाटांची सुविधा जे.जे.रुग्णालयात उपलब्ध करता येणार आहे. त्याची सुरुवात तातडीने करु शकतो.

सभापती महोदय, माननीय सदस्य श्री.भाई गिरकर यांनी झोपडपट्टयांच्या संदर्भात उपयुक्त सूचना केलेल्या आहेत. निश्चितपणे त्या सूचनांबद्दल राज्य सरकारकडून उचित निर्णय केला

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

जाईल. माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोऱ्हे यांनी नगरपालिका, महानगरपालिका यांच्या विकास आराखडयाबाबत नगरविकास विभागाकडून योग्य प्रमाणात देखरेख होत नाही असा मुद्दा उपस्थित

...4...

श्री.देवेंद्र फडणवीस...

केला आहे. राज्य सरकारने यामध्ये लक्ष घालावे असा विषय त्यांनी मांडला आहे. जरूर या संदर्भात राज्य सरकारचे लक्ष आहेच. परंतु विकास आराखडे ज्यावेळी मंजूर केले जातात त्या विकास आराखडयातील आरक्षणे ताब्यात का घेण्यात येत नाहीत या संदर्भात देखील आम्ही अभ्यास केला.

नंतर 2इ.1...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस....

यात अभ्यास केल्यानंतर असे लक्षात आले की, विना आरक्षित जमिनीवरील टीडीआर घेण्याकडे विकासकांचा कल असतो. त्यामुळे आरक्षित जमिनींचा विकास होत नाही व ती आरक्षणे दहा वर्षानंतर व्यपगत होतात. आता आपण नवीन टीडीआर पॉलिसी तयार करीत आहोत. आरक्षित भूखंडावरील टीडीआर सर्वात अगोदर घेतला पाहिजे अशा प्रकारचे बंधन आपण आणणार आहोत.

आता भूसंपादनाचे नवीन धोरण आलेले आहे. या धोरणातील भूसंपादनाचा मोबदला टीडीआरच्या दरापेक्षा कमी असेल तर आरक्षित भूखंडांचा विकास होत नाही. तेव्हा त्याचाही विचार करून आपण सर्व आरक्षणे आपल्या ताब्यात घेण्याकरिता अतिरिक्त टीडीआर देण्यासंबंधातील नवीन पॉलिसी तयार केलेली आहे. त्यामुळे महानगरपालिकांना टीडीआर मिळेल. पॉलिसी असताना, सर्वसमावेशक आरक्षणाचे धोरण असताना देखील मागील काळात बांधकामे करून मिळाली नाहीत. कारण त्यात अंतर्भूत दोष होते. ते दूर करण्यात येतील. विकासकाला वाटले पाहिजे की, मी हे बांधून दिले तर मला फायदा होईल. त्याने ते बांधून हस्तांतरित केले पाहिजे. अशा प्रकारचे बदल देखील त्यात केलेले आहेत. ते आता सजेशन अँड ऑब्जेक्शन करता जात आहे. ते फायनल केल्यानंतर नगरपालिका आणि महानगरपालिकांना त्यांच्या विकास आराखड्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी विशेष फायदा होईल.

सन्माननीय सदस्य प्रा.जोगेंद्र कवाडे यांनी बी.डी.डी.चाळीचा प्रश्न उपस्थित केलेला आहे. त्याचे उत्तर सन्माननीय गृहनिर्माण मंत्र्यांनी दिलेले आहे. त्यांनी मेट्रो आणि पर्यावरणाचा प्रश्न मांडलेला आहे. त्यासंबंधातील सविस्तर निवेदन मी या सभागृहात केलेले आहे. महानगरपालिकांनी आर्थिक स्रोत तयार करण्याची आवश्यकता आहे असा एक मुद्दा मांडण्यात आला आहे. तो मुद्दा योग्य आहे असे मला वाटते. त्याकरिता देखील राज्य शासनातर्फे निश्चितपणे प्रयत्न करण्यात येतील.

सन्माननीय सदस्य श्री.महादेवराव जानकर यांनी माननीय श्री.गोपीनाथरावजी मुंडे यांचे स्मारक मुंबई येथे करावे अशी सूचना केली आहे. त्यांचे स्मारक उभारण्याचे राज्य सरकारने घोषित केले आहे. मुंबई येथे देखील स्मारक झाले पाहिजे अशी त्यांची सूचना असून जरूर त्याचा विचार राज्य शासनातर्फे करण्यात येईल.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस....

सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत पाटील यांनी एमएमआरडीएच्या संदर्भात नाराजी व्यक्त केली आहे. त्यांनी सांगितले की, एमएमआरडीएचे अधिकारी सदस्यांना विश्वासात घेत नाहीत, सदस्यांचा अवमान करतात. मी यात निश्चितपणे लक्ष घालतो आणि एमएमआरडीएच्या अंतर्गत जे सदस्य येतात त्यांना योग्य वागणूक मिळण्यासाठी निश्चितपणे प्रयत्न करण्यात येईल.

सभापती महोदय, नैना प्रकल्पासंबंधी देखील सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील यांनी काही मुद्दे मांडले आहेत. नैना प्रकल्प हा अतिशय महत्त्वाकांक्षी आहेत. या प्रकल्पाच्या अंतर्गत जे लोकप्रतिनिधी येतात त्या सगळ्यांची एक बैठक आम्ही आयोजित करण्याचे ठरविले आहे. याचे कारण असे की, आपण सर्वजण या प्रकल्पाच्या पाठीशी उभे राहिलो तरच तो प्रकल्प होऊ शकेल. या प्रकल्पाची वैशिष्ट्ये सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत पाटील यांना माहीत आहे. मुंबई पेक्षा मोठा एरिया आपण नैना प्रकल्पांतर्गत घेतलेला आहे. पाण्याची व्यवस्था देखील आपण प्लानिंगमध्ये अंतर्भूत करीत आहोत. त्याचे दोन आयडीपी आपण तयार करीत असून एक आयडीपी आपण घोषित केलेला आहे. आता आपण 234 चौ.मीटरचा आयडीपी तयार करीत आहोत. त्यामध्ये देखील आपण पुन्हा दोन भाग करणार आहोत. पहिल्या भागामध्ये आपण पायाभूत सुविधा करणार आहोत. दुसऱ्या भागात बाह्य सुविधा असतील. त्या संबंधातील आराखडा आपण प्रसिद्ध करीत आहोत. मुळामध्ये नैना प्रकल्पासाठी कोणाचीही जमीन संपादित करण्यात येणार नाही. आपण हा प्रकल्प लँड पुलिंग पद्धतीने करणार आहोत. यात शेतकऱ्यांचा देखील मोठ्या प्रमाणावर फायदा होणार आहे. त्यामुळे ते स्वतःहून पुढे येताना दिसत आहेत. हा एक नवीन पॅटर्न आहे. आपण सर्व सन्माननीय सदस्य या प्रकल्पाच्या पाठीशी उभे राहिलात तर मुंबईवरील ताण कमी करण्यासंबंधातील इतके वर्ष जो विचार करीत आहोत तो कमी होऊ शकेल. आज मुंबईला ग्रोथ इंजिनची आवश्यकता आहे. आज मुंबई कन्जस्टेड झालेली आहे. लँड लॉक झालेली आहे. त्यामुळे मुंबईच्या विकासाकरिता एका नवीन इंजिनची आवश्यकता आहे. विकासाचे इंजिन बनण्याची क्षमता नैनामध्ये आहे. तेव्हा सर्वच सन्माननीय सदस्यांना एकत्रित घेऊन त्यांच्या समोर सादरीकरण करण्यात येईल. यावेळी त्यांच्या सूचना देखील जाणून घेणार आहोत. त्यासोबत त्यांची मदत देखील मागणार आहोत.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस...

फ्री वे वरून अवजड वाहनांना परवानगी देण्यात आली आहे असे देखील सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत पाटील यांनी सांगितले आहे. ही बाब मी तपासून पाहतो. माझ्या माहिती प्रमाणे तशी परवानगी दिलेली नाही. ती देण्याचा कुठलाही इरादा आता तरी राज्य शासनाचा नाही.

सन्माननीय सदस्य श्री.किरण पावसकर यांनी घन कचऱ्याचा अतिशय महत्त्वाचा मुद्दा उपस्थित केलेला आहे. यासंबंधात मी मागे देखील सांगितले होते की, हा विषय आपण ऐरणीवर घेतलेला आहे. घनकचऱ्याचे व्यवस्थापन हे शास्त्रशुद्ध पद्धतीनेच झाले पाहिजे. त्याचे सेग्रिगेशन झाले पाहिजे म्हणूनच आपण स्वच्छ महाराष्ट्र अभियान होती घेतले आहे. आम्ही पहिल्यांदा कचऱ्याच्या सेग्रिगेशनकरिता पैसा देणार आहोत. सेग्रिगेशन झाले तर त्यातील बराच कचरा तेथेच मुरवता येतो. पुण्यामध्ये एका स्वयंसेवी संस्थेने अशा प्रकारचा प्रकल्प करून आठ वॉर्डामधील कचरा त्याच वॉर्डमध्ये सेपरेट करून तेथेच मुरविण्याचा अतिशय यशस्वी प्रयोग केला. सन्माननीय सदस्या श्रीमती विद्याताई चव्हाण यांनी देखील झिरो गार्बेज संबंधातीन मुद्दा उपस्थित केला होता. आपण सर्वच महानगरपालिकांना सांगितले आहे की, स्वच्छ महाराष्ट्र अभियाना अंतर्गत अनुदान पाहिजे असेल तर त्यांनी पहिल्यांदा कचऱ्याचे सेग्रिगेशन केले पाहिजे. दुसरे असे की, त्यांनी कचऱ्याची शास्त्रशुद्ध पद्धतीने विल्हेवाट लावली तर त्या प्रकल्पाला केंद्र व राज्य सरकार तर्फे मदत करण्यात येईल. लँड फिल हा शेवटचा उपाय आहे. प्रक्रिया झाल्यानंतर जो कचरा उरतो किंवा ज्या कचऱ्यावर प्रक्रिया करणे शक्य नाही असा कचरा लँड फिलमध्ये गेला पाहिजे. तसेच देशभरातील जे सर्व्हीस प्रोव्हायडर्स आहेत त्या सगळ्यांना आपण मुंबईत बोलाविणार आहोत. त्यांचे तंत्रज्ञान आपण समजून घेणार आहोत. त्यातील जे तंत्रज्ञान आपल्याला सुटेबल असेल ते निवडून त्याचे मानांकन करण्याचे काम केंद्र शासनाकडे सोपविण्यात येईल. केंद्र शासन ज्या तंत्रज्ञानाला मान्यता देईल ते तंत्रज्ञान आपण नगरपालिकांपासून ते महानगरपालिकांपर्यंत सगळ्यांना उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय घेतलेला आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस...

सन्माननीय सदस्य श्री.प्रकाश बिनसाळे यांनी वाहतुकीच्या संदर्भातील बरेच प्रश्न उपस्थित केलेले आहेत. त्यातील काही प्रश्नांना उत्तरे माननीय मंत्र्यांनी दिलेली आहेत. त्यांनी मुंबईत सुलभ शौचालय बांधण्यासंबंधीचा मुद्दा उपस्थित केलेला आहे. यासंबंधात आमची मुंबई महानगरपलिकेशी चर्चा सुरू आहे. आज महिलांकरिता शौचालय बांधण्याची विशेष मोहीम हातामध्ये घेण्याची आवश्यकता आहे. यासाठी महानगरपालिकेशी चर्चा करून महिलांकरिता जास्तीत जास्त शौचालये कशी उपलब्ध करून देता येतील याकडे लक्ष देण्यात येईल.

सन्माननीय सदस्या श्रीमती विद्याताई चव्हाण यांनी झोपडपट्ट्यांमुळे अतिक्रमण वाढत असल्यामुळे झोपडीदादांवर एमपीडीए अंतर्गत कारवाई करण्यात यावी असा मुद्दा उपस्थित केला आहे. त्यावर जरूर विचार करण्यात येईल. त्यांनी फेरीवाल्यांचा विषय देखील उपस्थित केला आहे. फेरीवाल्यांसाठी नवीन धोरण लागू करण्यासंबंधातील तयारी महानगरपालिकेने केलेली आहे. यासंबंधातील नोटीफिकेशन ते काढणार आहेत. यासंबंधात देखील आपल्याला महानगरपालिकेच्या पाठीशी उभे रहावे लागेल. फेरीवाल्यांचे नियमन झाले पाहिजे असे सर्वांचे मत असते. आपण जेथे फेरीवाल्यांचे नियमन करतो तेथील लोक त्यास विरोध करतात. तेव्हा या ही संबंधात आपण निश्चितपणे कार्यवाही करणार आहोत.

संक्रमण शिबिरात होत असणाऱ्या घुसखोरीसंबंधात आजच आमची चर्चा झाली आहे. त्यासंबंधात देखील आम्ही नवीन पॉलिसी आणत आहोत. सेंट जॉर्जेस रुग्णालयाचे कॅन्सर रुग्णालयात रूपांतर करावे अशी सूचना सन्माननीय सदस्या श्रीमती विद्या चव्हाण यांनी केली आहे. सदर सूचना तपासून पाहण्यात येईल.

सभापती महोदय, मुंबईला जागतिक आर्थिक केंद्र बनविण्याचा शासनाचा मानस होता असा मुद्दा सन्माननीय सदस्य श्री.शरद रणपिसे यांनी उपस्थित केला आहे.

यानंतर श्री.जुन्नरे...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. देवेंद्र फडणवीस .....

परंतु हे केंद्र आता गुजरात राज्यात नेण्यात येत आहे असा उल्लेख त्यांनी केलेला आहे. यासंदर्भात मी सांगू इच्छितो की, असे कोणतेही केंद्र गुजरातमध्ये नेण्यात येत नाही. गुजरातमध्ये "गिफ्ट सिटी" या नावाने कॉन्सेप्ट असून त्यावर ते गेल्या पाच वर्षापासून काम करीत असून "गिफ्ट सिटीच्या" माध्यमातून ते आर्थिक केंद्र तयार करीत आहे. ज्या प्रमाणे विशेष आर्थिक क्षेत्र.....

श्री. माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, या विषयाच्या संदर्भात मुख्यमंत्री महोदय उत्तर देत असून आमच्या मनात संभ्रम राहू नये यासाठी मला एवढेच विचारावयाचे आहे की, आंतरराष्ट्रीय व्यापार केंद्र मुंबईला होण्याच्या दृष्टीने दिल्लीवरुन तशा प्रकारची एक टीम मुंबईत आली होती व त्यांनी त्यासंदर्भात पाहणी करुन त्यासंदर्भातील रिपोर्ट दिल्लीला दिलेला आहे. आंतरराष्ट्रीय व्यापार केंद्र मुंबईला व्हावे असे सगळ्यांचे म्हणणे आहे. इतकेच नाही तर माजी केंद्रीय वित्त मंत्र्यांनी लोकसत्ता या वर्तमानपत्रात एक लेख लिहिला होता त्या लेखामध्ये त्यांनी म्हटले होते की, "अशा प्रकारचे आर्थिक व्यापार केंद्र मुंबईमधून गुजरातमध्ये जात आहे, सावधान मुंबईकरांनो." माजी केंद्रीय वित्त राज्यमंत्र्यांना त्यासंदर्भात काहीना काही माहिती असेल म्हणूनच त्यांनी यासंदर्भात कॉमेन्टस केले असतील. त्यामुळे आपल्या मुंबईमध्ये अशा प्रकारची कमिटी आली होती काय, आर्थिक केंद्र मुंबईमध्ये होणार होते काय, आणि ते केंद्र गुजरातला गेले काय ? यासंदर्भात स्पष्टीकरण मुख्यमंत्र्यांनी केले तर आमचे समाधान होईल.

श्री. देवेंद्र फडणवीस : सभापती महोदय, जागतिक आर्थिक केंद्र, हे केंद्र सरकार तयार करीत नाही तर राज्य तयार करीत असते. मुंबईला आर्थिक केंद्र तयार करण्याच्या संदर्भात एक समिती सन 2005-2006 मध्ये तयार करण्यात आली होती व त्या प्रमाणे त्या समितीने तशा प्रकारचा रिपोर्ट देखील दिलेला आहे. परंतु त्या रिपोर्टवर दुर्दैवाने काहीही कार्यवाही झाली नाही. दरम्यानच्या काळात पाच वर्षापूर्वी गुजरात राज्याने "गिफ्ट सिटी" या नावाने जागतिक आर्थिक केंद्र तयार करण्याच्या संदर्भात कार्यवाही सुरु केली असून त्यांचे पाच वर्षात काम फार पुढे गेले आहे. खरे म्हणजे आपण त्याच वेळी यासंदर्भात निर्णय घेणे आवश्यक होते. परंतु आपण तसे केले नाही.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. देवेंद्र फडणवीस .....

गुजरातच्या "गिफ्ट सिटीमध्ये" विशेष आर्थिक क्षेत्रासारखी सिटी ते तयार करीत आहेत. गुजरातमध्ये फायनांशिअल सेंटर्स यावे यासाठी त्यांचा प्रयत्न सुरु आहे. आपल्या राज्य सरकारच्या वतीने मुंबईमध्ये "मुंबई नेक्स्टच्या" संदर्भात एक कॉन्फरन्स आयोजित केली होती. या कॉन्फरन्समध्ये मुंबईला कशा प्रकारे आपल्याला "ग्लोबल फायनांशिअल सेंटर" तयार करता येईल यावर चर्चा झाली. या चर्चेमध्ये जे ग्लोबल फंड मॅनेजर्स होते त्यांनी असे सांगितले की, "गिफ्ट सिटी हे विशेष आर्थिक क्षेत्र आहे. त्या ठिकाणी होणाऱ्या बाहेरच्या व्यवहारावर टॅक्सेस लागणार नाहीत. परंतु मुंबईमध्ये आम्ही न येण्याचे कारण असे आहे की, आम्ही मुंबईतून भारताबाहेर व्यवहार केला तरी त्या व्यवहारावर टॅक्सेस लागतात, त्यामुळे मुंबईत येण्याची आमची कितीही इच्छा असली तरी आम्हाला मुंबईमध्ये येता येत नाही." या कॉन्फरन्ससाठी केंद्रीय वित्त राज्यमंत्री आले होते त्यांनी सॅटेलाईट थ्रू ॲड्रेस करुन प्रश्नांची उत्तरे सुध्दा दिली होती. आम्ही हा मुद्दा त्यांच्या समोर मांडला होता. मला आपल्याला सांगताना आंनद वाटतो की, केंद्राचे आताचे जे बजेट आहे त्या बजेटमध्ये आपली मागणी त्यांनी मान्य केली आहे. मुंबईतील फंड मॅनेजर्सनी जर देशाबाहेर व्यवहार केला तर त्या व्यवहारावर जे टॅक्सेस लागत होते ते टॅक्सेस आता केंद्र सरकारने रद्द केले आहेत. फंड मॅनेजर्स मुंबईतून दुबई, सिंगापूरला गेले ते टॅक्समुळेच गेले. परंतु आता टॅक्स नसल्यामुळे ते सर्व लोक मुंबईत पुन्हा येणार आहेत. मी आपल्याला नम्रपणे सांगू इच्छितो की, जागतिक आर्थिक केंद्र म्हणून, "ग्लोबल फायनांशिअल सेंटर" म्हणून मुंबईला जे ॲडव्हान्टेज आहे ते देशातील इतर कोणत्याही शहराला नाही. ग्लोबल सीईओज मुंबईत आहेत. यासंदर्भात मी स्वत: डॅश बँकेचे श्री. अंशु जैन यांना विनंती केली असून त्यांनी यासंदर्भातील काम करण्याचे मान्य केले आहे. त्यानंतर रिझर्व्ह बँकेचे गव्हर्नर श्री. रघुराम राजन यांना मी यासंदर्भात पुढाकार घेण्याच्या संदर्भात विनंती केली होती, त्यांनी यासंदर्भात मदत करण्याचे मान्य केले असून त्यांनी असे सांगितले आहे की, "आम्ही यासंदर्भात रेग्युलेटर असल्यामुळे आम्ही ती समिती हेड करु शकत नाही परंतु यामध्ये आम्ही मदत करु शकतो. अंशु जैन सारखे जे लोक आहेत त्यांच्या माध्यमातून काम सुरु केले तर रिझर्व्ह बँक याविषयाच्या संदर्भात शासनाच्या पाठीमागे पूर्णपणाने उभी राहील." यासंदर्भात रिझर्व्ह बँकेच्या गव्हर्नरचे कमिटमेंट आपल्याला मिळालेले आहे. मी

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. देवेंद्र फडणवीस .....

आपल्याला विश्वासाने सांगतो की, "ग्लोबल फायनांशिअल सेंटर" मुंबईमध्येच आपण तयार करु. यासंदर्भात बीकेसीमध्ये एक आयकॉनिक इमारत तयार करण्याची आवश्यकता असून त्यासंदर्भात मी एमएमआरडीएला सूचना दिलेल्या आहेत. आपल्याकडे फंड मॅनेजर्स आल्यानंतर त्यांच्यासाठी आवश्यक असणारी व्यवस्था आपल्याला त्या ठिकाणी उभी करावी लागेल. मॉर्गन स्टॅन्ले किंवा यातील जे काही प्रमुख आहेत त्यांच्याशी मी प्रत्यक्ष चर्चा केली असून त्यावेळेस मला प्रत्येकाने सांगितले होते की, मुंबईने अशा प्रकारची व्यवस्था उभी केली तर आमचा पहिला इन्टरेस्ट मुंबईसाठी राहील. प्रत्येक राज्य यासंदर्भात कॉम्पिटीशन करीत आहे. हैद्राबाद येथे "ग्लोबल फायनांशिअल सेंटर" उभे रहावे यासाठी त्यांचा प्रयत्न सुरु आहे. यामध्ये केंद्राचा काही एक संबंध येत नाही. यामध्ये राज्याची एकमेकांशी कॉम्पीटीशन आहे. जे राज्य या कॉम्पिटीशनमध्ये पुढे जातील त्या राज्यामध्ये "ग्लोबल फायनांशिअल सेंटर" तयार होईल. "ग्लोबल फायनांशिअल सेंटर" कोणी देऊन तयार होत नाही. आपण फक्त इन्फ्रास्ट्रक्चर तयार करु शकतो परंतु त्या इन्फ्रास्ट्रक्चरमध्ये फंड मॅनेजर्सने यावयाचे असून त्यांना ॲडव्हान्टेज कोठे जास्त मिळेल त्यावरुन ते कोठे जावयाचे हे ठरवित असतात. मुंबईला सर्वात मोठे ॲडव्हान्टेज हे आहे की, आपण ज्या टाईम झोनमध्ये आहोत त्यामध्ये आपला टाईम झोन जगातील जेवढे कॅपिटल मार्केट आहेत त्यांच्याशी किमान दोन ते तीन तास को-इनसाईड होतो. जपान असेल, अमेरिका असेल किंवा युरोप असेल या प्रत्येकाच्या बाजाराशी कोठे ना कोठे मुंबई को-इनसाईड होत असल्याकारणाने मुंबई कॅपिटल मार्केटला हे मोठे ॲडव्हान्टेज आहे. या ॲडव्हान्टेजचा उपयोग करुन मुंबईला आपण "ग्लोबल फायनांशिअल सेंटर" तयार करण्याचा प्रयत्न करीत आहोत. मी आपल्याला विश्वास देतो की, केंद्र सरकारने टॅक्सच्या संदर्भात आपली जी सर्वात मोठी अडचण होती ती दूर केल्यामुळे मुंबईमध्ये मोठया प्रमाणात फंड मॅनेजर्सला आणण्याचा प्रयत्न करु. यामुळे आपल्याकडे मोठा रोजगार निर्माण होऊ शकेल, मोठी उलाढाल होऊ शकेल आणि त्यातून राज्यालाही मोठया प्रमाणात पैसा मिळू शकेल. यासंदर्भात आम्ही अभ्यास सुरु केला आहे. ज्यावेळेस अशा प्रकारचे सेंटर येते त्यावेळेस करार करावे लागतात. स्टँप डयुटीचा त्यामध्ये मोठया प्रमाणात समावेश असतो. महाराष्ट्र शासनाने अशा कराराकरिता स्टँप डयुटीचे जे दर तयार केले आहेत त्यापेक्षा

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. देवेंद्र फडणवीस .....

कमी दर अन्य राज्यात आहेत. फायनांशिअल ॲग्रीमेंट हे दिल्ली किंवा बेंगलोरला होत असते. मुंबईमध्ये फायनांशिअल ॲग्रीमेंट होणेच आता बंद झाले आहे. कंपन्या मुंबईमध्ये रजिस्टर्ड आहेत परंतु ते दिल्ली किंवा बेंगलोरला जाऊन ॲग्रीमेंट करीत असतात. त्या ठिकाणी स्टँप डयुटी कमी असल्यामुळे ते तेथे जाऊन ॲग्रीमेंट करीत असतात. फायनांशिअल ट्रान्झक्शन मोठे असल्यामुळे स्टँप डयुटी मोठया प्रमाणात लागत असते. त्यामुळे यासंदर्भातील अभ्यास आपण सुरु केला असून ही स्टँप डयुटी कशा प्रकारे रॅश्नलाईज करता येईल यासाठी आपण अभ्यास करीत आहोत. अशा प्रकारे जे अनुबंध होत असतात त्याकरिता मुंबईच उपयुक्त ठिकाण असेल, हे फंड मॅनेजर्सला वाटावे यासाठी आपण प्रयत्न केला आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. शरद रणपिसे साहेबांनी महत्वाचा विषय या ठिकाणी उपस्थित केल्यामुळे त्यांचे मी आभार मानतो. मुंबईला यामध्ये कोठेही मागे पहावे लागणार नाही एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो.

यानंतर श्री. अजित.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस....

मुंबई शहराची जेवढी ताकद आहे तेवढी ताकद जगाच्या पाठीवरील आणि भारतातील कोणत्याही शहराची नाही. तेव्हा कोणतेही राज्य आपले आर्थिक केंद्र घेऊन जाऊ शकत नाही. ते त्यांचे केंद्र तयार करतील. त्यांनी मोठ्या प्रमाणात डायमंड इंडस्ट्री तयार केली म्हणून आपली डायमंड इंडस्ट्री संपलेली नाही. आपली डायमंड इंडस्ट्री चांगली केली तर त्या इंडस्ट्रीची आणखी वाढ होऊ शकेल. या कॉम्पीटेटीव्ह रेसमध्ये कोणाची रेस कमी करण्याऐवजी आपली रेस कशी मोठी होईल असा प्रयत्न आपण केला पाहिजे असे माझे मत आहे. कोणी आपल्यापेक्षा मोठी इंडस्ट्री करीत असेल तर ती पुसू नका, आपण आपली इंडस्ट्री अधिक मोठी केली पाहिजे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य ॲड.निरंजन डावखरे यांनी परिवहनाचा महत्वाचा विषय उपस्थित केला. आपण एमएमआर रिजन आणि मुंबई शहराकरिता मोबॅलिटी प्लान तयार केलेला आहे. त्या मोबॅलिटी प्लान प्रमाणे कोणत्या प्रकारचा ट्रान्सपोर्ट प्लान तयार करायचा त्याचे प्लानिंग सुरु केले आहे. आपण आपली मेट्रो, ट्रेन, बस वाहतूक सेवा मोबॅलिटी प्लानप्रमाणे इंटिग्रेटेड करण्याचा प्रयत्न करीत आहोत.

सभापती महोदय, आमचे मित्र सन्माननीय सदस्य श्री.अमरसिंह पंडित यांनी येथे अनेक मुद्दे उपस्थित केले, परंतु ते सर्व मुद्दे औरंगाबाद महानगरपालिकेशी संबंधित आहेत. त्या ठिकाणी आचारसंहिता असल्यामुळे त्या संदर्भात मला कोणतीही घोषणा करता येणार नाही (अडथळा)..त्या ठिकाणी आचारसंहिता सुरु आहे. मी राजकीय भाषण करु का ? आपण या ठिकाणी जे काही मुद्दे मांडले ते आपण वर्षानुवर्षे मांडत आहात. आपण आपल्या भाषणात सांगितले की, या कालावधीत हे मंजूर झाले, असे झाले, तसे झाले. आपण त्यावेळी चौकशी केली का ? आपणास त्यावेळी संधी होती. आपणास माहीत आहे की, त्यामध्ये फारसे काही नाही. आपण हे सर्व फक्त बोलण्याकरिता बोलत आहात.

सभापती महोदय, सन्मानीय सदस्य ॲड.राहुल नार्वेकर येथे उपस्थित नाहीत. त्यांनी त्यांच्या भाषणात कोस्टल रोडचा मुद्दा मांडला होता. त्या संदर्भातील परवानगी अंतिम टप्प्यात पोहोचली आहे. केंद्रीय पर्यावरण विभागाने परवानगी दिल्यानंतर महानगरपालिकेच्या माध्यमातून

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस....

कोस्टल रोड तयार करणार आहोत. त्याबाबत राज्य सरकारकडून पाठपुरावा सुरु आहे. मला अपेक्षा आहे की, माननीय केंद्रीय पर्यावरण मंत्र्यांनी तो प्लान स्वतः पाहिलेला आहे. तेव्हा आपणास लवकर परवानगी मिळेल असा मला विश्वास आहे.

सभापती महोदय, या ठिकाणी अनेक सन्माननीय सदस्यांनी त्यांच्या भाषणात अनेक मुद्दे मांडलेले आहेत. त्यांच्या प्रत्येक मुद्यांचे एकाच उत्तरामध्ये स्पष्टीकरण देणे शक्य नाही.

सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी मुंबई किंवा एमएमआर रिजनच्या नागरीकरणाच्या संदर्भात अंतिम आठवडा प्रस्ताव मांडला. त्याबाबत एवढे सांगू इच्छितो की, वाढत्या नागरीकरणाच्या प्रश्नाचा सामना करण्याकरिता राज्य सरकार वेगाने निर्णय घेत आहे. हे निर्णय घेत असताना सर्वांना सोबत घेऊन मुंबई आणि एमएमआर रिजनचा भाग लोकांना राहण्याकरिता, त्यांचे जीवनमान उंचावण्याकरिता सुकर व्हावा अशा प्रकारचा प्रयत्न राज्य सरकार निश्चितपणे करेल, एवढा विश्वास देऊन मी माझे उत्तराचे भाषण पूर्ण करतो.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, आम्ही अंतिम आठवडा प्रस्तावामध्ये मुंबई, ठाणे, कल्याण-डोंबिवली, औरंगाबाद या महानगरांच्या प्रश्नासंबंधी आणि या महानगरपालिकांमध्ये होत असलेल्या भ्रष्टाचारासंबंधीचे विषय मांडले होते.

सभापती महोदय, या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने अनेक सन्माननीय सदस्यांनी आपली मते व्यक्त करताना महानगरपालिकेमध्ये होत असलेल्या भ्रष्टाचारासंबंधी ऊहापोह केला. परंतु माननीय मुख्यमंत्र्यांनी या भ्रष्टाचाराची चौकशी करण्याबाबत एक पुसटचा शब्द देखील काढलेला नाही. माननीय मुख्यमंत्री या भ्रष्टाचाराकडे जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करीत आहेत काय, असा आमच्या मनात प्रश्न निर्माण झालेला आहे. मी माझ्या भाषणात मुंबई महानगरपालिकेच्या भ्रष्टाचाराची अनेक उदाहरणे मांडली. त्यांनी त्या भ्रष्टाचाराचा साधा खुलासा देखील केलेला नाही. आम्हाला अशी अपेक्षा होती की, कमीत कमी या महानगरपालिकेचे कॅगच्या धर्तीवर लेखापरीक्षण करण्याची घोषणा तरी करतील. आपण एकीकडे मुंबई सुंदर करण्याचे स्वप्न दाखवितो.(अडथळा) माननीय मंत्री श्री.दिवाकर रावते आपल्याबद्दल आमच्या मनात खूप आदर आहे. आपण ज्येष्ठ आहात. आमच्याकडून काही चुकत असेल तर आपण आम्हाला दुरुस्त करावे. विरोधी पक्षातील अनेक सन्माननीय सदस्यांनी महानगरपालिकेतील भ्रष्टाचाराच्या संदर्भात उल्लेख केला होता, त्या संदर्भात माननीय मुख्यमंत्री कोणत्या तरी चौकशीची घोषणा करतील अशी आमची अपेक्षा होती.

सभापती महोदय, माननीय मंत्री श्री.प्रकाश महेता यांनी त्यांच्या विभागाशी संबंधित असलेल्या प्रश्नांची उत्तरे दिली.

सभापती महोदय, मी काल भाषणात सांगितले होते की, एसआरएची कामे बिल्डर करणार आहेत. म्हाडा ही सक्षम एजन्सी असताना म्हाडाची कामे एसआरएला देत आहोत आणि ती कामे बिल्डरच्या माध्यमातून होत आहेत, असे आमचे म्हणणे आहे. आपण सांगितले की, तत्कालीन मुख्यमंत्री श्री.विलासराव देशमुख यांच्या काळात तो निर्णय झालेला आहे. पण मी या ठिकाणी सांगू इच्छितो की, सन 2013 मध्ये तो निर्णय पुन्हा रिव्हयू झाला. हा परिशिष्ट-2 बाबतचा विषय आहे. हे बिल्डरधार्जिणे धोरण नाही काय ? मुंबई महानगरपलिका, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका, ठाणे महानगरपालिका, औरंगाबाद महानगरपालिका या महानगरपालिकांमध्ये झालेल्या भ्रष्टाचारासंबंधी सन्माननीय सदस्यांनी काही आरोप केले, त्याची चौकशी होणे अपेक्षित होते. परंतु

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.धनंजय मुंडे....

त्या संदर्भात माननीय मुख्यमंत्र्यांच्या उत्तरामध्ये साधा चौकशीचा उल्लेख आलेला नाही. शेवटी आमची एवढी मागणी आहे की, या महानगरपालिकांचे कॅगच्या धर्तीवर लेखापरीक्षण तरी करावे. मागील 15 वर्षात आम्ही काय केले ते आपण सांगत आहात. आम्ही काहीच केले नाही असे समजा. परंतु आपण चांगले आहात ना ? आपण लोकांना तसा समज करुन दिला होता. पण ती निराशा आहे. आम्हाला अपेक्षित उत्तर मिळालेले नाही. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी आमच्या काही सूचनांचा आदर केला, त्याबद्दल मी त्यांचे आभार मानतो. परंतु माननीय मुख्यमंत्र्यांनी उत्तरामध्ये भ्रष्टाचाराच्या बाबतीत जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष केलेले आहे असे माझे स्पष्ट मत आहे. माननीय मुख्यमंत्री महानगरपालिकांची कॅगच्या धर्तीवर लेखा परीक्षण करण्याची लगेच घोषणा करतील असे मला वाटत नाही. एखाद्या गोष्टीची घोषणा करायची असली की जे स्फुरण आणि उत्साह माननीय मुख्यमंत्र्यांमध्ये असतो तो उत्साह या पाच महानगरपालिकेच्या बाबतीत उत्तर देताना दिसला नाही. त्यांच्यावर दबाव दिसत आहे.

यानंतर श्री.बोर्डे..

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

माननीय मुख्यमंत्र्यांवर सहजासहजी दबाव येत नाही. परंतु आज त्यांच्यावर दबाव का आला आहे, हे माहीत नाही. त्यातल्या त्यात विशेष म्हणजे, मुंबई महानगरपालिकेच्या बाबतीत चर्चा सुरु असताना सरकारमधील मित्र पक्षाचे सर्वच मंत्री या ठिकाणी उपस्थित आहेत. ते कशासाठी उपस्थित आहेत ? माननीय मुख्यमंत्री, आपल्यावर हा तर दबाव नाही ना ? गेल्या 15 वर्षांपासून या महाराष्ट्राने माननीय मुख्यमंत्री श्री.देवेंद्र फडणवीस यांना बघितलेले आहे. ते एक-एक विषय किंवा मुद्दा अतिशय आक्रमकपणे मांडायचे. परंतु ते मुख्यमंत्री झाल्यानंतर मात्र आता माघार घेत आहेत. मला वाटते असे होणे बरे नाही. या निमित्ताने आमची एवढीच मागणी आहे की, त्यांनी या सर्व महापालिकांचे लेखा परीक्षण करण्याबाबतची घोषणा करावी.

श्री.देवेंद्र फडणवीस : सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी परिशिष्ट-2 बाबत मुद्दा मांडला. मी त्यांना सांगू इच्छितो की, परिशिष्ट-2 मध्ये पात्रता तपासण्यात येते. ही पात्रता तपासण्यासाठी परिशिष्ट-2 चे काम म्हाडाला देण्यात आले होते. पात्रता तपासण्यात सर्वात मोठा घोळ असा असतो की, जे वेगवेगळे कॉन्फ्लीक्टींग विकासक असतात, ज्यांना हे काम करावयाचे असते ते आपल्या लोकांची पात्रता झाली पाहिजे आणि जास्तीत जास्त पात्र लोक आपल्याकडे असले पाहिजेत यासाठी प्रयत्न करतात. त्यामुळे म्हाडा तीन वर्षे परिशिष्ट-2 तयार करु शकले नाही. म्हाडाने एकही परिशिष्ट-2 तयार केले नाही. म्हाडाने सांगितले की, त्यांच्याकडे परिशिष्ट-2 तयार करण्यासंदर्भातील यंत्रणा उपलब्ध नाही. परंतु हे काम एसआरएकडे दिल्यानंतर दोन गोष्टी प्रामुख्याने केल्या. परिशिष्ट-2 आणि विकासक नेमणे या दोन गोष्टी स्वतंत्र केल्या. तसेच विकासक गुप्त मतदानाद्वारे नेमला जाईल, ही नवीन सुधारणा केली. विकासक कोणीही असला तरी परिशिष्ट-2 हे एसआरएने करावयाचे आहे. त्यासाठी 13 उपजिल्हाधिकारी एसआरएला उपलब्ध करुन देत आहोत. त्या माध्यमातून ते परिशिष्ट-2 चे काम पूर्ण करणार आहेत.

सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी उपस्थित केलेल्या जवळजवळ सर्वच मुद्यांची उत्तरे मी दिलेली आहेत. औरंगाबाद महानगरपालिकेच्या बाबतीत उत्तर का दिले नाही हे सुध्दा मी सांगितले. सन्माननीय सदस्यांनी महानगरपालिकांच्या लेखा परीक्षणाच्या बाबतीत मुद्दा

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस....

उपस्थित केला. आपल्या सर्वांना कल्पना आहे की, महापालिकांचे लेखा परीक्षण हे कॅगच्या माध्यमातून होते. महापालिकांचे विशेष लेखा परीक्षण करण्यासाठी त्यांनी जर विशेष बाबी निदर्शनास आणून दिल्या असत्या तर सरकारने त्या बाबत विचार केला असता. मी पुन्हा एकदा सांगतो की, जे मुद्दे मांडण्यात आलेले आहेत त्या अनुषंगाने महापालिकांचे लेखा परीक्षण अगोदरच झालेले आहे. महापालिकांचे लेखा परीक्षण झाल्यानंतर ती बाब लोकलेखा समितीकडे येते. लोकलेखा समितीचे समिती प्रमुख हे विरोधी पक्षाचे असतात. त्यामुळे त्या समितीला लेखा परीक्षण अहवालाची पूर्णपणे चिरफाड करण्याचा अधिकार आहे. त्यामुळे आजच्या घडीला तरी विशेष लेखा परीक्षण करण्याचा मुद्दा उपस्थित होत नाही. जर सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी पुढे विशेष मुद्दा मांडला तर महापालिकांचे विशेष लेखा परीक्षण करण्याचा विचार करू. परंतु आज तरी अशा प्रकारे विशेष लेखा परीक्षण करण्याची आवश्यकता वाटत नाही.

(विरोधी पक्षाचे अनेक सन्माननीय सदस्य उभे राहून एकाच वेळी बोलतात.)

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, माननीय मुख्यमंत्र्यांनी विशेष लेखा परीक्षण करण्याचे मान्य न केल्यामुळे आम्ही सभात्याग करतो.

(विरोधी पक्षाचे सन्माननीय सदस्य सभात्याग करतात.)

सभापती : सभागृहाने प्रस्तावावर विचार केला आहे.

(विरोधी पक्षाचे सन्माननीय सदस्य सभागृहात प्रवेश करतात.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

खाजगी रुग्णालयात स्वाइन फ्लू आजारावर उपचार घेत असलेल्या रुग्णांचा दिनांक 2 मार्च, 2015 ऐवजी दिनांक 1 जानेवारी, 2015 पासून शासनाने खर्च करण्याबाबत

श्री.संजय दत्त : सभापती महोदय, मी माननीय मुख्यमंत्र्यांचे एका महत्त्वाच्या विषयाकडे लक्ष वेधू इच्छितो. राज्यात अंदाजे 450 लोक स्वाइन फ्लू मुळे मृत्युमुखी पडले. यापेक्षा 10 पट माणसे स्वाइन फ्लू आजाराने ग्रस्त झालेले आहेत. या आजारावर उपचार करण्याची व्यवस्था शासकीय रुग्णालयांमध्ये नव्हती. शासकीय रुग्णालयांमध्ये डॉक्टर, खाटा, व्हेंटीलेटर, औषधी उपलब्ध नव्हती. त्यामुळे अनेकांनी खाजगी रुग्णालयात उपचार घेतले. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी योग्य घोषणा केली होती की, स्वाइन फ्लू झालेल्या लोकांनी खाजगी रुग्णालयात उपचार घेतला असेल तर त्यांच्यावर विनाशुल्क उपचार करण्यात येतील. त्यामुळे अनेकांना रिलीफ मिळाला. पण आज वेगळ्याच बाबी समोर येत आहेत. राज्य सरकारने या संदर्भात जे नोटीफिकेशन काढले आहे त्यामध्ये काही अटी लादल्या आहेत. त्यामध्ये नमूद केले आहे की, स्वाइन फ्लू झालेला रुग्ण खाजगी रुग्णालयामध्ये व्हेंटीलेटरवर उपचार घेत असेल तर दिनांक 2 मार्च, 2015 नंतरचा सर्व खर्च शासनाकडून करण्यात येईल. सीजीएचएस च्या रुग्णांना दरानुसार पैसे मिळणार आहे. त्यामुळे त्यांना इलाजाचे पूर्ण पैसे मिळणार नाहीत. शिवाय दि.1/1/2015 ते 1/3/2015 या कालावधीतील रुग्णांना शासनाच्या मदतीचा काहीच फायदा होणार नाही. माननीय मुख्यमंत्री संवेदनशील आहेत. मी त्यांना विनंती करतो की, त्या रुग्णांवर 100 टक्के विनाशुल्क उपचार झाला पाहिजे. तसेच दुसरी बाब अशी की, माननीय मुख्यमंत्री दिनांक 1 जानेवारी, 2015 पासून स्वाइन फ्लू आजारावर खाजगी रुग्णालयात उपचार घेत असलेल्या सर्व रुग्णांना मदत देणार काय ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी निदर्शनास आणून दिलेली बाब जरुर तपासण्यात येईल्. अशी मदत मिळाली नसेल किंवा कट ऑफ डेटमुळे अडचण असेल तर ती डेट बदलण्यात येईल. सन्माननीय सदस्यांनी मागणी केल्यानुसार दिनांक 1 जानेवारी, 2015 ते 1 मार्च, 2015 पर्यंत उपचार घेतलेल्या रुग्णांना सुध्दा मदत देण्यात येईल. ..4..

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.संजय दत्त : सभापती महोदय, गरीब रुग्णांनी कर्ज काढून उपचाराचा खर्च केला आहे. त्यामुळे त्यांनी खाजगी रुग्णालयात घेतलेल्या उपचाराचा खर्च माफ करावा, अशी माझी विनंती आहे. आपण जी घोषणा केली आहे त्या घोषणेचा सन्मान ठेवावा.

श्री.देवेंद्र फडणवीस : महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी मांडलेला दुसरा मुद्दा जरूर तपासून बघितला जाईल. या ठिकाणी पैशाचा विषय नाही. सन्माननीय सदस्य सांगत आहे त्यानुसार तपासून बघितले जाईल व आवश्यकता वाटली तर तसे करू.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

सभागृहापुढील कामकाजाबाबत

सभापती : मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो की, आज सकाळी मला माननीय महसूल मंत्र्यांनी विनंती केली होती की, त्यांच्या विभागाशी संबंधित दोन विधेयके सभागृहाने मंजूर करावीत. त्यामुळे मी सभागृहाला विचारु इच्छितो की, ती विधेयके चर्चेला घ्यावीत काय ? शिवाय लक्षवेधी सूचना सुध्दा आहेत. मला वाटते ती दोन्ही विधेयक सर्वसामान्य जनतेच्या दृष्टीने उपयोगी आहेत. या विषयी माझी माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांसोबत चर्चा झाली आहे. आता कोणते कामकाज घ्यावे या बाबत सभागृहाने निर्णय घ्यावा.

श्री.सुनील तटकरे : महोदय, ही विधेयके जनतेच्या फायद्याची आहेत यामध्ये दुमत नाही. परंतु आज सभागृहापुढे अशासकीय कामकाज सुध्दा आहे. शिवाय शासकीय विधेयके आहेत. अंतिम आठवडा प्रस्तावावरील चर्चेला माननीय मुख्यमंत्र्यांनी नुकतेच उत्तर दिले आहे. याशिवाय डॉ.केळकर समितीच्या अहवालावरील चर्चेला अद्याप उत्तर देणे बाकी आहे.

नंतर श्री.कांबळे...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. सुनील तटकरे ....

आपणाला हे अगोदर सुध्दा आणता आले असते. अधिवेशन अजून पाचवा आठवडा घेतले असते. विधेयके जनतेसाठी चांगली आहेत, राज्याच्या हितासाठी आहेत, मग अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवशी का आणली ?

सभापती : विधानसभेने काल संमत केल्यमुळे विधेयके आज येथे आली आहेत.

श्री. सुनील तटकरे : सभापती महोदय, विधानसभेत देखील विधेयके कालच दाखविण्यात आली. आम्ही तेच म्हणत आहोत. आपण अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवशी कामकाजपत्रिकेवर विधेयके ठेवत आहात याचा अर्थ काय आहे ? विधेयक संमत करण्याबाबत दुमत नाही पण पध्दतीला आक्षेप आहे. (अडथळा) माननीय संसदीय कार्यमंत्र्यांनी चिडण्याचे कारण नाही. मी बोलत आहे. माननीय संसदीय कार्यमंत्र्यांनी कृपया खाली बसावे.

श्री. धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य बोलताना माननीय मंत्र्यांनी उभे राहून बोलणे योग्य आहे का ?

श्री. गिरीष बापट : सभापती महोदय, संसदीय कार्यमंत्र्यांच्या संदर्भात उल्लेख झाल्याने मी हात वर केला. आपण बोला म्हणता म्हणून बोलतो. कोणतेही विधेयक विधानसभेत संमत झाल्यानंतर ते विधानपरिषदेत संमतीसाठी येते. विधेयक दोन्ही सभागृहांत ज्या दिवशी येते त्या दिवशी संमत होतेच असे नाही. काही कारणांमुळे ते पुढे जाते. आज अधिवेशनाचा शेवटचा दिवस आहे. माननीय मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले आहे की, दोन विधेयके लोकोपयोगी आहेत. आम्ही विनंती केली आहे की, ती विधेयके मंजूर करावीत. बाकी चर्चा करण्यास आम्ही तयार आहोत. आम्ही चर्चेला तयार नाही असे म्हटलेले नाही. विधानसभेत विधेयक संमत झाल्यावर विधानपरिषदेत संमतीसाठी येणार आहे.

श्री. माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, अशासकीय कामाकरिता आठवड्यातील एक दिवस असतो आणि तो सुध्दा शेवटचा दिवस असतो. आजचा सुध्दा आठवड्याचा शेवटचा दिवस आहे. नियम 260 अन्वयेची चर्चा देखील अत्यंत महत्वाची आहे. आपण ती सुध्दा घेतलेली नाही. शेतकऱ्यांच्या दृष्टीने अत्यंत महत्वाची चर्चा आहे, खरीप पिके घेताना कोणत्या अडचणी येतात या

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. माणिकराव ठाकरे ....

संदर्भातील विषय त्यामध्ये आहे. आपण ती चर्चा बाजूला ठेवली आहे. त्यामुळे आता शासकीय कामकाज करणे, विधेयके संमत करणे उचित नाही. आपण याची नोंद घेतली पाहिजे.

..3

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : जमीन महसूल संहिता (सुधारणा) विधेयक

L.A. BILL NO. XXI OF 2015.

(A BILL FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA LAND REVENUE CODE, 1966.)

श्री. संजय राठोड (महसूल राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे मी आपल्या अनुमतीने सन 2015 चे वि.स.वि. क्रमांक 21 - महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, 1966 यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक मांडतो.

सभापती : विधेयक मांडण्यात आले आहे.

श्री. संजय राठोड : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2015 चे वि.स.वि. क्रमांक 21 - महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, 1966 यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक विचारात घेण्यात यावे असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

सभापती : विधेयक विचारात घेण्यात आले आहे. आता विधेयक खंडशः विचारात घेण्यात येईल.

खंड 2 ते 4 (दोन्ही सम्मिलित) विधेयकाचे भाग झाले.

खंड 1, संपूर्ण शीर्षक व हेतुवाक्य विधेयकाचे भाग झाले.

श्री. संजय राठोड : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2015 चे वि.स.वि. क्रमांक 21 संमत करण्यात यावे असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

सभापती : सन 2015 चे वि.स.वि. क्रमांक 21 संमत झाले आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : मुद्रांक (सुधारणा) विधेयक

L.A. BILL NO. XXIII OF 2015.

(A BILL FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA STAMP ACT.)

श्री. संजय राठोड (महसूल राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, विधानसभेने सुधारणेसह संमत केल्याप्रमाणे मी आपल्या अनुमतीने सन 2015 चे वि.स.वि. क्रमांक 23 - महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियमात आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक मांडतो.

सभापती : विधेयक मांडण्यात आले आहे.

श्री. संजय राठोड : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2015 चे वि.स.वि. क्रमांक 23 - महाराष्ट्र मुद्रांक अधिनियमात आणखी सुधारणा करण्याकरिता विधेयक विचारात घेण्यात यावे असा प्रस्ताव मांडतो.

सभापती महोदय, महाराष्ट्र स्टॅम्प ॲक्ट, 1958 च्या कायद्यामध्ये महसूल वाढविण्याच्या दृष्टीने अनेक सुविधा करण्याचे प्रस्तावित केले आहे. विविध सुधारणा प्रस्तावित केल्या आहेत. कलम 2 मध्ये अतिरिक्त मुद्रांक नियंत्रक मुंबई या पदाच्या व्याख्येत सधारणा होऊन कायद्यांतर्गत त्याच समावेश केला आहे. कलम 10 मध्ये ऑनलाईन मुद्रांक पेमेंट प्रणाली आहे, त्याच्या नियंत्रणाचे अधिकार विधेयकाच्या माध्यमातून आयजीआर, स्टॅम्प यांना देण्यात आले आहेत.

(नंतर श्री. रोझेकर ....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.संजय राठोड.....

मुद्रांक बुडविला तर आकारावयाच्या दंडाची रक्कम दुपटीवरुन चौपट करण्याचे कलम 4, 30 व 32 अन्वये प्रस्तावित करण्यात आले आहे.

सभापती महोदय, मुद्रांक शुल्कामध्ये सुट देण्याचे अधिकार वाढवून दिलेले आहेत. डी.डी.आर.यांना 1 लाख रुपयांपर्यंत अधिकार होता. आता 5 लाख रुपयांपर्यंत ही मर्यादा वाढविण्यात आली आहे. डी.आय.जी. यांना 10 लाख रुपयांवरुन 20 लाख रुपयांपर्यंत अधिकार दिलेले आहेत आणि आय.जी.आर.स्टॅम्प यांना 20 लाख रुपयांपेक्षा जास्त रकमेपर्यंत सुट देण्याचे अधिकार दिलेले आहेत.

सभापती महोदय, अनेक व्यवहार नोंदणीकृत होत नाहीत, लपविले जातात. अशा व्यवहारांबाबतची जबाबदारी कलम 67 (अ) अन्वये विविध संस्थावर टाकली आहे. अशा छुप्या व्यवहारांवर आळा घालण्याचे काम या बिलाच्या मध्यमातून होणार आहे. माहिती न दिल्यास 6 महिने कारावास आणि 5 हजार रुपये दंडाची तरतूद आपण केलेली आहे. त्यामुळे सब रजिस्ट्रार कार्यालयाला अधिकार प्राप्त होणार आहेत.

सभापती महोदय, आपण शुल्कामध्ये वाढ प्रस्तावित केलेली आहे. त्यामुळे शासनाला 300 कोटी रुपयांचा महसूल मिळणार आहे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील यांनी नातलगांमधील व्यवहारांच्या मुद्रांकाच्या बाबतीत एक मुद्दा उपस्थित केला होता. आता पती, पत्नी, मुलगा, मुलगी, नातू व नात, मयत मुलाची विधवा पत्नी यांच्यामध्ये मालमत्तेचे बक्षीसपत्र 200 रुपयांच्या मुद्रांकावर करता येणार आहे. पूर्वी ही रक्कम दोन टक्के होती. कुटुंबात व्यवहार, वाटणी, रजिस्टर करणे, याबाबतचे मूल्य 1 टक्के किंवा 30 हजार रुपये, यातील जे कमी असेल ते घेतले जाणार आहे.

सभापती महोदय, कृपया सभागृहाने हे विधेयक मान्य करावे, अशी मी आपल्या माध्यमातून विनंती करतो.

प्रश्न प्रस्तुत झाला.

...2....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, समजा बहीण, भाऊ आहेत. भाऊ वारला, भावाला वारस नाही, मुलगा, मुलगी नाही, बहीण वारली आहे, बहिणीला मुले असतील आणि त्याच्या नावे भावाला मालमत्ता करावयाची असेल तर त्याबाबतीत काय करायचे ? बहीण दुसऱ्या घरात दिलेली आहे. मालमत्ता भावाची आहे. अशा प्रकारणात सूट मिळणार आहे का ? मी मंत्री महोदयांशी चर्चा केली आहे. अशा प्रकरणातही मुद्रांक शुल्कात सूट मिळाली पाहिजे.

सभापती : माझ्या माहितीप्रमाणे सक्सेशन ॲक्टमध्ये या दृष्टीने सुधारणा झालेल्या आहेत आणि बहीण जर मयत झाली तर वारसांना आपोआप अधिकार मिळणार आहेत.

श्री.संजय राठोड : सभापती महोदय, मी सभागृहाला पुन्हा विनंती करतो की, सभागृहाने हे विधेयक विचारात घ्यावे.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

सभापती : विधेयक विचारात घेण्यात आले आहे. आता विधेयक खंडशः विचारात घेण्यात येईल.

खंड 2 ते 20 (दोन्ही सम्मिलित) विधेयकाचे भाग झाले.

खंड 1, संपूर्ण शीर्षक व हेतुवाक्य विधेयकाचे भाग झाले.

श्री.संजय राठोड : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने विधानसभेने सुधारणेसह संमत केल्याप्रमाणे सन 2015 चे वि.स.वि.क्र.23 संमत करण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

सभापती : विधानसभेने सुधारणेसह संमत केल्याप्रमाणे सन 2015 चे वि.स.वि.क्रमांक 23 संमत झाले आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

सकस आहार योजनेसंदर्भात बैठक घेण्याच्या पीठासीन अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या निदेशाबाबत

प्रा.जोगेंद्र कवाडे : सभापती महोदय, दिनांक 8 एप्रिल, 2015 रोजी महिला व बालकल्याण विभागावर चर्चा होत असताना सकस आहारासंदर्भात बरीच चर्चा झाली. त्यावेळी उप सभापती महोदयांनी असे निदेश दिले की, हा प्रश्न गंभीर आहे, त्याबाबत मी माझ्या दालनात बैठक घेईन. परंतु, अद्याप याबाबतची बैठक झाली नाही. अनेक प्रकारच्या समस्या या योजनेत आहेत. त्या सोडविण्याच्या दृष्टीकोनातून आपण बैठक घेणार आहात का ?

सभापती : या संदर्भात उप सभापती महोदयांशी माझी चर्चा झाली आहे. आम्ही दोघेही एकत्रितपणे या संदर्भातील बैठक घेणार आहोत. त्यावेळी आपल्याला आमंत्रित करण्यात येईल.

...4.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

धनगर समाजाला आरक्षण देण्याबाबत

ॲड.रामहरी रूपनवर : सभापती महोदय, दिनांक 23 मार्च, 2015 रोजी धनगर समाजाचा मोठा मोर्चा विधानभवनावर आला होता व त्यासंदर्भात मी नियम 289 अन्वये सूचना दिली होती. त्यावर बरीच चर्चा झाली. पण गोंधळ झाला व त्यामुळे आम्हाला आमचे म्हणणे मांडता आले नाही. त्यावेळी पीठासीन अधिकाऱ्यांनी असे निदेश दिले होते की, 289 ची सूचना राखून ठेवतो आणि या संदर्भात सविस्तर चर्चा सभागृहात घेण्यात येईल.

सभापती : माझ्या माहितीप्रमाणे शासनाने निवेदन करावे, असे निदेश मी दिलेले आहेत.

ॲड.रामहरी रूपनवर : सभापती महोदय, माझ्याकडे कार्यवृत्ताची प्रत आहे. त्यानुसार या विषयावर सभागृहात सखोल चर्चा पुढील आठवड्यात होईल, असे निदेश दिलेले आहेत. मी आपल्याला कार्यवृत्तातील हा भाग वाचून दाखवितो. "याच आठवड्यात धनगर समाजाचे नेते, आणि सर्वपक्षीय गटनेत्यांबरोबर बैठक घेऊन चर्चेची वेळ निश्चित करून या विषयावर चर्चा केली जाईल." असे निदेश त्यावेळी दिलेले आहेत. आज अधिवेशनाचा शेवटचा दिवस आहे. आम्ही या चर्चेची वाट बघत आहोत. आम्ही मोर्चाला सामोरे गेल्यानंतर लोकांना असे सांगितले आहे की, या संदर्भात सभागृहात चर्चा होणार आहे. हे सर्वोच्च सभागृह आहे. परंतु, या सभागृहात या विषयावर चर्चा होऊ नये ? लोक या निर्णयाची वाट बघत आहेत. त्यामुळे या विषयावर सभागृहात चर्चा झाली पाहिजे. त्या दिवशी सभागृहात गोंधळ होता. आम्हा दोन, चार सन्माननीय सदस्यांना या विषयावर आमचे म्हणणे मांडू द्यावे आणि सरकारने निवेदन करावे, एवढीच आमची अपेक्षा होती. सरकारची या संदर्भातील भूमिका काय आहे, हे आम्हाला जाणून घ्यायचे आहे. आठ दिवसात आरक्षण देऊ, या आश्वासनावरच हे सरकार निवडून आले आहे. मग त्यावर चर्चा कशी होत नाही ? आपण आश्वासन दिले आहे. आपल्या अश्वासनाप्रमाणे चर्चा होणार नसेल तर लोकांनी कोणाकडे जायचे ?

सभापती : याच विषयावरील तारांकित प्रश्नाच्या संदर्भात आपण 27 मिनिटे सभागृहात चर्चा केली आहे. आपण नियम 289 अन्वये सूचना दिली होती व त्यावेळी मी चर्चेबाबत सांगितले होते, हे मला मान्य आहे. परंतु, वेळेच्या नियोजनात हे बसले नाही व म्हणून चर्चा झाली नाही.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

लक्षवेधी सूचनेवरील चर्चेच्या संदर्भात विधिमंडळ सचिवांनी दिलेल्या पत्राबाबत

श्री.विनायक मेटे : सभापती महोदय, आपण मला पॉईंट ऑफ प्रोसिजरवर बोलण्याची संधी दिली, त्याबद्दल मी आपले आभार मानतो.

सभापती महोदय, माझ्या हातात विधानमंडळ सचिवालयाच्या सचिवांचे एक पत्र आहे. या पत्राच्या अनुषंगाने काही प्रश्न या सभागृहाबद्दल आणि सभागृहाच्या .....

सभापती : सन्माननीय सदस्यांना काय बोलायचे आहे, हे माझ्या लक्षात आले आहे. या संदर्भात मी निर्णय दिलेला आहे. सभापतींनी निर्णय दिल्यानंतर आपण त्यावर बोलणार आहात का ? मी विचारपूर्वक निर्णय दिलेला आहे.

श्री.विनायक मेटे : सभापती महोदय, आपला शब्द आम्हाला प्रमाण आहे.

यानंतर श्री.वि.खर्चे.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.विनायक मेटे....

सभापती महोदय, आपल्या आदेशाबाबत व अधिकाराबाबत माझे काहीही म्हणणे नाही. माझे एवढेच म्हणणे आहे की, लक्षवेधी सूचनेला उत्तर देतांना मंत्री महोदयांनी संबंधितांवर गुन्हे दाखल करण्यात येतील असे सांगितले होते. शासनाच्या वतीने त्यांनी उत्तर दिले आहे. याबाबत विधिमंडळ सचिवांनी पत्र दिले आहे. त्यामुळे थोडा घटनात्मक विषय निर्माण झाला आहे. विधिमंडळ सचिवांना असे पत्र देण्याचे अधिकार आहेत काय ? यासंदर्भात मला फक्त माहिती घ्यावयाची आहे. दुसरे माझे काहीही म्हणणे नाही. अशा प्रकारे प्रशासकीय अधिकार वापरण्याचे आपल्या विधिमंडळ सचिवांना अधिकार आहेत काय ? याबाबत मला सांगितले तर बरे होईल.

सभापती : मी निर्णय दिल्यानुसार सचिवांनी हे पत्र लिहिले आहे. हे मघाशी देखील मी सांगितले आहे, माझ्या निर्णयावर पत्र देण्यात आले आहे.

....2...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

सभागृहात करण्यात न आलेली निवेदने

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, आपण निर्णय दिल्यावर त्यावर चर्चा होत असेल तर हे बरोबर होणार नाही.

सभापती महोदय, सदनामध्ये अवकाळी पाऊस, गारपीट या विषयावर चर्चा झाली होती. अधिवेशना दरम्यान देखील गारपीट झाली, अवकाळी पाऊस झाला त्यातून शेतकऱ्यांचे फार मोठे नुकसान झाले आहे. त्याबाबत बोलत असताना सदनाचे नेते व माननीय मंत्री श्री.एकनाथराव खडसे यांनी शेतकऱ्यांना मदत देण्यासंदर्भातील निवेदन याच अधिवेशनात करण्यात येईल असे सांगितले होते. त्यासंदर्भातील निवेदन सभागृहात करण्यात आले नाही.

सभापती महोदय, मुंबईतील महापौरांच्या बाबतीत सरकारने निवेदन करायला पाहिजे होते, ते निवेदन करण्यात आले नाही.

संसदीय कामकाज मंत्री यांनी लक्षवेधी सूचनेबाबत उपस्थित केलेला मुद्दा

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, काही वेळापूर्वी मी जेवायला गेलो असताना माननीय संसदीय कामकाज मंत्री यांनी सभागृहात पाच-पाच, दहा-दहा वर्षापूर्वीच्या विषयाच्या काही लक्षवेधी सूचना स्वीकारल्या जातात, असा उल्लेख करुन पुणे शहरातील लक्षवेधी सूचने संदर्भातील मुद्दा उपस्थित केला होता. विधानसभेत देखील अशा काही बाबी होत असतात. आपण फक्त विधानपरिषदेचे संसदीय कामकाज मंत्री नाहीत, आपण विधानसभेचे देखील संसदीय कामकाज मंत्री आहात. अशा प्रकारे वक्तव्य संसदीय कामकाज मंत्र्यांनी करणे बरोबर नाही. कोणती लक्षवेधी सूचना स्वीकारावी हा अधिकार माननीय सभापती यांचा आहे. संसदीय कामकाज मंत्री महोदयांनी एक प्रकारे आपणावर आरोप केला आहे, हे बरोबर नाही, आजपर्यंत असे कधी घडले नाही. एखाद्या विषयावर तारांकित प्रश्न किंवा 93 ची सूचना दिल्यावर तो विषय सुटू शकला नाही आणि त्या विषयाच्या संदर्भात एखाद्या सन्माननीय सदस्यांनी लक्षवेधी सूचना दिली तर काय फरक पडतो, परंतु या एकाच लक्षवेधी सूचनेबाबत माननीय संसदीय कार्यमंत्री महोदयांना असे काय वाटले आहे ? सभागृहात किती लक्षवेधी सूचना आल्या, कोणी काय चर्चा केली हे न पाहता, या एकाच लक्षवेधी सूचनेचा विषय माननीय संसदीय कामकाज मंत्री महोदयांनी का उपस्थित करावा याबाबत मला समजले नाही. असे विषय सभागृहात उपस्थित होऊ लागले तर ते चुकीचे होईल.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.धनंजय मुंडे...

या विषयाचा रोख प्रत्यक्ष आपणाकडे येत आहे, असे होणे बरोबर नाही.

श्री.गिरीष बापट : सभापती महोदय, मघाशी सभागृहात नियम 93 च्या सूचने संदर्भात चर्चा झाली, लक्षवेधी सूचनेची चर्चा झाली आहे. आयुधे वापरण्याच्या संदर्भात चर्चा झाली आहे. विधानसभेत असा विषय येईल व मी सभागृहात उपस्थित असेल तर त्यावर भाष्य करण्यात येईल. दोन लक्षवेधी सूचने संदर्भात मी सभापती महोदयांना जाऊन सांगितले होते की, या लक्षवेधी सूचनेच्या संदर्भात प्राब्लेम आहे. ज्या लक्षवेधी सूचनेचा मी उल्लेख केला, तेव्हा आपण चेअरवर होता, त्यावेळी मी असे म्हणालो होतो की, लक्षवेधी सूचना स्वीकारण्याचा पूर्ण अधिकार आपला आहे. या सभागृहात आयुधाच्या माध्यमातून चर्चा आपण करतो, त्यासंदर्भात प्रत्येकाचे नियम ठरले आहेत. तारांकित प्रश्न, लक्षवेधी सूचना यांचे नियम ठरले आहेत. प्रश्नोत्तराचा तास संपल्यानंतर दरम्यानच्या काळात समाज हिताचे विषय सरकारशी संबंधित असतात, ते विषय लक्षवेधी सूचनेच्या माध्यमातून आपण मांडत असतो. असे विषय सभागृहात येऊ लागले तर येथे चर्चेला वेळ पुरणार नाही. यासंदर्भात आपण एक समर्पक बैठक घेणार आहात. सभागृहातील कामकाजासंदर्भात सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत पाटील यांनी विषय उपस्थित केला होता. जेव्हा ही बैठक होईल, त्यावेळी कोणत्या विषयाच्या नियम 93 च्या सूचना घ्यावयाच्या, कोणत्या विषयाच्या लक्षवेधी सूचना घ्यावयाच्या व कोणत्या आयुधांचा वापर केव्हा व कसा करायचा हे सर्व विषय आपण चर्चेला घेऊ, आता आयुधाचा वापर आपणाला कसा करता येईल. हे आपण त्या बैठकीत ठरविणार आहोत, असा उल्लेख मी केला होता. मला असे वाटते की, मी यात काहीही गैर केलेले नाही. गैर असेल तर सभापती महोदयांनी सांगावे. मी एवढाच उल्लेख केला होता की, एकंदर कामकाजाच्या संदर्भात जी चर्चा करण्यात येईल, त्यात 93 च्या सूचना असतील, लक्षवेधी सूचना असतील, या आयुधाचा वापर करताना सभागृहातील वेळेचा मुद्दा उपस्थित करण्यात आला होता. सन्माननीय सदस्य श्री.माणिकराव ठाकरे यांनी 11-12 लक्षवेधी सूचनेचा विषय उपस्थित केला, त्यामुळे सायंकाळपर्यंत कामकाज संपत नाही. 12 ते 14 लक्षवेधी सूचना कामकाज पत्रिकेवर आहेत. या सर्व बाबींच्या अनुषंगाने मी हा विषय उपस्थित केला होता. यामध्ये मी काहीच गैर केले नाही, असे मला वाटते.

सभापती : ठीक आहे. या प्रश्नावर आपण आता किती वेळ घेणार आहात.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

शेतकऱ्यांना देण्यात येणाऱ्या मदतीबाबत निवेदन करणे

श्री.माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, माझा मुद्दा वेगळा आहे. काल मी नियम 289 अन्वये शेतकऱ्यांच्या संदर्भात उल्लेख केला होता. त्यावेळी मला असे सांगण्यात आले होते की, या विषयाबाबत नियम 260 अन्वये चर्चा होणार आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.सुनील तटकरे यांनी देखील हा मुद्दा उपस्थित केला होता. माननीय मुख्यमंत्री महोदयांनी त्यासंदर्भात विधान केले होते.

सभापती महोदय, सरकार शेतकऱ्यांना काय मदत करणार आहे, हा विषय अत्यंत महत्वाचा आहे, याकडे संपूर्ण राज्याचे लक्ष लागले आहे, शेतकऱ्यांना मदत देत असताना राज्य सरकारची काय भूमिका आहे ? अनेक शेतकऱ्यांना अद्याप मदत मिळालेली नाही. राज्य शासनाकडे निधी आहे किंवा नाही, केंद्र सरकार किती निधी देणार आहे, कशा पध्दतीने निधीचे वाटप करण्यात येणार आहे, किती दिवसात करण्यात येणार आहे, याची उत्तरे राज्यातील जनतेला मिळायला पाहिजे. ती अद्याप मिळाली नाहीत. सभागृह संपण्यापूर्वी यासंदर्भात निवेदन केले तर ते योग्य होईल. सदनाच्या माध्यमातून ते लोकांपर्यंत पोहचेल. त्यासंदर्भात आपण मंत्री महोदयांना सूचना करावी अशी माझी विनंती आहे.

सभापती : मंत्री महोदयांना मी मघाशीच सांगितले आहे की, जी निवेदने करायची शिल्लक आहेत ती निवेदने सभागृहात करण्यात यावीत. ती निवेदने लवकर कशी येतील याबाबत आपण लक्ष द्यावे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : सातारा येथील श्रीभवानीदेवी संस्थानकडून होत असलेले बेकायदेशीर जमीन व्यवहार

मु.शी. : सातारा येथील श्रीभवानीदेवी संस्थानकडून होत असलेले बेकायदेशीर जमीन व्यवहार यासंबंधी श्री कपिल पाटील,वि.प.स. यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

श्री.कपिल पाटील (मुंबई विभाग शिक्षक) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय महसूल मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"स्वतंत्र भारतात संस्थाने खालसा झाली असल्याबाबतचा कायदा अस्तित्वात असणे, सार्वजनिक विश्वस्त कायद्याप्रमाणे अस्तिवात असलेल्या देवस्थान जमिनीला देवस्थान वर्ग 3 लागू असणे, खाजगी देवस्थानांना इनाम वर्ग 3 लागू नसणे, सार्वजनिक विश्वस्त कायद्याप्रमाणे नोंदणीकृत नसलेल्या संस्थांना देणग्या जमा करण्यास धर्मादाय आयुक्तांची परवानगी आवश्यक असणे, मुंबई कुळवहिवाट व शेत जमीन कायदा, 1948 ला दिनांक 2 जून, 1962 रोजी महाराष्ट्र विधानसभेने दुरुस्ती करुन श्रीमंत छत्रपती प्रतापसिंग राजे भोसले हयात असेपर्यंत त्यांचा फक्त तनखा पुढे चालू ठेवणे, त्यांच्या मृत्युपश्चात दिनांक 28 फेब्रुवारी, 1980 रोजीच्या शासन निर्णयानुसार दुरुस्ती विधेयकाच्या अनुषंगाने सरंजामी तनखा पुन्हा चालू ठेवणे, जिल्हा सातारा येथील शेतकऱ्यांच्या हजारो एकर जमिनीच्या सातबारा सदरी सन 1997 किंवा त्या सुमारास फेरफाराने श्री.भवानी देवी संस्थान श्रीमंत छत्रपती उदयनराजे भोसले यांचे नाव कब्जेदार सदरी दाखल होणे, कुळांना जमिनीचे खरेदी-विक्री व्यवहार करताना अगर जमिनीवर कर्ज घेताना श्रीमंत छत्रपती उदयनराजे भोसले यांच्या ना हरकत दाखल्याची मागणी मुद्रांक शुल्क अधिकारी, दुय्यम निबंधक तसेच महसूल अधिकारी यांनी करणे, विधिमंडळाने संमत केलेला कायदा वा दुरुस्तीला पुन्हा दुरुस्ती विधेयक न मांडता केवळ 1980 च्या शासन निर्णयावरुन त्या विधिमंडळाच्या कायदेशीर प्रक्रियेला वा विधिमंडळाच्या नियमांचा भंग करुन विधिमंडळाचा अवमान करणे, श्री. भवानीदेवी संस्थान हा खाजगी ट्रस्ट असून संस्थांनाने धर्मादाय आयुक्तांच्या कोणत्याही पूर्व

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.कपिल पाटील...

परवानगी शिवाय बेकायदेशीर देणग्या स्वीकारणे, श्री. भवानीदेवी संस्थान हे देवस्थान इनाम नसून सरंजाम संस्थान असून खाजगी ट्रस्ट असून त्यांना बेकायदेशीर इनाम वर्ग 3 लागू असणे, जिल्हा सातारा येथील शेतकऱ्यांच्या हजारो एकर जमिनींच्या कब्जेदार सदरी श्रीमंत छत्रपती उदयनराजे भोसले असे नाव बेकायदेशीररित्या लागणे, जिल्हा सातारा येथील शेतकऱ्यांच्या हजारो एकर जमिनींच्या खरेदी-विक्री व्यवहार वा कर्ज मागणी प्रकरणात महसूल अधिकारी, मुद्रांक अधिकारी, दुय्यम निबंधक यांनी खाजगी ट्रस्ट भवानी देवी संस्थांच्या श्रीमंत छत्रपती यांच्या ना हरकत दाखवल्याची मागणी करुन नियमांचा भंग करणे, 1980 च्या सूचनेनुसार शासनाने आदेश काढून आधीच्या सुधारलेल्या बेकायदेशीररित्या वारसाचा अंमल चालू ठेवणे, सदरच्या शासन आदेशात मा. राष्ट्रपतींच्या सूचनेवरुन असा संदर्भ असणे, या संदर्भाचा आधार घेऊन महसूल सचिव यांनी सदरच्या नोंदी कायदेशीर असल्याचे म्हणणे, सदर शासन आदेश बेकायदेशीर व संविधानविरोधी असून माजी वि.स.स. विवेक पंडित यांनी तो रद्द करण्याची प्रधान सचिव, महसूल यांच्याकडे दिनांक 9 ऑगस्ट, 2012 व 15 सप्टेंबर, 2012 रोजी लेखी पत्र देऊन मागणी करणे, या संदर्भात विधिमंडळात लक्षवेधी सूचनेद्वारे मागणी करणे, तत्कालीन महसूल मंत्री यांनी उदयनराजे भोसले यांचा शेतकऱ्यांवरच्या सर्व जमिनीवरच्या 7/12 सदरी झालेली नोंदी बेकायदेशीर नसल्याचे म्हणणे, मा.राष्ट्रपती महोदयांच्या सूचनेची लेखी प्रत देण्याची मागणी करुनही ती महसूल विभागाकडून उपलब्ध करुन न देणे, सदरची प्रत महसूल खात्याकडे उपलब्ध नसणे, साताऱ्यातील शेतकऱ्यांचे नेते विवेक पंडित यांनी मा. राष्ट्रपती महोदय नवी दिल्ली, गृह मंत्रालय, नवी दिल्ली, मा.राज्यपाल, मुंबई यांच्याकडे माहिती अधिकाराअन्वये 1980 च्या पत्रातील संदर्भाप्रमाणे मा. राष्ट्रपती महोदयांच्या सूचनेची मागणी करणे, त्यांनतर मा.राष्ट्रपती महोदय कार्यालयातून, गृह मंत्रालय, मा.राज्यपाल महोदय, महसूल विभाग, महाराष्ट्र यांच्याकडून अशा कागदपत्राची प्रत अस्तित्वात नसणे, त्यामुळे 1980 चा शासन निर्णय (आदेश) बेकायदेशीर असणे, तसे विवेक पंडित यांनी महसूल विभागाला लेखी अवगत करणे, तरीही सात-बारा मध्ये झालेली श्रीमंत छत्रपती उदयनराजे भोसले यांची नोंद अजूनही कायम ठेवणे, श्रीमंत छत्रपती उदयनराजे भोसले अशी उपाधी लावून महसूल विभागाने शेतकऱ्यांच्या सातबारा उताऱ्यांवर तसे शिक्के मारुन भारतीय संविधानाचा भंग केला असणे, भवानी देवी संस्थान नोंदणीकृत नसतांना बेकादेशीर देणग्या गोळा

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.कपिल पाटील...

करणे, भवानी देवी संस्थान नोंदणीकृत सार्वजनिक विश्वस्त न्यास नसूनही सातारा जिल्ह्यातही हजारो शेतकऱ्यांना जमिनीवर देवस्थान वर्ग-3 चा अंमल आणणे, परिणामी छत्रपत्री शिवरायांच्या उज्ज्वल परंपरेचा अवमान झाल्याने आणि हजारो शेतकऱ्यांना आपल्या जमिनीच्या हक्कांपासून वंचित रहावे लागत असल्याने जनतेत पसरलेला तीव्र असंतोष व संताप, याकडे शासनाचे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही आणि शासनाची प्रतिक्रिया."

श्री.संजय राठोड (महसूल राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, प्रामुख्याने सातारा जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांच्या जमिनीच्या प्रश्नासंबंधी ही लक्षवेधी सूचना आहे. छत्रपती शिवरायांच्या गादीशी तिचा संबंध असल्यामुळे मी छत्रपती शिवरायांच्या स्मृतीला, विचारांना व गादीला वंदन करतो. शिवरायांनी असे सांगितले होते की, माझ्या शेतकऱ्यांच्या शेतातील उभ्या पिकाला कधीही त्रास होता कामा नये. भाजीच्या देठाला देखील माझ्या सैनिकांकडून त्रास होता कामा नये. रयतेच्या शेतातील देठाची काळजी घेणाऱ्या छत्रपतींच्या भागातील शेतकरी मात्र त्यांच्या जमिनीच्या हक्कांपासून आज वंचित आहेत. या प्रश्नाचे उत्तर या लक्षवेधी सूचनेच्या निवेदनात आले नाही. याबाबत माझे तीन प्रश्न आहेत. तेथील शेतकऱ्यांचे हक्क वंचित होत आहेत काय ? याबाबत उत्तर देताना भवानी देवी सस्थांनाच्या संदर्भात उल्लेख करण्यात आला की, ते सार्वजनिक न्यास नसून धार्मिक ट्रस्ट आहे. संरजाम कायम ठेवले असे लक्षवेधी सूचनेच्या निवेदनात नमूद केले आहे. तो मुद्दा देखील वादग्रस्त आहे. भवानी ट्रस्टच्या संदर्भात सरंजाम कायम ठेवला आहे काय असा माझा प्रश्न आहे.

या नंतर श्री.बोरले..

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

श्री.कपिल पाटील.....

राज्य शासनाने त्या संदर्भात विधेयक मांडलेले आहे, दुरुस्ती केलेली आहे, ठराव केलेला आहे किंवा कसे, याबाबत मंत्री महोदयांनी खुलासा करावा. माझा प्रश्न असा आहे की, कुळांचे त्यांच्या विक्रीसह विनाअट सर्व अधिकार सुरक्षित राखण्याच्या संदर्भात राज्य शासनाची भूमिका काय असणार आहे ? लक्षवेधी सूचनेच्या निवेदनात माननीय राष्ट्रपतींच्या पत्राचा उल्लेख केलेला आहे त्याबाबत केंद्र शासनाकडून अधिकृतपणे काही कळविण्यात आले आहे काय किंवा पत्रव्यवहार झालेला आहे काय ? कारण, या संदर्भात देखील काही शंका आहेत, आक्षेप आहे.

श्री.संजय राठोड : सभापती महोदय, महाराष्ट्राच्या इतिहासात शिवाजी महाराजांच्या घराण्याचे ऐतिहासिक महत्व, लोकमानसातील त्यांचे स्थान विचारात घेऊन शासनाने सातारा संस्थानांमधील श्रीमंत शाहू महाराज भोसले यांना मुंबई सरंजाम्स जहागीरस् अँड ऑदर इनाम्स ऑफ पॉलिटिकल नेचर्स रिझमप्शन रूल्स 1952 मधून सूट दिली होती. त्याच प्रमाणे महाराष्ट्र कुळवहिवाट व शेत जमीन अधिनियम, 1948 मध्ये उक्त जमिनींबाबत या अधिनियमातील कलम 32 व 32 (र) सरंजामांना लागू नसणे अशी तरतूद समाविष्ट करण्यात आली होती. त्यावरुन श्रीमंत प्रतापसिंग शाहू महाराज भोसले यांच्या मृत्यूनंतर शासन निर्णय क्रमांक एसपीआर 3578/244070/एल-5, दिनांक 28/02/1980 च्या शासन निर्णयान्वये उक्त सवलती श्रीमंत उदयनराजे प्रतापसिंग भोसले यांच्या हयातीपर्यंत लागू करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. या प्रकरणी माननीय उच्च न्यायालयात रिटपिटीशन दाखल झालेली असून त्यात श्रीमंत उदयनराजे महाराज यांच्या दिनांक 06/07/2014 च्या पत्राद्वारे सरंजाम जमिनीस लागू असलेली सूट वारसा हक्काने पुढे चालू ठेवावी या केलेल्या मागणीस आव्हान देण्यात आले आहे. त्यामुळे न्यायालयाचा अवमान होणार नाही अशा प्रकारे या लक्षवेधी सूचनेला लेखी उत्तर देण्यात आलेले आहे. हा विषय न्यायालयात आहे. त्यामुळे जेवढे उत्तर देणे शक्य होते तेवढे उत्तर शासनाने दिलेले आहे. सभापती महोदय, हा विषय न्यायालयात असल्यामुळे या संदर्भात आपल्याला जास्त चर्चा करता येणार नाही, अशी माझी आपल्यामार्फत सन्माननीय सदस्यांना विनंती आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, मी न्यायप्रविष्ट प्रकरणाबाबत बोललो नाही. मी जे दोन प्रश्न उपस्थित केले त्या प्रश्नांचे उत्तर मंत्री महोदयांकडून मिळालेले नाही. माझा प्रश्न असा आहे की, हा सरंजाम कायम ठेवण्याच्या संदर्भात आपल्याला केंद्र शासनाकडून अधिकृतपणे काही कळविण्यात आले आहे काय ? माझा दुसरा प्रश्न असा आहे की, भवानी देवी संस्थान हा धार्मिक ट्रस्ट आहे. या संस्थानचा संरजाम देखील कायम ठेवण्यात आलेला आहे काय ? न्यायालयीन भाग वेगळा आहे. रयतेतील कुळांच्या जमिनींचा प्रश्न या दोन मुद्यांशी निगडित आहे. त्यांना जमिनीची विक्री करता येत नाही, एनओसी घ्यावी लागते. या संदर्भात मंत्री महोदयांनी उत्तर द्यावे.

श्री.संजय राठोड : सभापती महोदय, अधिसूचना क्र.(व्ही/11013/4/80-सीएसआर) आदेश क्र.जीएसआर 47(ई), दिनांक 17 फेब्रुवारी, 1980 अन्वये राज्यात राष्ट्रपती राजवट लागू करण्यात आली होती. जो शासन निर्णय आहे त्याची प्रत मी सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो. शासनाला या संदर्भात जी कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवता येणे शक्य आहेत ती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येतील.

..3...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

लक्षवेधी सूचनेबाबत

उप सभापती : आजच्या कार्यक्रम पत्रिकेतील अ.क्र.4, 6, 7 व 8 वर दर्शविण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना पुढे ढकलण्यात आलेल्या आहेत.

..4...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : अल्पसंख्याक समाजाच्या विकासाच्या दृष्टीने योग्य ती कार्यवाही न होणे

मु.शी. : अल्पसंख्याक समाजाच्या विकासाच्या दृष्टीने योग्य ती कार्यवाही न होणे यासंबंधी ॲड.हुस्नबानू खलिफे, वि.प.स. यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

ॲड.हुस्नबानू खलिफे (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय अल्पसंख्याक विकास मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छिते आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करते.

"केंद्र व राज्यशासनाने अल्पसंख्याक समाजाच्या विकासासाठी अनेक योजना कार्यान्वित करणे, राज्यशासनाने मंत्रालयात अल्पसंख्याक विकास विभाग सुरु करणे, राज्यशासनाने अल्पसंख्याक विभागातर्फे या योजना राबविण्याचे धोरण अपेक्षित असणे, तथापि, अल्पसंख्याक विकास विभागातर्फे प्रत्येक जिल्ह्याकरीता स्वतंत्र कक्ष स्थापन करण्याचे धोरण असूनही ते नसणे, राज्य अल्पसंख्याक विकास विभागाच्या अखत्यारीत येणाऱ्या समिती व महामंडळाच्या कामकाजात सुसूत्रता नसणे, राज्य हज समितीला कार्यालयाकरिता जागा नसणे, हज यात्रेकरुंच्या महाराष्ट्राचा कोटा या वर्षी कमी असणे, यामुळे हज यात्रेकरुंमध्ये असलेली नाराजी, मौलाना आझाद अल्पसंख्याक आर्थिक विकास महामंडळाचे अध्यक्ष व कार्यकारी मंडळ अस्तित्वात नसणे, या महामंडळाला पूर्णवेळ व्यवस्थापकीय संचालक नसणे, अल्पसंख्याक विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्तीची रक्कम वेळेवर न मिळणे, मुस्लीम समाजाला शिक्षणात 5% आरक्षण मा. हायकोर्टाने मान्यता देऊनही शासनाने ते न देण्याचे धोरण आखणे, वक्फ् बोर्डाला अद्यापि अध्यक्ष नसणे, राज्यातील वक्फ् मालमत्तेवर शासनाचे नियंत्रण नसणे, वक्फ जमिनीवर मोठया प्रमाणात अतिक्रमण असणे, यामुळे अल्पसंख्याक समाजात असलेला असंतोष व शासनाने करावयाच्या उपाययोजना व कार्यवाही."

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.दिलीप कांबळे (अल्पसंख्याक विकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे)

..6...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ॲड.हुस्नबानू खलिफे : सभापती महोदय, न्या.सच्चर आयोगाच्या शिफारशी स्वीकारल्यानंतर तत्कालीन पंतप्रधान श्री.मनमोहन सिंग यांनी त्या अनुषंगाने 15 कलमी कार्यक्रम जाहीर केला होता. त्या कार्यक्रमाप्रमाणे राज्यांनी मंत्रालयात अल्पसंख्याक विभाग स्थापन कराव्याचा होता. मला अभिमान आहे की, आपले राज्य अल्पसंख्याक विकास विभाग स्थापन करणारे पहिले राज्य होते. आपल्या राज्यात अल्पसंख्याक विकास विभाग स्थापन करण्यात आला होता. त्यावेळी असे ठरले होते की, प्रत्येक जिल्हाधिकारी कार्यालयात एक स्वतंत्र कक्ष स्थापन करण्यात येईल आणि त्या स्वतंत्र कक्षामार्फत अल्पसंख्याक विकास विभागाचे कामकाज पाहण्यात येईल. परंतु, अद्याप कोणत्याही जिल्हाधिकारी कार्यालयात असा स्वतंत्र कक्ष स्थापन करण्यात आलेला नाही. माझा प्रश्न असा आहे की, प्रत्येक जिल्हाधिकारी कार्यालयात अल्पसंख्याक कक्ष स्थापन करण्यात येणार आहे काय, अथवा अल्पसंख्याक विकासासंबंधी ज्या बाबी आहेत त्या पाहण्यासाठी अल्पसंख्याक विभागाचे संचालनालय निर्माण करण्यात येणार आहे का ? अल्पसंख्याक समाजाशी संबंधित अल्पसंख्याक आयोग, उर्दू ॲकॅडमी, राज्य वक्फ बोर्ड, मौलाना आझाद अल्पसंख्याक आर्थिक विकास महामंडळ आणि राज्य हज समिती ही 5 समिती किंवा बोर्ड या अल्पसंख्याक विकास विभागामार्फत पाहण्यात येतात. परंतु, हज यात्रेकरुंचा कोटा मागील 5 वर्षापेक्षा अतिशय कमी देण्यात आलेला आहे. सन 2011 मध्ये 12281, 2012 मध्ये 11150, 2013 मध्ये 11069, 2014 मध्ये 8856 इतका कोटा देण्यात आला होता. परंतु, सन 2015 मध्ये निव्वळ 7356 हज यात्रेकरुंचा कोटा देण्यात आलेला आहे. तसे बघितले तर 53,437 अर्ज आलेले आहेत आणि त्यामध्ये 70 वर्षापेक्षा जास्त वयोमान असलेले 3,103 लोक होते. माझा प्रश्न असा आहे की, हज यात्रेकरुंचा कोटा वाढवून देण्यात येणार आहे काय ? तसेच, मागील वर्षी नागपूर येथून हज यात्रेसाठी जाणाऱ्या लोकांना अतिशय त्रास झाला होता. त्याकरिता राज्य हज कमिटीने सेंट्रल हज कमिटीकडे नुकसान भरपाईची मागणी केलेली आहे. ती नुकसान भरपाई त्यांना देण्यात येणार आहे काय ? तसेच, मौलाना आझाद अल्पसंख्याक आर्थिक विकास महामंडळाचे संचालक मंडळ शासनाने बरखास्त केलेले आहे. या महामंडळाचे संचालक मंडळ केव्हा नियुक्त करण्यात येणार

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ॲड.हुस्नबानू खलिफे.....

आहे ? या महामंडळाला पूर्ण वेळ व्यवस्थापकीय संचालक नाही. या महामंडळावर व्यवस्थापकीय संचालकांची नियुक्ती केव्हा करण्यात येणार आहे ? त्याच प्रमाणे, हायकोर्टाने 5 टक्के आरक्षण दिले होते. परंतु, राज्य शासनाने आरक्षण दिलेले नाही. त्यांचे 5 टक्के आरक्षण लॅप्स केलेले आहे. राज्य शासनातर्फे आम्ही आरक्षण देणार असे आश्वासन वारंवार दिले जाते. राज्यातील मुस्लिम समाज मोठ्या अपेक्षेने बघत आहे. त्यामुळे हे मुस्लिम आरक्षण केव्हा घोषित करण्यात येणार आहे ?

श्री.दिलीप कांबळे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या ॲड.हुस्नबानू खलिफे यांनी नेमके प्रश्न विचारले असते तर मला नेमके उत्तर देता आले असते. तरी देखील मी त्यांनी उपस्थित केलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देतो. त्यामुळे सन्माननीय सदस्य श्री.माणिकराव ठाकरे साहेब प्रश्न उपस्थित करणार नाहीत. हज यात्रेकरुंचा कोटा कमी झालेला आहे, असा त्यांनी आक्षेप घेतलेला आहे. मी सांगू इच्छितो की, संपूर्ण देशभरासाठी हा कोटा ठरविला जातो. अरेबियन कन्ट्रीकडून त्या त्या देशांना कोटा मिळतो आणि देशाला कोटा मिळाल्यानंतर तो राज्यांना मिळतो.

यानंतर श्री.भोगले.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.दिलीप कांबळे.....

गेल्या वर्षी राज्याला 7916 एवढा कोटा मंजूर झाला होता. यंदा 7352 एवढा कोटा मिळाला आहे. यावर्षी 409 इतकी संख्या कमी झाली आहे. या वेगवेगळया महामंडळावर अध्यक्ष आणि इतर बॉडीची नियुक्ती झालेली नाही हे खरे आहे. या सर्व महामंडळांवर अध्यक्ष आणि संचालकांची नियुक्ती लवकरात लवकर केली जाईल. 5 टक्के आरक्षणाचा मुद्दा न्यायप्रविष्ट असल्यामुळे त्यावर फार भाष्य करता येणार नाही. हे सरकार राज्यात मराठा आणि मुस्लीम समाजाला आरक्षण देण्याच्या बाजूचे आहे.

श्री.ख्वाजा बेग : सभापती महोदय, मौलाना आझाद आर्थिक विकास महामंडळाच्या वतीने विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणासाठी एज्युकेशन लोन आणि व्यावसायिक लोन दिले जाते. एखाद्या विद्यार्थ्याने मेडिकलला प्रवेश घेतला आणि मौलाना आझाद आर्थिक विकास महामंडळाकडे कर्जासाठी अर्ज केला तर त्याला एज्युकेशन लोन मंजूर होईपर्यंत तो अर्जदार मनोरुग्ण होतो अशी परिस्थिती निर्माण झाली आहे. 50 हजार रुपये थेट कर्ज प्रकरणासाठी अर्ज केला आणि त्यासाठी अर्जदाराला जेवढ्या चकरा माराव्या लागतात ते पाहून तो रस्त्यावर उंदीर मारण्याची औषधे विकण्याचा धंदा करणे पसंत करेल, परंतु कर्ज मंजूर होईपर्यंत तो वाट पाहू शकत नाही. या महामंडळामध्ये 40 कर्मचाऱ्यांची पदे मंजूर असताना फक्त 17 कर्मचारी कार्यरत आहेत. उर्वरित रिक्त पदे केव्हा भरण्यात येतील? 5 टक्के आरक्षणांतर्गत अर्ज करण्यात आला, परंतु रिझल्ट आल्यानंतर त्यांना सदर सवलतीपासून वंचित ठेवण्यात येत आहे. जे विद्यार्थी एसबीसी अंतर्गत परीक्षेला बसले होते त्यांना ती सवलत मिळणार आहे की नाही?

श्री.दिलीप कांबळे : सभापती महोदय, पूर्वीपासून ज्या सवलती एसबीसी विद्यार्थ्यांना दिलेल्या आहेत त्या त्यांना मिळणारच आहेत. मिळाली नसेल तर माननीय सदस्यांनी स्पेसिफिक माहिती माझ्याकडे दिली तर सवलत का मिळाली नाही याची चौकशी करण्यात येईल. महामंडळामध्ये जी पदे रिक्त आहेत ती लवकरात लवकर भरण्यात येतील.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, मंत्री महोदयांनी सांगितले की, मराठा आणि मुस्लीम समाजाच्या आरक्षणाबाबत हे सरकार गंभीर असून लवकरच निर्णय घेण्यात येईल. बाब न्यायप्रविष्ट असल्याचेही त्यांनी सांगितले आहे. कदाचित मंत्री महोदयांना याची माहिती नसावी. मुस्लीम समाजाच्या 5 टक्के शैक्षणिक आरक्षणाबाबत न्यायालयाची काहीही अडचण नाही. राज्य सरकारने पूर्वी काढलेला अध्यादेश रद्दबातल ठरला आहे. त्यामुळे त्याचे कायद्यात रूपांतर झालेले नाही. भविष्यकाळात ग्राह्य धरलेल्या 5 टक्के शैक्षणिक आरक्षणाबाबत कायदा करण्यात येईल काय?

श्री.दिलीप कांबळे : 5 टक्के शैक्षणिक आरक्षण आल्यानंतर मधल्या काळात ज्या ज्या विद्यार्थ्यांनी या सवलतीनुसार प्रवेश घेतला, ज्यांना नोकरी प्रत्यक्षात मिळाली त्यांना संरक्षण आहे. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी दुसरा जो प्रश्न उपस्थित केला आहे त्याबाबत सरकार नक्की विचार करणार आहे.

डॉ.नीलम गोऱ्हे : सभापती महोदय, मौलाना आझाद आर्थिक विकास महामंडळाच्या व्यवस्थापकीय संचालकांचे पद रिक्त आहे. हे पद केव्हापर्यंत भरण्यात येईल? वक्फ बोर्डाच्या जमिनीवर ज्यांनी अतिक्रमण केले आहे त्यांच्यावर गुन्हेगारी स्वरूपाची कारवाई केली आहे काय, नसल्यास त्या संदर्भातील कलमे लावण्यात येतील काय?

श्री.दिलीप कांबळे : या सर्व महामंडळातील व्यवस्थापकीय संचालक व संचालकांची पदे लवकरात लवकर भरली जातील. वक्फ बोर्डाच्या जमिनीवर ज्यांनी अतिक्रमण केलेले आहे, ज्यांनी ज्यांनी गैरव्यवहार केलेले आहेत त्या सर्वांवर फौजदारी स्वरूपाचे गुन्हे दाखल करण्यात येतील आणि ही सर्व अतिक्रमणे काढण्याची कार्यवाही लवकर करण्यात येईल.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : राष्ट्रीय व राज्य नागरी उपजीविका अभियानांतर्गत बीपीएल लाभार्थ्यांच्या प्रशिक्षणाचे उद्दिष्ट पूर्ण न झाल्याने केंद्र सरकारकडून प्राप्त झालेला निधी परत जाणे

मु.शी. : राष्ट्रीय व राज्य नागरी उपजीविका अभियानांतर्गत बीपीएल लाभार्थ्यांच्या प्रशिक्षणाचे उद्दिष्ट पूर्ण न झाल्याने केंद्र सरकारकडून प्राप्त झालेला निधी परत जाणे यासंबंधी श्री.धनंजय मुंडे,वि.प.स. यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

श्री.धनंजय मुंडे (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"राज्यातील नगरपालिका, महानगरपालिकांमध्ये राष्ट्रीय व राज्य नागरी उपजीविका अभियानांतर्गत राज्य शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागामार्फत स्थापन करण्यात आलेल्या कौशल्य प्रशिक्षणाद्वारे रोजगाराची उपलब्धता याच्या अंमलबजावणीकरिता महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास सोसायटीची अग्रणी संस्था म्हणून नियुक्ती करण्यात येणे, प्रत्येक लाभार्थीच्या प्रशिक्षणापोटी १५ हजार रुपये संस्थेस देण्याची तरतूद असणे, संस्थेस बी.पी.एल.कुटुंबातील १.५ लक्ष व्यक्तींना प्रशिक्षण देण्याचे उद्दिष्ट देण्यात येणे, यासाठी केंद्रशासनाचे अनुदान असणे, प्रत्यक्षात संस्थेने आजपर्यंत केवळ ८ हजार उद्दिष्ट पूर्ण करणे, संस्थेने दिलेल्या मुदतीत प्रशिक्षणासाठी उद्दिष्ट पूर्ण न केल्याने केंद्र शासनाचे अनुदान परत जाणे, या योजनेसाठी मुख्य समन्वयक असलेल्या नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय या संस्थेचेही या योजनेकडे दुर्लक्ष होणे, महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास संस्थेकडून प्रशिक्षण संस्थांची नोंदणी न होणे, कौशल्य विकास सोसायटी व संचालक नगरपालिका प्रशासन यांनी मागील तीन वर्षातील प्रशिक्षणासाठीच्या संस्थांची देयके प्रलंबित ठेवणे, त्यामुळे प्रशिक्षणार्थी संस्थांना कामे न मिळणे, बी.पी.एल.कुटुंबांना प्रशिक्षणाचा लाभ न मिळणे, त्यामुळे मूळ योजनेला हरताळ फासला जात असणे, प्रशिक्षणापासून लाभार्थी वंचित राहत असल्याने योजनेचा उपयोग न होणे, त्यामुळे लाभार्थ्यांमध्ये निर्माण झालेला संताप, याबाबत शासनाने तातडीने संबंधितांची चौकशी करुन त्यांच्यावर कारवाई करण्याची आवश्यकता."

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

डॉ.रणजित पाटील (नगरविकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे)

...5...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, दारिद्र्य रेषेखालील लाभार्थ्यांना सवलती उपलब्ध करून देण्याचा हा विषय आहे. केंद्र सरकारने सुवर्ण जयंती शहरी रोजगार योजना बंद करून राष्ट्रीय नागरी उपजीविका अभियान ही योजना सुरु केली आहे. या योजनेत राज्यातील 53 शहरांचा समावेश करण्यात आला असून उर्वरित 206 शहरांचा यात समावेश नसल्याने राज्य नागरी उपजीविका अभियान राबविण्याचा निर्णय राज्य सरकारने घेतला आहे. त्यासाठी महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास सोसायटी या संस्थेची अग्रणी संस्था म्हणून निवड केली आहे. मात्र संस्थेस दारिद्र्य रेषेखालील 1.5 लाख व्यक्तींना प्रशिक्षण देण्याचे उद्दिष्ट होते, ते पूर्ण करता आलेले नाही. त्याचबरोबर केंद्र पुरस्कृत योजनेचा निधी परत जाण्याची वेळ आली. बीपीएल कुटुंबे प्रशिक्षणापासून वंचित रहात आहेत. 2014-15 या आर्थिक वर्षात 1.5 लाखाचे उद्दिष्ट असताना कौशल्य विकास सोसायटीने त्या उद्दिष्टाची पूर्तता केलेली नाही हे खरे आहे काय? संस्थेकडून योजनेचे उद्दिष्ट पूर्ण न झाल्याने केंद्राकडून प्राप्त झालेला निधी परत जात असेल तर त्या संस्थेकडून काम काढून घेऊन ते राष्ट्रीय स्तरावर इतर राज्यामध्ये काम करणारी जी नॅशनल स्कील डेव्हलपमेंट कॉर्पोरेशन संस्था आहे त्या संस्थेला काम देण्यासंबंधी राज्य सरकार विचार करणार आहे काय?

नंतर 2एन.1...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

डॉ.रणजित पाटील : सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.धनंजय मुंडे यांनी येथे मूलभूत प्रश्न विचारलेला आहे. एनयुएलएम ही केंद्र शासनाची योजना आहे. या योजने अंतर्गत राज्यातील दीड लाख बीपीएल कुटुंबातील लाभार्थींना प्रशिक्षण देण्याचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आले असून प्रशिक्षणापोटी प्रती प्रशिक्षणार्थी रुपये 15000 एवढे अनुदान प्रशिक्षण संस्थांसाठी आलेले आहे. गेल्या दोन वर्षात योजनेची अंमलबजावणी झाली नाही म्हणून ते पैसे परत गेले आहेत. यावर्षी देखील आपण वेळेवर पावले टाकली नाहीत तर ते पैसे देखील परत जातील अशी भीती निर्माण झाल्यामुळे येथे प्रश्न विचारण्यात आलेला आहे. यावर्षी आम्ही जानेवारी महिन्यांपासूनच प्रयत्न केलेले आहेत. अन्य राज्यांमध्ये या योजनेची अंमलबजावणी होत आहे. बीपीएल लाभार्थींना प्रशिक्षण दिल्यानंतर त्यांना अटी व शर्तींवर रोजगार उपलब्ध करून देण्यासाठी एनएसडीसीशी संलग्न कंपनी किंवा दुसरी कंपनी पुढे आली तर तत्संबधी सकारात्मक निर्णय राज्य शासन निश्चितपणे घेईल. महाराष्ट्र राज्य कौशल्य विकास सोसायटी या संस्थेला शिखर संस्था म्हणून घोषित केले आहे. ती संस्था काम करण्यामध्ये कमी पडत असेल तर एनएसडीसीशी जी संस्था संलग्न आहे त्यांना सुद्धा काम देण्याचा शासन विचार करेल.

.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : बीड जिल्ह्यात एमएसआरडीसीच्या कामात झालेला गैरव्यवहार

मु.शी. : बीड जिल्ह्यात एमएसआरडीसीच्या कामात झालेला गैरव्यवहार यासंबंधी सर्वश्री.विनायक मेटे, पांडुरंग फुंडकर ,वि.प.स. यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

श्री.विनायक मेटे (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"एमएसआरडीसी शासनाचा उपक्रम असलेल्या संस्थेने बीड जिल्ह्याला १०० कोटी रुपये मंजूर करणे, जिल्ह्यामध्ये लहान-मोठी कामे वाटून व त्याची निविदा काढून आपल्या लोकांना देणे, कामे न करता मोठ्या प्रमाणात बिले देणे, चांगली कामे न होणे व अत्यंत महत्वाच्या कामांमध्ये दुर्लक्ष होणे, सर्वच कामे नियमाला धरुन नसणे, काही निविदा रद्द करणे, मोठ्या प्रमाणात यामध्ये गैरव्यवहार होणे, म्हणून या प्रकरणी सखोल चौकशीची गरज असणे, त्यामुळे तेथील जनतेमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने निर्णय घेऊन करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

श्री.एकनाथ शिंदे (सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.विनायक मेटे : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेच्या लेखी उत्तरामध्ये माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले आहे की, कुठल्याही कामामध्ये गैरव्यवहार अथवा अफरातफर झाल्याचे निदर्शनास आले नसल्याने कोणत्याही कामाची चौकशी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. माझ्याकडे सर्व कागदपत्रे आहेत. मी जास्त काही बोलणार नाही. मी येथे दोन-तीन कामांची उदाहरणे देणार आहे. बीड येथे नाल्यासह सर्व छोटी-छोटी कामे करण्यात आली आहेत. देवी बाभळगाव येथील गावअंतर्गत रस्त्याचे एक काम रुपये 1 लाख 56 हजार रुपयांचे करण्यात आले आहे. एक काम रू.41 लाखाचे केले आहे. तसेच 33 लाखांची तीन कामे करण्यात आली आहेत. एकूण रू 1 कोटी 21 लाखांची कामे केली आहेत. याच कामावर पंचायत समितीने 13 व्या वित्त आयोगाच्या माध्यमातून रुपये 42.00 लाख खर्च केले आहेत. त्याच बरोबर एक वस्ती रस्ता दाखविण्यात आला आहे. त्याच रस्त्यावर एमआरईएजीएसमधून रुपये 60.00 लाख खर्च करण्यात आले आहे. एका रस्त्यावर तीन-तीन एजन्सीने पैसे खर्च केले आहेत. ते रस्ते आज खराब झालेले आहेत. लिंबा गणी ते पोखरी फाटा या कामावर एमएसआरडीसीने रुपये 56.00 लाख खर्च केले आहेत. त्याच रस्त्याचे काम डीपीडीसीमधून घेतले आहे. त्यावर रुपये 9.00 लाख खर्च केले आहेत. पंचायत समितीमधून रुपये 7.00 लाख खर्च करण्यात आले आहेत. पण त्या कामाचा पत्ता नाही. तिसरे काम सोमनाथ वाडी ते सोमनाथ फाटा असे करण्यात आले आहे. हे काम एक कि.मी.चे आहे. प्रत्यक्षात ते काम 3.20 कि.मी.चे झाल्याचे दाखविण्यात आले आहे. यावर रुपये 58.00 लाख इतका निधी खर्च करण्यात आला आहे. त्याच रस्त्यावर विशेष निधीतून पाच लाख रुपये घेण्यात आले आहेत. मुळूक वाडी ते बेलूपूर रस्ता या कामावर तीर्थक्षेत्र विकास निधीतून 20 लाख रुपये खर्च करण्यात आले आहेत. अशी माझ्याकडे 25 कामांची यादी आहे. एकाच रस्त्याचे काम तीन-तीन एजन्सीने केलेले आहे. तेव्हा या सर्व कामांची चौकशी करण्यात येणार आहे काय, असा माझा मंत्री महोदयांना प्रश्न आहे. तसेच माननीय मंत्री महोदय, या कामांना स्वत: भेटी देणार आहेत काय, या सगळयांचे मेरुमणी श्री.व्ही.के.बाविस्कर, कार्यकारी अभियंता असून ते गेली 9 वर्षे बीड जिल्ह्यामध्ये ठाण मांडून बसलेले आहेत. त्यांच्या हाताखाली श्री.दंडे हे शाखा अभियंता असून गेल्या तीन वर्षांपासून त्यांच्याकडे उप अभियंत्यांचा अतिरिक्त कारभार आहे. या दोघांनी हे काम करण्यामध्ये पुढाकार घेतलेला आहे. श्री.दंडे यांच्यावर लाचलुचपत विभागाने कारवाई देखील केली आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.विनायक मेटे...

तेव्हा या अधिकाऱ्यांची चौकशी शासन करणार आहे काय ?

श्री.एकनाथ शिंदे : सभापती महोदय, बीड जिल्ह्यामध्ये 2013-14 या वित्तीय वर्षामध्ये जवळपास 45 कामांना मंजुरी मिळाली होती. त्यापैकी 33 कामे पूर्ण झालेली आहेत किंबहुना अंतिम टप्प्यामध्ये आहेत. 12 कामे प्रगतिपथावर आहेत. एमएसआरडीसीच्या माध्यमातून ग्रामीण भागामध्ये रस्त्यांची कामे झाली पाहिजेत हा उद्देश डोळ्यासमोर ठेवून या रस्त्यांची कामे हाती घेतली होती. माझ्याकडे काही फोटो आहेत हे मी आपल्या मार्फत सदनाला दाखवत आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.विनायकराव मेटे यांनी देखील माझ्याकडे या कामांचे फोटो दिलेले आहेत. त्यांनी देखील जागेची पाहणी केलेली आहे. माझ्या माहिती प्रमाणे तेथील रस्त्यांची कामे अतिशय चांगल्या प्रकारे झालेली आहेत. सर्व कामे ही तांत्रिक विनिर्दिष्टांनुसार करण्यात येत असून वेळोवेळी दक्षता व गुण नियंत्रण मंडळामार्फत वापरण्यात येणाऱ्या सामुग्रीची तपासणी करण्यात येत आहे. येथील रस्त्याच्या कामामध्ये कुठल्याही प्रकारचा भ्रष्टाचार झालेला नाही असे माझे मत आहे. ही कामे आधीच झालेली आहेत. त्यात भ्रष्टाचार झालेला नाही. सन्माननीय सदस्यांनी या जागेची प्रत्यक्ष पाहणी करावी अशी सूचना केली आहे. एकच काम दोन-तीन एजन्सीकडून फंड घेऊन केल्याचे आढळून आले तर निश्चितपणे चौकशी केली जाईल. त्याच बरोबर सन्माननीय सदस्य श्री.विनायकराव मेटे यांच्या सोबत जाऊन मी प्रत्यक्ष जागेची पाहणी करण्यास देखील तयार आहे.

.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : पुणे शहर आणि परिसरात शिधापत्रिकाधारकांना रेशनवरील धान्य व रॉकेल न मिळणे

मु.शी. : पुणे शहर आणि परिसरात शिधापत्रिकाधारकांना रेशनवरील धान्य व रॉकेल न मिळणे यासंबंधी ॲड.जयदेव गायकवाड,वि.प.स. यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

ॲड.जयदेव गायकवाड (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"पुणे शहर आणि परिसरात रेशन दुकानांतून येणाऱ्या शिधापत्रिकाधारकांना गत सहा महिन्यापासून रेशनवरील धान्य मिळत नसणे व याबाबतच्या अनेक वेळा तक्रारी देखील करण्यात येणे, रेशन दुकानदारांकडून धान्याचा पुरवठा करण्यात आला नसल्याचे सांगण्यात येणे, घरात युनिटप्रमाणे रॉकेलचा पुरवठा करणे आवश्यक असतांना ६ माणसे असलेल्या शिधापत्रिकाधारकांना केवळ तीन लिटर रॉकेल मिळत असल्याने गृहिणींना घरात अन्न कसे शिजवायचे असा पडलेला गंभीर प्रश्न, रेशनवरील धान्य मिळत नसल्याने गोरगरीब जनतेस महागाईच्या दिवसात खाजगी दुकानातून धान्य विकत घ्यावे लागत असल्याने गरीब कुटुंबांना होत असलेला नाहक त्रास, रेशन दुकानातून स्वस्त धान्य, तेल, रॉकेल, डाळी विहीत कालावधीत मिळाव्यात म्हणून नागरिकांची सतत होत असलेली मागणी, याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

श्री.गिरीश बापट (अन्न व नागरी पुरवठा मंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती सन्माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ॲड.जयदेव गायकवाड : सभापती महोदय, रेशनिंग धान्यामध्ये होत असलेल्या भ्रष्टाचारासंबंधी कालच माननीय मंत्र्यांनी चांगला निर्णय घेतला आणि शासकीय सेवेतील अधिकाऱ्यांना निलंबित करण्याची कारवाई केल्याबद्दल मी त्यांचे अभिनंदन करतो. या लक्षवेधी सूचनेच्या निमित्ताने मी त्यांना विचारू इच्छितो की, पंधरा हजार रूपयाच्या आतील उत्पन्न असणाऱ्या दारिद्र्य रेषेखालील लोकांना धान्य देण्याचे धोरण सुरू ठेवलेले आहे. परंतु, अन्न सुरक्षा कायद्या अनुसार ज्यांना धान्य मिळण्याचा लाभ नोव्हेंबर 2014 पासून मिळत होता अशा एपीएल कार्डधारकांना धान्य देण्याचे बंद केले आहे. तेव्हा मी माननीय मंत्र्यांना विचारू इच्छितो की, पुणे शहर व जिल्ह्यात एकूण एपीएल कार्डधारक किती आहेत, त्यांना वंचित ठेवण्याचे कारण काय आहे, त्यांना एकूण किती धान्य लागणार होते ? आपल्याकडे धान्याचा तुटवडा नाही असे नेहमी सांगण्यात येते. पूर्वी या लोकांना धान्याचा लाभ मिळत होता. परंतु, आता त्यांना धान्य देण्याचे बंद केले आहे. त्यामुळे या एपीएल कार्डधारकांना धान्याची सुविधा पुन्हा सुरू करण्यासंबंधी शासन विचार करणार आहे काय ?

यानंतर श्री.जुन्नरे....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. गिरीष बापट :सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी या लक्षवेधी सूचनेच्या मार्फत दोन तीन प्रश्न उपस्थित केले आहेत. पुणे शहरामध्ये बीपीएल मधील लाभार्थ्यांचे कोणतेही अन्नधान्य शासनाने कमी केलेले नाही. राज्यामध्ये एपीएल कार्ड धारकांची संख्या 1.17 कोटी आहे. त्यांना गेल्या सहा महिन्यांपासून अन्न धान्य देणे बंद केले आहे. हे अन्नधान्य बंद एवढयासाठी केले आहे की, अन्न सुरक्षा कायदा फेब्रुवारी, 2014 मध्ये लागू झाला होता. परंतु ही योजना सन 2014 मध्ये आपल्या राज्यात सुरु नव्हती. मी जर बोललो तर सन्माननीय सदस्य श्री. माणिकराव ठाकरे माझ्यावर आक्षेप घेतील. एपीएल कार्ड धारकांना आपल्या राज्यात जेव्हा धान्य देणे सुरु केले होते तेव्हा मूळ अन्न सुरक्षा कायद्यामध्ये संपूर्ण देशातील एपीएल कार्ड धारक या योजनेमध्ये नव्हते तर त्या योजनेमध्ये केवळ बीपीएल कार्ड धारक होते. लोकसभेच्या निवडणुकीनंतर बीपीएलच्या 7 कोटी लोकांना धान्य देते तसेच धान्य एपीएल कार्ड धारकाला सुध्दा देण्यात येईल अशी हमी शासनाने घेतल्यामुळे त्याप्रमाणे एपीएल कार्ड धारकांना धान्याचे वाटप सुरु झाले. आपल्या राज्यात बीपीएल कार्ड धारकांना जे धान्य देतो तसेच धान्य एपीएल कार्ड धारकांना द्यावयाचे झाले तर त्याला 1500 कोटी रुपये खर्च येतो. परंतु यासंदर्भात जेव्हा अभ्यास केला तेव्हा असे लक्षात आले की, आजही आपल्या राज्यात 30 टक्के धान्याची गळती होते. ही गळती वाहतूक ठेकेदारांकडून, दुकानदाराकडून होऊन हे धान्य मिलमध्ये जाते की, बोगस रेशनकार्ड धारकांच्या माध्यमातून मिलमध्ये जाते यासंदर्भात शोध घेणे सुरु आहे. कॉम्प्युटरच्या डी डुप्लीकेशन सिस्टीमध्ये हे सर्व आपण शोधून काढत आहोत. या प्रश्नाच्या संदर्भात अनेक पक्षांनी आंदोलने केली, मोर्चे काढले होते. हा विषय मंत्रिमंडळासमोर आला होता. पुढील काही महिन्यात आपण बायोमेट्रीक पध्दत सुरु करणार असून त्यामुळे अन्नधान्याचा कोटा वाचणार आहे. अन्न सुरक्षा योजनेमध्ये एपीएल कार्ड धारकांना अन्न धान्य देण्याचे प्रावधान नसून फक्त बीपीएल कार्ड धारकांना अन्न धान्य पुरवण्याचे प्रावधान आहे. ज्या राज्याला एपीएल कार्ड धारकांना धान्य द्यावयाचे असेल तर त्या राज्यांनी तो भार स्वतः सोसावा असे केंद्र शासनाने ठरवले आहे. गरिबांचे धान्य कमी होऊ नये परंतु अन्नधान्याची गळती कमी व्हावी म्हणून वेगवेगळया योजनेच्या माध्यमातून विचार केला जात आहे.

सभापती महोदय, आपल्या राज्यात द्वारपाल योजना 5-6 जिल्हयांमध्ये ट्रायल बेसीसवर सुरु केली आहे. ही योजना सक्सेस झाली तर ती पूर्ण राज्यामध्ये लागू केली जाईल.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. गिरीष बापट .....

बायोमेट्रीक पध्दत सुरु करुन रेशन दुकानदारांचे शासनाला कमिशन वाढवावयाचे असून या मार्गातून उरणारे अन्नधान्य आपल्याला एपीएल धारकांना द्यावयाचे आहे. परंतु एपीएल कार्ड धारकांना धान्य द्यावयाचे झाले तर त्यासाठी 1500 कोटी रुपये लागतील. परंतु आपली तिजोरी खाली असल्यामुळे ते धान्य एपीएल कार्ड धारकांना देण्याचे मान्य करण्यात आले नाही. परंतु एपीएल कार्ड धारकांना भविष्यकाळात धान्य देण्याचे शासनाने मान्य केले आहे. भविष्यकाळात एपीएल कार्ड धारकांना धान्य देण्याच्या संदर्भात मत्रिमंडळापुढे जाऊन राज्यातील एपीएल कार्ड धारकांना पुढील काही महिन्यात धान्य देण्यात येईल, एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो.

श्री. माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, सन्माननीय अन्न व नागरी पुरवठा मंत्री श्री. गिरीष बापट यांनी अन्नधान्य पुरवठयाच्या बाबतीत जी काही माहिती दिली आहे त्यामध्ये काही गोष्टी बाजूला ठेवून त्यासंदर्भातील उत्तर देण्याचा प्रयत्न केला आहे. महाराष्ट्रामध्ये धान्य सुरक्षा कायद्याखाली 8.70 कोटी जनतेला स्वस्त दराने अन्नधान्याचा पुरवठा केला जात होता. यासंदर्भात केंद्र शासनाने ही योजना संपूर्ण देशाकरिता लागू केली होती. महाराष्ट्र, आंध्रप्रदेश आणि छत्तीसगढ या राज्यामध्ये स्वस्त दराने धान्य पुरवठा केला जात होता. महाराष्ट्र राज्याने स्वस्त दराने अन्न धान्य देण्याच्या संदर्भात चांगल्या प्रकारचे काम केले होते. केंद्रशासनाने जेव्हा ही योजना आणली तेव्हा 74 टक्के ग्रामीण भागाकरिता व 54 टक्के शहरी भागाकरिता आपल्याला त्यांनी धान्य दिले होते व त्यानुसार स्वस्त धान्याचे वाटप होत होते. अगोदर आपल्या राज्यात एपीएल कार्ड धारकांना देखील स्वस्त दराने धान्य दिले जात होते. त्यामुळे महाराष्ट्र शासनाने एपीएल धारकांना धान्य देण्याच्या संदर्भात जो निर्णय सुरुवातीला घेतला होता तो निर्णय आताही कायम राहणे आवश्यक आहे. मागच्या काळात एपीएल कार्ड धारकांना धान्य पुरवठयासाठी आपल्याला 1100 कोटी रुपयांचा भुर्दंड वर्षाकाठी पडत होता तरी सुध्दा आमच्या सरकारने 1100 कोटी रुपयांचा भुर्दंड सहन करुन एपीएल कार्ड धारकांना स्वस्त दराने धान्य पुरवठा केला होता. परंतु आपले सरकार आल्यानंतर "गळतीच्या" कारणावरुन गरिबांच्या संदर्भातील असलेला महत्वाचा निर्णय तुम्ही बदलवून एपीएल मधील लाभार्थ्यांना धान्य देणे बंद केले. आमच्या काळात एपीएल कार्ड धारकांना स्वस्त दराने धान्य पुरवठा केला जात होता परंतु आता हे शासन सांगत आहे की,

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. माणिकराव ठाकरे .....

केंद्र शासन एपीएल कार्ड धारकांसाठी धान्य पुरवठा करीत नसल्यामुळे आम्ही एपीएल कार्ड धारकाना स्वस्त दराने धान्य पुरवठा करीत नाही. आमच्या काळात ज्या प्रमाणे एपीएल कार्ड धारकांसाठी स्वस्त दराने धान्य पुरवठा केला जात होता तो धान्य पुरवठा यापुढेही सुरु राहणार आहे काय ?

श्री. गिरीष बापट : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. माणिकराव ठाकरे यांनी जी माहिती सांगितली ती मी थोडी दुरुस्त करतो. भविष्यकाळात आपल्या राज्यात एपीएल कार्ड धारकांनाही आम्ही स्वस्त दराने धान्य पुरवठा करणार आहोत. रेशनिंग धान्याच्या गळतीच्या संदर्भात शासनाचा अभ्यास सुरु आहे. धान्याची होणारी गळती शासनाला बंद करावयाची आहे. गळती बंद झाली तर त्यातून धान्य वाचेल व ते वाचलेले धान्य एपीएल कार्ड धारकांना आपण देऊ शकू. तुम्ही एपीएल कार्ड धारकांच्या संदर्भात जो निर्णय घेतला होता तो राजकीय होता. लोकसभेच्या निवडणुकीनंतर तुम्ही एपीएल धारकांना स्वस्त दराने धान्य पुरवठा सुरु केला होता. परंतु लोकसभेच्या निवडणुकीच्या अगोदर एपीएल कार्ड धारकांना स्वस्त दराने धान्य पुरवठा केला जात नव्हता.

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, अन्नधान्याचा पुरवठा राजकीय कसा काय असू शकतो ?

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य एकाच वेळी बोलण्याचा प्रयत्न करीत असतात.)

सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेच्या माध्यमातून मला सन्माननीय मंत्री महोदयांना एक प्रश्न विचारावयाचा आहे. मंत्री महोदयांनी उत्तरामध्ये सांगितले आहे की, या राज्यातील 4-5 जिल्हयांमध्ये द्वारपोच किंवा घरपोच धान्य पुरवठयाचा निर्णय आपण केला आहे. मी आपल्या समोर असे उदाहरण देतो की, नंदागौळ ता.परळी या गावाला द्वारपोच योजनेच्या माध्यमातून 9 महिने फायदा मिळाला होता. परंतु आता या गावाला या योजनेचा फायदा जाणीवपूर्वक बंद करण्यात आलेला आहे. द्वारपोच योजनेमध्ये प्रशासनाला असंख्य अडचणी येत असल्यामुळेच प्रशासन द्वारपोच योजना सुरु करण्यास तयार नाही. ज्या गावात प्रयत्न करुन योजना सुरु केली होती त्या बीड जिल्हयातील योजना जाणीवपूर्वक बंद केल्या आहेत. त्यामुळे हे शासन द्वारपोच योजना पुन्हा सुरु करणार आहे काय ? ...4..

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री. गिरीष बापट : सभापती महोदय, ही योजना घरपोच नसून द्वारपोच योजना आहे. द्वारपोच योजना 5-6 जिल्हयामध्ये ट्रायलवर सुरु आहे. आज सुध्दा रेशन दुकानदाराला गोडावून मधून माल आपल्या दुकानात न्यावा लागतो. द्वारपोच योजनेमध्ये धान्य रेशन दुकानामध्ये पोहचून द्यावे लागते व त्यानंतर लोक ते धान्य आपल्या घरी घेऊन जात असतात. ही योजना पुढील काही महिन्यात पूर्ण राज्यात लागू करणार आहोत. यामध्ये अनेक प्रश्न आहेत परंतु ते प्रश्न आपण सोडवू. ही योजना यशस्वी झाली तर राज्यातील 35 जिल्ह्यात ही योजना आपल्याला लागू करावयाची आहे.

यानंतर श्री. अजित....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.गिरीष बापट....

या योजनेसाठी किती निधी लागेल याचा अभ्यास करावा लागेल. तसेच मध्यंतरी सरकारने ज्या एपीएल कार्डधारकांचे धान्य देणे बंद केले होते ते आपणास सुरु करायचे आहे. आपण एकत्रित योजना आणणार आहोत. त्यासाठी थोडा अभ्यास करावा लागेल. योजनेसाठी निधीची व्यवस्था करावी लागेल. या दोन्ही योजना चांगल्या आहेत. सरकार त्याचा विचार करीत आहे.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, मंत्री महोदयांनी उत्तर देताना सांगितले की, दरमहा 120 कोटी रुपये देण्या इतपत राज्याची आर्थिक स्थिती चांगली नसल्यामुळे आम्हाला विचार करावा लागेल. राज्य सरकारने आज श्वेतपत्रिका प्रसिद्ध केलेली आहे. या श्वेतपत्रिकेमध्ये राज्याची आर्थिक स्थिती गुजरात राज्यापेक्षा किती चांगली आहे याचे चांगल्या पद्धतीने वर्णन केलेले आहे. आपल्या महसूल उत्पन्नामध्ये प्रचंड प्रमाणात वाढ झालेली आहे. आपण कर्ज घेण्याच्या बाबतीत किती तरी पटीने सक्षम झालो आहोत. आपले राज्य गुजरातपेक्षा चांगले आहे. तेव्हा मागील सरकारने एक कोटी एपीएल लाभधारकांसाठी सुरु केलेली योजना पुन्हा सुरु करण्यात येईल काय ?

श्री.गिरीष बापट : सभापती महोदय, ही योजना लवकरात लवकर सुरु करण्यात येईल.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी.: मौजे पिंपळखुट, ता.पातूर, जि. अकोला येथील जलस्वराज्य ग्रामीण पाणीपुरवठा योजनेमध्ये झालेल्या भ्रष्टाचार

मु.शी. : मौजे पिंपळखुट, ता.पातूर, जि. अकोला येथील जलस्वराज्य ग्रामीण पाणीपुरवठा योजनेमध्ये झालेल्या भ्रष्टाचार यासंबंधी श्री.पांडुरंग फुंडकर,वि. प. स. यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

श्री.पांडुरंग फुंडकर (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय पाणी पुरवठा व स्वच्छता मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"मौजे पिंपळखुट, ता.पातूर जि.अकोला येथे जलस्वराज्य ग्रामीण पाणीपुरवठा योजना मंजूर होणे, सदर योजनेत पाईप लाईन, टाकीचे काम व इत्तर कामे अत्यंत निकृष्ट दर्जाची झाली असणे, या बाबत स्थानिक नागरिकांनी संबंधित अधिकाऱ्यांकडे वारंवार तक्रारी करुनही या प्रकरणी कोणतीच कार्यवाही न होणे, तसेच ग्रामस्थांना या योजनेनुसार होणारा पाणीपुरवठा अद्यापही सुरू न होणे, या योजनेसाठी लागणारी विहीर नवीन न करता उपलब्ध असलेल्या विहिरीतून कनेक्शन टाकण्यात येऊन नवीन विहिरी बांधल्याचे दाखवून त्यांची देयके सादर करण्यात आल्याची बाब निदर्शनास येणे, या योजनेंतर्गत बांधण्यात आलेल्या पाण्याच्या टाकीची बांधकामे अर्धवट करण्यात आलेली असणे, विहिरींपासून केवळ पाण्याच्या टाकीपर्यंतच पाण्याची पाईप लाईन टाकण्यात येणे, या योजनेतील जवळपास सर्वच कामांमध्ये भ्रष्टाचार करणाऱ्या संबंधित कंत्राटदारावर तसेच कंत्राटदाराला पाठीशी घालणाऱ्या व नागरिकांच्या तक्रारीकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्याची आवश्यकता, या योजनेंतर्गत करण्यात आलेल्या सर्वच कामांची सखोल चौकशी करुन सदरहू योजना तातडीने पूर्ण करण्याची स्थानिक ग्रामस्थांकडून होत असलेली मागणी, शासनाने या प्रकरणी तातडीने करावयाची कार्यवाही व याबाबतची शासनाची भूमिका."

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.बबनराव लोणीकर (पाणी पुरवठा व स्वच्छता मंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे)

..4..

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, ही लक्षवेधी सूचना मौजे पिंपळखुट, ता.पातूर, जि.अकोला येथे पाणी पुरवठा योजनेमध्ये झालेल्या भ्रष्टाचारासंबधीची आहे. राष्ट्रीय पेयजल कार्यक्रमांतर्गत ही योजना मंजूर झाली. या योजनेची अंदाजित किंमत 1 कोटी 20 लाख रुपये होती. या योजनेमध्ये प्रचंड प्रमाणात भ्रष्टाचार आणि अनियमितता झालेली आहे. या कामाच्या अंदाजपत्रकामध्ये दोन विहिरी दाखविण्यात आल्या होत्या. परंतु गावातील मूळ विहिरीचा वापर करण्यात आलेला आहे. निवेदनातील दुसऱ्या परिच्छेदामध्ये नमूद केले आहे की, "दिनांक 21/.08/2012 रोजी तपासणी करण्यात आलेली असून तपासणी अहवाल समाधानकारक असल्याचे दिसून आले." या योजनेचा प्रारंभ दिनांक 26 मार्च, 2012 रोजी झाला आणि पाच महिन्यात चौकशी करुन ते काम चांगले आहे असे प्रमाणापत्र दिलेले आहे. निवेदनात पुढे असे नमूद केलेले आहे की, "या समितीस 25 लाख 16 हजार 047 इतक्या रकमेचे दोन हप्ते देण्यात आले" म्हणजे जवळपास 50 लाख रुपयांपेक्षा जास्त रक्कम दिलेली आहे. तसेच लोकवर्गणीच्या माध्यमातून 10 लाख रुपये देण्यात आले आहे म्हणजे 60 लाख 34 हजार इतकी रक्कम उपलब्ध झाली आहे. या कामाच्या संदर्भात ग्रामस्थांनी मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकडे तक्रार केली असता त्यांनी उप अभियंत्यांना चौकशी करण्यास सांगितले. उप अभियंत्यांनी या कामाचे मूल्यांकन रुपये 38 लाख 29 हजार 367 इतके असल्याचे सांगितले. म्हणजे जवळपास 22 लाख रुपये शिल्लक राहतात. ही रक्कम बँकेतही जमा नाही आणि समितीकडे देखील नाही. समितीकडे उर्वरित निधी मागितला तर समिती तो पैसा देत नाही. या योजनेमध्ये 22 लाख रुपयांचा अपहार झालेला आहे. ही योजना अपूर्ण असून लोकांना पाणी मिळत नाही. निवेदनात पुढे असे नमूद केलेले आहे की, ".....या योजनेच्या झालेल्या कामाच्या गुणवत्तेबाबतची सखोल चौकशी गुणवत्ता परीक्षण पथक, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांच्यामार्फत करण्यात येईल." सन 2012 पासून या योजनेसंबंधी ग्रामस्थ वारंवार तक्रारी करीत आहेत. त्यांच्या तक्रारींकडे मुख्य कार्यकारी अधिकारी आणि उप अभियंत्यानी दुर्लक्ष केले. या कामामध्ये 22 लाख रुपयांचा अपहार झालेला आहे. या प्रकरणाची चौकशी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण करणार आहेच, परंतु या कामाची चौकशी ॲन्टी करप्शनकडून किंवा अन्य

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.पांडुरंग फुंडकर....

यंत्रणेकडून करावी अशी विनंती आहे. या योजनेमध्ये लोकवर्गणीद्वारे जमा केलेले 10 लाख रुपये तसेच शासनाने दिलेल्या निधीचा अपहार झालेला आहे. ही योजना 2012 मध्ये सुरु झाली परंतु ती अजून अपूर्ण असल्यामुळे गावातील लोकांना पाणी मिळत नाही. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण फक्त टेक्निकल गोष्टींची चौकशी करेल. पण ज्या योजनेमध्ये निधीचा अपहार झालेला आहे त्याची चौकशी शासन कोणत्या यंत्रणेमार्फत करणार आहे ?

श्री.बबनराव लोणीकर : सभापती महोदय, ज्येष्ठ सन्माननीय सदस्य श्री.पांडुरंग फुंडकर यांनी सांगितले की, या योजनेसंबंधी गावकऱ्यांनी तक्रारी केल्या होत्या, ही गोष्ट खरी आहे. या कामाची देखरेख ज्या उप अभियंत्यांनी केली त्यांच्याकडेच ही चौकशी दिलेली असल्यामुळे थोडे संशयास्पद वाटते. तेव्हा या प्रकरणाची एका महिन्यात दक्षता पथकामार्फत चौकशी करण्यात येईल आणि त्यामध्ये अपहार झाल्याचे आढळून आल्यास संबंधितांवर गुन्हे दाखल करण्यात येतील, एवढे मी या ठिकाणी सांगतो.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी./मु.शी.: लक्षवेधी सूचनांसंबधीची निवेदने सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

उप सचिव : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने आजच्या दिवसाच्या कामकाजपत्रिकेतील बाब क्रमांक पाच (ख) च्या अंतर्गत दाखविण्यात आलेल्या क्रमांक 1 ते 281 या लक्षवेधी सूचनांसंबंधीची निवेदने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उप सभापती : निवेदने सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आली आहेत.

(प्रेस : येथे सोबत जोडलेली क्रमांक 1 ते 281 ही निवेदने कृपया छापावीत.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी./मु.शी.: विशेष हक्क समितीचा अहवाल सादर करण्याची मुदत वाढविणे

श्री.रामनाथ मोते (समिती सदस्य) : सभापती महोदय, मी प्रस्ताव प्रस्तुत करतो की,

(1) "श्री.पुरुषोत्तम खेडेकर लिखित "शिवरायांच्या बदनामीची केंद्रे"या पुस्तकातील मजकुरांवर आधारित "लोकप्रभा" अंकामधील प्रा.हरी नरके यांच्या "फॅसिस्ट शक्तीमुळे बहुजनांचे विभाजन" या लेखातील अवमानजनक लिखाणामुळे उद्‌भवलेले विशेषाधिकार भंग व अवमानाचे प्रकरण" या विषयावरील विशेष हक्क समितीचा अहवाल सादर करण्यासाठी दिलेला कालावधी पुढील अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत वाढवून द्यावा.

(2) "सन्माननीय सदस्य श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप व इतर सन्माननीय सदस्यांनी श्री.निखिल वागळे, संपादक, आय.बी.एन. लोकमत व श्री.राजीव खांडेकर, संपादक, एबीपी माझा यांचेविरुद्ध उपस्थित केलेले विशेषाधिकार भंग व अवमानाचे प्रकरण" या विषयावरील विशेष हक्क समितीचा अहवाल सादर करण्यासाठी दिलेला कालावधी पुढील अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवसापर्यंत वाढवून द्यावा.

प्रस्ताव मतास टाकून संमत झाला.

यानंतर श्री.बोर्डे...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी./मु.शी. : कंत्राटदारांशी संगनमत करून मुंबई महापालिकेमध्ये करोडो रुपयांच्या कामांचे टक्केवारी घेऊन वाटप करण्याबाबत महापौर व गटनेत्यांचे झालेले संभाषण, याबाबत श्री.धनंजय मुंडे व इतर वि.प.स. यांनी दिलेली नियम 93 अन्वये सूचना

डॉ.रणजित पाटील (नगर विकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, श्री.धनंजय मुंडे व इतर वि.प.स. यांनी "कंत्राटदारांशी संगनमत करून मुंबई महापालिकेमध्ये करोडो रुपयांच्या कामांचे टक्केवारी घेऊन वाटप करण्याबाबत महापौर व गटनेत्यांचे झालेले संभाषण" या विषयावर नियम 93 अन्वये जी सूचना दिली होती, त्या सूचनेला अनुलक्षून आपण निदेश दिल्याप्रमाणे मी पुढील निवेदन करीत आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापावे)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी.: नियम स्थगित ठेवणे

मु.शी.: नियम स्थगित ठेवण्याबाबत शालेय शिक्षण मंत्र्यांचा प्रस्ताव

डॉ.रणजित पाटील (संसदीय कार्य राज्यमंत्री : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने म.वि.प. नियम 289 अन्वये पुढील प्रस्ताव मांडतो.

"महाराष्ट्र विधानपरिषद नियमातील नियम 289 अन्वये शासकीय ठरावासंदर्भात विधानपरिषद नियमातील नियम 106 (2) मधील सात दिवसांच्या कालावधीबाबतची जी तरतूद आहे, ती स्थगित करण्यात यावी."

प्रस्ताव मतास टाकून संमत झाला.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी.: चंद्रपूर जिल्ह्यात सैनिक शाळा सुरु करणे

मु.शी.: चंद्रपूर जिल्ह्यात सैनिक शाळा सुरु करणे, या विषयावरील शालेय शिक्षण मंत्र्यांचा ठराव

डॉ.रणजित पाटील (संसदीय कार्य राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने म.वि.प. नियम 106 अन्वये खालील ठराव मांडतो.

"चंद्रपूर जिल्ह्यात सातारा सैनिक स्कूलच्या धर्तीवर नवीन सैनिक शाळा सुरु करण्यासाठीचा प्रस्ताव केंद्र शासनाच्या संरक्षण मंत्रालयास पाठविण्यात यावा, असा ठराव ही विधानपरिषद करीत आहे."

ठराव प्रस्तुत झाला.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, या ठरावाला आमचा विरोध नाही. जर एखादी बाब शासनाने ठरविलीच असेल तर त्यासाठी विधानपरिषदेचा ठरावा कशाला हव आहे ? जो ठराव सभागृहामध्ये मांडला जात आहे त्या बाबतची माहिती आम्हाला मिळाली पाहिजे. या ठरावावर सभागृहात चर्चा व्हावयास पाहिजे होती. विधानपरिषद केंद्र सरकारकडे कशासाठी ठराव पाठवित आहे हे सभागृहाला समजले पाहिजे. शासन, विधानपरिषद सभागृहाला गृहीत धरुन हा ठराव करीत आहे काय ?

उप सभापती : मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो की, केंद्र सरकारला या विषयी केवळ शिफारस करण्यासंबंधीचा हा ठराव आहे.

ठराव मतास टाकून संमत झाला.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

शासकीय रुग्णालयांतील औषधी खरेदीमध्ये सुसूत्रता आणण्यासाठी औषध खरेदी महामंडळ स्थापन करण्याची आवश्यकता

प्रा.जोगेंद्र कवाडे : सभापती महोदय, इंडिया लाईव्ह या टीव्ही चॅनेलने एक गंभीर बाब निदर्शनास आणून दिली आहे. राज्यामध्ये वैद्यकीय शिक्षण, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मुंबई महानगरपालिका आणि राज्य कामगार विमा योजनेची अनेक रुग्णालये आहेत. या रुग्णालयांमध्ये एकाच प्रकारच्या औषधीची खरेदी निरनिराळ्या दराने केली जाते. प्रत्येक रुग्णालयातील खरेदीचा दर हा वेगवेगळा असतो. एकाच औषधाच्या खरेदी दरामध्ये अशा प्रकारची तफावत असल्यामुळे मोठ्या प्रमाणावर भ्रष्टाचार होतो. औषध खरेदीमध्ये होणारा भ्रष्टाचार वा गैरव्यवहार थांबविण्यासाठी आणि या खरेदीमध्ये सुसूत्रता आणण्यासाठी महामंडळ स्थापन करणे गरजेचे आहे. त्या महामंडळाच्या माध्यमातून शासकीय रुग्णालयांना लागणारी औषधे बल्क म्हणून खरेदी करावीत आणि त्यानंतर संबंधित रुग्णालयांना मागणीनुसार त्याचा पुरवठा करावा. जेणेकरुन औषध खरेदीमध्ये होणारी अनियमितता आणि गैरव्यवहार थांबविता येईल.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

ठाणे येथे एस.टी.आगारासाठी राखीव असलेल्या भूखंडासंबंधी निवेदन करण्याबाबत

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, ठाणे येथील परिवहन विभागाच्या जागेच्या बाबतीत सरकारने अधिवेशन संपण्यापूर्वी निवेदन करावे, असे आपण निदेश दिले होते. परंतु अद्यापपर्यंत या विषयी निवेदन करण्यात आलेले नाही. आता काही मिनिटांमध्ये हे अधिवेशन संस्थगित होणार आहे. त्यामुळे या संदर्भात शासनाने स्पेसिफिक भूमिका मांडावी.

डॉ.रणजित पाटील : सभापती महोदय, हे खरे आहे की, ठाण्यामध्ये एस.टी. आगारासाठी आरक्षित असलेल्या भूखंडाच्या बाबतीत निवेदन करण्याचे शासनाने मान्य केले होते. त्यानुसार माननीय सभापतींच्या दालनात माननीय परिवहन मंत्र्यांच्या उपस्थितीत बैठक घेण्यात आली. मी सुध्दा त्या बैठकीला होतो. त्या बैठकीमध्ये ॲमीकेबल सोल्युशन काय काढावयाचे आहे या बाबतचा निर्णय झालेला आहे. सात दिवसांमध्ये या संदर्भातील कार्यवाही अपेक्षित आहे.

उप सभापती : मला वाटते आपण जी बैठक घेतली त्या बैठकीमध्ये असे ठरले आहे की, या संदर्भातील प्रक्रिया लवकर सुरु करावी. मला वाटते या संदर्भात माननीय राज्यमंत्र्यांनी खुलासेवार सांगावे.

डॉ.रणजित पाटील : महोदय, तो भूखंड ज्या कामासाठी आरक्षित आहे त्याच कामासाठी त्या भूखंडाचा विकास केला जाईल. या बाबतचा निर्णय त्या बैठकीत झाला आहे. परिवहन विभागाकडे जमीन अधिगृहीत करण्यासाठी पुरेसा निधी नसेल तर शासन तेथील महापालिकेला कलम 37 (1) खाली सदरहू आरक्षण बदलण्याचा प्रस्ताव शासनाकडे पाठविण्याबाबत आग्रही राहील.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

टोल माफीच्या निवेदनाबाबत माहितीचा मुद्दा

ॲड.निरंजन डावखरे : सभापती महोदय, मी माहितीच्या मुद्याच्या माध्यमातून जाणून घेऊ इच्छितो की, माननीय मुख्यमंत्र्यांनी टोल मुक्तीच्या बाबतीत सभागृहात निवेदन केले आणि त्यातून एस.टी. ला टोलमधून वगळण्याचे जाहीर केले. महोदय, ही सुविधा बेस्ट आणि स्थानिक वाहतूक व्यवस्थेला सुध्दा लागू आहे की नाही, या बाबतचा खुलासा झाला पाहिजे, अशी माझी विनंती आहे.

नंतर श्री.कांबळे....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : आदिवासी उपयोजनेंतर्गत प्राप्त होणाऱ्या एकूण नियतव्ययापैकी 5 टक्के निधी अनुसूचित क्षेत्रातील ग्रामपंचायतींना त्यांच्या लोकसंख्येच्या प्रमाणात वितरित करणे.

मु.शी. : आदिवासी उपयोजनेंतर्गत प्राप्त होणाऱ्या एकूण नियतव्ययापैकी 5 टक्के निधी अनुसूचित क्षेत्रातील ग्रामपंचायतींना त्यांच्या लोकसंख्येच्या प्रमाणात वितरित करणे यासंबंधी माननीय संसदीय कार्यमंत्र्यांचे निवेदन

श्री. गिरीष बापट (संसदीय कार्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने नियम 46 अन्वये पुढील निवेदन करतो.

(**प्रेस** : येथे सोबत जोडलेले निवेदन छापावे.)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी. : नैसर्गिक आपत्तीबाबत मदतीचे निकष

मु.शी. : नैसर्गिक आपत्तीबाबत मदतीचे निकष संबंधी माननीय संसदीय कार्य राज्यमंत्र्यांचे निवेदन

डॉ. रणजित पाटील (संसदीय कार्य राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने नियम 46 अन्वये पुढील निवेदन करतो.

(**प्रेस** : येथे सोबत जोडलेले निवेदन छापावे.)

..3

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती)

कापूस, धान व ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांना मदत करण्यासंबंधी तसेच ऊसतोड कामगारांच्या मजुरीत 20 टक्के अंतरिम वाढ करण्याच्या निर्णयाबाबत

श्री. देवेंद्र फडणवीस (मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, कापसाचा बाजारामध्ये जो भाव होता आणि आपल्याला जो काही एमएसपी द्यायचा होता, त्यामध्ये सातशे ते आठशे रुपयांचा फरक होता. 4 हजार रुपयांनी कापूस खरेदी करण्याच्या संदर्भात निर्णय झाल्यानंतर सीसीएने केंद्र उघडल्यानंतर राज्य शासनाने 800 कोटी रुपये त्यामध्ये आपल्याकडून दिले आणि 4050 रुपयांच्या भावाने त्याची खरेदी केली. 1 कोटी क्विंटलपेक्षा जास्त कापूस खरेदी झाला. त्यानंतर राज्य सरकारच्या हस्तक्षेपामुळे बाजारात भाव वाढले आणि ते जवळजवळ 4800 रुपयांपर्यंत गेले. मी स्वतः माननीय केंद्रीय मंत्र्यांना विनंती केली. 1 कोटी क्विंटलपेक्षा जास्त खरेदी केली आहे. त्यामुळे मी माननीय केंद्रीय मंत्र्यांना विनंती केली की, भाव वाढलेले असल्यामुळे सीसीआयला फायदा होणार आहे. त्यामुळे सीसीआयला जो फायदा होणार आहे तो शेतकऱ्याला मिळाला पाहिजे. मी अशा प्रकारचे निवेदन माननीय केंद्रीय मंत्र्यांना दिले. माननीय केंद्रीय मंत्र्यांनी त्यावर सकारात्मक उत्तर दिले, होकार दिला आहे. सीसीआयचा खर्च वजा करता जो काही नफा होईल तो शेतकऱ्याकडे ट्रान्सफर केला जाईल.

सभापती महोदय, मी आता साखरेच्या संदर्भात सांगतो. ऊसाला एफआरपी देण्याच्या संदर्भात शासनाने घोषणा केली. साखरेचे भाव बरेच कमी आल्यामुळे या संदर्भात राज्य शासनाने काही हस्तक्षेप करावा अशी सातत्याने मागणी होत होती. शासनाने काही उपाययोजना केल्या आहेत. शुगरकेनवरील पर्चेस टॅक्स रद्द करण्याचा निर्णय यावर्षी घेतला आहे. रॉ शुगरवर हजार रुपये प्रति टन एक्सपोर्ट सबसिडी देण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. केंद्र सरकारला विनंती केली आहे की, बफर स्टॉक त्यांनी क्रिएट करावा, ज्या माध्यमातून साखरेचे भाव वाढून त्यातून देखील फायदा होईल. केंद्र सरकारमध्ये ती प्रक्रिया सुरू आहे. मळी डिकंट्रोल करण्याच्या संदर्भातील एक निर्णय शासनाने घेतला आहे. मळीचे डिकंट्रोल झाल्यामुळे त्यातून कारखान्यांना फायदा मिळेल. शासनाने एफआरपी मॅच करण्याच्या संदर्भात निर्णय घेतला आहे की, शासन कारखान्यांना विनाव्याजी 2 हजार कोटी रुपये कर्ज रुपाने उपलब्ध करून देणार आहे.

(नंतर श्री. रोझेकर ....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.देवेंद्र फडणवीस.....

राज्य सरकार ही मदत देण्यात येत असतानाच ज्याप्रमाणे शेतकऱ्याला फायदा झाला पाहिजे तसाच तो ऊसतोड कामगारांनाही झाला पाहिजे, या संदर्भातील निर्णयही शासनाने घेतला आहे. ऊसतोड कामगारांच्या मजुरीचा प्रश्न अनेक दिवसांपासून प्रलंबित होता. ऊसतोड कामगारांच्या मजुरीत 20 टक्के अंतरिम वाढ करण्याचा निर्णय राज्य सरकारने घेतला आहे.

सभापती महोदय, या वर्षी राज्यातील धान उत्पादक शेतकऱ्यांना बरेच नुकसान सहन करावे लागले असून त्यांना मदत करावी, अशी मागणी सातत्याने होत आहे. आता राज्य सरकारने धान उत्पादक शेतकऱ्यांना मदत करण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. फक्त कशा प्रकारे ही मदत द्यावी, हा प्रश्न राज्य सरकार समोर आहे. मागील वर्षी आपण त्यांना बोनस दिला होता. परंतु, ते पैसे व्यापाऱ्यांनाच मिळाले. त्यामुळे या 100 कोटी रुपयांच्या झालेल्या घोटाळ्याची चौकशी करण्याचे आदेश आम्ही दिलेले आहेत. एकाच व्यापाऱ्याने पूर्ण धान दिले आणि सर्व पैसा घेतला, या संदर्भातील ही चौकशी आहे. तथापि, धान उत्पादक शेतकऱ्यांना देखील मदत करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. या मदतीची पध्दती आणि रक्कम राज्य शासन लवकरच घोषित करील.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, कोकणात देखील धान उत्पादक शेतकरी आहेत. मार्केटिंग फेडरेशन कोकणात धान खरेदी करु शकलेले नाही. त्यामुळे 3 वर्षाचे धान गोदामात पडून असून धानाने सर्व गोदामे भरलेली आहेत. शासनाने या वर्षी धान उत्पादक शेतकऱ्यांना एकरी मदत द्यावी, अशी आमची मागणी आहे.

सभापती महोदय, शासनाने शेतकऱ्यांच्या ऊसाला हमीभाव दिलेला आहे. हमीभाव देत असताना साखरेचे दर प्रति किलो 32 रुपये असतील, असे गृहीत धरले गेले होते. आज 20 रुपये किलो या दराने साखर विकली जात आहे. केंद्र सरकारकडून हमीभाव ठरविला जातो. परंतु, दरातील ही तफावत फार मोठी आहे. यामुळे पुढील वर्षी कोणताही साखर कारखाना सुरु होऊ शकणार नाही. याच विषयाच्या संदर्भात विधानसभेतील सन्माननीय सदस्यांची बैठक झाली आहे. मी आपल्या लक्षात आणून देतो की, यामध्ये सर्वात मोठी अडचण बँकांची आहे. साखर

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.जयंत प्र.पाटील.....

उद्योगामध्ये बँकांचा मोठ्या प्रमाणावर पैसा गुंतलेला आहे. साखर कारखान्यांना बँकांनी करोडो रुपये दिले आहेत आणि या बँका अडचणीत येणार आहेत. त्यामुळे मुख्यमंत्री महोदयांना माझी अशी विनंती आहे की, त्यांनी साखर कारखानदार आणि बँका या दोघांनाही चर्चेसाठी बोलवावे. हे बँकांचे पैसे आहेत आणि बँकांमध्ये ठेवीदारांचे पैसे आहेत. ही फार मोठी रक्कम होणार आहे. राज्याच्या आर्थिक क्षेत्रासाठी हे फार मोठे संकट ठरु शकेल. मुख्यमंत्री महोदयांना विनंती आहे की, त्यांनी याबाबतचा निर्णय सकारात्मक पध्दतीने होईल, हे पहावे.

श्री.देवेंद्र फडणवीस : सभापती महोदय, मला विधानसभेत एक निवेदन करावयाचे आहे. आता या सभागृहात अन्य कामकाज होणार असेल तर मी विधानसभेत निवेदन करुन येतो आणि कामकाज संपणार असेल तर मात्र येथे थांबतो.

श्री.धनंजय मुंडे : सभापती महोदय, दोन महत्त्वाच्या विषयासंदर्भातील निवेदन मुख्यमंत्री महोदयांनी या ठिकाणी केले आहे. साखरेच्या संदर्भात त्यांनी सांगितले की, शासन रॉ शुगरसाठी 1000 रुपये इन्सेंटिव्ह देणार आहे. परंतु, त्याचा आता काहीही उपयोग होणार नाही. ही घोषणा कोणत्याही कारखान्यांनी अधिकृत धरलेली नाही. पाहिजे असेल तर आपण या संदर्भातील माहिती घ्यावी. मी जबाबदारीने ही माहिती आपल्या लक्षात आणून देत आहे. इन्सेंटिव्ह नसल्यामुळे रॉ शुगरचे उत्पादन कारखान्यांनी केलेले नाही. त्याचा फायदा होणार नाही. आपण रॉ शुगर एक्सपोर्ट करणार आहोत. परंतु, जागतिक बाजारपेठेत देखील साखरेचे भाव खालीच आले आहेत. जागतिक बाजारपेठेत चांगला दर नसल्यामुळे कोणत्याही कारखान्याने रॉ शुगर काढलेली नाही. त्यामुळे या घोषणेचा शासनाने पुनर्विचार करावा.

सभापती महोदय, कापसाला 4800 रुपये दर मिळत आहे, असे सांगितले गेले आहे. परंतु, हा दर कधीही नव्हता. काल 4100 रुपये दर होता. चांगल्या दर्जाच्या कापसासाठी 4050 रुपये असा दर आहे. शासनाचा हमीभाव 3750 रुपये, 3850 रुपये आणि 4050 रुपये असा आहे. आज मात्र हमीभाव 4050 रुपयापेक्षा 50 रुपयांनी जास्त आहे. त्यामुळे 4800 रुपये हमीभाव कसा गृहीत धरला आहे ?

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.धनंजय मुंडे.....

सभापती महोदय, शासनाने सी.सी.आय.कडे प्रस्ताव पाठविला असून सी.सी.आय.ला मिळणारा नफा शेतकऱ्यांना वाटून द्यावा, अशी विनंती त्यांना करण्यात आली आहे. परंतु, हे शक्य होणार नाही. 4800 रुपये या दराने कापूस कधीही विकला गेलेला नाही.

श्री.माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, सी.सी.आय.ची खरेदी कमी भावाने झाली आणि बाजारभाव वाढला. त्यामुळे सी.सी.आय.ला होणारा नफा शेतकऱ्यांना वाटण्यात येईल, असे मुख्यमंत्री महोदयांनी जाहीर केले आहे. आजचा कापसाचा भाव 200 ते 400 रुपयांनी जास्त आहे. मार्केटमध्ये रुई आणि सरकीचे भाव वाढले आहेत. सी.सी.आय.ने काही भागातून कापूस खरेदी केला मात्र काही भागातून केलेला नाही. त्यामुळे सरसकट सर्व कापूस उत्पादक शेतकऱ्यांना 200 ते 300 रुपयांपर्यंत बोनस देऊ केला तर शेतकऱ्यांना लाभ मिळणार आहे. अशा प्रकारचा निर्णय राज्य शासन घेणार आहे का ? सी.सी.आय.ने ज्यांच्याकडून कापूस खरेदी केला त्याच उत्पादकांना फायदा द्यायचा झाला तर इतरांवर अन्याय होईल. कापूस पिकविणाऱ्या शेतकऱ्यांचा रेकॉर्ड शासनाकडे आहे. काही लोकांनी खाजगीरित्या कापूस विकला आहे. त्यामुळे राज्य सरकार आणि केंद्र सरकारकडून सरसकट सर्वांना 200 ते 300 रुपये बोनस देण्यात येईल का ?

(उत्तर नाही)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

सभागृहातील अपूर्ण राहिलेल्या कामकाजाबाबत

सभापती : केळकर समितीवरील चर्चा अपूर्ण असून सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते ऑनलेग आहेत. अशासकीय कामकाज अपूर्ण राहिलेले आहे, ते मी पुढे ढकलीत आहे. सभागृहा समोरील कामकाज संपले आहे, असे मी गृहीत धरतो.

श्री.माणिकराव ठाकरे : सभापती महोदय, शासनाने विधानसभेमध्ये केळकर समितीबाबतच्या निर्णयाची घोषणा केली आहे.

सभापती : आपल्या सभागृहात ही चर्चा अपूर्ण आहे. सन्माननीय सदस्यांनी वेळेची मर्यादा ठेवावयास हवी होती. चर्चाच पूर्ण झाली नसल्यामुळे सरकार चर्चेला उत्तर कसे देऊ शकेल ? माझे तर म्हणणे हे आहे की, अनेक वेळा या सभागृहाने अे.टी.आर.वर चर्चा केली आहे. अहवालावर चर्चा करण्याचा आग्रह आपण का धरीत आहात, हेच मला समजले नाही.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

महाराष्ट्र विधानपरिषद प्रथम (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशन, 2015
दिनांक 9 मार्च 2015 ते दिनांक 10 एप्रिल, 2015
या सत्रकाळातील कामकाजासंबंधीची सांख्यिकीय माहिती

सभापती : अर्थसंकल्पीय अधिवेशनाचा आजचा शेवटचा दिवस आहे आणि आजचे दिवसाचे कामकाज सुध्दा आता संपले आहे. मी या सत्रकाळातील कामकाजाचा आढावा आता सदनासमोर ठेवतो.

एकूण बैठकीची संख्या	-	23			
प्रत्यक्षात झालेले कामकाज	-	133	तास	15	मिनिटे
मंत्री उपस्थित नसल्यामुळे वाया गेलेला वेळ	-	01	तास	45	मिनिटे
अन्य कारणांमुळे वाया गेलेला वेळ	-	06	तास	06	मिनिटे
रोजचे सरासरी कामकाज	-	05	तास	45	मिनिटे

तारांकित प्रश्न

एकूण आलेले तारांकित प्रश्न	-	3955
स्वीकृत प्रश्न	-	1617
सभागृहात तोंडी उत्तरित झालेले तारांकित प्रश्न	-	142

नियम 93 च्या सूचना

प्राप्त झालेल्या सूचना - 294 स्वीकृत सूचना -156 निवेदन झालेल्या सूचनांची संख्या -33

औचित्याचे मुद्दे

मांडण्यात आलेल्या सूचना - 63

लक्षवेधी सूचना

प्राप्त झालेल्या सूचना -1741 मान्य झालेल्या सूचना -370 चर्चा झालेल्या सूचना -76

विशेष उल्लेख

प्राप्त झालेल्या सूचना -397, मांडण्यात आलेल्या सूचना -191

नियम 97 अन्वये

8 अल्पकालीन सूचनांवर चर्चा झाली.

...6.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

सभापती.....

नियम 46 अन्वये 22 निवेदने करण्यात आली.

शासकीय विधेयके

विधानपरिषद विधेयक पुर:स्थापित करण्यात आलेली संख्या - 1

विधानपरिषद विधेयके -पारित केलेल्या विधेयकांची संख्या - 1

विधानसभा विधेयके - पारित केलेल्या विधेयकांची संख्या - 15

अशासकीय ठराव

एकूण प्राप्त झालेल्या सूचनांची संख्या - 156, स्वीकृत झालेल्या सूचनांची संख्या - 144

चर्चा झालेल्या सूचनांची संख्या - 2

नियम 260 अन्वये - 4 प्रस्तावावर चर्चा झाली.

अर्धा तास चर्चा - प्राप्त सूचनांची संख्या - 181, मान्य झाल्या - 111 चर्चा झाली - 13

अंतिम आठवडा प्रस्तावावर चर्चा झाली.

यानंतर श्री.वि.खर्चे.....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी./मु.शी.: पुढील अधिवेशनासंबंधी घोषणा.

सभापती : मी खालील घोषणा करतो :-

महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे पुढील अधिवेशन सोमवार दिनांक 13 जुलै, 2015 रोजी विधानभवन मुंबई येथे घेण्यात येईल.

...2...

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

पृ.शी./मु.शी.: सत्र समाप्तीची घोषणा.

सभापती : सभागृहाचे कामकाज आता संपले आहे, आता मी सत्र समाप्ती संबंधीचा राज्यपालांचा संदेश वाचून दाखवितो.

"मी.चे.विद्यासागर राव महाराष्ट्राचे राज्यपाल भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद 174 खंड (2) उपखंड (क) द्वारे मला प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करुन या द्वारे शुक्रवार दिनांक 10 एप्रिल 2015 रोजी होणाऱ्या सभागृहाच्या बैठकीच्या समाप्तीबरोबर महाराष्ट्र विधानपरिषदेचे अधिवेशन संस्थगित करीत आहे."

आता राष्ट्रगीत गाईले जाईल व त्यानंतर सत्र संस्थगित होईल, असे मी घोषित करतो.

(सायंकाळी 6 वाजून 02 मिनिटांनी सत्र संस्थगित झाले)

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.काले (उप सचिव (विधी)-सदस्य)....

सध्या उपाध्यक्षांचे पद रिक्त असल्यामुळे अशी परिस्थिती निर्माण झालेली आहे. माननीय अध्यक्षांचे अधिकार त्यांनी कोणाला द्यावेत हा त्यांचा अधिकार आहे.

श्री.आठवले (उप सचिव-सदस्य) : नियम 180 मध्ये प्रोटेम चेअरमनची तरतूद कशासाठी करण्यात आली आहे.

श्री.काले (उप सचिव (विधी)-सदस्य) : या ठिकाणी प्रोटेमचा विषय नाही. माननीय अध्यक्षांची निवडणूक व्हायची असते त्यावेळी प्रोटेम चेअरमनची निवड केली जातो. माननीय अध्यक्षांची निवड झाल्यानंतर माननीय उपाध्यक्षांचे पद रिक्त आहे, माननीय अध्यक्षांना परदेशात जावयाचे आहे, ते आजारी आहेत, त्यावेळी ते त्यांचे अधिकार कोणाकडे सोपविणार ?

श्री.थिटे (अवर सचिव-सदस्य) : यामध्ये माझे असे सजेशन आहे की, तालिका अध्यक्षांची निवड केलेली असते. तालिकेमधील सिनिअर सदस्यांना असे अधिकार देता येतील काय ?

श्री.मोहिते (सह सचिव (1)-सदस्य) : माननीय अध्यक्षांचे अधिकार देण्याचा विषय आहे.

श्री.मयेकर (उप सचिव-सदस्य) : मला असे म्हणावयाचे आहे की, ऑफिस ऑफ चेअरमन म्हणजे काय ? याबाबतची तरतुद घटनेमध्ये करण्यात आली आहे. Article 182 of the Constitution reads as : "The Legislative Council of every State having such Council shall, as soon as may be, choose two members of the Council to be respectively Chairman and Deputy Chairman thereof and, so often as the office of Chairman or Deputy Chairman becomes vacant, the Council shall choose another member to be Chairman or Deputy Chairman, as the case may be."

श्री.काले (उप सचिव (विधी)-सदस्य : विधानसभेच्या नियम 10 प्रमाणे माननीय उपाध्यक्षांना अधिकार सोपविता येतील. असे नमूद केले आहे. आता माननीय उपाध्यक्ष हे पद रिक्त आहे. मग ते अधिकार कोणाकडे सोपविता येतील.

श्री.मयेकर (उप सचिव-सदस्य) : त्यावेळी सभागृहाने निर्णय घ्यावयाचा आहे. अशी परिस्थिती निर्माण होणार नाही व झालीच तर त्यासाठी हे सर्व विषय ओपन ठेवण्यात आले आहेत.

श्री.काले (उप सचिव (विधी)-सदस्य) : घटनेत असताना देखील विधानसभा नियम 10 करण्यात आलेला आहे.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.माहिते (सह सचिव (1)-सदस्य) : आर्टिकल 178 आपण वाचावा त्यामध्ये असे नमूद केले आहे की, निवडेल आणि अध्यक्ष व उपाध्यक्ष यांचे पद रिक्त होईल तेव्हा तेव्हा विधानसभा अन्य सदस्यांना अध्यक्ष किंवा उपाध्यक्ष निवडेल.

श्री.काले (उप सचिव (विधी)-सदस्य): माझा मुद्दा हाच आहे की, आता माननीय उपाध्यक्ष यांची निवड झालेली नाही. जोपर्यंत उपाध्यक्ष निवडले जात नाहीत. म्हणजे ते पद रिक्त आहे. नियम 10 प्रमाणे आपले अधिकार उपाध्यक्षांकडे सोपविता येतील. पद रिक्त असताना ते अधिकार कोणाकडे सोपवतील.

श्री.आठवले (उप सचिव-सदस्य) : आर्टिकल 180 पाहण्यात यावा. Article 180 (1) of the Constitution of India reads as:

"While the office of Speaker is vacant, the duties of the office shall be performed by the Deputy Speaker or, if the office of Deputy Speaker is also vacant, by such member of the Assembly as the Governor may appoint for the purpose."

श्री.काले (उप सचिव(विधी)-सदस्य) : Then why it is not mentioned in rule 10 is my point?

श्री.मयेकर (उप सचिव-सदस्य) : उपाध्यक्षांची निवड न करण्यात आल्यामुळे हा प्रश्न निर्माण झालेला आहे.

श्री.मोहिते (सह सचिव (1)-सदस्य) : उपाध्यक्षाच्या निवडीची प्रोव्हीजन घटनेत करण्यात आलेली आहे.

श्री.काले (उप सचिव-सदस्य) : मी फक्त माझा मुद्दा आपल्या लक्षात आणून देतो.

श्री.मयेकर (उप सचिव-सदस्य) : आर्टीकल 184 मध्ये याबाबत स्पष्टता करण्यात आलेली आहे.

श्री.आठवले (उप सचिस-सदस्य) : भारतीय संविधानाच्या आटिर्कल 180 व 184 मध्ये स्वयंस्पष्ट तरतूद असल्यामुळे या नियमा मध्ये दुरुस्ती करण्याची आवश्यकता नाही.

श्री.काले (उप सचिव-सदस्य) : घटनेतील अनुच्छेद 180(2) मध्ये असे नमूद केले आहे की, " During the absence of the Speaker from any sitting of the Assembly the Deputy Speaker or, if he is also absent, such person as may be determined by the rules of procedure of the Assembly,..." म्हणजे रुल **10** "....or, if no such person is present, such other person as may be determined by the

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

Assembly, shall act as Speaker." In case if the Assembly is not in Session then what will happen? त्यामुळे उपाध्यक्षांची निवड कशी करता येईल. अचानक काही परिस्थिती उद्‌भवली तर काय करता येईल.

श्री.आठवले (उप सचिव-सदस्य) : शासनाला अधिवेशन बोलविण्याचा अधिकार आहे.

श्री.काले (उप सचिव (विधी)-सदस्य) : ज्या वेळी अधिवेशन चालू असेल तेव्हा विधानसभा उपाध्यक्षांची निवड करु शकते. विधानसभेचे सत्र नसताना व उपाध्यक्षांची निवड झालेली नसताना अशी परिस्थिती निर्माण झाली तर तेव्हा काय करता येईल.

श्री.आठवले (उप सचिव-सदस्य) : अशा वेळी शासनाला अधिवेशन बोलविण्याचा अधिकार आहे, त्यामध्ये प्रोटेम चेअरमन व प्रोटेम अध्यक्ष निवडण्याचा अधिकारी आहे, त्यावेळी उपाध्यक्षांची निवडणूक घेण्याचा अधिकार आहे. आपण अशा संविधानिक बाबी नियमात आणू नये असे मला वाटते. ही सभागृहाची प्रोसिजर आहे.

श्री.थिटे (अवर सचिव-सदस्य) : काले साहेबांनी जो मुद्दा मांडला आहे तो क्लिअर झालेला नाही. सध्याच्या परिस्थितीत अशी अडचण निर्माण झाली तर यासाठी काय उत्तर आहे.

श्री.तारवी (उप सचिव-सदस्य) : माननीय अध्यक्ष परदेशात किंवा अन्य ठिकाणी गेले तर ते अधिकार कोणाकडे देतील हा मुद्दा अनुत्तरीत राहत आहे.

श्री.मोहिते (सह सचिव(1)-सदस्य) : निर्णय घेतांना अध्यक्ष येथे उपस्थित राहायलाच पाहिजे असे नाही ते परदेशातून देखील निर्णय घेऊ शकतात.

श्री.आठवले (उप सचिव-सदस्य) : जो निर्णय सभागृहाने किंवा माननीय राज्यपाल यांनी घ्यावयाचा आहे, तो नियमाद्वारे करणे उचित होणार नाही.

श्री.काले (उप सचिव (विधी)-सदस्य) : असे असेल तर नियम 10 कशासाठी करण्यात आला आहे. भारताबाहेर किंवा आजारपणामुळे हे दोन विषय स्पेसिफिक आहेत. If the Hon. Speaker is incapacitated or is on foreign tour, he will delegate the powers to Hon. Deputy Speaker. मी फक्त हा विषय रेकॉर्डवर आणून ठेवतो. निर्णय आपण घ्यावयाचा आहे.

श्री.आठवले (उप सचिव-सदस्य) : यासंदर्भात लोकसभा सचिवालयाचा काय नियम आहे तो वाचण्यात यावा.

श्री.नलावडे (अवर सचिव-सदस्य सचिव) : लोकसभा सचिवालयाचा असा कोणताही नियम नाही.

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION

श्री.मोहिते (सह सचिव(1)-सदस्य) : काले साहेबांनी काढलेला मुद्दा बरोबर असला तरी या संदर्भात घटनेत तरतूद आहे. त्यामुळे काही प्रश्न निर्माण होत नाही. माननीय राज्यपाल यासंदर्भात निर्णय घेतील.

श्री.आठवले (उप सचिव-सदस्य) : माननीय राज्यपालांची पॉवर आपण घेण्याची आवश्यकता नाही. याबाबत माननीय राज्यपाल निर्णय घेतील.

या नंतर श्री.बोर्डे....

UNCORRECTED COPY / NOT FOR PUBLICATION